

येसु किर्स्तुनाडः बळयिराडः कबस्क

ईकळतगा बेटरिता बटनतुन आहचतस्के, वेहच अरवालेवा, केनकेने मांजतेके, तानगा वेल्ला पावर इले, बेटरिताडः सेल्क मारताडः इन्जि पुनमुळ आस्ता. बेस्के-बेस्के मावा विस्वसता मनमुळ वने इद्रमलेहकाने आस्ता. माट देवुळतेनाहक बेराडः कबस्किन मारिह कीयलाह, वेहचते मांजलाह ऊळिहनल. मति सिरप इचुने जिगबग-जिगबग आरहनल. मावा लाव, मावा गिर्दा कमि मन्हता, इद्रम बाराहकु? ताना उतर सीदा मन्हता, अद बाताल इतेके, माट पवित्र जीवाता लावते निंदिस मनवल, अह मनवा आपुना मन्कनाय लावता मेटे, विस्वसता अगदे ताकलाह ऊळिहनल. इद आया पगवो. “मियगा देवुळता जीवाता दळ्म अरतापया, मीक लाव दोर्कगा,” इन्जि येसु तनाडः कगयवालोरिनु वेहच मतोग (1:8). मुनेतोर कगयवालोरु, पवित्र जीवा वातस्के, ताना लावतेने पिसलाह, अहे सेवा कीयलाह ऊळतोर. अस्के बाताल आता, अदु बळयिराडः कबस्क पुस्तकतगा रासतद मन्हता.

इद पुस्तकतुन रासवाल डाक्टर लूकाल आंदोग. मुने ओगु “लूकाल रासतदु बेसता कबुरि,” इद पुस्तकतुन रासतोग, तेना पया इदु किर्स्तुनाडः बळयिराडः कबस्कना लोप्पाडा पुस्तकतुन रासतोग. रेंड आसि पुस्तकिन, ओगु तियुपिलु इनवाल युनानि सायबानेनाहक रासतोग. बेस्के-बेस्के लूकाल पोलुना संगे तिरिथिंदोग. 20:4-5, इगा “इच्चुर मावा संगे वातोर,” अहे “माक केपतोर,” इद्रमताडः पोल्लोडः रासतव माक दिसिहताडः. अस्के इव पोल्लोडः आयनस्के, लूकाल अगा मतोग इन्जि, माक तेळियिहता. मति बेव जागानगा लूकाल पोलुना संगे मनोग, अगा इद्रमलेहका रासोग आंदोग.

इद पुस्तकतुनु, बळयिराडः कबस्क इनजोर इन्हतोर. मति बळयिरा मेटे पवित्र जीवाये बेराडः कबस्क कीता, इद्रम दिसिहता. इगा वळगा पत्रुना सेवाता लोप्पा मन्हता; वळगा बार पोलुना सेवाता लोप्पा मन्हता. ओसो बार्नबस, सीलास, इस्तिपन, पिलिप, वेर बेरा लावते कीतव कबस्कना लोप्पा वने माट अर्विहनल. वेर पळ्योरा लेहकाडोर मतोर, बह इतेके वेर देवुळता पवित्र जीवाता बेरा लावते निंदिस मतोर. माट वने देवुळता जीवाते निंदतेके, देवुळता वेहचते बेचोन मांजकल इन्जि, इद पुस्तक तोहतहता. ओसो इद पुस्तक, विस्वसिरा मुल बेद्रम पुटटोर इन्जि वने वेहतहता. अहे विस्वसिर देवुळताडः केंजिसि, बेसता कबुरतुन, लेसतोर मन्कलोरगा ओतेके, बाताल आस्ता इन्जि इद पुस्तक तोहतहता. मुने सिरप यहुदि

जाततोर देवुळतुन पुन्जि विस्वस कीतोर, मति बेस्के देवुळता पोल्लो पूरा आबुर आता, अस्के दुस्राड वेल्लाडे जातिनोर वने, देवुळतुन विस्वस कीयलाह आतोर. अद्रमलेहकाने नेंड वने मावा जाततोर नडुम एवनाह, देवुळता पोल्लो आबुर आता.

ओसो मीवा पार्तनाते, मीवा ताकमुळते, मीवा साक्सिते, विस्वसि मुडा सेवाते, मियगा कमि मतेके, इलवेके मीवा अडम बेदाय तिपल मतेके, आपुना विस्वसता मनमुळतुन बेद्रम मेग्किह कीयना इनजोर, बळयिराड कबस्किन अर्विस पुनदलाह, इद पुस्तक मन्हता.

बळयिरेनाहक आक्रिता पोल्लो

1-2 तियुपिलु साय्ब! ✨ नावा मुनेता कागिदते येसुसामिनाड कबस्किन रासिस तासतन, (तान निमा अर्वतिने). ✨ येसुसामिन देवुळि (हामुरताहि तेक्किह कीसि) पोगोन देवुळदीपतगा ओतद दिया एवनाह, ✨ इद बूमते मनदनस्के ओग बाताल बाताल कीतोग, बाताल बाताल काऱहतोग, इव सबेटविन अगा रासतन. देवुळि येसुन पोगोन ओयनामुने, ओग आचतोर तनाड बळयिरिन, इद्रम इद्रम कीम्हटु इनजोर, देवुळता पवित्र जीवा वेहतपु उकुम ईतोग.

3 ओग तिपल आस डोलिसि, ओसो जीवा अरतोग, अस्केडाहि रेंड वीसाड दियाड आनाहि, ओरिहक ऊक-ऊके नना जीवा अरतन, इंजेके जीवात महनन इन्जि, बेस नेहना तोहतोग. ✨ ओसो देवुळि लोकरगा तना राजेम ताकिह कीयनद पोल्लोतुन ओरा संगे वेहन्दोग. ✨

4-5 उंद दिया ओग ओरा संगे मतस्के, ओरिन जमा कीसि, इद्रम उकुम ईतोग, “देवुळता पेदिरते मीहवाल योहन, लोकरिन एते मीहन्दोग. मति वेल्ला दिया आयो, देवुळि तना पवित्र जीवाते मीक मीहतगा. ✨ इदिन कीकन इन्जि, बाबाल पोल्लो विळिसस मतोग इनजोर, ✨ नना मुनेन मीक वेहच मतन. अदिहक मीट येस्सलेम सहरतुन विळिसमाट मति, अद जीवातेनाहकु केपाट,” इनजोर वेहतोग. ✨

देवुळि येसुन जीवात मनेके पोगोन ओस्ता

✨ **1:1-2 1:1-2** लकाल 1:1-4 ✨ **1:1-2 1:1-2** मुनेता कागिद इतेके लकाल रासतदु बेसता कबुरि. ✨ **1:1-2 1:1-2** मार्कल 16:19; लकाल 24:51; बळयिर 1:9,11,21-22

✨ **1:3 1:3** मत्याल 28:17; मार्कल 16:12,14; लकाल 24:33-34,36; योहन 20:19,26; 21:1,14; 1 कुरिततोर 15:5-7 ✨ **1:3 1:3** 14:22; 19:8; 20:25; 28:23,31

✨ **1:4-5 1:4-5** मत्याल 3:11; मार्कल 1:8; लकाल 3:16; योहन 1:33; बळयिर 11:16

✨ **1:4-5 1:4-5** इपिसुसतोर 1:13 ✨ **1:4-5 1:4-5** लकाल 24:49; योहन 14:16,26; 15:26; बळयिर 2:33

6 पया येसुनाड बळयिर ओनगा (जयतुन इनदनद मेटातगा जमा आसि,) इद्रम ताल्हकतोर, “सामि! बह निमा इदे तूकने (रोम राजेमतुनआरे कीसि,) मावा इस्रयेल जाततोर लोकुरिहकु, मावा राजेमतुन मल्स निल्पिह कीकिना?” ✧ इनजोर इतोर.

7 येसु इतोग, “इव सबे पोल्लोड आयना वेलातुन, कालमतुन, नावा बाबाले तना अदिकरते तासतोग. तान मीक पुनदा एवोग.

8 मति मियगा देवुळता जीवाता दळ्म अरतापया, मीक लाव दोर्कगा. ✧ अद लावते येस्सलेम सहरतगा, पूरा यहुदा पटटगा, सामरिया पटटगा ✧, ओसो बूम मारेंगा एवनाह, नावा पोल्लोता साक्सितोरिर मनदकिर, ✧” इन्जि वेहतोग.

9 ओग इद्रम वेहतापया, ओर ऊळनेक-ऊळनेके, देवुळि येसुन पोगोन देवुळदीपतगा ओता, ✧ ओतस्के मोयुल अडम आसि, ओनु ओरिहक दिसवाह मुचता. 10 ओग पोगोन दायहपा, ओरू कोंडा मिळहवा ऊळसोर मनेके, पांड्रि गेंदेड उहतोर इर्वुर मन्कलोर दोम्हकने ओरगा नितोर. †

11 निचि ओरिन इद्रम इतोर: “ए गालिल पटटोरिर! बाराहक पोगोन ऊळसोर नितिर? देवुळि येसुन पोगोन देवुळता जागातगा ओता. मीट ऊळनाह बेद्रम ओग पोगोन अतोग, अद्रमे उंद दिया ओसोवन मल्स वायनोग,” ✧ इतोर.

यहुदाना जागाते दुस्रोग बळयि

12 पया येसुनाड बळयिर जयतुन इनदनद मेटाताहि, येस्सलेम सहरते मलतोर. (अद मेटा येस्सलेम सहरताहि वळगा कोस जेक मता.)

13 ओर सहरते मल्सि, तमा रोमनद लोते, पोगोटा मिदेता अरातगा अतोर. (ओर बळयिर अक्रा मुलु बोर आंदुर इतेके,) पनु, आंद्रियाल वेर तमोग इर्वुर, योहनि, याकुब वेर तमोग इर्वुर, पिल्लिप, तोमाल, बार्तोलोमि, मत्याल, अल्पुना मगि याकुबि, सिमोनि (ओग रोम सर्करता अडम पार्टितोग), दुस्रोग याकुबना मगि यहुदाल, (इच्चुर बळयिर अगा मतोर). ✧

✧ 1:6 1:6 लूकाल 17:20; 19:11 ✧ 1:8 1:8 2:1-4 ✧ 1:8 1:8 सामरिया पटटगा 8:1,5,14 ✧ 1:8 1:8 लूकाल 24:48; योहन 15:27; 19:35; 21:24; बळयिर 10:39,41; 1 योहन 1:2; 4:14 ✧ 1:9 1:9 लूकाल 24:50-51; बळयिर 1:1-2; 1 तिमोति 3:16; तोहचीतव पोल्लोड 11:12 † 1:10 1:10 ओर इर्वुर मन्कलोर इतेके, देवुळताड देवतुल्के. ✧ 1:11 1:11 3:21; इब्रितोर 9:28 ✧ 1:13 1:13 मत्याल 10:2-4; मार्कल 3:16-19; लूकाल 6:14-16

14 वेर सबेटोर बळयिर उंदिय विचरते, देवुळतुन पार्ताना कीसोरेन मंदुर. ✨ ओसो वेरा सगे उचुक आस्कु, येसुना तलोग मरियाल, ओसो ओनाड तमोर मतोर.

15 अवे दियाने, उंद दिया येसुन विस्वस कीतोऱ्, सबेटोर जोक-जोक आऱ्द वीसाड मन्कलोर, अगा जमा आस मतोर. अस्के पत्रु ओरा नडुम निच वेहतलाह आतोऱ्गः

16-17 “मावोरिर, यहूदा इस्केर्योति बार, माट ऐगेन कलियिस सेवा कीदोम इन्जि, मीट पुतिर. तेला मति ओगे येसुन दोहच ओयलाह वातोरिहक तोळ ईतोऱ्ग. ✨ अदिहके देवुळता पवित्र जीवा वेहतपु, दाविद राजाल मुनेन साम्रमते यहूदाना लोप्पा बेद पोल्लो रासिस तासतोऱ्ग, ✨ अद पोल्लो करल आयनदे मता.”

18 (यहूदाल तना कीतद लाग्वा कबळताड कोताड एतोऱ्ग. ✨ अव कोताने उंद पोलम असिस मतोऱ्ग. मति अदे पोलमतगा, ओग पोगोटाहि कप मुळिन्दसरतोऱ्ग‡, अरतस्के ओना पोटा पक विरियिस, पोर्हक पेसताड.

19 येस्सलेम सहरतोर सबेटोर लोकरिहक इद पोल्लो एका आता. अदिहके अद पोलमतुन ओरा पोल्लोते “हकलदमा” इतेके “नेतुरता पोलम” इन्जि, पेदिर तासतोर. §)

20 (पत्रु ओसो इतोऱ्ग, “बेद पोल्लो दाविद राजाल यहूदाना लोप्पा) देवुळताड पाटानगा रासतोऱ्ग अद इह मन्हता: ओना लोन पगलोन आयि! अगा बोगे मनमाकेग इन्जि रासतद मन्हता. ओसो दुस्रा पाटातगा: ओग कीयना सेवातुन दुस्रोऱ्ग कीयेग ✨ इनजोर रासतद मन्हता.

21-22 अदिहक येसुसामि हामुरताहि जीवा अरतोऱ्ग इन्जि, मावा सगे साक्सि मनवाल बळयि आयलाहि, ✨ (डोलतोऱ्ग यहूदाना जागातगा) ओर्वोऱ्ग मन्कन आचनदु. योहन लोकरिन देवुळता पेदिरते एग मीहतस्केडाहि, देवुळि येसुन मयगडाहि पोगोन ओनाहजोम, माट ओना सगे वेलियसोर मतोम. बेचोक दियाड माट वेलियसोर मतोम, अचोक दियाड मावा सगे मतोर मन्कलोरगडाहि, ओर्वोऱ्ग मन्कन आचनदु,” इनजोर इतोऱ्ग.

✨ 1:14 1:14 2:42; 6:4; रोम सहरतोर 12:12; इपिसुसतोर 6:18; कुलसितोर 4:2

✨ 1:16-17 1:16-17 मत्याल 26:47; मार्कल 14:43; लूकाल 22:47; योहन 18:3

✨ 1:16-17 1:16-17 2 पत्रु 1:21 ✨ 1:18 1:18 मत्याल 26:14-15; लूकाल 22:5

‡ 1:18 1:18 मत्याल 27:3-10 ऊळाट. § 1:19 1:18-19 अट्रा, एकोनिस, इव रेंड

वचनकनाड पोल्लोड पत्रु वेहतव आयोड, मति लूकाल इद कागिद रासिहपा, इव पोल्लोड जोळे कीतोऱ्ग.

✨ 1:20 1:20 देवुळताड पाटाड 69:25; 109:8 ✨ 1:21-22 1:21-22 1:8; 2:32

23 पया जमा आतोर विस्वसिर इर्वुर मन्कलोराड पेदिर्क वेहतोर. ओर्विना पेदिर योसेपि बार्सबा आंदु, ओन युसतुस वने इंदुर. दुस्रोना पेदिर मतियाल आंदु.

24-25 ओराड पेदिर्क वेहचि, येसुसामिन इद्रम ताल्हकतोर, “सामि! यहूदाल बेसतल अगदुन विळिससि, लाग्वद अगदुन पोयतोग, अह आसि डोलतोग; डोलिसि तना दायना मतद सिक्साता जागातगा अतोग. सबे मन्कलोरा पोटालोप्पाडाड गोटिड निमा पुतिने. ✨ अदिनेनाहक ओना जागातगा इद सेवा कीयलाहि, नीवा बळयि आयलाहि, वेर इर्वुरगडाहि निमा बोन आचतिन, तेन माक तोहचीम,” इनजोर ताल्हकतोर.

26 पया ओर इर्वुराड पेदिर्क रासिसि सीटिड वाटटोर. बेद सीटि पेसता, अद सीटटगा मतियाना पेदिर मता. अदिहक मतियाल येसु किर्स्तुना अक्रा बळयिरगा कलियतोग.

2

देवुळता जीवा विस्वसिरा पोगोन रेगिहता

1 (येसु हातापया 50 दियाने,) यहूदिरा पंटाता पंडुमतस्के, ✨ सबेटोर विस्वसिर उंद लोतगा जमा आस मतोर.*

2 अचोटेन, पकाय दूद वातप लेहका पोगोटा बूमताहि नेकनद केंज वाता. ओर उदिस मतद लोन पूरा नेकता.

3 पया किसताड वैजेहकना लेहकाडाड ओरिहक दिसताड. पया बाताल आता, अबु ओर्वोग-ओर्वोग मन्कना पोगोन उंद-उंद वास उदताड.

4 वास उदतस्के ओर कतमतोर देवुळता पवित्र जीवाते निंदतोर. ✨ अस्के देवुळता जीवा ओरिहक (तमा पुनवव दुस्राड-दुस्राड देसेहकनाड पोल्लोने वळहकनद) बुद ईता. बुद ईतस्के ओर सबेटोर दुस्राड-दुस्राड देसेहकनाड पोल्लोने वळहक बोटटोर. ✨

✨ 1:24-25 1:24-25 1 शमूएल 16:7; यिर्मयाह 17:10; बळयिर 15:8; रोम सहरतोर 8:27

✨ 2:1 2:1 लैव्यव्यवस्था 23:15-21; बळयिर 20:16; 1 कुरिततोर 16:8 * 2:1 2:1 पंटाता पंडुमतुन पनस वने इंदुर, बह इतेके आवना पंडुमता पया पनस दियाने, इद पंटाता पंडुम कीदुर, यहूदिर पूना पंटाता कोड देवुळतुहक वाटिदुर. अद वर्सा येसुन आवना पंडुमतस्केन हव्किंस मतोर. ✨ 2:4 2:4 लूकाल 1:15,67; 4:1; बळयिर 1:8; 4:8,31; 6:3,5; 7:55; 9:17; 13:9,52 ✨ 2:4 2:4 गिनती 11:25-26; 1 शमूएल 10:10; 19:24; मार्कल 16:17; बळयिर 10:45-46; 19:6; 1 कुरिततोर 12:10,28,30; 13:1,8; 14:1-39

5 अस्के अगा देवूळताड अडोड माळवालोर यहुदि जाततोर, पंडुम इनजोर, ईनाह-आनाह सबे देसेहकनाहि येस्सलेमते वास मतोर.

6 ओर मन्कलोर विस्वसिरा वळ्हकनद लेडतुन केंजतोर, अस्के ईनाह-आनाह वेल्लाय मुल जमा आतोर. जमा आता मुडगडाहि, ओर्वोर्ग-ओर्वोर्ग मन्कल तना-तना देसेमता पोल्लोते, विस्वसिर वळ्हकनदिन केंजिसि, मुडा मन्कलोर एक्बेक आतोर!

7 एक्बेक आसि, ओर पका बामिस इतोर; “वेर इतेक गालिल पटटोरु!

8 मति माट इतेके ओर्वोर्ग-ओर्वोर्ग, बेद देसेम पुटटल, अदे देसेमता पोल्लोते वेर वळ्हकनद केंजिहनल! इद बहु!

9-11 माट इतेके पारति, मेदि, एलामि, मेसोपोटामिया, यहुदा, कपदुकिया, ✨ पुंतुस, ✨ आसिया, पुरगिया, पंपूलिया, मिसर देसेम, लिबुवा देसेमता कुरेनि सहरतकेडा एरिया, ओसो रोम सहरतोर यहुदिर वने ओसो दुस्राड जातिनोर मावा दर्मते ओळियतोर ✨ वने, ओसो केरति, अरब, इव सबे देसेहकने मनवालोरल यहुदिरल महनल. मति आपुना-आपुना पोल्लोते, देवूळताड बामिह कीयनाड कबस्किन, वेर मन्कलोर वेहतनदिन केंजिहनल अयो,” इन्जि इतोर.

12 ओर बामिसि, एक्बेक आतोर, ओर्विहक-ओर्वोर्ग “इद बह बह आता?” इनजोर इंदुर.

13 मति उयतुर बार, विस्वसिरिन ऊळिसि, “वेर अंगुर कल उन्जि ओचतोर, अदिहक अह आस्तोर,” इनजोर कवतोर.

पत्र मुडुन येसुना कबुर वेहतहतोग

14 अचोटेन पत्र, किर्स्तुना अक्रा बळयिरा संगे निचि, जोरते इद्रम इतोग: “मावोर यहुदिरिर ओसो येस्सलेमते मनवालोरिर, मीट ऊळतदिन पुनदलाह, मियेनाहक पोल्लो वेहचोर महनन, नावा पोल्लो केंजाट!

15 मीट बेद्रम विचर कीय्हनिर, अद्रम वेर मन्कलोर कल ओचोर, इंजेके सकरताड नोव एगलाह आताड; ✨ इद वेलाते बोगाय बह ओचनोग?†

✨ 2:9-11 2:9-11 1 पत्र 1:1 ✨ 2:9-11 2:9-11 1 पत्र 1:1 ✨ 2:9-11 2:9-11 दुस्राड जातिनोर मावा दर्मते ओळियतोर मत्याल 23:15; बळयिर 6:5; 13:43 ✨ 2:15 2:15 1 तिसलुनितोर 5:7 † 2:15 2:15 यहुदिर दहा एगतापयाने, जावा उटापया, अंगुर कल उंडुर.

16 अह आयो रा, (वेर मन्कलोर मीवाड देसेहकनाड पोल्लोने वेहतनदिन केंजतिर). इदिना लोप्पा देवुळता कबुरतोग योवेल, मुनेन कबुर वेहच मतोग, (अद मीवा मुनेह करल आता).

17 ओग इद्रम रासतोग: देवुळि इन्हता,
'आक्रिताड दिधाने नना नावा जीवातुन कतमतोरा पोगोन उदिह कीकन.
अस्के मीवाड मगक-मयास्क वने नावा कबुर वेहतनुर.
मियगडोर लेया मन्कलोर नना तोहतनद लेकातुन ऊळनुर.
मुयतो मन्कलोर बार नना ईतव कलाड कळस्कनुर.

18 नाक मोळकवालोर ओर्युलतोरा, ओर्युलतविस्कना पोगोन इंका,
नना नावा जीवातुन उदिह कीकन; ओर वने नावा कबुरतोर आयनुर.

19-20 दुनियातुन नेयम कीयनद देवुळता बेरा दिया वायगाये.

अद दिया वायनामुने, पोगोटा बूमतगा बामनाह लेहकाडाड कबस्क कीकन.

पोळद ईकळ आयगा, नेला नेतुरता लेहका गंजगा.

ओसो इळता बूमतगा बेराड सीनाड तोहतकन.

नेतुरि, किस उंडुलता मोयुलि, इविनाड सीनाड तोहतकन.

21 अस्के बोर सामिना पेदिरतुन पोस केयनुर, ओर सबेटोर पिसनुर.' ✨ ✨

22 "मावोर इप्रयेलतोरिर, नावा पोल्लो केंजाट. नासरेत नाटेनोग येसुना मेटे,
देवुळि मीक रीतरतीनाड बामनाह लेहकाडाड कबस्क कीस तोहता इनजोर, मीट
बेस-नेहना पुतिर. ✨

23 ओग येसुनु यहदाल मीवा कयदगा पोस ईतापया, मीट देवुळताड अडोड
पुनवोरा संगे, हक्कनागुटातगा मोल्लाड कोटिस हामुरता सिक्सा ईतिर. ✨ इद
देवुळता मुनेताहि विचर मता, ✨ (अद्रमे पनस दियाड मुने करल आता).

24 मति हामुर ओन मुर्तिय पोस तास पगवो, अदिहक हामुरता तितपलताहि, देवुळि
ओन पिसिह कीसि, जीवा अर्हचीता. ✨

✨ 2:21 2:21 रोम सहरतोर 10:13 ✨ 2:21 2:17-21 योएल 2:28-32 ✨ 2:22
2:22 योहन 3:2; 9:16; बळयिर 2:19,43; 3:6; 4:10 ✨ 2:23 2:23 मत्याल 27:52;
मार्कल 15:24; लूकाल 23:33; 24:20; योहन 19:18; बळयिर 3:15; 5:30; 1 तिसलुनितोर
2:15 ✨ 2:23 2:23 लूकाल 22:22; बळयिर 3:18; 4:27-28; 1 पत्रु 1:20 ✨ 2:24
2:24 मत्याल 28:5-6; मार्कल 16:6; लूकाल 24:5-7; योहन 21:14; बळयिर 2:32; 3:15,26;
4:10; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:31; रोम सहरतोर 4:24-25; 6:2-4; 8:11;
10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:19-20;
कुलुसितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; 2 तिमोति 2:8; इब्रितोर 13:20-21

25 ओना लोप्पा दाविद राजाल मुनेन देवुळताड पाटाने रासिस मतोग,
‘देवुळि अमेसा नावा ऐगे मन्हता इन्जि नना पुहनन,
अद नावा पकाते मन्हता, नना बेस्केन पेगके गुचोन आयकन.

26-27 अदिनेनाहक नावा जीवा सितुर आस्ता, नना गिर्दाते महनन,
नावा मेंदुल वने सुकमते मन्हता.

बाराहक इतेके निमा नावा जीवातुन हानादीपतगा विळसविन आयकिन.

नीवा पवित्र सेवकिना सेन्तातुन कळिय एविन आयकिन.✧

28 मति निमा नाकु पिसमुळता अग तोहचीतिन.

नीवा संगे मनदहपा नना पूरा गिर्दाते महनन,✧

इनजोर दाविद रासतोग.”

29 पत्रु ओसो इतोग, “मावोरिर! इद पोल्लोतुन रासवाल मावा पेदामुस्तोग दाविद मुनेन हातोग. ओनु गुमयातगा मिसतोर, ओन मिसतद गुमया नेंड वने मयगा मन्हता इन्जि, नना सेतेम पोल्लोते वेहतहनन.✧(इतेके दाविद इद पाटाते कुद तना लोप्पा वेहोग).

30-31 मति ‘नीवा कूळता मन्कन, नीवा लेहका नावा लोकरगा राजाल कीकन’ इन्जि, देवुळि ओन किरिया कीस मता.✧ दाविद देवुळता कबुरतोग मन्जि, पेगके वावाल राजानु, इतेके किर्स्तुनु, देवुळि जीवा अर्हचीयगा इन्जि मुनेन ऊळिसि, ‘ओना जीवातुन हानादीपतगा विळिसस एवो, ओना सेन्ता कळियो,’ इनजोर रासतोग.✧

32 “वेगे येसुन देवुळि जीवा अर्हचीता इनजोर, माट सबेटोर विस्वसिरोम इद पोल्लोता साक्सि महनोम.✧

33 देवुळि (ओन पोगोन ओसि,) तना तिनळ बाजे उदिह कीस, ओन्क पका कदर ईता.✧ देवुळबाबाल मुनेन पोल्लो विळिसस मतपु, पवित्र जीवातुन ओन्क इद

✧ 2:26-27 2:26-27 2:31; 13:35 ✧ 2:28 2:25-28 देवुळताड पाटाड 16:8-11

✧ 2:29 2:29 1 राजा 2:10; नहेम्याल 3:16; बळयिर 13:36 ✧ 2:30-31 2:30-31

देवुळताड पाटाड 132:11; 2 शमूएल 7:12-13; देवुळताड पाटाड 89:3-4 ✧ 2:30-31

2:30-31 2:27; 1 कुरिततोर 15:4; इब्रितोर 1:1 ✧ 2:32 2:32 1:8; 3:15,26; 4:10;

5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:31; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1

कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:19-20; कुलुसितोर

2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 13:20 ✧ 2:33 2:33 मार्कल 16:19; बळयिर 5:31;

7:55-56; इपिसुसतोर 1:19-20; पिलिपितोर 2:9; इब्रितोर 1:3; 2:9

बूमतगा लोहतलाह ईता. ✨ अद जीवातुन येसु माक ईतोग. ✨ ईतस्के बाताल बाताल आता, इदिन मीट इंजेके ऊळतिर, केंजतिर. ✨

34-35 (नना येसुना लोप्पा इव सबे पोल्लोन बाराहक इहनन) इतेके, मेंदुल अग्के देवुळदीपते पोगोन अनवाल दाविद आयोग, बह इतेके ओग कुदि पोगोन अनवाना लोप्पा मुनेन कबुर वेहतोगः

देवुळि नावा सामिन इता,

‘बेचानाह नना नीवा कोटुलतोरिन, नीवाड काल्कना इळन तच एवोन,

अचानाह नावा तिनळ बाजेता राजगादेतगा उदिस मन,’ इता, ✨ इद्रम दाविद साक्षमते रासतोग.

36 मीट बोन हक्कनागुटातगा मोल्लाड कोटिस हक्कतिर, ओगे येसुन, देवुळि कतमतोरा माल्काल कीता, ✨ ओसो मीवा पिसिह केवाल राजाल कीताये. ✨ इद पोल्लोतुन सबेटोर इस्त्रयेलतोर बेस-नेहना पुनिर,” इनजोर पत्रु वेहतोग.

37 इदिन केंजिसि ओर मन्कलोरा जीवा काल्सता, अद्रम आतस्के पत्रुनु ओसो दुसोर बळयिरिन ताल्हकतोर, “मावोरिर! इंजेके मावा पापम एडलाहि बाताल कीकोम? ✨ माक वेहाटु,” इतोर.

38 इतस्के पत्रु इतोग, “मीट ओर्वोग-ओर्वोग मन्कल पापमता अगदाहि जर मल्सि, ✨ देवुळ लोहतोग किर्स्तु इनवाल येसुराजाना पेदिरते एग मीम्हटु. ✨ अस्के देवुळि मीवा पापमतुन मापि कीसि, ✨ तना पवित्र जीवाता बर्कत ईयगा. ✨

39 बाराहक इतेके तना जीवातुन ईकन इन्जि, देवुळि मुनेन पोल्लो विळसता. ✨ अद पोल्लो मियेनाहके ओसो मीवा जालपिलतेनाहक, जेक-जेकताड देसेहकनोरैनाहक, बेच्वुरिन देवुळि तनगा केयिहता, अच्वुरिहक,” इनजोर इतोग.

✨ **2:33 2:33** योहन 7:39; बळयिर 1:4; रोम सहरतोर 5:5; गलातितोर 3:14; इपिसुसतोर 1:13

✨ **2:33 2:33** गलातितोर 3:13-14 ✨ **2:33 2:33** 2:17; 10:45 ✨ **2:34-35**

2:34-35 देवुळताड पाटाड 110:1; मत्याल 22:44; मार्कल 12:36; लूकाल 20:42-43; इब्रितोर 1:13 ✨ **2:36 2:36** मत्याल 28:18; बळयिर 10:36; रोम सहरतोर 10:12; पिलिपितोर 2:10-11 ✨ **2:36 2:36** लूकाल 2:11 ✨ **2:37 2:37** लूकाल 3:10,12,14; योहन 6:28; बळयिर 16:30 ✨ **2:38 2:38** मार्कल 1:15; लूकाल 24:47; बळयिर 3:19; 5:31; 11:18; 13:38; 20:21; 26:20 ‡ **2:38 2:38** येसुराजाना पेदिरते एग मीम्हटु इद रिबजतुन वेलाटोर “बप्तिस्मा” इन्हतोर. ✨ **2:38 2:38** मार्कल 16:16; बळयिर 8:12,16; 22:16 ✨ **2:38 2:38** इपिसुसतोर 1:7 ✨ **2:38 2:38** 8:15-16; 19:2; रोम सहरतोर 6:2-4 ✨ **2:39 2:39** यशायाह 44:3; योएल 2:28; रोम सहरतोर 9:4

40 ओरिन तेळियिह कीयलाहि, ओसो वेल्लाडे पोल्लोड बुदिड-एदिड वेहतोग. देवुळि येसुन नमवोरिहक सिक्सा ईयना मन्हता, अद सिक्साताहि पिहट अम्हट्टु इनजोर, ✨ बुद काहचोर मतोग.

41 पत्रुना कबुरतुन केंजिस वेल्लाटोर विस्वस कीतोर, विस्वस कीसि, येसुना पेदिरते एग मीतोर. अद दिया जोक-जोक मूंड अजर्क मन्कलोर विस्वसिरा मुडगा कलियतोर.

विस्वसिरा दिनमता मनमुळि

42 विस्वसिर किर्स्तुनाड बळयिर काहतनाड पोल्लोन केंजसोरे, ✨ ऐगेन कलियसोरे, ✨ किर्स्तुना मोकता सीता कीसि ऐगेन आरिड तिनजोरे, ✨ पार्तना कीसोरे, इद्रम मंदुर.

43 किर्स्तुनाड बळयिर रीतरितीनाड बामिह कीयनाड वेल्लाडे कबस्क कीदुर. अविन ऊळिसि, येस्सलेमतोर मन्कलोर पका रेयिस मतोर.

44 येसुन विस्वस कीतोर सबेटोर ऐगेन कलियिंदुर, ओसो तमा सामनतुन ओर्विना-ओर्वोग काळडसोर पिसिंदुर.

45 इतेके तमा जागा-बूमतुन, मालसोमतुन वमिसि, बोन्काय गर्ज अरतेके, अवे कोतान त्सिस ईंदुर. ✨

46 दिनम उंदिय एकाते मंदिरताड मंडानगा कलियिंदुर. ✨ ओसो गिर्दति, बेसतल बुदते, लोहक-लोहक जमा आसि, ऐगेन जावा उंडुर, अहे (किर्स्तुना मोकता सीता कीसि) आरिड तिंदुर. ✨

47 देवुळतुन जोहर कीसोर मंदुर. सबेटोर मन्कलोर विस्वसिरिहक मान ईंदुर. ✨ दिनम येसुसामि वेल्लाटोर मन्कलोरिन पापमताहि पिसिह कीदोग. ओर मन्कलोर विस्वसिरा मुडगा कलियिस मंदुर. (इद्रमलेहका विस्वसिरा मुडुन देवुळि बोल्गिह कीदु.) ✨

✨ **2:40 2:40** पिलिपितोर 2:15 ✨ **2:42 2:42** 1 कुरिततोर 14:6 ✨ **2:42 2:42** इब्रितोर 10:25 ✨ **2:42 2:42** लूकाल 24:30; बळयिर 2:46; 20:7,11; 1 कुरिततोर 10:16 ✨ **2:45 2:44-45** 4:32,34-35 ✨ **2:46 2:46** 5:42 ✨ **2:46 2:46** लूकाल 24:30; बळयिर 2:42; 20:7,11; 1 कुरिततोर 10:16 ✨ **2:47 2:47** 4:21-22; 5:13 ✨ **2:47 2:47** 2:41; 4:4; 5:14; 6:1,7; 9:31,42; 11:21,23-24; 14:1,21; 16:5; 17:12

3

ताक ढगवोग कूटाल सव्रेम आस्तोग

1 अद्रुमे उंद दिया बाताल आता इतेके, ढनु, योहन, वेर इर्वुर बहट अर्स मतस्के, देवुळता मंदिरतगा अनजोर मतोर. (दिनम अद तूकने यहुदि लोकर मंदिरतगा मोळिकंदुर.)

2 मंदिरतगा एवतस्के ओवोग ढुटिय ताक ढगवोग मन्कल ओरिहक दिसतोग. ओग मंदिरतगा अनवालोर वावालोरिन ताल्हकिस तिनेग इन्जि, दिनम उयतुर ओन मंदिरतगा एवनाह कांजिस तंदुर. तचि वेल्लाय सोबाता अग इनदनद अगदगा उदिह कीस अंदुर.*

3 ढनु, योहन मंदिरताड मंडानगा ओळियनदिन ऊळिसि, ओग ओरिन बिचेम ताल्हकतोग.

4 अस्के ढनु, योहनि, इर्वुर आसि ओनेके बेट-बेट ऊळसोरिने, ढनु इतोग “मयेक ऊळा!”

5 इतस्के, बातालाय ईयनुर इनजोर आसा कीस, ओग ओरेकेन ऊळलाह आतोग.

6 अस्के ढनु इतोग, “नयगा बंगर-वेंडिड इतेक इलेड, मति बाताल मन्हता, अद नीक ईयहनन*: अले नासरेत नाटेनोग येसु किर्स्तुना अदिकरते तेदिसनेहक ताका,*” इतोग.

7 इन्जि कूटाना तिनळ कयदुन ढोस तेहतोग. अस्केन ओनाड काल्किहक, मेसबुटिहक लाव वाता.

8 लाव वातस्के, ओगु तेदिस दिग नितोग, निचि ताक बोटटोग.* ताकसोरि, डेहकसोरि, देवुळतुन जोहर कीसोरि, ओराय संगे मंदिरते ओळियतोग.

9 अगा मतोर सबेटोर मन्कलोर ओग ताकनदिन, ओसो देवुळतुन जोहर कीयनदिन ऊळतोर.*

10 ऊळतस्के, मंदिरता सोबातद अगदगा उदिस मन्जि बिचेम ताल्हकवाल वेगे आंदोग इनजोर ढुतोर. ढुतस्के कूटाल सव्रेम आतोग अयो इन्जि, ढका बामिस ओर एक्बेक आतोर.

ढनु मंदिरतगा देवुळताड ढोल्लोड वेहतहतोग

* **3:2 3:2** मंदिरताड मंडानगा ओळियनद मुनेता अगदुन सोबाता अगि इंदुर. ✧ **3:6 3:6 2** कुरिततोर 6:10 ✧ **3:6 3:6 2:22; 3:16; 4:10** ✧ **3:8 3:8 14:10** ✧ **3:9 3:9 4:16,21**

11 सत्रेम आतोग मन्कल पत्रुन, योहनिन पोस मतोग. मंदिरता बेद जागातुन साल्मोन राजाना मंडा इंदुर, ✨ अदे मंडातगा वेर निच मतोर. † अद मंडातगा सबेटोर वित वासि, ऊळिस बामतोर.

12 पत्रु ओर सबेटोरिन ऊळिस इतोग, “ए मावोर इस्रयेलतोरिर! बह आता, मीट इद्रम बाराहक बामलाह आतिर? मावाय लावतुहके, मावाय कोळ्वतुहके, वेग मन्कल ताकतोग इतपे, मयेकेन बेट-बेट बाराहक ऊळिहनिर?

13 अब्रहम मुय्तोना, इसक मुय्तोना, याकुब मुय्तोना देवुळि, ✨ मावाड तादोर-बाबोरा देवुळि, ✨ इदु तना सेवा केवाल येसुहक ✨ मान ईता. मति मीट इतेके, ओन पिलाति गुमसिना कयदगा ‡ पोस ईतिर. ✨ पिलाति ओन विळसकन इनदहपा, ‘वेग मावा राजाल आयोग’ इनजोर, मीट पिलातिना मुनेह ओन पास्कतिर.

14 देवुळता पवित्र, सेतेमते ताकवाल मगि येसुन ✨ पास्किसि, ओवोर्गो हक्के मन्कन विळिसस ईम इनजोर, पिलातिन इतिर. ✨

15 अमेसाता पिसमुळ एवाल माल्कान मीट हक्कलाह ईतिर, तेला मति हामुरताहि देवुळि ओन जीवा अर्हता. ✨ इद पोल्लोता माट इर्वोम साक्सि मह्नोम.

16 मीवा मुनेह निच मनवाल मन्कन मीट पुतिरे. वेग बह बेस आतोग इतेके, माट येसुन विस्वस कीताहके, ओना लाव वेनगा वाता. येसुनगा अदिकर मन्हता इन्जि, विस्वस कीताहके वेग पूरा सत्रेम आतोग. ✨

17 “मावोरिर! मीट, मीवा मुख्यालोर बार कलियिस, (येसुन हक्कनाह कीतिर.

✨ **3:11 3:11** योहन 10:23; बळयिर 5:12 † **3:11 3:11** येसु पुटदिहकाय अजर वर्साड मुने, इस्रयेलतोग दाविद राजाना पया, ओना मगि साल्मोन राजाल राजेम कीदोग. वेगे साल्मोन राजाल येस्सलेमता मुनेता मंदिरतुन दोहता वेहतोग. ✨ **3:13 3:13** पेसमुळि 3:6,15; मत्याल 22:32; मार्कल 12:26; लूकाल 20:37; बळयिर 7:32 ✨ **3:13 3:13** रोम सहरतोर 9:5 ✨ **3:13 3:13 3:26; 4:27-28,30** ‡ **3:13 3:13** रोम राजेमता बेरोग राजाल तना राजेमता उंद-उंद पट्टुन ताकिह कीयलाह, पट्टुहक ओर्विन तासिंदोग, ओन गुमसि इंदुर. ✨ **3:13 3:13** मत्याल 20:17-19; लूकाल 18:32; योहन 19:11; बळयिर 2:23 ✨ **3:14 3:14** 2 कुरिततोर 5:21 ✨ **3:14 3:13-14** मत्याल 27:20-23; मार्कल 15:11-14; लूकाल 23:18-23; योहन 18:40—19:7; बळयिर 5:28; 7:52; 13:28 ✨ **3:15 3:15** मत्याल 28:5-6; मार्कल 16:6; लूकाल 24:5-7; योहन 21:14; बळयिर 2:24,32; 3:26; 4:10; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:18; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:20; कुलुसितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 13:20 ✨ **3:16 3:16** 2:22; 3:6; 4:10

मति ओग बोग आंदोग इनजोर) पुनवालेवा अह कीतिर, ✧ इद नाक एर्कयिे.

18 किऱ्स्तु राजाल सिक्सा आयनोग इन्जि, देवुळि तना कबुरतोर कतमतोरा संगे, मुनेन वेहच मता. ✧ देवुळि ओन अद्रमे कीसि, अद पोल्लोतुन इद्रम करल कीता. ✧

19 अदिहक इंजेके मीट पापमता अगदाहि मिळिन्दसि देवुळतके मल्महट्ट, अस्के देवुळि मीवा पापमतुन एडिह कीयगा. ✧ एडिह कीसि अद मीवा जीवातुहक आरम ईयगा.

20 ओसो देवुळि मयेनाहके निल्पिह कीतोग पिसिह केवानु (इतेके येसुन) ओसोवने लोहचीयगा.

21 पूरा दुनियातुन पूना कीकन इन्जि, देवुळि वेल्लाय मुने तना पवित्र कबुरतोरा संगे वेहच मता. ✧ पूना कीयनद कालम एवनाह, किऱ्स्तु पोगोन देवुळदीपते मनदनोग. ✧

22 “मोसा मुय्तोग (मावाड तादोर-बाबोरिन किऱ्स्तुना लोप्पा) इद्रम वेहच मतोग, ‘नावा लेहकाडोग ओवोर्ग कबुरतोन, देवुळि मीवा कूळतोरगडाहि मियेनाहक लोहचीयगा. ओग मीकु बाताड वेहतनोग, अव सबे पोल्लोन केंजाट. ✧

23 ओना पोल्लो केंजवोरिन, देवुळि तना मुडगडाहि एगिह कीसि ओरिन बूळे कीसीयगा,’ ✧ इतोग.

24 अद्रमे सामुवेल मुय्तोग ओसो ओना पया वातोर देवुळता कबुरतोर सबेटोर, मुनेन इव दियाना लोप्पा पोकुर कीतोर. ✧

25 इंजेके ‘नीवा कूळतोरा मेटे इद बूमता सबे जातिनोरिहक बर्कत दोर्कगा’ इन्जि, देवुळि अब्रहम मुय्तोन वेहच मता, ✧ इद्रम मावाड तादोर-बाबोरा संगे मुनेन इद पोल्लोतुन करल कीस मता. ✧ बेव पोल्लोड कबुरतोर पोकुर कीस मतोर, बेद बर्कत देवुळि ईकन इन्जि वेहच मता, अव सबे मियेनाहके मन्हताड.

26 अदिहक मीट सबेटोरा लाग्वद अगदाहि मीक मल्हचि बर्कत ईयलाह, देवुळि तना सेवक येसुन आचिसि, मावाय यहुदि जाततोरिहक मुनेन लोहचीस मता, ✧”

✧ **3:17 3:17** लुकाल 23:34; बळयिऱ 13:27; 1 कुरिततोर 2:8; इपिसुसतोर 4:18

✧ **3:18 3:18** 10:43 ✧ **3:18 3:18** लुकाल 24:25-27,44-46; बळयिऱ 2:23;

17:2-3; 26:22-23 ✧ **3:19 3:19** 2:38; 5:31; 20:21; 26:20 ✧ **3:21**

3:21 मत्याल 17:11; रोम सहरतोर 8:19-21; इब्रितोर 1:1; 2 पत्रु 3:2 ✧ **3:21 3:21** 1:11

✧ **3:22 3:22** व्यवस्थाविवरण 18:15,18; बळयिऱ 7:37 ✧ **3:23 3:23** व्यवस्थाविवरण

18:19 ✧ **3:24 3:24** लुकाल 24:27,44-46; बळयिऱ 13:27; 17:2-3; 26:22-23;

28:23 ✧ **3:25 3:25** पुत्रमुळि 22:18 ✧ **3:25 3:25** रोम सहरतोर 9:4 ✧ **3:26**

3:26 मत्याल 15:24; मार्कल 7:27; योहन 4:22; बळयिऱ 13:46; रोम सहरतोर 1:16; 2:10;

15:8

इनजोर पन्नु वेहतोग.

4

पन्नु, योहनिन, पंचता मुनेह निल्पिह कीस्तोर

1 पन्नु, योहन, वेरू लोक्कुरा संगे वळ्ळकसोर मतोर अस्के, बूमयालोर, मंदिरता दरोगाल ओसो सदुकिरा तुंगातोर उय्त्तुर ओरगा वातोर. (सदुकिर इतेके यहुदिराड पेदल्कना उंद तुंगातोर आंदुर, वेर हामुरताहि जीवा अरयह्तोर इन्जि नमोर आंदुर.)

2 ओर इर्वुर लोक्कुरिन येसुनाड पोल्लोड काःहचोर मतोर, लोक्कुर येसुना लेह्का डोलिसि जीवा अरयनुर इनजोर, पोक्कुर कीसोर मतोर. ✧ इद पोल्लोतेनाह्क यहुदिराड पेदल्क पकाय ओड आतोर.

3 ओड आसि पन्नु, योहनिन पोयतोर. पोळ्द अन्ज मता अदिह्क, इमा दिया नेयम कीकल इनजोर, ओरिन जेलते वाटटोर. ✧

4 मति पन्नाड पोल्लोड केंजतोर वेल्लाटोर लोक्कुर येसुन विस्वस कीतोर. अद्रम विस्वस कीतोर, वेट कोय्तोर कोनि एयुड अजर्क मतोर. ✧

5 इमा दिया यहुदिराड पेर्मालोर, साङ्गमगूस, ओसो दुप्पोर पेदल्क येस्सलेम सहरते पंच उदतोर.

6 ओसो ओरा संगे मोदुल पेर्माल अनाल, ✧ तना अने कयपाल ✧ ओसो पेर्माना सटमतोर, ओरगा योहन ओसो सिक्दर, वेर इर्वुर वने मतोर.

7 पया ओर पन्नु, योहनिन, नडुम निल्पिह कीस ताल्हकतोर, “मीट वेग कूटानु बेद लावते, बोना अदिकरते ताकनाह कीतिर रा?” इतोर.

8 पया पन्नु देवुळता पवित्र जीवाते निंदतोग, ✧ निंदतस्के इद्रम वेहतोग, “ए मावोर पेर्मालोरिर, पेदल्कनिर!

9 रोगमतोनेनाह्क माट बेसता कबळ कीतोम, अदिन वेग बह आस बेस आतोग इन्जि, मीट नेंड माक पर्हीकिस ऊळिह्निर.

✧ 4:2 4:2 3:15; 17:18 ✧ 4:3 4:3 5:18 ✧ 4:4 4:4 2:41,47; 5:14; 6:1,7; 9:31,42; 11:21,24; 14:1,21; 16:5; 17:12 ✧ 4:6 4:6 लूकाल 3:2; योहन 18:12-13 ✧ 4:6 4:6 मत्याल 26:3; योहन 11:49; 18:12-14 ✧ 4:8 4:8 लूकाल 1:15,67; 4:1; बळय़िर 1:8; 2:4; 4:31; 6:3,5; 7:55; 9:17; 13:9,52

10 मीट ओसो मावोर सबेटोर इस्रयेलतोर बेस पुन्हट्ट, नासरेत नाटेनोग येसु किस्तुन हक्कनागुटातगा हक्कनाह कीतिर, मति देवुळि ओन जीवा अर्हचीता.✱ ओगो येसु किस्तुना अदिकरते,✱ वेग मन्कल सत्रेम आसि, मीवा मुनेह नितोग.

11 'बेद बंडातुन मुने बेलदर्कु पोहचीतुर, अदे बंडा इंजेके आदरता मूला बंडा आता' इन्जि, देवुळताड पाटानगा वेहतद मन्हता.✱ अद बंडा इतेके येसुये, बेलदर्क इतेके मीटे, ओन पोहचीतप ऊळतोरिर.

12 वेग येसुन विळिसस बोगे, मावा पापमता सिक्साताहि पिसिह कीया पगवोग. बाराहक इतेके माट पापमताह पिसलाहि, इद बूमतगा ओन विळिसस, दुस्रोग पिसिह केवान देवुळि मन्कलोरिहक एवो!"✱ इतोग।

13 पत्रु, योहन, वेर इर्वुर कगयवोर केनकेनेतोर मन्ज तेला, दीराते वळ्हकिंदुर. वेरा दीरातुन ऊळिसि, तग्वाड केवालोर बयल आतोर.✱ पया वेर इर्वुर येसुना संगतोर, (अदिहक इद्रमता दीरा वेरिहक वाता) इनजोर पुतोर.

14 मति सत्रेम आतोग मन्कल वेरा संगे नितदिन ऊळिसि, वेरा अडम बातय वळ्हक पगवोर.

15 पया बाताल कीतोर इतेके, पत्रुन, योहनिन, सत्रेम आतोग कूटान, पंचताहि पलते ओम्हट्ट इनजोर इतोर, इन्जि तमतमाय विचर कीयलाह बोटोर.

16 "इंजेके वेरिन माट बाताल कीकल? वेर इद्रमता बेरा सीना तोहतोर इनजोर, पूरा येस्सलेम सहरतोर पुतोर. अदिन वेर केवोर इनजोर, माट बह इनदा पगयकल?"

17 आयो रा! इद्रम कीकल, (ओरिहक सिक्सा एवल); मति इद पोल्लो आबुर आयना आयो इनजोर, इंजेटग्डाहि वेग येसुना पोल्लोतुन बेगान वेहमाट इनजोर, ओरिन रेय्पिह कीसि विळिससीकल," इतोर.

18 पया ओर इर्वुरिन लोप्पा केयिसि, "मीट इंजेके येसुना पोल्लोतुन बेगान वेहमाट, बेगान काग्हमाट," इनजोर इतोर.✱

19 मति पत्रु, योहन, वेर इद्रम इतोर, "देवुळता पोल्लोतुन विळिसस, मीवा

✱ 4:10 4:10 मत्याल 28:5-6; मार्कल 16:6; लूकाल 24:5-7; योहन 21:14; बळयिर 2:24; 2:32; 3:15,26; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:31; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:20; कुलुसितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 13:20 ✱ 4:10 4:10 2:22; 3:6 ✱ 4:11 4:11 देवुळताड पाटाड 118:22; मत्याल 21:42-43; 1 पत्रु 2:7 ✱ 4:12 4:12 मत्याल 1:21; बळयिर 5:20; 10:43; 13:26; 1 तिमोति 2:5 ✱ 4:13 4:13 2 कुरिततोर 3:12 ✱ 4:18 4:18 5:28

पोल्लोतुन केंजना देवुळतुहक ओप्पगाया? ☆ मीटि विचर कीस ऊळाट!

20 माट ऊळतव, केंजतव पोल्लोन वेहवालेवा, केमेन मनदा पगवोम, ☆” इनजोर इतोर.

21-22 इंजेके देवुळता लावते सन्नेम आतोग पुटकूटाल, रेंड वीसाड वर्साहकाय एक्वा वयसतोग आंदोग इनजोर, सबेटोर लोकुर देवुळतुन जोहर कीदुर. ☆ अदिहके लोकुर माक विस्द आयनुर इन्जि, लोकुरिहक रेयिस ☆ तग्वाड केवालोर ओरिन पका रेयिह कीस, विळिसस ईतोर.

विस्वसिर देवुळतुन केयिह्तोर

23 पया पंचताहि पन्नु, योहन पेसिसि, ओर तमा तोळतोरगा अतोर. अस्के पेर्मालोर ओसो दुप्पोर पेदल्क बाताड बाताड इतोर, अव सबे पोल्लोड विस्वसिरिहक वेहतोर.

24 अदिन केंजिसि, विस्वसिर उंदिय एकाते जोरते, देवुळतुन इद्रम वळ्हकतोर, “जोहर सामि! पोगोटा बूमतुन, इळता बूमतुन, सम्दुरतुन, ओसो अविस्कनगा मनदनव सबेटविन निमान पुटिह कीतिन. ☆

25 नीवा सेवक मावा पेदामुतोग दाविद राजाल, नीवा पवित्र जीवाता बुदते इद्रम वेहतोग इतेके

‘यहुदि आयवोरइचोन रोदा पोयह्तोर, मति बार्किया?

यहुदिर, जमा आसि उगसताड आयडाड पंडिह्तोर, मति बार्किया?

26 ओराड राजालोर लळयतुहक तेदतोर,

ओराड मुक्यालोर वने जमा आसि, आयडाड पंडिह्तोर,

देवुळता अहे अद आचिस तासतोग राजाना वने अडम आस्तोर, ☆

इन्जि वेहतोग.

27-28 ओग वेहतद पोल्लो निटम करल आता. एरोद अंतिपस राजाल. ☆ पिलाति गुमसि, ☆ वेरु इदे येस्सलेम सहरतगा, यहुदि आयवोरा संगे यहुदिर कलियिसि, निमा

☆ 4:19 4:19 5:29 ☆ 4:20 4:20 1 कुरिततोर 9:16; 1 योहन 1:1 ☆ 4:21-22 4:21-22 2:47; 5:13 ☆ 4:21-22 4:21-22 5:26 ☆ 4:24 4:24 पेसमुळि 20:11; नहेम्याल 9:6; देवुळताड पाटाड 146:6; बळयिर 14:15; 17:24; तोहचीतव पोल्लोड 14:7 ☆ 4:26 4:25-26 देवुळताड पाटाड 2:1-2 ☆ 4:27-28 4:27-28 मत्याल 14:1; लूकाल 23:7-11 ☆ 4:27-28 4:27-28 मत्याल 27:2; मार्कल 15:1; लूकाल 23:1,12; योहन 18:28-29

निल्पिह कीतिन ओग पवित्र सेवक येसुन✧ अडम आतोर. मति निमा अचोन लावतोनिन इतेके, बेद नीवा मुनेताहि विचर मता, अचोने ओर कीया पगतोर.✧

29 इंजेके देवुळबाबानिन, तग्वाड केवालोर माक रेय्पिह कीयनदिन सीता कीम, कीसि माट नीवा सेवकिरोम पका दीराते नीवा पोल्लोतुन वेहतलाह ईम,✧

30 माट वेहतहपा, दुकतोरिन सत्रे कीसि, नीवा पवित्र सेवक येसुना पेदिरते,✧ नीवाड बामनाह लेहकाडाड सीनाड तोहचीम,” इन्जि देवुळतुन ताल्हकतोर.

31 ताल्हकतस्के, ओर जमा आस मतद लोन मेलियता.✧ ओर कतमतोर पवित्र जीवाते निदिंसि,✧ देवुळता पोल्लोतुन रेयवालेवा, कतमतोरिहक वेहता बोटटोर.✧

विस्वसिर ओर्विना-ओर्वोग सायता कीस्तोर

32 सबेटोर विस्वसिर उंदिय एकाते मतोर. आपुना-आपुना मादुन बोरे नावा इनजोर इनोर आंदुर; मति सबेटोर मन्कलोर तमा सामनतुन, ओर्विना-ओर्वोग काळडसोर पिसिंदुर.✧

33 किर्स्तु येसु जीवा अरतोग इन्जि, बळयिर साक्सि वेहन्दुर, वेहतनस्के देवुळता लाव ओरगा दिसिंदु. देवुळता दया सबेटोर विस्वसिरगा बेस मता.

34 बोन्के बातय कामि इलवा मता. जागा-बूमि बोरगा मता, ओर बेस्के-बेस्के वमिसि,

35 अव कोताड तचि बळयिरा कयदे तूसलाह ईंदुर. बोन्काय गर्ज अरतेके, अव कोताड पया तूसिस ईंदुर.✧ अदिहके बोन्के बातय कामि इलवा मता.✧

36-37 अद्रमे योसेप पेदिरतोग ओर्वोग मतोग. ओग कुपस्स इनदनद देसेमतोग✧लेविना पुळगतोग (इतेके देवुळवडे) आंदोग. ओग बाताल कीतोग इतेके, तना बूमतुन वमिसि, कतम कोताड बळयिरगा तचि ईतोग. किर्स्तुनाड बळयिर ओन बार्नबस (इतेके दीरा एवाल) इंदुर.✧

✧ 4:27-28 4:27-28 3:13,26; 4:30 ✧ 4:27-28 4:27-28 लुकाल 22:22; बळयिर 2:23 ✧ 4:29 4:29 4:13; 14:3; 2 कुरिततोर 3:12; पिलिपितोर 1:14

✧ 4:30 4:30 3:13,26; 4:27-28 ✧ 4:31 4:31 16:26 ✧ 4:31 4:31

लुकाल 1:15,67; 4:1; बळयिर 1:8; 2:4; 4:27-28; 6:3,5; 7:55; 9:17; 13:9,52

✧ 4:31 4:31 पिलिपितोर 1:14 ✧ 4:32 4:32 2:44 ✧ 4:35 4:34-35 2 कुरिततोर

8:14 ✧ 4:35 4:35 2:45 ✧ 4:36-37 4:36-37 11:19; 13:4 ✧ 4:36-37

4:36-37 9:27; 11:22-30; 13:2; रोम सहरतोर 12:8; गलातितोर 2:1,13

5

अनन्याल, सपिराल, वेरा पापमि

1 अद्रमे विस्वसिरा मुडगा अनन्याल पेदिरतोग मन्कल मतोग, ओना मुतेना पेदिर सपिराल आंदु. आळ इर्वुर आसि तमा उचुन जागातुन वमतोर.

2 पया अनन्याल बाताल कीतोग इतेके, वमतव कोतानगडाहि, वळगा कोताड तमेनाहक लोन तासतोग. इद पोल्लोतेनाहक तना मुते वने ओन्क तोळ आता. पया पिसतव कोतान बळयिरगा तचि ईतोग.

3 मति पत्रु ओन इतोग, “अनन्या! देयमदीपता विचरतुन नीवा बुदतगा बाराहक वाया ईतिन? जागातुन वमतव वळगा कोताड मियेनाहक तासतिन, वळगा कोताड ततिन, (पूराय कोताड ततप लेहका, अविस्किन मयगा तचि ईतिन). इद्रम निमा देवुळता पवित्र जीवाता मुनेह जोल आतिन.✧

4 तान वमनामुने वने, अद नीवा कयदे मता, वमतापया वने अव कोतानगा पूरा नीवाय अदिकर मता. देवुळतुहक ओप्पवद कबळ कीयलाहि, बाराहक विचर कीतिन? निमा सिरप मन्कलोरिन आयो, मति देवुळतुने जोल वळहकतिन,” इनजोर इतोग.

5 पत्रु इतद पोल्लोतुन अनन्याल केंजताहे, नेल अर्सि अगान हातोग. इद पोल्लोतुन केंजतोर सबेटोर पका रेयतोर.

6 अगा मतोर लेयोर वासि, ओना सेत्तातुन गेंदेते ऊर्हतोर, ऊर्हचि पलते ओस गति कीतोर.

7 इद पोल्लो आस मंड गंटाना पया, हातोना मुते सपिराल वाता. तना मुजो हातोग इन्जि, अद मुर्तिय पुनो आसि!

8 पया पत्रु तान इतोग, “अले! वेहा! मीवा बूमतुन इचोके कोताने वमतिरा?” “इंगो दादा! इचोके” इता.

9 पत्रु इतोग, “जोल वळहकतेके देवुळता जीवा पुनदगाया इन्जि, आळ इर्विर आस बाराहक इद्रम पट ऊळतिर?✧ ऊळा! नीवा मुजोना सेत्तातुन पोहतोर अगादगा एवतोर, नीक वने अहे ओयनुर,” इनजोर इतोग.

10 पत्रु इद्रम इताहे, अद वने ओना मुनेह अर्सिं हाता. अस्के ताना मुजोन पोहता मन्कलोर लोप्पा ओळियतोर. अद हातदिन ऊळिसि, ताना सेत्तातुन, ताना मुजोन पोहता जागातगा, कचुल ओस मिसतोर. *

11 विस्वसिरा पूरा मुलु, ओसो इद पोल्लोतुन केंजतोर सबेटोर पका रेयतोर.

बळयिरा कयदे बामनाह लेहकाडाड कबस्क

12 अद्रमे पया बळयिरा कयदे, देवुळताड बामनाह लेहकाडाड वेल्लाडे सीनाड, लोकरा मुनेह आंदुड. (विस्वसिरा मुलु मंदिरता साल्मोन राजाना मंडातगा, ✨ उंदिय एकाते जमा आंदुर.

13 विस्वस केवोर ओरगा कलियलाह रेयिंदुर, मति सबेटोर लोकर विस्वसिरिन पका मान ईदुर. ✨

14 वेल्लाटोर आस्क-कोयतोर किर्स्तुन विस्वस कीसि, ओरगा वास कलियिंदुर. अह आसि विस्वसिरा मुल बोल्गिंदुर. ✨)

15 बामनाह लेहकाडाड सीनाड ऊळिसि, पत्रु दायनद अगदे दुक अरतोर मन्कलोरिन कटुस्क अग्के, मागिड अग्के, अगदगा पेसिह कीस तासिंदुर. पत्रुना दळमतेला उयतुरगा अर्सिं, ओर सत्रेम आयनुर इनजोर लोकरा आसा मंदु. ✨

16 येस्सलेम सहरता एरे मतव नाहकनाहि, वेल्लाटोर दुक अरतोरिन, देयहक पोस मतोरिन, अगा पोस वांदुर. ओर सबेटोर बळयिरा कयदे बेस आंदुर. ✨

किर्स्तुनाड बळयिर जेलताहि पिहट अरयहतोर

17 अस्के लोकर किर्स्तुनाड बळयिरिहक मान ईयनदिन ऊळिसि, मोदुल पेर्माळ ओसो ओना तोळतोर सदुकिरा जीवा कर्विंदु.

18 जीवा कर्विसि, बळयिरिन पोस जेलतगा वाटलाहि वेहतोर. ✨

* **5:10 5:10** अनन्याल, सपिरालि तमा बूमि वमताड पूरा कोताड एवाहक डोलोर, मति पूरा कोताड देवुळतुहक वाटिह्नोम इनजोर, ताना जीवातुन जोल वळ्हकतोर, अदिहक ओर आळ इवुर आसि डोलतोर. ✨ **5:12 5:12** योहन 10:23; बळयिर 3:11 ✨ **5:13 5:13** 2:47; 4:21-22 ✨ **5:14 5:14** 2:41,47; 4:4; 6:1,7; 9:31,42; 11:21,24; 14:1,21; 16:5; 17:12 ✨ **5:15 5:15** 19:12 ✨ **5:16 5:15-16** इब्रितोर 2:3-4 ✨ **5:18 5:18** 4:3

19 पया ओर जेलते मनदहपा, नकाडा वेलाते बाताल आता इतेके, देवुळता देवतुल वासि, ✧ जेलता अगदुन तेगयता, ✧ तेगयिस (बोन्के दिसवाह,) ओरिन पेसिह कीता.

20 पेसिह कीसि ओरिन वेहता, “मंदिरताड मंडानगा अन्हदु, अगा निचि देवुळता पिसमुळता इद पूरा कबुरतुन, अगा मनवालोर सबेटोर लोकुरिहक वेहचीम्हट,” इता.

21 अस्के बळयिर देवतुल वेहतपु, पंडवियतस्के मंदिरतगा अतोर, अन्जि मंडानगा निचि, लोकुरिन कागहता बोटोर.

ओर कागहतहपा, मोदुल पेर्माल, ओना तोळतोर बार बाताल कीतोर इतेके, यहुदिराड तग्वाड केवालोरिन, सबेटोर पेदल्किन केयिसि, बळयिरिन जेलताहि तता वेहतोर.

22 मति मंदिरता पोलिसिर अन्ज ऊळतापया, बळयिर अगा इलोर! अदिहक ओर पंचतगा मल्स वासि इद्रम वेहतोर,

23 “जेलता अगदगा बेस तालम वाटिस मता, सीपय्क वने अगदगा राकातुहक मतोर; मति लोप्पा तेगयिस ऊळतापया बोरे इलोर,” इतोर.

24 मंदिरता दरोगाल ओसो पेर्मालोर इद पोल्लोतुन केंजिसि, इंजेके बह आयगा इनजोर, बळयिरेनाहक एकबेक आतोर.

25 अचोटेन ओर्वोगा मन्कल वासि, “मीट जेल वाटिस मतिर, ओर मन्कलोर मंदिरताड मंडानगा निचि, लोकुरिन येसुना पोल्लो कागहतलाह आतोर,” इनजोर इतोग.

26 अस्के मंदिरता दरोगाल तनाड पोलिसिरिन पोस, मंदिरताड मंडानगा अतोग, अन्जि बळयिरिन पंचते ततोग. लोकुर माक बंडाड उकिस हक्कना आयो इन्जि, जबरदस्ति केवा बळयिरिन ततोर. ✧

27 पया ओरिन तचि तग्वाड केवालोर मुनेह निल्पिह कीतोर. कीतस्के मोदुल पेर्माल ओरिन इद्रम इतोग,

28 “येसुना पोल्लोतुन कागहतनद आयो इनजोर मीक वेहोमा? ✧ मति मीट इतेके, येस्सलेमतगा कतमतोरिने ओना पोल्लोतुन कागहचीतिर. अचोने आयो मति, ओन माटे हक्कनाह कीतोम इनजोर, मावा पोगोन कसुर वाटलाह ऊळिहनिर? ✧” इनजोर

✧ 5:19 5:19 8:26; 10:3; 12:7,23; 27:23 ✧ 5:19 5:19 12:10; 16:26

✧ 5:26 5:26 4:21-22 ✧ 5:28 5:28 4:18 ✧ 5:28 5:28 मत्वाल 23:35; 27:25; बळयिर 2:23,36; 3:14-15; 7:52

तप तोहतोर.

29 मति पत्रु ओसो दुसोर बळयिर इद्रम इतोर, “मन्कना पोल्लोतुन आयो, मति देवुळताये पोल्लोतुन माक केंज पोयहता.✧

30 येसुन मीट मराता हक्कनागुटातगा वेळहच हक्कनाह कीतिर,✧ मति मावाड तादोर-बाबोरा देवुळि ओन जीवा अर्हता.✧

31 जीवा अर्हचि, ओने सामि, पिसिह केवाल इन्जि, देवुळि निल्पिह कीता. मावा इम्रयेलतोरिन पापमता अगदाहि मलहतलाहि, मावा पापमतुन मापि कीयलाहि,✧ ओने निल्पिह कीसि, तना तिनळ बाजे पका कदर ईसि उदिह कीता.✧

32 इव पोल्लोना माट साक्सितोरोम महनोम. तानाड पोल्लोड केंजिसि ताकवालोर पोगोन, देवुळि उदिह कीतद पवित्र जीवा वने, इव मावाड पोल्लोना साक्सि ईस्ता,” इतोग.

गमलियेल गूस्नाड केंजिसि, बळयिरिन विळिसह्तोर

33 पत्रुना पोल्लोतुन केंजिसि, तग्वाड केवालोर पका ओड आतोर. ओड आतस्के, बळयिरिन हक्कलाह तयर आतोर.✧

34 मति ओरगा गमलियेल पेदिरतोग वगोग मतोग, ओन यहदिर पका कदर ईदुर.✧ ओग परसिरा तुंगातगडाहि देवुळता सास्रम कागहवाल गूरु मतोग.† ओग तेदिसि बळयिरिन अगडाहि गळक पलते पेसिह कीयलाहि, सीपथ्किन वेहतोग.

35 ओर अतस्के, तग्वाड केवालोरिन इद्रम इतोग, “मावोर इम्रयेलतोरिर! मीट वेरिन बाताल कीयलाहि ऊळिहनिर, तान बेस आलिह कीम्हटु.

36 बाराहक इतेके, बेचोको वर्साना मुने, तियुदास पेदिरतोग ओर्वोग, नना बेरोनन इनजोर✧ नडुमिय पुटिस मतोग. अस्के नालुड नूहक मन्कलोर ओनेके आस मतोर,

✧ 5:29 5:29 4:19 ✧ 5:30 5:30 10:39; गलातितोर 3:13; 1 पत्रु 2:24 ✧ 5:30 5:30 मत्याल 28:5-6; मार्कल 16:6; लूकाल 24:5-7; योहन 21:14; बळयिर 2:24,32; 3:15,26; 4:10; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:31; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:20; कुलुसितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 13:20 ✧ 5:31 5:31 लूकाल 24:47; बळयिर 2:38; 3:19 ✧ 5:31 5:31 मार्कल 16:19; बळयिर 2:33; 7:55-56; इपिसुसतोर 1:19-20; इब्रितोर 1:3 ✧ 5:33 5:33 7:54 ✧ 5:34 5:34 22:3 † 5:34 5:34 अद तुकने पूरा देवुळता सास्रम येसु वायनामुने रासतद मता. येसुना कबुरता सास्रम पया वाता. अवटे इद पुस्तक वने कलियता. ✧ 5:36 5:36 8:9; गलातितोर 2:6; 6:3

मति बाताल आता, रोम सर्करतोर सीपय्क ओन हक्कतोर. ओनेके आस मतोर सबेटोर बिरोबटो आतोर, ओना कबळ मायता.

37 “इद पोल्लो आतापया, रोम सर्करतोर सिरगंचि कीयलाह वेहच मतोर, अस्के गालिलि पटटोग यहूदाल इनवाल सर्करता विस्द आतोग.‡ ओनाड केंजिसि उत्युर ओना पेगके अतोर, पया ओन वने हक्कतोर. ओना पेगके अनवालोर सबेटोर बिरोबटो आतोर.

38 अदिहक इंजेक वने, नना मीकु वेहतलाह आतन. मीट पोयतोरिन बाताले केमाट, ओरिन विळिसस ईम्हट्ट. वेराड विचर्क, वेराड कबस्क, मन्कना बुदताड मतेके, तमाय मायनुड.

39 मति देवुळतगडाह मतेके, मीट तान माय्पिह कीया पगविर. माय्पिह कीयलाहि ऊळतिर इतेके, देवुळताये अडम लळेम आयवालोरिर आयकिर, ✧ अद्रम आयमाट,” इनजोर बुदिड वेहतोग.

40 इतस्के, तगवाड केवालोर गमलियेलना पोल्लोतुन केंजतोर. पया बळयिरिन लोप्पा तता वेहतोर. ततापया ओरिन तोला जूताते नल्हता वेहचि, ✧ येसुना पोल्लोतुन ओसो बोन्के वेहमाट इनजोर वेहचि, विळिसस ईतोर.

41 विळिसस ईतस्के बळयिर, येसुना पेदिरतेनाहक माक देवाड अरताड इनजोर, बेस गिर्दति पंचताहि पेसिस अतोर. ✧

42 ताना पया दिनम मंदिरताड मंडानगा, लोहक-लोहक वने देवुळ आचतोग पिसिह केवाल किर्स्तु राजाल येसुये आंदोग ✧ इनजोर, रोमवालेवा का!हचोर, बेसतल कबुर वेहचोरें मंदुर.

6

दर्मम कीयनद सेवातुहक एळवुरिन आचिहतोर

1 अद्रमे पया, येसुन विस्वस कीतोर लोकर वेल्लाय बोल्गासोर अंदुर अस्के, ओरा नडुम इद्रमता कट्टला पुटटा. युनानि पोल्लो वळ्हकवालोर यहुदि विस्वसिर ✧

‡ 5:37 5:37 येसु दहा-बारा वर्सानोग मतोग, अस्केडा इद पोल्लो. मावा यहुदिराड कोताड दुस्रा देसेमतोरिहक ईयना आयो इन्जि, वेग यहूदाल सर्करता विस्द आतोग. ✧ 5:39 5:39 बुदताड पोल्लोड 21:30; बळयिर 11:17 ✧ 5:40 5:40 मत्याल 10:17; मार्कल 13:9 ✧ 5:41 5:41 मत्याल 5:11-12; मार्कल 13:13; योहन 15:21; 1 पत्र 4:14,16 ✧ 5:42 5:42 8:35; 9:22; 11:20; 17:3; 18:5,28 ✧ 6:1 6:1 2:10; 9:29

इद्रम इतोर इतेके, दिनम गाटो तूसिहपा मावाड रांडे आस्किहक* बराबर एवोर इन्जि, इब्रि पोल्लो वळ्हकवालोर यहुदि विस्वसिरिन मुयोग आंदुर.*

2 अदिनेनाहक, बारा बळयिर बाताल कीतोर इतेके, सबेटोर विस्वसिरिन केयिस इद्रम इतोर, “माट देवुळता पोल्लोतुन पोकुर कीयनद विळिससि, गाटो तूसनद सेवा कीतेके, अद माक ओप्पो आयगा गोतो.

3 अदिनेनाहक मावोरिर! मियग्डाह मीक विचर वातोर्, पका तेल्वतोर्, पवित्र जीवाते निंदतोर्,* लोकुर कदर एवालोर,* एळवुर मन्कलोरिन आचाट्ट. ओरिन माट्ट गाटो तूसनद सेवातुहक निल्पिह कीकोम.*

4 मति माट बळयिरोम इतेके, पार्तना कीयनद ओसो देवुळता पोल्लोतुन पोकुर कीयनदे सेवाते मनदकोम,” इनजोर इतोर.

5 बळयिर इतद पोल्लो सबेटोर विस्वसिरिहक विचर वाता. अदिहक ओर इस्तिपन पेदिरतोण आचतोर, ओग पका विस्वस केवाल, ओसो पवित्र जीवाते निदिस मनवाल. ओना संगे पिल्पि*† पस्कुस्स, नीकानोर, तीमोन, परमिनाल, निकुलावुस, वेरिन आचतोर. (निकुलावुस इतेके अंताकिया इनदनद सहरतोग आंदोग. ओग मुनेटाहि यहुदि दर्मतोग आयोग मति, पया यहुदि दर्मते ओळियतोग.‡ ताना पया येसुन विस्वस कीतोग.)

6 विस्वसिरा मुडग्डाहि वेरिन आचिसि, बळयिरा मुनेह निल्पिह कीतोर. ओर नितस्के, बळयिर तमाड कयिकेन ओरा पोगोन तासिसि,* देवुळता देव्या ताल्हकतोर, (ताल्हकिसि ओरिन गाटो तूसनद सेवातेनाहक निल्पिह कीतोर).

7 अद्रमे पया, देवुळता पोल्लो वेल्लाय पोकुर आसोर अता.*येस्सलेम सहरतगा विस्वसिर वेल्लाय बोलगतोर. अहे यहुदि बूमयालोर वेल्लाटोर, येसुन विस्वस कीसि, ओना कबुर केंजलाह आतोर.

* **6:1 6:1 9:39,41; 1** तिमोति 5:3 * **6:1 6:1** युनानि पोल्लो वळ्हकवालोर यहुदि विस्वसिर, इग्रयेल देसेमते मनवालोर आयोर, अदिहक वेर इब्रि पोल्लो वळ्हकवालोर यहुदि विस्वसिर, ओराड रांडे आस्किहक गाटो तूसिहपा, बराबर एवोर आंदुर, एवाहक ओर मुयोग आंदुर. * **6:3 6:3** लूकाल 1:15,67; 4:1; बळयिर 1:8; 4:8,31; 6:5; 7:55; 9:17; 13:9,52 * **6:3 6:3** 1 तिमोति 3:7; 3 योहन 12 * **6:3 6:3** रोम सहरतोर 12:7 * **6:5 6:5** 8:5-6,12-13,26-40; 21:8 † **6:5 6:5** 1:13 वचनते मनदनद पेदिरतोग पिल्पि, वेग आयोग, ओग दुस्रो आंदोग. ‡ **6:5 6:5** यहुदि दर्मतगा ओळियना इतेके, कोयतोर डायना रिबज कीसि ओळिय पन्दुर; अद्रमे वेग निकुलावुस बने डायना रिबज कीसि, यहुदि दर्मतगा ओळियतोग. * **6:6 6:6** गिनती 8:10; 27:18; व्यवस्थाविवरण 34:9; बळयिर 8:17; 9:17; 13:3; 19:6; 1 तिमोति 4:14; 2 तिमोति 1:6; इब्रितोर 6:1-2 * **6:7 6:7** 12:24; 19:20

लोकुर इस्तिपनिन पोयह्तोर

8 इस्तिपननगा इतेके देवुळता तोळ, ताना लाव मता. अदे लावते ओगु लोकुरा मुनेह, बामनाह लेहकाडाड कबस्क कीदोग. देवुळता लावताड सीनाड वने तोहन्दोग.

9 अस्के पया इद्रम आता इतेके, उयतुर कुरेने सहरतोर, सिकंदरिया सहरतोर, ✧ किलिकिया पटटोर, ✧ आसिया पटटोर ✧ मन्कलोर मतोर, वेर रोम सर्करतोर विळिससीतोर यहूदिरा पार्तनाता लोतगा जमा आस मतोर. § ओरगडाहि उयतुर इस्तिपननगा वास तेल्वेड कीया बोटटोर.

10 मति इस्तिपन देवुळता जीवा ईतद बुदते वळ्हकनदिन ऊळिसि, ओरु ओन तेल्वेने गेल्स पगावोर.

11 पया ओर बाताल कीतोर इतेके, दुसोरगा अन्जि, “वेग इस्तिपन मोसानाड अडोनु ओसो देवुळताड पोल्लोनु, पास्कसोर मनदनदिन केंजतोम इन्जि वेहाट रो!” इनजोर कुस्क्नेन काःहतोर.

12 काःहतस्के ओर इद्रम कीतोर इतेके, लोकुरगा, पेदल्कनगा, साङ्गमगूस्रगा अन्जि, अद्रमे वेहचि ओरिन ओड तगहचीतोर. ओड तगहतस्के, ओर इस्तिपनिन अग-ओडतेन पोस, यहूदिराड तगवाड केवालोरगा ओतोर.*

13 अहे जोल साक्सि एवालोरिन वने तचि, यहूदिराड तगवाड केवालोर मुनेह निल्लिह कीतोर. ✧ कीतस्के, “वेग इस्तिपन इद पवित्र गूडटुन, मोसानाड अडोनु, रोमवालेवा पास्कसोरिन मन्हतोग. ✧

14 ओसो ‘नासरेत नाटेनोग येसु इद मंदिरतुन बूळे कीयनोग, ✧ ओसो मोसा मुय्तोग माक ईतव रीतरिवज्जिन मिळ्हचीयनोग, ✧’ इनजोर वेग वेहतनदिन माट केंजतोम,” इन्जि ओर इतोर.

15 पया अद पंचतगा उदिस मतोर सबेटोर इस्तिपननके ऊळतोर, अस्के ओना मोकम देवतुलता मोकमलेहका मांजतप दिसता.

✧ 6:9 6:9 18:24; 28:11 ✧ 6:9 6:9 15:23,41; 21:39; 22:3; 23:34; 27:5;

गलातितोर 1:21 ✧ 6:9 6:9 16:6; 19:10; 21:27; 24:18 § 6:9 6:9 येसु पुटवाये मूंड वीसाड मूंड वर्साना मुने रोम सर्करतोर उच्चुर यहूदिरिन दोहच ओस मतोर, पया विळिसतोर. ओर अलग-अलग जागतोर यहूदिरा पार्तनाता लोन, येस्सलेम सहरतगा मता. *

6:12 6:12 4:5 वचनते बोर तगवाड केवालोर मन्हतोर, वेर ओर आंदुर. ✧ 6:13 6:13 मत्याल 26:59-61; मार्कल

14:55-56; बळयिर 7:58 ✧ 6:13 6:13 21:27-28; 25:8 ✧ 6:14 6:14 मत्याल

26:60-61; 27:39-40; मार्कल 14:58; 15:29; योहन 2:19 ✧ 6:14 6:14 15:1;

21:21; 28:17

7

इस्तिपनि तग्वाडः केवालोरामुनेह वळ्हकिह्तोग

1 अस्के, “वेर वेहतनाडः पोल्लोडः सेतेमा? जोलिया?” इनजोर मोदुल पेर्माल इस्तिपनि ताल्हकतोग.

2 इस्तिपनि इतोग, “मावोरिर, पेदल्कनिर, नावा पोल्लो केंजाट. मावा पेदामुय्तोग अब्रहमना पोल्लो वेहतकन. ओग हारान सहरतगा अनवाय मतोग, अस्के कसदि जाततोर मनदनद मेसोपोटामिया इनदनद देसेमतगा मतोग. अगा मनदहपा तना डीसाते मांजनद देवुळि ओनगा वाता.*

3 वासि इता, ‘निमा नीवा देसेमतुन, नीवा जीवा-तलातोरिन विळिससि, नना तोहतकन अदु देसेमते दाकिन,’* इनजोर देवुळि वेहता.

4 अस्के अब्रहम कसदि जाततोर मनदनद मेसोपोटामिया देसेमताहि पेसिसि, हारान इनदनद सहरतगा अतोग.* अगा ओना तपे हातापया, देवुळि अब्रहमिन अद सहरताहि पेहचि, इंजेके माट महनल इद देसेमतगा तच उदिह कीता.*

5 इद्रमलेहका ओग मग-मियाळलेवा, इद देसेमतगा वातोग. मति इद देसेमतगा इद नावा बूमि इन्जि वेहतलाहि, अब्रहमिहक इचुन वने बूम इलवा मता. देवुळि ओन्क उंद कुटामेंड वने बूम एवो आस मता, मति ‘नीकु अहे नीवा जालपिलतुहक इद देसेमता बूम ईकन,’* इनजोर पोल्लो विळिसस मता.*

6 मति ‘नीवा जालपिल दुस्रा देसेमते पर्गेरा लेहका आसि मनदनुर. अगा ओरु नालुड नूहक वर्साड, अगडोरा कय इळनबेरा तिपलते मनदनुर.*

7 मति, बेद देसेमतोर ओरिन कय इळन तासिस तिपल कीयनुर, ओरिहक नना सिक्सा ईकन. *पया नीवा जालपिल अद देसेमताहि पेसिस वायनुर, पेसिस वातापया इदे बूमतगा नाक मोळकनुर,* इनजोर वेहता.

8 पया इद कीतद करलता सीना तोहतलाहि, ओन डायना रिबज* कीया वेहता.* पया अब्रहमिहक ओवोर्गा पेकाल पुटटोग, ओना पेदिर इसक मता. ओग पुटटापया आट दियाने, अब्रहम ओना डायना रिबज कीतोग.* पया इसकिहक याकुब इनवाल

* 7:2 7:2 पुटमुळि 11:31; 15:7 * 7:3 7:3 पुटमुळि 12:1 * 7:4 7:4 पुटमुळि 11:31; 15:7 * 7:4 7:4 पुटमुळि 12:4-5 * 7:5 7:5 पुटमुळि 12:7; 13:15; 15:18; 17:8 * 7:5 7:5 इब्रितोर 11:9 * 7:6 7:6 गलातितोर 3:17 * 7:7 7:6-7 पुटमुळि 15:13-14 * 7:7 7:7 पेसमुळि 3:12 * 7:8 7:8 इद बेद्रमता रिबज इन्जि पुनदलाह, पुस्तकता आकिते पुनवव पोल्लोना अर्तमि, अगा ऊळाट. * 7:8 7:8 पुटमुळि 17:10-14 * 7:8 7:8 पुटमुळि 21:2-4

पेकाल पुटटोग, ✨ (वेगे याकुबना दुस्रा पेदिर इम्रयेल आंदु.) ✨ वेनगडाहे बारा मगक पुटटोर. ✨ ओर मावा बारा कूळिनोर पेदामुय्तोर आंदुर.

9 “वेर बारा मगकिरगडाहि उय्तुर बाताल कीतोर इतेके, तमा तमोग योसेपिन कुळसातुहक, मिसर देसेमते अनवालोर वीकुरतोरिहक अमेसातुहक ओर्युल आयलाह वमतोर. ✨ मति देवुळि योसेपना तोळ मता.

10 अदिनेनाहक ओन सबे तपल्कनगडाहि पिसिह कीता. ओसो योसेपिहक वेल्लाय बुद ईता. ✨ वेना बुदतुन ऊळिसि, मिसर देसेमतोग पिरोन इनवाल राजाल वेनु मान ईसि, पूरा देसेमतुन, ओसो तना लोतुन वने, ताकिह कीयनद अदिकर योसेपना कयदगा ईतोग. ✨

11 “अद तूकने मिसर देसेमतगा, ओसो योसेपना दादालोर मतद कनान देसेमतगा, † दुकळ अर्स मता. ✨ अदिहक सबेटोर लोकुर वेल्लाय तपलते अरतोर. मावाड तादोर-बाबोरिहक तिनदलाह अनम दोर्को आस मता.

12 मति मिसर देसेमतगा अनम दोर्किहता इन्जि, याकुब मुय्तोग केंजतोग, ✨ केंजिसि मावाड तादोरिन अगा अनम असिस ततलाह लोहतोग. अस्के अतोर, (मति इद देसेमतुन ताकिह केवाल मावाय तमोग इन्जि, पुनोर आस मतोर).

13 ततद अनम मारतापया, ओसो उंद मल्का ओर मिसर देसेमते अतोर. अस्के योसेपि नना मीवाय तमोनन इनजोर ओरिन वेहतोग. ✨ अस्के पिरोन राजाल वने योसेपना लोतोरिन पुतोग. ✨

14 पया योसेपि तना तपे याकुब मुय्तोन ओसो ओना लोतोर सबेटोरिन, मिसर देसेमते वासि मनदकिर इनजोर, कबुर लोहच केयतोग. ✨ ओर सबेटोर मूंड वीसाड पंद्रा (75) इच्वुर मन्कलोर मतोर. ✨

15 पया याकुब मुय्तोग मिसर देसेमतगा अतोग, अन्जि अगा वेल्लाडे वर्साड मन्जि डोलतोग; ✨ ओसो मावोर बारा तादोर वने डोलतोर. ✨

✨ 7:8 7:8 पुटमुळि 25:26 ✨ 7:8 7:8 पुटमुळि 32:28 ✨ 7:8 7:8 पुटमुळि 36:23-26 ✨ 7:9 7:9 पुटमुळि 37:11,28 ✨ 7:10 7:9-10 पुटमुळि 39:2-6,21-23 ✨ 7:10 7:10 पुटमुळि 41:40-46 † 7:11 7:11 इद देसेमतुहक, नोहा मुय्तोन तादो इनवाल कनानना पेदिर उदता. (पुटमुळि 9:18-27 ऊळाट) ✨ 7:11 7:11 पुटमुळि 41:54-56 ✨ 7:12 7:12 पुटमुळि 42:2 ✨ 7:13 7:13 पुटमुळि 45:1-4 ✨ 7:13 7:13 पुटमुळि 45:16 ✨ 7:14 7:14 पुटमुळि 45:9-10,17-18 ✨ 7:14 7:14 पुटमुळि 46:26-27; पेसमुळि 1:5; व्यवस्थाविवरण 10:22 ✨ 7:15 7:15 पुटमुळि 46:1-7; 49:33 ✨ 7:15 7:15 पेसमुळि 1:6

16 ओराडः सेतानु सेकेम इनदनद नाग ओसि, अगान गति कीतोर. गति कीतद जागातुन, अब्रहम मुय्तोग सेकेम नाटेनोग अमोर पेदिरतोनाडः मऱ्किरगडाहि, वेंडिड ईसि असिस मतोग.✧

17 “(तिपल कीयनद देसेमताहि, नीवा जालपिलतुन पेसिह कीसि, कनान देसेमते ततकन इन्जि,) अब्रहम मुय्तोहकु देवुळि मुनेन पोल्लो विळिसस मता.✧ अद पोल्लो करल आयनद वेला एवसोर मता. मिसर देसेमतगा मावा लोकर वेल्लाटोर तेग आसोर अतोर.✧

18 अद तूकने योसेप हातापया वेल्लाडे वसनि, ओन मुर्तिय पुनवोग ओर्वोग मन्कल मिसर देसेमते राजाल आतोग.✧

19 ओग राजाल इतेके, पका सत्रल बुदतोग मतोग. अदिहक मावा जाततोर लोकरिन इचोन तिपल कीतोग इतेके, आपुनाडः बाला पेकोर डोलिर इनजोर, तलिस्क-तपेर ओरिन लोतगडाह पेसिह कीस विळिसस ईयनाह कीतोग.‡✧

20 अद तूकने मोसाल पुट्टोग, ओग पका बेस सोबातोग पेकाल मतोग.✧ ओग पुटिस मूड नेलाडः आनाहजोम, राजानाडः केंजवालेवा, ओना तलोग-तपे ओन लोने अय कीतोर.

21 मति ताना पया ओन लोताहि पेसिह कीसि, बरेटगा ओसि विळिसस ईया पोयता. अस्के पिरोन राजाना मयाळि ओन पेहकिस ओसि, नावा मग आयनोग इनजोर, ओन अय कीता.✧

22 मोसाल बेरोग आसि, मिसर देसेमताडः सबे बुदिड-एदिड कगयतोग; तनाडः वळ्हकनाडः पोल्लोने, कीयनाडः कबस्कने वने, पका उसर मतोग.

23 “पया मोसा मुय्तोग रेंड वीसाडः वयसतोग आतोग, अस्के ओर्युल मन्जि कूल केवालोर नावा इस्रयेल जाततोरिन, कलियकन इन्जि विचर कीतोग.✧

24 कीसि अगा अतस्के, ओर्वोग मिसरि मन्कल इस्रयेल मन्कन उगसिन नल्हतनदिन मोसाल ऊळतोग. ऊळिसि इस्रयेल मन्कन पिसिह कीसि, मिसर देसेमतोग मन्कन हक्किसि, देबाडः तितोना बद्ला एतोग.✧

✧ **7:16 7:16** पुट्टुळि 23:16-18; 33:18-19; 50:13; यहोशू 24:32 ✧ **7:17 7:17** पुट्टुळि 15:13 ✧ **7:17 7:17** पेसमुळि 1:7,12,20 ✧ **7:18 7:18** पेसमुळि 1:8 ‡ **7:19 7:19** मिसर देसेमतोग राजाल, इस्रयेल लोकर वेल्लाटोर आतेके, माके विस्ट कीसि हक्कनुर बह इनजोरे, ओराडः उड्लोर पेकोरिन हक्क वेहन्दोग. ✧ **7:19 7:19** पेसमुळि 1:10-22 ✧ **7:20 7:20** पेसमुळि 2:2; इब्रितोर 11:23 ✧ **7:21 7:21** पेसमुळि 2:5-10 ✧ **7:23 7:23** पेसमुळि 2:11; इब्रितोर 11:24-26 ✧ **7:24 7:24** पेसमुळि 2:11-12

25 नावाय कयदे देवुळि मावा लोकरिन पिसिह कीयगा इनजोर, नावा लोकर पुनदनुर इन्जि, मोसाल विचर कीतोग. मति अद्रमता विचर वेर ओर्युलतोर जीवातगा मुर्तिय वावो.

26 पया इमा दिया इर्वुर इस्येल मन्कलोर जगळा आयनदिन मोसाल ऊळतोग. ऊळिसि 'मीट इतेके उंदिय जातोरिर, दादाल-तमोग आयवालोरिर, बाराहक जगळा आरहनिर रा?' इद्रम इन्जि, ओरिन गूनम कीयलाहि तेळियिह कीसोर मतोग. ✧

27 मति जगळा आयवालोरगडाहि, तना तोळतोग नल्हवाल मोसा मुय्तोन दोबिस इतोग, 'मावा नेयम कीसि, मावा पोगोन अदिकर ताकिह कीयलाहि, नीक बोग निल्पिह कीतोग रा?

28 निने मिसर देसमतोन बेद्रम हक्कतिन, अद्रमे नाक वने हक्कलाह ऊळिहनिन अय?' इतोग. ✧

29 निने आतद पोल्लो इंजेक सबेटोरिहक एर्का आता इन्जि, मोसा मुय्तोग रेयतोग. रेयिसि मिसर देसेमताहि पेसिस विततोग, वितिसि मिदियन इनदनद देसेमतगा अन्जि, मनदलाह आतोग. ✧ पया अगान मुतेन ततोग, ओन्क इर्वुर पेकोर पुटोर. ✧

30 "इद्रम मोसा मुय्तोहक मिदियन देसेमतगा अन्जि, रेंड वीसाड वर्साड आताड. उंद दिया सीनयइनदनद मेटाकचुदा पेळ्हकल बूमतगा बाताल आता इतेके, किस पोतसोर मतद मरा जपताहि, देवुळता देवतुलिओन्क दिसता. ✧

31 (अद मरा जपतगा किस पोतलाह पोतिदु, मति अद जप मुर्तिय कर्वो आंदु.) तान ऊळिस मोसा मुय्तोग बामतोग, पया तान बेस ऊळलाहि अद जपता एरे अतोग. अगा अतस्के देवुळता आल्का ओन्क इद्रम केंज वाता इतेके,

32 'मोसा, नना नीवा तादोर-बाबोरा देवुळतन; अब्रहम, इसक, याकुब, वेर मोळकनद देवुळतन ननान आंदन,' इनजोर इता. ✧ अदिन केंजिसि मोसा मुय्तोग दिरदिर साड-तोग, अगा ऊळलाह वने रेयतोग.

33 अस्के देवुळि ओन इद्रम इता, 'इंजेक इद जागाते नना महनन. अदिहक निमा नीवाड एल्पुस्क तेंडा. ✧

✧ 7:26 7:26 पेसमुळि 2:13 ✧ 7:28 7:27-28 पेसमुळि 2:14 ✧ 7:29 7:29 पेसमुळि 2:15 ✧ 7:29 7:29 पेसमुळि 18:3-4 ✧ 7:30 7:30 पेसमुळि 3:2 ✧ 7:32 7:31-32 पेसमुळि 3:3,6; मय्याल 22:32; मार्कल 12:26; लूकाल 20:37 ✧ 7:33 7:33 पेसमुळि 3:5; यहोश् 5:15

34 केंजा, मिसर देसेमतोर लोकर नावा लोकरिन बेद्रम तिपल कीस्तोर, अदिन नना बेस-नेहना ऊळतन. नावा लोकर ओरा कय इळन मन्जि अळयनदिन, केयनदिन केंजतन. ओरिन विळिसह कीयलाहि नना रेगतन. अदिनेनाहक निमा नावा इद कबळ कीयलाहि अन, नीक मिसर देसेमते लोहतकन,' इनजोर देवळ इता. ✧

35 “अद्रमे ‘मावा नेयम कीसि, मावा पोगोन अदिकर ताकिह कीयलाहि, नीक बोग निल्पिह कीतोग?’ इनजोर, वेग मोसा मुय्तोन इस्रयेल मन्कलोर मुनेन पास्किस मतोर, ✧ इदिन सीता कीम्हटु. मति इंजेके वेगे मोसा मुय्तोहक देवुळि अदिकर ईसि, तना मन्कलोरिन मिसरतोर कयदाहि विळिसह कीस ततनोग इनजोर निल्पिह कीसि, किस पोतसोर मतद मरा जपतगा दिसतद देवतुलता मेटे, ओन मिसर देसेमतगा लोहता.

36 वेग मोसा मुय्तोग इस्रयेल मन्कलोरिन मिसर देसेमताहि पेसिह कीस ततोग. ✧ अद देसेमतगा, एरल सम्दुरतगा, ओसो पेळ्हकल बूमतगा, रेंड वीसाड वर्साड आनाह, बामनाह लेहकाडाड सीनाड तोहचोर-तोहचोर, ओरिन ताकिह कीसोर ओतोग. ✧

37 वेगे मोसा मुय्तोग ‘नावा लेहकाडोग कबुरतोग मन्कन, मीवा जालपिलताहि निल्पिह कीसि, देवुळि तना लोकरगा लोहचीयगा,’ ✧ इनजोर इस्रयेल मन्कलोरिन वेहच मतोग.

38 पेळ्हकल बूमतगा मावाड तादोर-बाबोरा संगे मतोगु, वेगे मोसा मुय्तोग. ओसो सीनय मेटातगा देवुळता देवतुलि ओना संगे मता. अद देवतुलता मेटे मयगा एव्हिसह कीयना इनजोरे, ओन्के देवुळताड पोल्लोड दोर्कताड. ✧ देवुळता मन्कलोर बेद्रम पिसना इन्जि, अव पोल्लोड तोहतहताड.

39 “मति मावाड तादोर-बाबोर ओना पोल्लोतुन केंजवालेवा, ओन विळिससि मिसर देसेमतेकेन मल्स अतेक तेला बेस आवालि इनजोर, सीता कीदुर. ✧

40 अदिहक मोसा मुय्तोग सीनय मेटातगा मतोग अरुके, ओना दादाल आस्ननगावासि, ‘माक मिसर देसेमताहि ततोग मोसाल, बेके बह आतोगो, इदिन

✧ 7:34 7:34 पेसमुळि 3:7-10 ✧ 7:35 7:35 पेसमुळि 2:14; बळयिर 7:27 ✧ 7:36 7:36 पेसमुळि 12:41; 33:1 ✧ 7:36 7:36 पेसमुळि 16:35; गिनती 14:33-34; देवुळताड पाटाड 95:8-10; बळयिर 7:42; 13:18; इब्रितोर 3:8-9 ✧ 7:37 7:37 व्यवस्थाविवरण 18:15,18; बळयिर 3:22 ✧ 7:38 7:38 7:53; रोम सहरतोर 3:2; गलातितोर 3:19; इब्रितोर 2:2; 4:12; 1 पत्र 4:11 ✧ 7:39 7:39 गिनती 14:3-4

माट पुनवल. अदिनेनाहक इंजेके माक पेन बोमाड पंडिस ईम, अवे पेन्क माक मुनेह अग तोहतनुड,' इनजोर इतोर.✧

41 अद्रमे पया ओर बंगरता पियो पंडिसि, अद पियोतुन पेन इन्जि, तान्क मोक ईसि मोळ्कतोर. मोळ्किस तमा कयदे पंडटद बोमातेनाहक, कक्स-गोगिस तिन्जि-उन्जि गिर्दा कीतोर.✧

42 अदिहक पोगोटा पोळ्दतुन, नेलातुन, उकान मोळ्किर इन्जि, देवुळि ओरिन विळ्किस ईता.✧ इद पोल्लो देवुळता कबुरतोर सास्त्रमतगा, इद्रम रासतद मन्हाता इतेके,

‘ए इस्रयेल मन्कलोरिर, मीट रेंड वीसाड वर्साड पेळ्हकल बूमते जन्वर्कनाड मोकिड ईतिर,

अविस्किन नयेनाहक ईतिरा? बार दुसाड-दुसाड पेन्कनेनाहक ईतिर?

43 मोलेक पेदिरता पेनता रावुळतुन,

ओसो रिपान पेदिरता उका बोमातुन कांजिस वेलियतिर,§

मोळ्कलाह अविस्किन पंडटिर,

अदिहक मीवा कोंटेतोर कयदे मीक विळ्किस ईकन, ओर मीक पोसि बेबिलोन देसेमता अबर ओयनुर,’

इनजोर देवुळ इता,✧ इद्रमलेहका रासतद मन्हाता.

44 “पेळ्हकल बूमतगा मावाड तादोर-बाबोर मनदहपा, देवुळि तना लोकरा नडुम मनदनदिना साक्सि तोहतनद रावुळि, ओरा संगे मता.* मोसा मुयतोना संगे देवुळि अद रावुळतुन इद्रम इद्रम पंडा इनजोर तोहच मता, अद्रमे मोसाल तान पंड वेहतोग.✧

45 मोसा मुयतोग हातापया, अद रावुळि पयाडोरा पीळता कयदे वाता. मोसाल हातस्के, ओना तोळतोग यहोसाल, इस्रयेलतोर मुक्याल आतोग. वेगे यहोसाल मावाड तादोर-बाबोरिन इद देसेमते तचीतोग. ओरा मुनेह देवुळि दुसाड जातिनोरिन

✧ 7:40 7:40 पेसमुळि 32:1,23 ✧ 7:41 7:41 पेसमुळि 32:4,6 ✧ 7:42 7:42

यहेजकेल 20:39 § 7:43 7:43 मोलेक इनदनद पेन, कनानि ओसो पिनिके जातिनोरा पेन आंदु, ओर अद पेनतुहक तमाड पेकोरिन मोकिड ईदुर. ओसो रिपान इनदनद पेन बारा, मिसर देसेमतोरा पेन आंदु.

✧ 7:43 7:42-43 अमोस 5:25-27 * 7:44 7:44 देवुळि रेंड बंडानाड चेकानगा, दहा अडोड मोसाहक रासिस ईता. अव चेकान उंद संदुकतगा तासिस, मोळ्कनद रावुळतगा तासतोर (पेसमुळि 31:18; व्यवस्थाविवरण 10:5). अदिहक अद रावुळतुन साक्सिता रावुळि इनजोर इंदुर. ✧ 7:44 7:44 पेसमुळि 25:8,9,40; 38:21

इद बूमतगडाह पूंडटा, पूंडटस्के इस्त्रयेलतोर इगा जागा आतोर.☆ अस्के अद रावुळतुन इगा तासतोर,☆ पया अद दाविद राजाना कालम एवनाह इगान मता.

46 दाविद राजाना पोगोन देवुळता गूनम मताहकु, सबेटोर इस्त्रयेल मन्कलोर नीक मोळकना इन्जि, नियेनाहक उंद मंदिर पंडकन इन्जि, दाविद राजाल देवुळतुन ताल्हकतोग.☆

47 पया देवुळतेनाहक मंदिर पंडटोग मन्कल दाविद राजाल आयोग, ओना मगि साल्मोन राजाल आंदोग.☆

48 मति मन्कना कयदे पंडटा मंदिरतगा देवुळि मनो,☆ इद पोल्लोतुन देवुळता कबुरतोग ओर्वोग मुनेन रासतोग.

49 देवुळि इद्रम इन्हता,

‘पोगोटा बूमि नावा उदनद राजकुर्सि,

इळता बूमि नावाड काल्क तासनद कुतुलि.

नयेनाहक बेद्रमता लोन पंडकिर?

नना रोमनद बेद्रमता जागा मनदगा?

50 इव सबेटविन ननान पुटिह कीतोन्न आयोना?’☆

इता.

51 “मीट कैगम मन्कलोरिर! डायना रिबज कीतेक तेला, मीट देवुळतुन पुनवोरा लेहका, तान जीवा केवोरिर, तानाड पोल्लोड केंजवोरिर! बेद्रम मीवाड तादोर-बाबोर कीदुर, अद्रमलेहकान मीट वने देवुळता पवित्र जीवातुन अडम आरुह्निर.☆

52 देवुळता कबुरतोरगडाहि मीवा तादोर-बाबोर ओर्विन वने तिपल केवोरा, अले वेहाट?☆ देवुळ लोहवाल सेतेमतोग किर्स्तु वायनोग इनजोर, अद कबुरतुन मुनेन पोक्कुर कीतोरिन, मीवा तादोर-बाबोर हक्कतोर. अद्रमलेहका ओग किर्स्तु वातस्के, मीट ओना पोगोन उगसिन तप तोहचि, हक्कनाह कीतिर.☆

☆ 7:45 7:45 यहोशू 23:9; 24:18; देवुळताड पाटाड 44:1-3 ☆ 7:45 7:45 यहोशू 3:14-17; 4:11; 18:1 ☆ 7:46 7:46 2 शमूएल 7:1-16; 1 इतिहास 17:1-14

☆ 7:47 7:47 1 राजा 6:1-38; 8:20; 2 इतिहास 3:1-17 ☆ 7:48 7:48 2 कुरिततोर 5:1 ☆ 7:50 7:49-50 यशायाह 66:1-2 ☆ 7:51 7:51 पेसमुळि 32:9; 33:3,5; लैव्यव्यवस्था 26:41; गिनती 27:14; यशायाह 63:10; यिर्मयाह 9:26 ☆ 7:52 7:52 2 इतिहास 36:15-16; मत्याल 5:12; 23:31,37; 1 तिसलुनितोर 2:15 ☆ 7:52 7:52 3:14; 5:28

53 देवतुलकना कयदग्डाहि मोसानाड अडोड मीक दोर्कताड,☆ मति अव अडोन मीट माळविर,” इन्जि इस्तिपन वेहच रोमतोग.

इस्तिपनिन बंडाड उकिस हक्किहतोर

54 इस्तिपन वळ्हकतद पोल्लोतुन केंजिसि, तग्वाड केवालोरिहक इचोन ओड वाता इतेके,☆ ओन ऊळिस तमाड पल्क कोगकलाह बोटटोर.

55 मति इस्तिपन देवुळता जीवाते पूरा निंदिसि,☆ पोगोन कोंडा मिळहवा ऊळतोग. ऊळतस्के देवुळदीपते देवुळता जग-मळगना वेहचतुन, ओसो येसुन देवुळता तिनळ बाजे नितदिन☆ ऊळिसि इतोग,

56 “ओद ऊळाट! पोगोन देवुळदीप पड्ने आतदिन, ओसो मान्वना नडुम पुटटोग, देवुळता तिनळ बाजे नितदिन नना ऊळलाह आतन!”☆ इनजोर इतोग.

57 इतस्के तग्वाड केवालोर लोकर, (वेग देवुळतुन पास्किहतोग इनजोर), पकाय जोरते केयिसि तमाड केव्किन मुचतोर, मुचिस उंदि विचरते वित वासि ओन पोयतोर.

58 पोसि सहरता पलते गुंजिस ओतोर. अगा सोलु पेदिरतोग लेयोग निच मतोग,☆ ओनगाने जोल साक्सि एवालोर तमाड पोगोट्टक केगतव जगाड तेंडिस ईतोर.☆ पया इस्तिपनना पोगोन बंडाड उकलाह बोटटोर.†

59 ओर बंडाड उकलाह आंदुर अस्के इस्तिपन, “ए येसुसामि नावा जीवातुन एना,” इनजोर इतोग.

60 पया मिंडाड कोटिसि बेरा लेडते “ए सामि, वेर मन्कलोर कीतद इद पापमता बद्ला ओरिहक एमा,”☆ इनजोर वळ्हकिसि डोलतोग.

8

1 इस्तिपनिन हक्कतोर अस्के सोलु वने पूरा संग आतोग.☆

☆ **7:53 7:53** व्यवस्थाविवरण 33:2; बळयि 7:38; गलातितोर 3:19; इब्रितोर 2:2 ☆ **7:54 7:54 5:33** ☆ **7:55 7:55** लूकाल 1:15,67; 4:1; बळयि 1:8; 2:4; 4:8,31; 6:3,5; 9:17; 13:9,52 ☆ **7:55 7:55** मार्कल 16:19; बळयि 2:33; 5:31; इपिसुसतोर 1:19-20; इब्रितोर 1:3 ☆ **7:56 7:56** मत्याल 8:20; योहन 1:51 ☆ **7:58 7:58** 8:1; 22:20; 26:10 ☆ **7:58 7:58** व्यवस्थाविवरण 13:9-10; 17:7; बळयि 6:13 † **7:58 7:58** यहूदिराड अडोने बोन्काय बंडाड उकिस हक्कनद सिक्सा इतेके, मुने साक्सि एवालोर बंडाड उकतस्केने, पया सबेटोर बंडाड उकिंदुर. ☆ **7:60 7:60** लूकाल 23:34; 2 तिमोति 4:16 ☆ **8:1 8:1** 22:20; 26:10

सोलु विस्वसिरा मुडुन तिपल कीस्तोग

इस्तिपनिन हक्कतापया अदे दिया, येस्सलेम सहरतगा येसुना विस्वसिरा मुडुन पकाय तिपल कीया बोटोर. अदिहक बळयिरिन विळिससि, सबेटर विस्वसिर येस्सलेम सहरताहि वितिसि पूरा यहुदा पटटे, सामरिया पटटे, बिरोबटो आतोर.✧

2 देवुळतुन पकाय माळवालोर बोर मतोर, ओरु इस्तिपनना सेत्तातुन गुमयातगा ओस गति कीतोर, अस्के ओर पकाय जोरते अळतोर.

3 अद त्कने सोलु बाताल कीदोग इतेके, विस्वसिरा मुडुन बूळे कीयलाहि, लोहक-लोहक ओळियिसि, विस्वस केवालोर आस्क-कोय्तोरिन पोसि, जेलतगा वाट वेहन्दोग.✧

बेसतल कबुर सामरिया पटटे पोकुर कीस्तोर

4 पया बिरोबटो आतोर मन्कलोर, येसुना बेसता कबुरतुन वेल्लाय पोकुर कीसोर तिरियतोर.✧

5 अद्रमे (मुने आचतोर एळ्वुर सेवकिरगडाहि) पिलिप इनवाल मतोग,✧ वेग वने सामरिया पटटा उंद सहरतगा अन्जि, येसुये देवुळ लोहतोग किर्स्तु आंदोग इन्जि, ओना कबुरतुन पोकुर कीतोग.*

6-8 पोकुर कीसोर, देवुळताड बामनाह लेहकाडाड सीनाड तोहन्दोग. देयहक पोस मतोर वेल्लाटोर लोकरिनु, देवुळि पिलिपना कयदे बेस कीता. अव देयहक पकाय जोरते केयसोर ओरगडाह पेसताड, अद्रमे कयक-काल्क वावोर, ताक पगवोर वेल्लाटोर मन्कलोर वने बेस आतोर.✧ अविस्किन ऊळिसि, अद सहरतोर लोकरु पकाय गिर्दा आसि, पिलिप वेहतनाड पोल्लोड बेस केंजिदुर.

9 इंजेके अदे सहरतगा, पूजर-गूनिड केवाल✧ सिमोन पेदिरतोग मन्कल मतोग. ओग तनाड गूनिने सामरिया जाततोरिन पकाय बामिह कीसि, ननाय बेरोग गूनयानन✧ इनजोर वेहचोर तिरियिंदोग.

10 वेल्लाटोर उडुलोर-बेरोर ओग वेहतनव पोल्लोन बेस केंजिंदुर, ओसो देवुळता बेरा लावतोग इतेक वेगो इनजोर, सबेटर ओन इंदुर.✧

✧ **8:1 8:1** 11:19 ✧ **8:3 8:3** 9:1,13,21; 22:4,19; 26:10-11; 1 कुरिततोर 15:9; गलातितोर 1:13-14; पिलिपितोर 3:6; 1 तिमोति 1:13 ✧ **8:4 8:4** 11:19 ✧ **8:5 8:5** 6:5 * **8:5 8:5** सामरि लोकरु दुसा जाततोर सगे कलियिसि, ओराड पेन्किन मोळकना, ओरा सगे मर्मिड आयना कीतोर. अदिनेनाहक सामरि लोकरिन यहुदिर विटळ तासिदुर, मति पिलिप यहुदि आस तेला, विटळ तासवा, येसुना पोल्लो वेहतलाहि, सामरिया पटटे अतोग. ✧ **8:6-8 8:6-8** इब्रितोर 2:3-4 ✧ **8:9 8:9** 13:6 ✧ **8:9 8:9** 5:36 ✧ **8:10 8:10** 14:11; 28:6

11 ओग वेल्लाडेः वर्साडः आनाहि तनाडः गूनिने, मन्कलोर बामनाह लेहकाडाडः कबस्क कीदोग. अदिनेनाहक कतमतोर लोकर ओना पोल्लो बेस केंजिंदुर.

12 मति पिलिप अगा अन्जि, देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद बेसता कबुरतुन, ओसो येसुये देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल किर्स्तु आंदोग इनजोर, वेहता बोटदोग. अद पोल्लोतुन केंजिस विस्वस कीतोर, आस्क-कोय्तोर येसुना पेदिरते एग मीया बोटदोर. ☆

13 पया सिमोन वने विस्वस कीसि, येसुना पेदिरते एग मीतोग. पिलिप, देवुळता लावते बेराडः-बेराडः डीसाताडः कबस्क कीदोग. ☆ अव कबस्किन ऊळिसि, सिमोन बामिंदोग. अदिनेनाहक ओग पिलिपनाय संगे मंदोग.

सामरिया पटदोर विस्वसिरगा पवित्र जीवा रेगिहता

14 सामरिया पटदोर मन्कलोर देवुळता पोल्लोतुन विस्वस कीतोर इनजोर, येस्सलेमते मतोर बळयिर केंजतोर. केंजिसि पत्रु, योहन, वेर इर्वुर बळयिरिन सामरिया पटटे लोहतोर.

15-16 अगडोर विस्वसिर येसुसामिना पेदिरते एग मीस मतोर, ☆ मति देवुळता पवित्र जीवा ओरा पोगोन उदवाय मता. अदिहक पत्रु, योहन, वेर ओरगा अन्जि सबेटोर विस्वसिरा पोगोन पवित्र जीवा उदि इनजोर, ओरिनाहक देवुळतुन अर्जि कीतोर. ☆

17 पया ओर विस्वसिरा पोगोन तमाडः कय्क तासिंदुर, ☆ अस्के पवित्र जीवा विस्वसिरा पोगोन उदिदु. ☆

18 वेर बळयिर विस्वसिरा पोगोन तमाडः कय्किन तासतस्के, पवित्र जीवा ओरा पोगोन उदनदिन सिमोन ऊळतोग. ऊळिसि ओरगा कोताडः तचि,

19 “नना वने बोनाय पोगोन नावा कय तासतेके, ओना पोगोन पवित्र जीवा उदना इनजोर, इद नाक अदिकर ईम्हटु,” इतोग.

20 अस्के पत्रु ओन इतोग, “नीवाडः कोताडः नीवाय संगे बळेम आयिडः! देवुळि पुनेम ईयनदिनु, कोताने असकन इनजोर, विचर कीतिन अय?

21 नीवा बुदि बेस इले इनजोर देवुळि ऊळता. अदिनेनाहक ताना सेवाते निमा मावा तोळ आया पगविन, मयगा कलिय पगविन.

☆ 8:12 8:12 8:15-16; 10:48; 19:5 ☆ 8:13 8:13 19:11 ☆ 8:15-16

8:15-16 2:38; 8:12; 10:48; 19:5 ☆ 8:15-16 8:15-16 2:38; 19:2

☆ 8:17 8:17 गिनती 8:10; 27:18; व्यवस्थाविवरण 34:9; बळयिर 6:6; 9:17; 13:3;

19:6; 1 तिमोति 4:14; 2 तिमोति 1:6; इब्रितोर 6:2 ☆ 8:17 8:17 10:47; 11:15;

19:6; गलातितोर 3:5

22-23 नीवा जीवा कर्वनदिन, ओसो निमा पापमतगा एगकिस मनदनदिन ऊळिहनन, अदिहक देवुळतुहक विचर वावद अगदाहि मल्लिस, तान पार्तना कीम; अस्के इद्रमता नीवा पापि विचरतुन, देवुळि मापि कीतेके कीयगा,” इनजोर इतोग।

24 इतस्के, “मीट इतद गोसा नावा पोगोन वामाकि इनजोर, नयेनाहक देवुळतुन मीटे पार्तना कीम्हटु,” इनजोर वेग पत्रुनु, योहनिन इतोग।

25 अद्रमे पत्रु, योहन अगा किस्तुना पोल्लोतुन पोक्रु कीसि, ओग बाताल बाताल कीतोग, अव कबस्कना साक्सि ईतोर. साक्सि ईसि, येस्सलेम सहरते मल्लस दायलाह आतोर. अनेके सामरियातोराइ वेल्लाडे नाहकनगा, येसुना बेसता कबुरतुन पोक्रु कीसोर-कीसोर अतोर।

कूस देसेमतोग मंत्रिहक बेसता कबुर

26 पया बेद्रम आता इतेके, देवुळता देवतुलि* पिलिपनगा वासि इद्रम इता, “निमा दक्खिन बाजेतेके पेसिसि, येस्सलेम सहरताहि गाजा इनदनद सहरतेक दायनद अग पोस अन,” इता. (अद अगि पेळहकल बूमतुहक दास्ता.)

27 इतस्के पिलिप दायहपा, ऊळाट कूस इनदनद देसेमतोग ओर्वोग मन्कल वने, अदे अगदुहक अनजोर मतोग. ओग मन्कल बायलाल मन्जि, कूस देसेमता कन्दाके पेदिरतद रानिना मंत्रि आंदोग. ताना राजेमताड कोतान ऊळेवाळे केवाल आंदोग. ओग देवुळतुन मोळकलाहि येस्सलेम अन्जि,

28 तना देसेम मल्लस अनजोर मतोग. ओग तना कोडागाडातगा उदिसि, देवुळता कबुरतोग यसयाल इनवाल रासतद पुस्तकतुन अर्वसोर, अनजोर मतोग।

29 अस्के देवुळता जीवा पिलिपिन, “निमा अगा अन्जि, अद कोडागाडाता सगे अन,” इता.†

30 अस्के ओग अद कोडागाडातगा एवनाह विततोग, वितिसि कूस देसेमतोग मन्कल देवुळता कबुरतोग यसयाना पुस्तकतुन अर्वनदिन केंजतोग। केंजिसि, “निमा अर्विहनिन अद तेळियिहताया, तेळियोया?” इनजोर ताल्हकतोग।

31 अस्के मंत्रि, “बोगाय तेळियिह कीस वेहवालेवा, नाक बेद्रम तेळियगा?‡” इनजोर पिलिपिन इतोग।

32 ओग मंत्रि देवुळता साम्रमतगा इद वचन अर्विदोग इतेके, अस्कलाह ओयनद गौरैता लेहका,

* 8:26 8:26 5:19; 10:3; 12:7,23; 27:23 † 8:29 8:29 यहुदिर दुसा जाततोरगा कलियोर, मति देवुळता जीवा पिलिपिन कूस देसेमतोन कलिय वेहता. ‡ 8:31 8:31 रोम सहरतोर 10:14

अहे केल्लक कोगियवाल कोगियिह्वा, केमेन निच मनदनद गौरेपियोता लेहका,

देवुळता सेवक केमेन मतोग, बाताले इनोग.

33 ओना कदर रेहनेके, बोगे ओनेनाहक नेयम कीस एवोग.

ओर ओना जीवा तिताहकु,

ओना जालपिलता पोल्लोय इले.✧

इनजोर रासिस मता.

34 पया ओग मंत्रि इद पोल्लोतुन अर्विसि पिलिपिन ताल्हकतोग, “देवुळता कबुरतोग बोना पोल्लोतुन इगा रासतोग? तनाय पोल्लोतुना? बार बोग दुस्रोना पोल्लोतुना? अले नाक वेहा,” इतोग.

35 अस्के पिलिप, मंत्रि अर्वसोर मतद वचनतेनाह सुरु कीसि, येसुना बेसतल कबुरतुन तेळियिह कीस वेहतोग.✧

36 पया वेहचोर वेहचोर उंद वेच्चातगा एवतोर, एवतस्के मंत्रि इतोग, “इद ऊळा, एग मन्हाता, इगा नाक येसुना पेदिरते एग मीयलाह बेस आयो आयगाया?✧” इनजोर इतोग. [

37 इतस्के पिलिप, “निमा पूरा जीवाताहि येसु किर्स्तुन विस्वस कीतेके, नना नीक एग मीहतकन,” इतोग. पया मंत्रि, “इंगो, येसु किर्स्तु देवुळता मगि इनजोर, विस्वस कीय्हनन,” इतोग.]‡

38 पया कोडागाडातुन अगान निल्लिह कीया वेहतोग. निल्लिह कीसि पिलिप, ओग मंत्रि, इर्वुर आसि एतगा नेडतोर. अस्के पिलिप ओन येसुना पेदिरते एग मीहतोग.

39 पया ओर एतगडाहि पेसतस्के, देवुळता जीवा पिलिपिन माय्पिह कीस, अगडाहि ओता.✧ पया मंत्रिहक ओग दिसोग, अस्के देवुळि नाक पिसिह कीता इनजोर, बेस गिर्दा आसि ओग मंत्रि अतोग.

40 पया देवुळता जीवा पिलिपिन असदोद इनदनद सहरतगा✧ एव्हिह कीसीता. ओग अगडाहि केसरिया इनदनद सहरतके✧ दायह्वा, अगकचुल मनदनव सबे नाहकने, येसुना बेसता कबुरतुन पोकर कीसोर अतोग.

✧ **8:33 8:32-33** यशायाह 53:7-8; 1 कुरिततोर 15:3 ✧ **8:35 8:35** 5:42; 9:22; 11:20; 17:3; 18:5,28 ✧ **8:36 8:36** 10:47 ‡ **8:37 8:37** वेल्लाडे मोदुल काग्देहकनगा वचन 37ता पोल्लो वावो. ✧ **8:39 8:39** 2 कुरिततोर 12:2 ✧ **8:40 8:40** यहोशू 11:22; 1 शम्पूल 5:1 ✧ **8:40 8:40** 9:30; 10:1,24; 11:11; 12:19; 18:22; 21:8,16; 23:23,33; 25:1,4,6,13

9

सोलु येसु किर्स्तुन विस्वस कीस्तोग
(बळयिर 22:4-16; 26:10-18)

1 इद्रम आनेके, सोलु येसुना विस्वसिरिन हळ्किहनन इनजोर, रेय्पिह कीदोग. ✨
रेय्पिह कीसोर, उंद दिया मोदुल पेर्मानगा अन्जि, इद्रम इतोग:

2 “इंजेके नना दमिस्क सहरते ✨ दाय्हनन. * येसुना अगदे ताकवालोर आस्क-
कोय्तोरिन दोहचि, येस्सलेम ततलाहि सोलुनगा अदिकर मन्हता इनजोर, सीटि
रासिस ईम. नना अद सीटटुन पोस अन्जि, अगडोर यहुदिरा पार्तानाताड लोहकनाड
मुक्यालोरिहक तोहतकन,” इनजोर इतोग.

3 पया सोलु अद सीटटुन पोसि, दमिस्क सहरते दायलाह आतोग. अद सहरता
ऐ-ऐ एव्स मतोग, अस्के पोगोटाहि दोम्हक्ने ओना सर्ने वेहच अरता.

4 वेहच अरतस्के सोलु नेल अरतोग. अस्के “ए सोलु, निमा नाक बाराहक
तिपल कीयलाह आतिन?” इनजोर ओन्क उंद आल्का केंज वाता.

5 अस्के सोलु इतोग, “सामि, निमा बोनिन आंदिन?” इतस्के, येसु इतोग,
“निमा बोन तिपल कीयलाह आतिन, ओगे येसुनन आंदन.

6 निमा इंजेक इगडाह तेदिस सहरते अन, बाताल कीयनद अद नीक अगान
बोगाय वेहतनोग, ✨” इनजोर इतोग. ✨

7 सोलुना संगे अनवालोरिहक सिरप आल्का केंज वाता, मति ओरिहक बोगे
बह दिसोग. अदिहक ओर रेयिस केमेन निच मतोर.

8 पया सोलु तेदिस कोडाड नाहकिस ऊळनेके, ओग मुर्तिय तोवोग.
अदिनेनाहक ओना तोळतोर ओनाड कय्किन पोसि, दमिस्क सहरतगा ओतोर.

9 अगा ओग मूड दियाड आनाहि तोववालेवा, ओसो बाताले तिनवा-उनवालेवा
मतोग.

10 पया इद्रम आता, दमिस्क सहरतगा ओर्वोग विस्वसि मतोग. ओग अनन्याल
पेदिरतोग आंदोग. येसुसामि तना तोहतनद लेकाते, ✨ ओनगा वासि इद्रम इतोग, “ए

✨ 9:1 9:1 8:3; 9:13,21; 22:4,19; 26:10-11; 1 कुरिततोर 15:9; गलातितोर 1:13;
पिलिपितोर 3:6; 1 तिमोति 1:13 ✨ 9:2 9:2 2 कुरिततोर 11:32; गलातितोर 1:17 * 9:2

9:2 दमिस्क सहर सुरिया देसेमतगा मता, इद देसेम वने रोम राजेमता लोप्पा मता. दमिस्क सहर येस्सलेमताहि
120 कोस्क मता. अगा वेल्लाटोर यहुदिर मतोर. ओरगा येस्सलेमताहि विततोर विस्वसिर वने मतोर. दुग्नाड
देसेहकने मनवालोर यहुदिरा नेयम कीयनद अदिकर, रोम सर्करतोर येस्सलेमता पेर्मालोरिहक इतोर. ✨ 9:6

9:6 9:15-16 ✨ 9:6 9:3-6 1 कुरिततोर 15:8; पिलिपितोर 3:12 ✨ 9:10 9:10
10:3,10-17

अनन्या!" इतस्के "बाताल सामि?" इनजोर अनन्याल इतोग.

11 येसुसामि इतोग, "इंजेके तेदिसि, सीदा इनदनद अगदे अन्जि, यहुदा पेदिरतोना लोन अन. अन्जि तरसुस सहरतोग* सोलु बेगा मन्हतोग इनजोर ताल्हका. ओग सोलु इंजेके पार्तना कीयलाह आतोग.

12 पार्तना कीनिके ओगु देवुळ तोहतनद लेका ऊळतोग. 'अनन्याल पेदिरतोग मन्कल वासि, नना तोवयना इन्जि, नावा पोगोन कय तासिहतोग,*' इद्रम सोलु लेका ऊळतोग," इनजोर येसु इतोग.

13 इतस्के अनन्याल इतोग, "अलो सामि, ओग मन्कल येस्सलेम सहरतगा बेद्रम नीवा मन्कलोरिन पकाय तिपल कीतोग इनजोर,* वेल्लाटोर लोकुर नाक वेहतोर.

14 इगा वने नीक मोळकवालोर सबेटोरिन दोहच ओयलाह, पेर्मालोर ओन्क अदिकर ईतोर* इन्जि वने केंजतन," इनजोर ओग इतोग.

15 इतस्के येसु इतोग, "आयो, निमा ओनगा अन. बाराहक इतेके, नावा पोल्लोतुन यहुदि आयवोर दुम्राड जातिनोरगा,* ओरा राजालोरगा,* ओसो इस्त्रयेल लोकुरगा इतेके यहुदिरगा एस्सिह कीयलाहि, ओग नावा आचतोग सेवक आंदोग.*

16 नयेनाहक ओन्क बेचोन तिपल एता पोयगा* इन्जि, नना ओन तोहतकन," इनजोर येसु इतोग.

17 ताना पया अनन्याल येसु वेहतद लोतगा अन्जि, सोलुना पोगोन कय तासिस,* इद्रम इतोग, "ए सोलु तमो, निमा इगा वायहपा, अगदे नीक दिसिस मतोग, ओगे येसुसामि,* निमा तोवयना ओसो देवुळता पवित्र जीवाते पूरा निंदना इन्जि,* नाक लोहतोग," इनजोर इतोग.

18 अस्केडा अस्केन सोलुनाड कौंडानाहि, उय्का अरतप लेहका बातालो

* 9:11 9:11 9:30; 11:25; 21:39; 22:3 * 9:12 9:12 मार्कल 5:23; बळयिर 9:17 * 9:13 9:13 8:3; 9:1,21; 22:4,19; 26:10-11; 1 कुरिततोर 15:9; गलातितोर 1:13; पिलिपितोर 3:6; 1 तिमोति 1:13 * 9:14 9:14 9:2,21 * 9:15 9:15 13:46; 15:14; 22:21; 26:20; 28:28; रोम सहरतोर 1:5; 11:13; 15:16; गलातितोर 1:15-16; 2:7; इपिसुसतोर 3:1,8; 1 तिमोति 2:7; 2 तिमोति 4:17 * 9:15 9:15 25:23—26:29 * 9:15 9:15 13:2; रोम सहरतोर 1:1; गलातितोर 1:15; इपिसुसतोर 3:7; 1 तिमोति 1:12; 2:7 * 9:16 9:16 20:23; 21:11,13; 2 कुरिततोर 6:4-5; 11:23-27; 1 तिसलुनितोर 3:4 * 9:17 9:17 मार्कल 5:23; बळयिर 9:12; इब्रितोर 6:1-2 * 9:17 9:17 1 कुरिततोर 9:1 * 9:17 9:17 लूकाल 1:15,67; 4:1; बळयिर 1:8; 2:4; 4:8,31; 6:3,5; 7:55; 9:17; 13:9,52

अरता. अस्के ओनाड कोडाड पड्ने आसि, ओग तोवयलाह आतोग. ताना पया येसुना पेदिरते एग मीतोग.

19 पया गाटो तितोग अस्के, ओन्क लाव वाता.

सोलु दमिस्कते येसुना पोल्लोतुन पोक्कुर कीस्तोग

अद्रमे पया सोलु दमिस्क सहरतोर विस्वसिरा संगे, वेल्लाडे दियाड मतोग.

20 अगा मनेके, सोलु यहूदिरा पार्तनाताड लोहकनगा अन्जि, ✨ येसुये देवुळता मागि इन्जि, ✨ पोक्कुर कीया बोटटोग. ✨

21 ओना पोल्लोतुन केंजतोर सबेटोर पका बामिसि, “वेगे आयोया, येस्सलेम सहरतगा येसुन मोळ्कवालोरीन बूळे कीदोग? ✨ इगा वने येसुन मोळ्कवालोरीन पेर्मालोरागा दोहच ओयलाह वास मतोग! ✨” इनजोर तमतमाय इंदुर. ✨

22 मति सोलुना दीरा वेल्लाय वीळसोर अता. येसुना पोल्लोतुन ओग वेहचोरे अंदोग. दमिस्क सहरतोर यहूदिरिन येसुये देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल किर्स्तु आंदोग ✨ इन्जि, बेस-नेहना सास्त्रमताहि वेहतोग, अदिहक ओर पकाय एक्बेक आतोर.

23 अद्रमे वेल्लाडे दियाड आतापया, यहूदि मुक्यालोर सोलुन हक्कलाह कोहन्दुर. †

24 मति अद आयडा सोलुहक एर्का आता. ओरु ओग सहरताहि पेसतस्के, ओन हक्ककल इनजोर, सहरता अगदगा नग्का पिळ्विळ, पियल-पोळ्द केपिंदुर. ✨

25 ओनाड कगयवालोर बाताल कीतोर इतेके, नग्का सोलुन ओसि उंद कुचातगा उदिह कीसि, सहरता सर्ने दोहतद किलेता किळ्कि-बूकातगडाहि, ओन पलते नेल रेहचीतोर. ✨

सोलु येस्सलेमतगा येसुना पोल्लोतुन पोक्कुर कीस्तोग

✨ 9:20 9:20 13:5,14; 14:1; 17:1,10; 18:4,19,26; 19:8 ✨ 9:20 9:20 मत्याल 4:3; 16:16; 26:63; मार्कल 1:1; 14:61; लूकाल 22:70; योहन 3:16-18; 11:27; बळयिर 13:33 ✨ 9:20 9:20 गलातितोर 1:17 ✨ 9:21 9:21 8:3; 9:13; गलातितोर 1:13-14,23 ✨ 9:21 9:21 9:2,14 ✨ 9:21 9:21 गलातितोर 1:23 ✨ 9:22 9:22 मत्याल 16:16; 26:63; मार्कल 1:1; 14:61; लूकाल 2:11; 22:70; योहन 4:25-26; बळयिर 2:36; 3:20 † 9:23 9:23 इद तूकने सोलु अरब देसेम अन्जि, मल्स दमिस्क सहरतगा वातोग. गलातितोर 1:18; 2 कुरिततोर 11:32-33 ऊळाट. ✨ 9:24 9:24 20:3,19; 23:12-15; 25:3; 2 कुरिततोर 11:32 ✨ 9:25 9:25 2 कुरिततोर 11:33

26 अस्के पया सोलु येस्सलेम मल्स वातोग, वासि अगा विस्वसिरिन कलियलाह ऊळतोग. ✨ मति वेग सोलु वने येसुन विस्वस कीतोग इन्जि, वेन बोरे नमोर आंदुर; अदिहक सबेटोर वेन रेथिंदुर.

27 मति बार्नबस ✨ सोलुन पोसि, बळयिरगा ओतोग. ओसि दमिस्क सहर दायनद अगदे सोलु येसुन बेद्रम ऊळतोग, येसु ओना संगे बेद्रम वळ्हकतोग, ✨ ओसो दमिस्क सहरतगा बेद्रम सोलु मुर्तिय रेयवालेवा, येसुना पोल्लोतुन पोकर कीतोग, ✨ इव सबे पोल्लोन ओरिहक वेहतोग.

28 अस्के पया सोलु विस्वसिरा संगे कलियसोरेन मंदोग. कलियिसि येसुना पोल्लोतुन, रेयवालेवा पोकर कीसोरे, पूरा येस्सलेम सहरते तिरिथिंदोग.

29 पया सोलु युनानि पोल्लो वळ्हकवालोर विस्वस केवोर यहुदिरिहक ✨ वने, येसुना पोल्लोतुन वेहचोरेन मंदोग. वेहनेके, युनानि पोल्लो वळ्हकवालोर यहुदिर वेना संगे ईनाह-आनाह पोल्लोने गिटोगटो आंदुर. अदिनेनाहक ओर ओन हक्कलाह अग ऊळिंदुर.

30 मति विस्वसिर इद पोल्लोतुन केंजिसि, सोलुन सम्दुरकचुल केसरिया सहर एवनाह ओसीतोर, पया (अग्डाहि ओन ओडाते उदिह कीसि), † ओना नाग तरसुस सहरते ✨ लोहचीतोर. ✨

31 अस्के पया, यहूदा पटटे, गालिल पटटे, सामरिया पटटे, विस्वसिरा मुडुन बोरे तिपल केवोर. अदिनेनाहक ओरिहक सुकम दोर्कता, ओर विस्वसते बेर्सोसोर अंदुर. येसुसामिन रेथिस ताकिंदुर. पवित्र जीवा ईतद तोळते ताकिंदुर. वेल्लाटोर येसुन विस्वस कीसि, ओरा मुडा संगे कलियिंदुर. ✨

लुदा ओसो यापा नाहकने, पत्रु कीतव कबस्क

32 पया इद्रम आता इतेके, पत्रु इके-अके वेलियसोर, सारोन एरियाता लुदा नाटे येसुना लोकरगा अतोग.

33 अतस्के अगा एनियाल पेदिरतोग कयक-काल्क वावोग मन्कल कलियतोग, ओग आट वर्साड कटुदग्डाहि मुर्तिय तेदोग आसि.

✨ 9:26 9:26 22:17; 26:20; गलातितोर 1:18 ✨ 9:27 9:27 4:36-37 ✨ 9:27 9:27 9:3-6 ✨ 9:27 9:27 9:20,22 ✨ 9:29 9:29 6:1 † 9:30 9:30 अद्रमता बेरा ओडाता चित्र अद्रय 27 अगा दोर्किहता. ✨ 9:30 9:30 9:11 ✨ 9:30 9:30 गलातितोर 1:21 ✨ 9:31 9:31 2:46-47; 12:24

34 पया पत्रु ओन इतोग, “ए एनिया, येसु किर्स्तु नीक सत्रे कीस्तोग. अले तेदिसि, नीवा कट्टुदुन उळ्हा,” इनजोर इतोग. इताहे एनियाल अस्केडा अस्केन तेदिस नितोग.

35 लुदा नाटेनोर, सारोन एरियातोर वेल्लाटोर, एनियाल सत्रेम आतदिन ऊळिसि, येसुन विस्वस कीतोर.

36 अद्रमे पया सारोन एरियाता यापा नाटेनगा*, उंदि विस्वसि आंचाळ मता. § ताना पेदिर तबिताल आंदु, तान दोरकास वने इंदुर. * अद आंचाळि नाटेनगा आस्क-कोय्तोरिहक अमेसा बेसताड कबस्क कीसि ईदु, लेवोरिहक दर्मम कीदु. ☆

37 अद तूकने अद आंचाळि उंद दिया दूक अर्स डोलता. डोलतस्के नाटेनाड आस्कु ताना सेतातुन एग मीहचि, पोगोटा मिदेता अरातगा तासताड.

38 इंजेके लुदा नाग इतेके, यापा नाटेनाहि ऐन मता. पत्रु लुदा नाटेनगान मन्हतोग इन्जि, अगडोर विस्वसिरिहक एका आता. इद पोल्लोतुन केंजिसि, इर्वुर मन्कलोरिन पत्रु चट्टिपट वायेग इन्जि, ओनेके कबुर लोहतोर.

39 अस्के पत्रु ओरा संगे अतोग. यापा नाटेनगा एवतस्के, ओन पोगोटा मिदेता अरातगा ओतोर. अगा मताड सवे रांडे आस्कु ओनगा जमा आसि, तबितालि जीवात मनदहपा, अविस्किहक कोटटव सवे जगाड, गेंदेनु तोहचोर अळ्न्दुड. ☆

40 पया पत्रु सबेटोरिन पलते पेहचि, मिंडाड कोटिस देवळतुन अर्जि कीतोग. कीसि पया सेतातके ऊळिस, “ए तबिता, तेदा,” ☆ इतस्के, अद आंचाळि कोंडाड नाहकिस पत्रुन ऊळता, ऊळिसि तेदिस उदता.

41 पया पत्रु ताना कयदुन पोस तान निल्पिह कीतोग, कीसि रांडे आस्किनु, दुस्रोर विस्वसिरिन केथिसि, तबिताल इंजेक जीवा अर्सि नित इन्जि तोहतोग.

42 इद पोल्लो यापा नाटेनगा पूरा पोकुर आता. आताहकु अगडोर वेल्लाटोर लोकुर येसुन विस्वस कीतोर.

43 ताना पया पत्रु यापा नाटेनगान, तोलाड ओळ्हावाल ओर्वोग सिमोन पेदिरतोनगा, ☆ वेल्लाडे दियाड रोमिस मतोग. †

☆ 9:36 9:36 यहोश् 19:46; 2 इतिहास 2:16; एजा 3:7; योनाल 1:3; बळयिर 10:5,23,32

§ 9:36 9:36 यापा नाग समदुरकचुल मता, लुदा नाटेनाहि आट कोस्क आंदु. * 9:36 9:36 इन्जि पोल्लोते तबिताल इद पेदिरता अर्तमि चित्रलि आस्ता, तान युनानि पोल्लोते दोरकास इंदुर. ☆ 9:36 9:36 1 तिमोति 5:10 ☆ 9:39 9:39 1 तिमोति 5:3 ☆ 9:40 9:40 मार्कल 5:41; लूकाल 8:54 ☆ 9:43 9:43 10:6 † 9:43 9:43 यहूदिरा विचरते तोलाड ओळ्हावाल विटळ आतोग इंदुर, मति पत्रु इद अडोतुन अचोन सीता केवोग.

10

कुरनेलि देवुळ तोहतद लेकातुन ऊळिहतोग

1 सारोन एरियाता केसरिया सहरतगा* (ओर्वीग रोमिमन्कल मतोग,) ओना पेदिर कुरनेलि आंदु.* ओग नूर सीपय्कना दरोगाल मतोग. ओना तुंगाता पेदिर इतालिया पटटा* लळयमुल इनजोर मता.

2 ओग (यहुदि जाततोग आयोग, मति) यहुदिरा देवुळतुन दिनम मोळिकंदोग, ओना लोते मनवालोर सबेटोर देवुळतुहक रेयिस तार्किदुर*. लेवोरिहक दर्मम कीदोग, दिनम देवुळतुन पार्तना कीदोग.

3 अद्रमे उंद दिया पियल बहट अर्स मता. अस्के उंद देवतुलि ओनगा वासि नितदिन, देवुळ तोहतनद लेकाते* पोळक्नेन कुरनेलि ऊळतोग. अस्के अदु “ए कुरनेलि!” इता.

4 इतरके कुरनेलि तान ऊळिसि पका रेयतोग, रेयिसि “बाताल सामि?” इतोग. अस्के अद इता, “निमा पार्तना कीय्हनिन, लेवोरिहक दर्मम कीय्हनिन, इद देवुळतुहक बेसता कोड वाटटप लेहका गिर्दा वास्ता.*

5 इंजेके यापा नाटेनगा* सिमोन पत्रु पेदिरतोग ओर्वीग मन्हतोग; उय्तर मन्कलोरिन लोहचि ओन नियगा केया.

6 ओगु ओर्वीग तोलाना कबळ केवानगा मन्हतोग, ओना पेदिर वने सिमोने आंदु.* ओना लोन सम्दुरकचुल मन्हता,” इनजोर वेहता.

7 इद्रम वेहचि देवतुल अता. अतापया कुरनेलि बाताल कीतोग इतेके, तनाड इर्वुर ओर्युलतोरिन केयतोग, ओसो तना संगे मनवालोर सीपय्कनगडाहि ओर्वीग देवुळतुन मोळकवाल सीपयिन केयतोग.

8 केयिसि ओरिन सबे पोळ्लोड वेहचि, यापा नाटे पत्रुन ततलाह लोहतोग.†

पत्रु देवुळ तोहतनद उंद लेकातुन ऊळिहतोग

* 10:1 10:1 8:40; 10:24; 11:11; 12:19; 18:22; 21:8,16; 23:33; 25:1,4,6,13 * 10:1 10:1 केसरिया सहर यहुदा पटटे मता. यहुदिरा मोदुल सहर येस्सलेम आंदु, मति अद पटटे रोम सर्करता मोदुल सहर केसरिया आंदु. अगाने पटटा गुमसि उदिदोग, ओसो सर्करता सीपय्क मनदना डेरा आंदु. * 10:1 10:1 18:2; 27:1,6; इब्रितोर 13:24 * 10:2 10:2 10:22,35; 13:16,26 * 10:3 10:3 9:10; 10:10-17 * 10:4 10:4 इब्रितोर 6:10 * 10:5 10:5 यहेशू 19:46; 2 इतिहास 2:16; एजा 3:7; योनाल 1:3; बळयिर 9:36; 10:23,32 * 10:6 10:6 9:43 † 10:8 10:8 यापा नाग केसरियाताहि जोक-जोक वीसा नालुड (24) कोस्क आंदु.

9 इमा दलया ओर यापा नाग ँरे-ँरे ँव्स मतोर, अस्के पलयालल पत्रु पारतना कीयलाहल लोता पोगोन वेसळतगा तगडतोग. 10 अस्के ओन्क बातालाय दोरुकेतेक तलनेननाय इनाह, पका कग्व वसलस मता. अद लोतोर गाटो अटसोर मतोर, अचोटेन ओग इद्रम देवुळ तोहतनद लेकातुन ऊळतोग☆ इतेके,

11 पोगोटा बूम पगक वलरलयास, ☆ अगडाहल बेरा गेंदेता लेहका, तानाड नालुड कोडलन बातालो पस नेल रेहतलाह आता.

12 अद गेंदेतगा, इद बूमतगा मनदनव तलनदलाह पोलनव, पोलवव, सबे जातलनाड नालुड काल्कनाड जन्वर्क, कोरलयानाड-बेडनाड जन्वर्क, ओसो पलटेड वने मताड.

13 अस्के पत्रुहक उंद आल्का इद्रम केंज वाता, “अले पत्रु, इवलस्कलन हव्कलस तलन,” इता.

14 मतल पत्रु, “आयो सामल, मोसानाड अडोड वेहतपु पोलववलन, कळवोग कीयनवलन, बेस्केन नना तलनोन, ☆” इनजोर इतोग.

15 इतस्के दुस्रा मल्काता आल्का इद्रम केंज वाता इतेके, “नना देवुळतन पोलनाह कीतवलन, नलमा पोलोड इनजोर इनमा,” इता.☆

16 इद्रम मूंड मल्काड आता, अस्के अद गेंदेतुन बातालो चटनेन पोगोन ओता.

17 पया देवुळल नाक बेद्रमता लेका तोहता इन्जल, पत्रु पकाय ँक्बेक आतोग. अस्केने कुरनेलल लोहतोर मन्कलोर, ☆ तोलाना कबळ केवाल सलमोनना लोन बेगा मन्हता इनजोर, पर्हकसोर-पर्हकसोर ओना लोता रेसातगा वलसल नलतोर.

18 नलचल “इगा बोगाय सलमोन पत्रु इनवाल मन्कल मन्हतोगा?” इनजोर आळो कीतोर.

19 अदे तूकने पत्रु देवुळ तोहतद लेकातुन वलचर कीयलाह आस मतोग; अस्केन देवुळता जीवा ओन वेहता, “पत्रु इके केंजा, मुखुर मन्कलोर नीक पर्हकसोर वातोर.

20 नलमा तेदलस इळन रेगा, रेगलसल उन्क-मन्क आयवालेवा ओरा संगे अनु. ननाय ओरलन लोहतन,” इता.‡

☆ 10:10 10:10 11:5; 22:17 ☆ 10:11 10:11 मत्याल 3:16; मार्कल 1:10; लूकाल 3:19-22; योहन 1:51 ☆ 10:14 10:14 लैव्यव्यवस्था 11:13-32; व्यवस्थावलवरण 14:7-19; यहजकेल 4:14; दानलख्येल् 1:8 ☆ 10:15 10:15 मत्याल 15:11; मार्कल 7:19; रोम सहरतोर 14:14,20; 1 कुरलततोर 10:25-26; 1 तलमोलतल 4:4-5; तीतुस 1:15 ☆ 10:17 10:17 10:7-8 ‡ 10:20 10:20 पत्रुन केयलाह वातोर यहुदलर आयोर मतल, दुस्रा जाततोर मतोर. अदलहक पत्रु दाकना, अनोना इन्जल, उन्क-मन्क आतोग बहे.

21 अस्के पत्रु इळन रेगिसि ओरगा अतोग, अन्जि (ओरिन जोहर कीसि), “मीट बोग पत्रुन पर्हकलाह आतिर, ओग ननाय आंदन. अले वेहाट, बाताल कबळतुहक वातिर?” इनजोर इतोग.

22 पया ओर इतोर, “मावा माल्काल कुरनेलि इनवाल नू सीपय्कना दरोगाल मन्ह्तोग. ओग मीवा देवुळता पोल्लोतुन केंजिसि, तान्क रेयिसि ताकिह्तोग. ✧ सबेटोर यहुदिर ओन्क पका कदर ईस्तोर. ओनगा उंद दिया देवुळता देवतुल वासि, ‘सिमोन इनवाल पत्रुनगा कबुर लोहचि, ओन नीवा लोन केया. केयिसि ओग वेहतनाड सबे पोल्लोन बेस केंजा’ इता,” इनजोर वेहतोर.

23 पया पत्रु ओरिन लोप्पा ओसि, ओरिहक मनदलाह जागा कीतोग.

दुस्रा जाततोरिहक बेसता कबुरि

पया इमा दिया पत्रु ओसो यापा नाटेनोर उय्तर विस्वसिर, कुरनेलि लोहतोरा संगे अतोर.

24 वेर दुस्रा दिया केसरिया सहरतगा ✧ एवतोर, अस्के कुरनेलि जीवातोरिन, गोततोरिन तना लोतगा जमा कीसि, पत्रु वायनदिन अग ऊळसोर मतोग.

25 पया पत्रु ओना लोन एवतस्के, कुरनेलि ओन कलियिसि, ओनाड काल्क मोळिकसि जोहर कीतोग. ✧

26 अस्के पत्रु ओन तेहचि “निमा इद्रम केमा, नना वने नीवा लेहका मन्कनने,” इनजोर इतोग. ✧

27 पया ओर वळ्हकसोर-वळ्हकसोर लोप्पा नेडतोर, नेडतस्के पत्रु अगा वेल्लाटोर जमा आतदिन ऊळतोग.

28 ऊळिसि ओरिन इतोग, “यहुदि लोकरिहकु, मीट दुस्राड जातिनोरगा दायनदु, मीवा संगे गोत आयनदु, पोलो इनजोर मीट पुतिरे. ✧ मति बोगे मन्कन विटळ इनजोर इनदना आयो इन्जि, देवुळि नाक तोहता. ✧

29 अदिनेनाहके मीट नाक केय लोहतिर अस्के, पेगके-मुनेह बाताले विचर केवालेवा नना वातन. मति बाराहक केयतिरो, अले वेहाट?” इनजोर पत्रु ताल्हकतोग.

✧ 10:22 10:22 10:2,35; 13:16,26 ✧ 10:24 10:24 8:40; 10:1

✧ 10:25 10:25 मत्याल 8:2; 28:17; योहन 9:38; तोहचीतव पोल्लोड 19:10; 22:8

✧ 10:26 10:26 14:15; तोहचीतव पोल्लोड 19:10; 22:9 ✧ 10:28 10:28 मत्याल

8:8-9; लूकाल 7:6; योहन 4:9; 18:28; बळय़िर 11:3; गलातितोर 2:12,14 ✧ 10:28

10:28 10:34; 11:12; 15:9

30 अस्के कुरनेलि इतोग, “मूंड दियाड मुने, बहट अर्स मतस्के, नावा लोतगा पार्तना कीसोर मतन. अस्के ऊळा, तिर्मिळस्कना जगा केगतोग ओर्वोग मन्कल, नावा मुनेह वास नितोग.

31 निचि इद्रम इतोग, ‘ए कुरनेलि, निमा पार्तना कीयनदिन देवुळ केंजता, लेवोरिहक दर्मम कीयनदिन ऊळता.

32 अदिनेनाहक यापा नाटेनगा कबुर लोहचि, सिमोन पत्रु पेदिरतोग मन्कन नियगा केया. ओगु दुस्रोग सिमोन इनवाल तोलाना कबळ केवाना लोतगा मन्हतोग, अद लोन सम्दुरकचुल मन्हता,’ इनजोर इतोग.

33 अदिनेनाहक नना तोप्नेन नियेके कबुर लोहतन. निमा एवतिन अदिहक पकाय बेस कीतिन. इंजेके देवुळि नीक वेहतव सबे पोल्लोन केंजलाहि, माट देवुळता मुनेह जमा आतोम,” इनजोर कुरनेलि इतोग.

34 अस्के पत्रु इद्रम वेहता बोटटोग इतेके, “देवुळि बेस्केन मन्कना मोकम ऊळिसि एरे केवो,✧

35 मति बेदाय जाततोग मतेक तेला, तान्क रेयिसि, सेतेमते ताकवाल मन्कल,✧ देवुळतुहक विचर वास्तोग इनजोरे,✧ इंजेके नाक बेस तेळियता.

36 (देवुळि आचतोग) येसु किर्स्तु, पापि मन्कलोरिन देवुळता संगे कलियिह कीतोग✧ (ओगे येसु कतमतोराल माल्काल✧). इदे बेसता कबुरतुन देवुळि तना इस्रयेल लोकरिहक लोहता, इदिन मीट पुतिर.

37-38 एते मीहवाल योहन इस्रयेल लोकरिन तमा पापमता अगदाहि मल्सि, देवुळता पेदिरते एग मीयलाहि पोकर कीदोग. ताना पया यहूदिरा ब्रमते बाताल बाताल आता, अदिन मीट पुतिरे. इतेके देवुळि नासरेत नाटेनोग येसुन निल्पिह कीसि, ओना तोळ मन्जि, तना पवित्र जीवाते, तना लावते ओन निहता.✧ ओग गालिल पटटाहि सरु कीसि, सबेटोर इस्रयेल मन्कलोरिनाहक, बेसताड कबस्क कीसोरे, देयहकना मुक्नानाकय इळन मतोरगडाहि, देयहकिन पूंडसोरे तिरियतोग.✧ इद पोल्लोतुन वने मीट पुतिरे.

✧ 10:34 10:34 व्यवस्थाविवरण 10:17; 2 इतिहास 19:7; बळयिर 15:9; रोम सहरतोर 2:11; गलातितोर 2:6; इपिसुसतोर 6:9; कुलुसितोर 3:25; याकुब 2:1; 1 पत्रु 1:17 ✧ 10:35 10:35 10:2 ✧ 10:35 10:34-35 रोम सहरतोर 2:14-15; 3:29 ✧ 10:36 10:36 रोम सहरतोर 5:1; इपिसुसतोर 2:17 ✧ 10:36 10:36 मत्थाल 28:18; बळयिर 2:36; रोम सहरतोर 10:12; पिल्पितोर 2:10-11 ✧ 10:37-38 10:37-38 लूकाल 3:19-22; 4:1,14,18-19 ✧ 10:37-38 10:37-38 मत्थाल 4:23; मार्कल 1:39

39 मावा यहुदिर मनदनद देसेमतगा, अहे येस्सलेम सहरतगा, येसु कीतव सबे कबस्किन माटु ओनाड बळयिरोम मावाड कोंडाने ऊळतोम. ✨ पया ओन मराता गुटातगा मोल्लाड कोटिस हक्कतोर. ✨

40 मति मूंड दियाने देवुळि ओन जीवा अर्हचि, ✨ लोकरा मुनेह दिसिह कीता.

41 येसु दिसनेके सबेटोर लोकरिहक दिसोग ✨ मति, सिरप माके दिसतोम. इतेके ओग जीवा अरतापया, ओना संगे कलियिस तितोम-उटोम. बाराहक इतेके इद पोल्लोता साक्सि मनदलाहि, देवुळि मुनेन माक आचिस मता. ✨

42 अद्रमे हातोर-पिसतोर नेयम कीयलाहि, देवुळि येसुने निल्पिह कीता ✨ इनजोर, साक्सि ईसोर पोकर कीयलाहि, येसु माक उकुम इंतोग. ✨

43 येसुना मोकतेनाहक, येसुन विस्वस कीतोर कतमतोर पापमतुन देवुळि मापि कीस्ता इन्जि, मुनेतोर देवुळताड सबेटोर कबुरतोर सास्त्रम वेहतहता, ✨” इनजोर पत्रु इतोम.

दुस्रा जाततोर पोगोन वने, पवित्र जीवा रेगिहता

44 पत्रु इव पोल्लोड वेहतहपा, ओनाड पोल्लोन केंजवालोर सबेटोर पोगोन पवित्र जीवा रेगता. ✨

45-46 रेगतस्के कुरनेलिना लोतगा मनवालोर, तमा मुर्तिय पुनवव बासाने वळ्हकलाह, ✨ ओसो देवुळि बेरा डीसाता इनजोर जोहर कीयलाह आतोर. पत्रुना संगे यापा नाटेनाहि वास मतोर यहुदि विस्वसिर इव सबे ऊळतोर, केंजतोर. केंजिसि, डायना रिवज केवोर दुस्राड जातिनोरा पोगोन वने, पवित्र जीवा रेगिहता इन्जि, ✨ ऊळिस बामतोर. § पया पत्रु तना तोळतोरिन इतोम,

✨ **10:39 10:39** लुकाल 24:48; योहन 15:27; बळयिर 1:8; 10:41 ✨ **10:39 10:39** 5:30 ✨ **10:40 10:40** 2:24 ✨ **10:41 10:41** योहन 14:22; 1 कुरिततोर 15:5-8 ✨ **10:41 10:41** लुकाल 24:48; योहन 15:27; बळयिर 10:39 ✨ **10:42 10:42** योहन 5:22-23,25-27; बळयिर 17:31; रोम सहरतोर 2:16; 2 कुरिततोर 5:10; 2 तिमोति 4:1; 1 पत्रु 4:5 ✨ **10:42 10:42** मत्याल 28:19-20; मार्कल 16:15; लुकाल 24:47; बळयिर 1:2 ✨ **10:43 10:43** लुकाल 24:25-27,44-46; बळयिर 3:18; 13:39; 26:22-23; रोम सहरतोर 3:21-23 ✨ **10:44 10:44** 11:15; 15:8; 19:2,6 ✨ **10:45-46 10:45-46** मार्कल 16:17; बळयिर 2:4; 19:6 ✨ **10:45-46 10:45-46** रोम सहरतोर 5:5 § **10:45-46 10:45-46** यहुदि विस्वसिरा विचरते, सिरप यहुदिरा पोगोने पवित्र जीवा रेगिहता. मति इगा दुस्राड जातिनोरा पोगोन वने, पवित्र जीवा रेगनदिन ऊळिसि, वेर बामतोर.

47 “इंजेके वेर वने मावा लेहका पवित्र जीवाते निदतोर, ✨ अदिहक वेरिन येसुना पेदिरते एग मीमाकिर इनजोर, बोगाय रोमिह कीया पगयनोगा? ✨” इतोग.

48 पया ओर पूना विस्वसिरिन, “येसु किर्स्तुना पेदिरते एग मीयिर,” ✨ इनजोर वेहतोग. एग मीतापया कुरनेलिना लोतोर पन्न “रेंड दियाड रोमिस दाकिन,” इनजोर इतोर, इताहकु ओग तना तोळतोर संगे, अगान उचुक दियाड रोमतोग.*

11

येस्सलेमतोर विस्वसिर पन्नना तप तोहतहतोर

1 अदमे पया, यहुदि आयवोर वने देवुळता पोल्लोतुन विस्वस कीतोर इन्जि, येसुनाड बळयिर ओसो पूरा यहुदा पटटा विस्वसिर केंजतोर.

2 पन्न केसरिया सहरताहि येस्सलेम अतस्के, उय्दुर यहुदि विस्वसिर ओना संगे, पोल्लोने उचुन गिटोगटो आसि.

3 देवुळ माक ईतव अडोन वेग माळोग इन्जि, “निमा डायना रिबज केवोरगा अन्ज मतिन, ओसो ओरा संगे तिनदना-उनडना वने कीतिन ✨ अय?” इतोर.

पन्न तना कबळतुन तेळियिह कीस्तोग
(10:9-32)

4 अस्के पन्न मुनेताहि सुरु कीसि, मारनाहि बाताल बाताल आता, अदिन ओरिहक तेळियिह कीतोग.

5 कीसि ओग इद्रम इतोग, “नना यापा नाटे मतन अस्के, उंद दिया पार्तना कीसोर मतन. अस्के नना इद्रम देवुळ तोहतनद लेकातुन ऊळतन इतेके, बेरा गेंदेता लेहका बातालो मता. बोगो तानाड नालुड कोडिन पोसि, पोगोटा बूमतगडाहि दोम्हक्ने नावा मुनेह रेहतोग.

6 अस्के तान नना बेस ऊळतन, ऊळतस्के अगा नाटेनाड जन्वर्क, गेळाताड जन्वर्क, बूमतगा कोरियनाड-बेडनाड जन्वर्क, ओसो पिटेड इंका मताड.

7 अस्के उंद आल्का इद्रम नाक केंज वाता इतेके, ‘अले पन्न तेदा, इविस्किन हक्सि तिन,’ इता.

✨ 10:47 10:47 11:17; 15:8 ✨ 10:47 10:47 8:36 ✨ 10:48 10:48 2:38; 8:12,15-16; 19:5 * 10:48 10:48 वेर यहुदि विस्वसिर, दुसा जाततोर लोन मन्जि, ओरगा तितोर-उटोर. मति इदु यहुदिराड अडोना अडम मता. ✨ 11:3 11:3 योहन 4:40; 18:28; बळयिर 10:28,48; गलातितोर 2:12

8 मति नना इतन, 'आयो सामि, मोसानाड अडोड वेहतपु पोल्वविन, कळवोग कीयनविन, बेस्केन तिनीन,' इतन.

9 इतस्के दुस्मा मल्का पोगोटाहि ओसो आल्का केंज वाता इतेके, 'देवुळि पोलनाह कीतविन, निमा पोलोड इनजोर इनमा,' इता.

10 इद्रम मूंड मल्काड आता अस्के, अद गेंदेतुन बातालो चट्ने पोगोन ओता.

11 "अस्केने मुवुर मन्कलोर माट मतद लोतगा वासि नितोर. ओरिन केसरिया सहरतगडाहि नयगा लोहच मतोर.

12 पया देवुळता जीवा नाक इता, 'ओर यहुदिर आयोर इन्जि, उन्क-मन्क आयवा, ओरा सगे अन,' इनजोर इता.✧ पया नावा सगे वेर आगवुर यापा नाटेनोर विस्वसिर वने, केसरिया सहरते वातोर. पया माट कुरनेलिना लोन अतोम.

13 अतस्के कुरनेलि इतो, 'उंद देवतुलि नावा लोतगा वासि, नाक इद्रम वेहता इतेके, "यापा नाटे कबुर लोहचि, सिमोन पत्रु पेदिरतोम मन्कन मियगा केया.

14 ओग वासि मीक देवुळता पोल्लोतुन वेहतनोग, अद पोल्लोते देवुळि नीकु, नीवा लोते मनवालोर सबेटोरिन पिसिह कीयगा,✧" इनजोर वेहता,' इतो.

15 अद्रमे पया नना वेहता बोटटन अस्के, देवुळता पवित्र जीवा मुने मावा पोगोन बेद्रम रगता, अद्रमे ओरा पोगोन वने रगता.✧

16 रगतस्के, येसु इतद इद पोल्लो नाक सीता वाता, 'देवुळता पेदिरते मीहवाल योहन लोकरिन एते मीहन्दोग. मति देवुळि मीकु पवित्र जीवाते मीहतगा,'✧ इनजोर इतो.

17 माट किर्स्तु येसुसामिन विस्वस कीतस्के, बेद्रम देवुळि पवित्र जीवातुन मावा पोगोन उदिह कीता, अद्रमे ओरा पोगोन वने उदिह कीता. कीताहकु इंजेक नना बोन्न आंदन, देवुळतुन रोमिह केवानन?✧" इनजोर इतो.

18 पया पत्रुना सगे गिटोगटो आसोर मतोर मन्कलोर, इद पोल्लोतुन केंजिसि, केमेन आतोर. आसि ओर इतोर, "पापमता अगदाहि मल्सि, तना पिसमुळ दोर्किह कीयलाहि,✧ यहुदि आयवोरिहक इंका, देवुळि अग ईता," इनजोर देवुळतुन जोहर कीतोर.

अंताकिया सहरता विस्वसिरा मुल्

✧ 11:12 11:12 10:28,34; 15:9 ✧ 11:14 11:14 योहन 4:53; बळयि 10:2; 16:15,31-34; 18:8; 1 कुरिततोर 1:16 ✧ 11:15 11:15 2:4; 10:44 ✧ 11:16 11:16 मल्याल 3:11; मार्कल 1:8; लूकाल 3:16; योहन 1:33; बळयि 1:4-5 ✧ 11:17 11:17 5:39 ✧ 11:18 11:18 2 कुरिततोर 7:10

19 इद्रम आनेके इस्तिपनिन हक्कतापया, विस्वसिरिन तिपल कीतस्के, बिरोबटो आतोर्, ✧ उय्तुर पिनिके पटटे, ✧ उय्तुर कुपस्स देसेम, ✧ उय्तुर सुरिया पटटा अंताकिया सहर* ✧ एवनाह वितिस, बिरोबटो आतोर्. ओर येसु किस्तुना पोल्लोतुन, यहुदिरिन विळिसस बोरिह्के वेहोर.

20 मति ओरा संगे उय्तुर कुपस्स देसेमतोर विस्वसिर मतोर्, उय्तुर कुरेने सहरतोर् ✧ मतोर्, ओर अंताकिया सहरते वासि, यहुदि आयवोरिह्क† वने येसुसामिना बेसता कबुरतुन वेहतोर. ✧

21 देवुळता लाव बेसता कबुरतुन वेहवालोरगा मता. अदिह्क वेल्लाटोर यहुदि आयवोर, येसुसामिन विस्वस कीसि, येसुना अगदे ताकलाह आतोर्. ✧

22 पया इद्र पोल्लो येस्सलेमता विस्वसिरा मुडुह्क एर्का आता, आतस्के ओर बार्नबसिन ✧ अंताकिया सहरते लोहतोर.

23-24 बार्नबस अगा एवतोर्ग अस्के, देवुळि अगडोर विस्वसिरिह्क बेद्रम देव्या ईता ✧ इनजोर, ओर्ग ऊळिसि, पका गिर्दा आतोर्ग. ओर्ग इतेके सेतेमतोर्ग मन्कल, पका विस्वस केवाल, ओसो देवुळता जीवाते निंदिस मनवाल ✧. “मीवा पूरा जीवाताहि येसुन विळसवालेवा निच मन्हट्टु” इन्जि, ओर विस्वसिरिन वेहतोर्ग. पया बार्नबस अगा मनदह्पा, वेल्लाटोर येसुन विस्वस कीतोर्. ✧

25 पया बार्नबस सोलुन पर्हकलाहि, तरसुस सहरते अतोर्ग. ‡

26 अस्के ओन अगा दोर्किह कीसि, (येसुना सेवाते तना तोळ आयलाह,) ओन अंताकिया सहरते ततोर्ग. पया वर्सामिंड ओर इर्वुर, विस्वसिरा मुडा संगे मन्जि, वेल्लाटोरिन येसुना पोल्लोतुन काऱ्हन्दुर. अस्के मुने-मुने अंताकिया सहरतगान,

✧ 11:19 11:19 8:1,4 ✧ 11:19 11:19 15:3; 21:2 ✧ 11:19 11:19 4:36-37; 13:4; 21:3; 27:4 * 11:19 11:19 अंताकिया सहर अंताकिया इद्र सहर सुरिया पटटा मोदुल सहर मता. पूरा रोम राजेपते, रोम ओसो सिक्दरिया इव सहर्किन विळिससि, अंताकिया सबेट्क बेरा सहर आंदु. ✧ 11:19 11:19 6:5; 11:20-27; 13:1; 14:26; 15:22-23,30,35; 18:22; गलातितोर 2:11 ✧ 11:20 11:20 मत्याल 27:32; बळयि 13:1 † 11:20 11:20 यहुदि आयवोरिह्क मोदुल कागिदते “युनानिरिह्क”. ✧ 11:20 11:20 5:42; 8:35; 9:22; 17:3; 18:5,28 ✧ 11:21 11:21 2:47; 4:4; 5:14; 6:1,7; 9:31,42; 11:24; 14:1,21; 16:5; 17:12 ✧ 11:22 11:22 4:36-37 ✧ 11:23-24 11:23-24 14:26; 15:40 ✧ 11:23-24 11:23-24 लूकाल 1:15,67; 4:1; बळयि 4:8; 6:5; 7:55; 13:9 ✧ 11:23-24 11:23-24 2:41,47; 4:4; 5:14; 6:1,7; 9:31,42; 11:21; 14:1,21; 16:5; 17:12 ‡ 11:25 11:25 सोलु तरसुस सहरतोर्ग आंदोर्ग; 9:30 ऊळट.

विस्वसिरिन किर्स्तुनोर☆ इन्जि, लोकुर पेदिर तासतोर.

27 अवे दियाने देवुळता कबुरतोर उयतुर, येस्सलेमताहि अंताकिया सहरते वातोर.

28 ओरगडाहि अगबुस इनवाल मन्कल मतोग.☆(उद दिया विस्वसिर जमा आतस्के,) ओग तेदिसि “रोम राजाल ताकिह कीयनव सबे देसेहकनगा, पका दुकळ अरयगा” इनजोर, ओग देवुळता जीवाता बुदते वेहतलाह आतोग. (पया अद दुकळ कलोदियुस इनवाल☆ रोम राजगादेतगा उदतस्के आता.)

29 इदिन केंजिसि, अंताकिया सहरतोर विस्वसिर, वगोग-वगोग मन्कल बेचोक कोताड ईया पगयहतोग, अचोक अर्हीचि, यहुदा पटोर विस्वसिरिहक लोहतकल इनजोर, विचर कीतोर.

30 पया अद्रमे कोताड अर्हीचि, अव कोतानु बार्नबसना, सोलुना कयदे ईसि, येस्सलेम मतोर विस्वसिराड पेदल्कनगा लोहतोर.☆

12

विस्वसिरा मुडुन पका तिपल कीस्तोर

1 अद वेलाते येस्सलेमतगा बाताल आता इतेके, एरोद अग्रिपा राजाल* विस्वसिरा मुडगडाहि, उयतुरिन तिपल कीयलाहि, ओरिन पोयतलाह वेहतोग.

2 वेग राजाल येसुना बळयि योहनना दादाल याकुबिन,☆ तल्वर कसेगते हळकनाह कीतोग.

देवतुलि पत्रुन जेलतगडाहि पेसिह कीस्ता

3 इदिन ऊळिस, येसुन मोळकवोर यहुदिर पकाय गिर्दा आतोर. ओर गिर्दा आतदिन राजाल ऊळिसि,☆ पत्रुन वने पोयतलाह वेहतोग. (इद पोल्लो आवना पंडुमतस्केडा आंदु, तान ओय्पिह केवद पिडटाड आरिड तिनदनद पंडुम☆ वने इंदुर.)†

☆ 11:26 11:26 26:28; 1 पत्रु 4:16 ☆ 11:28 11:28 21:10 ☆ 11:28

11:28 18:2 ☆ 11:30 11:30 12:25; गलातितोर 2:1 * 12:1 12:1 वेग एरोद अग्रिपाल इतेके, येसुसामि पुटटस्केडोग बेरोग एरोद राजानु, तादो इनवाल आंदोग. बेरोग एरोद राजाना पोल्लो मत्याल अदयय 2 अगा दोर्किहता. ☆ 12:2 12:2 मत्याल 4:21; लूकाल 5:10 ☆ 12:3 12:3 24:27; 25:9 ☆ 12:3 12:3 पेसमुळि 12:15; 23:15; बळयिर 20:6 † 12:3 12:3 इद पंडुमता लोप्या पुनदलाहि, पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तमि, अगा ऊळट.

4 पन्नुन पोसि, आवना पंडुम‡ मारतापया, वेल्लाटोर लोकरा मुनेह नेयम कीयना विचरतेनाहक, ओन जेल वाट वेहतोर. वेहचि, ओना पहरातुहक, नालुड तुंगानोर सीपय्किन पहरा तासतोर. उंद-उंद तुंगातगा नाल्वुर-नाल्वुर सीपय्क मतोर.

5 इद्रमलेहका पन्नुन उचुक दियाड जेलते तासतोर, अस्के विस्वसिरा मुलु ओनेनाहक, अमेसा रोमवालेवा, देवुळतुन पार्तना कीसोर मतोर.

6 (पया पंडुम मारिस इमा दिया,) एरोद राजाल पन्नुन जेलताहि पेसिह कीसि, लोकरा मुनेह नेयम कीयना मता. अद नग्का, पन्नुन नडुम कीसि, पन्नुनाड कय्किन तमाड कय्कना संगे इके-अके रेंड गोल्स्कने दोहचि, इर्वुर सीपय्क उंजिस मतोर. ओसो जेलता अगदगा, उय्तर सीपय्क वने ओना पहरातुहक मतोर. 7 अस्के बाताल आता इतेके, दोम्हक्वनेन देवुळता देवतुलि पन्नुन दोहच मतद अरातगा वासि निता. नितस्के अद अरातगा वेहच आता. अस्के अद बाताल कीता इतेके, पन्नुना मेंदुदुन मेल्हचि, “अले पन्नु चट्टिपेट तेदा!” इनजोर इता. इतस्के पया, (सीपय्क तेदवाय,) पन्नुन दोहच मतव गोल्स्क ओनाड कय्कनाहि तमतमाय कुसताड. ✧

8 अस्के देवतुलि, “नळ्हकोटुहक पटा दोहा, एल्पुस्क केम्” इता, इतस्के ओग अद्रमे कीतोग. ओसो “पोगोटा जगा केम्स, नावा पयाह पयाह वाय,” इता.

9 इतस्के ओग ताना पयाह पयाह अनजोर, जेलताहि पेसतोग. देवतुल कीयनद निटमे इनजोर, ओन्क मुर्तिय एर्का इले आसि. “देवुळता देवतुल बाताल कीयलाह आता, इद सबे निटम आयो मति, नना कला कळिस्कहनन बहे,” इंदोग.

10 ओर इर्वुर अह आस पेसिस अनेके, मुनेह उंद जागातगा पहरातोर मतोर, ओरिन वीळतोर. ओसो इबर दुस्रा अगदगा उच्चुर पहरातोर मतोर, ओरिन वने वीळतोर. (मति पहरातोरिहक इतेक, ओर इर्वुर दिसोर.) अद्रमे जेलता कच-तेल्पता अगदगा एवतोर, अद अगि सहरतेके पेसिंदु, अद वने तेल्लि ओरेनाहक तनतनाय पडळ्ळक आता. ✧ पया ओर पेसिस उचुन अबर अनेके, देवतुलि पन्नुन विळिसस बेकेयो मायता.

11 पया “हा इद सबे निटमे इन्जि, इंजेक कोन नना पुतन, देवुळि तना उंद देवतुलतुन लोहचि, एरोद अग्रिपाना कयदाहि नाक विळिसह कीता. ✧ (नाक राजाल हक्कलाह ऊळिस मतोग,) अद्रमे यहुदिरा आसा वने मता. मति अद्रम आयवाह, देवुळ नाक पिसिह कीता,” इनजोर पन्नु इतोग.

‡ 12:4 12:4 इद पंडुमता लोप्पा पुनदलाहि, पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तीमि, अगा ऊळाट.

✧ 12:7 12:7 16:26 ✧ 12:10 12:10 5:19; 16:26 ✧ 12:11 12:11 दानिय्येल 3:28; 6:22

12 इदुडु ँरुकी आतापया, पनु बाताल कीतोग इतेके, ढरुकील इनवाल योहनना☆ तलोग ढरियाना लोन अतोग. § अगा वेल्लाटोरे विस्वसिर जढा आसि, पनुनेनाहक पारुतना कीसोर ढतोर.

13 पनु अगा अतोग अस्के, अग केहतद ढता. अगदगा ढिचि, (“बेह अतिर दादा?” इन्जि,) तेलपतुन कोहकतोग. कोहकतस्के रुदे पेदिरता उंद ओरुयुल पिला वित वाता.

14 अद पिला पनुना लेडतुन पुनदलाह पुता, ढति अगदुन तेगयवाय, पका गिदाते लोपुपा वितता. वितिसि “अगदगा पनु वास ढितोग,” इन्जि वेहता.

15 ढति ओर (ताना पोल्लोतुन विस्वस केवालेवा,) तान “ढिढा कोन पिसाड आतिन रि?” इंदुर. ढति अदु “आयो! पनुये आंदोग” इनजोर इंदु. पया ओरु, “अह इतेके अद पनुन राका कीयनद देवतुल ढनदगा,”* इनजोर इतोर.

16 ढति पनु इतेके अगदगा ढिचि, तेलपतुन कोहकसोरिन ढतोग. अस्के ओर ढनकलोर वासि, अगदुन तेगयिस ऊळतोर अस्के, (अगा ढिटढे पनुय ढतोग). पया ओन ऊळिस वेर बाढतोर.

17 अस्के पनु, केढेन ढनहटु इनदलाह कय अहतोग. अह कीसि, देवुळि ढाक बह कीस जेलताहि पलत पेसिह कीता इनजोर, अव सडे पोल्लोन ओरिहक वेहतोग. वेहचि, “याकुबिहक☆ ओसो दुसोर विस्वसिरिहक इव पोल्लोन वेहचीढहटु,”† इनजोर वेहचि, अगडाहि दुस्रा ढाटे अतोग.

18 पया सकर पंडवियतस्के, जेलतगा पनुहक बाताल आता इनजोर, पहरातोर पकाय ँक्बेक आतोर.

19 अस्के ँरोद अगिपाल पनुन पुरुकलाह, सीपयुकिन वेहतोग. ढति ओग दोरुकीगा. दोरुकीवाहकु, पहरा कीसोर ढतोर सीपयुकिन राजाल तालहक वेहचि, (“पनुन वितलाह ईतिर अय,” इनजोर,) ओरिन हक्कलाह वेहतोग.☆ पया राजाल

☆ 12:12 12:12 12:25; 13:5,13; 15:37,39; कुलुसितोर 4:10; 2 तिमोति 4:11; पिलेढेन 24; 1 पनु 5:13 § 12:12 12:12 ढरुकीना यहुदि पेदिर योहन ढता. ओसो रोढि पेदिर ढरुकील ढता. ओगे ढरुकील रासतद बेसता कबुर इद पुस्तकतुन रासतोग. * 12:15 12:15 देवुळि तनाड देवतुलुकिन, वागो ग ढनकना पेके, उंदतुन राका कीयलाह तासिहता इन्जि, यहुदिरा विचर ढता. ढत्याल 18:10, इड्रितोर 1:14 ऊळाट. ☆ 12:17 12:17 ढत्याल 13:55; ढरुकील 6:3; बळयिऱ 15:13; 21:18; 1 कुरिततोर 15:7; गलातितोर 1:19; 2:7,12; याकुब 1:1 † 12:17 12:17 वेग याकुब येसुना तढोग आंदोग, येसुलेढता विस्वसिरा ढुसुत्याल ढतोग. ☆ 12:19 12:19 ढत्याल 28:14; बळयिऱ 16:27; 27:42

यहुदा एरियाताहि, केसरिया सहरते✧ अन्जि मतोग.

एरोद अग्रिपा राजाल डोलिहतोग

20 ताना पया इद्रम आता इतेके, एरोद अग्रिपाल सोर-सिदोन सहर्कनोर✧ मन्कलोरा पोगोन, पका ओङ् आस मतोग. अदिनेनाहकु ओर जमा आसि, राजान कलियलाहि केसरियाते अतोर. बाराहक इतेके, ओरा एरियाता अनम राजाना देसेमताहि वांद्.‡✧(ओग राजाल माक कलियलाह एवोग आयनोग इन्जि,) ओर बलास्तुस इनवाल राजाना लोतुन ऊळवाल ओर्वांग अदिकरतोनगा अतोर. माक राजाना संगे कलियलाह ओम इनजोर, ओग अदिकरतोन गूनम कीसि, (पया ओना संगे राजानगा अतोर).

21 अस्के “पलाना दिया मीवा संगे कलियकन” इनजोर, एरोद राजाल वेहच मतोग. पया अद दिया एरोद राजाल तना सोबाता राजमलयळि केसि, नेयम कीयनद कुर्सतगा उदतोग. उदिसि जमा आस मतोर लोक्ुरिन, पोल्लोङ् वेहता बोटटोग.

22 अस्के ओग वेहतदिन केंजिसि मन्कलोर, “इद कोनि मन्कना आल्का आयो, मति उंद देवुळता आंद्,” इनजोर केयसोर मतोर.

23 मति, राजाल (“आयो, नना मन्कनने,” इन्जि वेहोग,) देवुळतुहक मान एवोग. एवाहकु देवुळता देवतुल ओनगा पीळा लोहता.✧ अदिनेनाहक ओग बेमर आसि, पोटालोप्पा पुळक अर्सि डोलतोग.

24 इद्रम आनेके देवुळता पोल्लो आङ्सोर अता, वेल्लाटोर मन्कलोर येसुन विस्वस कीया बोटटोर.✧

सोलु ओसो बार्नबस, वेरु येस्सलेमताहि मलयहतोर

25 पया बार्नबस, सोलु, वेरु (यहुदा पटटोर विस्वसिरिहक दुकळतेनाहक दान ईतव कोताङ् तचीतद) तमा सेवा✧ मारिह कीतोर. कीसि योहन-मार्कन✧ पोसि, येस्सलेमताहि अंताकिया सहरते मलतोर.✧

✧ 12:19 12:19 8:40; 9:30; 10:1,24; 11:11; 18:22; 21:8,16; 23:33; 25:1,4,6,13 ✧ 12:20 12:20 मत्याल 11:21-22; 15:21; मार्कल 3:8; 7:24,31; लूकाल 4:26; 6:17; 10:13-14; बळयिर 27:3-4 ‡ 12:20 12:20 एरोद राजाल मावा एरियाता अनमतुन रोमिह कीयनोग इनजोर, सोर-सिदोन सहर्कनोर लोक्ुर, ओन गूनम कीयलाह, केसरियाते वातोर. ✧ 12:20 12:20 1 राजा 5:11; एङ्गा 3:7; यहजेकेल 27:17 ✧ 12:23 12:23 2 शम्पूल 24:16; 2 राजा 19:35 ✧ 12:24 12:24 6:7; 19:20 ✧ 12:25 12:25 11:28-30 ✧ 12:25 12:25 12:12; कुलुसितोर 4:10; पिलेमोन 24; 1 पत्र 5:13 ✧ 12:25 12:25 गलातितोर 2:1

13

देवुळि बार्नबसिन, सोलुन सेवातुहक लोहतहता

1 सुरिया पटटा अंताकिया सहरतोर*विस्वसिरा मुडगा, उय्तुर देवुळता कबुरतोर,* ताना पोल्लोतुन कागहवालोर मंदुर.* ओर बोर आंदुर इतेके, बार्नबस,* सिमियोन (ओन निगर इतेके कार्यल मन्कल वने इंदुर), कुरेने सहरतोग* लुकियुस,* एरोद अतिपस* राजाना संगे उड्लगडाह ऐंगेन बेर्सतोग ओग मनाहेम, ओसो सोलु.

2 उंद दिया ओर देवुळतुन मोळकसोरे, उपस-पार्ताना कीसोर मतोर.* अस्के देवुळता जीवा ओरिन इद्रम वेहता इतेके, “नना बार्नबसिन, सोलुन बेद कबळतेनाहक आचतन, अद कबळतेनाहक ओरिन मियगडाह निल्पिह कीम्हट्ट,*” इता.

3 इतस्के ओर उपस कीसि, तमाड कय्किन वेर इर्वुरा पोगोन तासिसि,*पार्ताना कीतोर. कीसि देवुळता कबळतेनाहक ओरिन लोहतोर.*

बार्नबस, पोल्, वेरु कुपस्स देसेमते कीतद सेवा

4 पया देवुळता जीवा ओरिन ओसीतस्के, इर्वुर आसि अंताकियाताहि सम्दुरकचुदा सिलुकिया इनदनद नाग अतोर,* अन्जि अगडाहि ओडातागा उदिसि, कुपस्स देसेमते* अतोर.†

* 13:1 13:1 6:5; 11:19-27; 14:26; 15:22-23,30,35; 18:22; गलातितोर 2:11 * 13:1 13:1 11:27; 15:32; 21:9; रोम सहरतोर 12:6; 1 कुरिततोर 13:2; 14:29,32,37 * 13:1 13:1 रोम सहरतोर 12:7; 1 कुरिततोर 12:28; इपिसुसतोर 4:11-12 * 13:1 13:1 4:36 * 13:1 13:1 मत्याल 27:32; बळयिर 11:20 * 13:1 13:1 रोम सहरतोर 16:21 * 13:1 13:1 मत्याल 14:1; मार्कल 8:15; लकाल 3:1,19-22; 8:3; 13:31; 23:7-12; बळयिर 4:27-28 * 13:2 13:2 1:24-25; 14:23 * 13:2 13:2 9:15; रोम सहरतोर 1:1 * 13:3 13:3 गिनती 8:10; 27:18; व्यवस्थाविवरण 34:9; बळयिर 6:6; 8:17; 9:17; 19:6; 1 तिमोति 4:14; 2 तिमोति 1:6; इब्रितोर 6:1-2 * 13:3 13:3 14:26; रोम सहरतोर 10:15 * 13:4 13:4 अंताकिया सहरताहि सिलुकिया सहर 13 कोस्क मता. * 13:4 13:4 4:36-37; 11:19-20 † 13:4 13:4 सिलुकिया सहरताहि कुपस्स देसेम एवयलाह, पोळद मुल्लु अचोन जेक मता. कुपस्स देसेम बेरा उंदि तोगि मता. ओसो बार्नबस अदे देसेमते पुटोग.

5 अन्जि अगडा सलमिस इनदना सहरते एवतोर. पया यहुदिरापार्तानाताड लोहकनगा अन्जि, देवुळता पोल्लोतुन पोकर कीतोर☆. अस्के योहन-मार्कल वने ओरिहक तोळ ईदोग☆.

6 अद्रमे पया कुपस्स देसेमता उंद दुसा बाजेतके अन्जि, पापुस इनदनद सहरतगा एवतोर.‡ अगा ओर्वोग पूजर-गूनिड केवाल,☆ बार-येसु पेदिरतोग यहुदि मन्कल ओरिहक कलियतोग. (बार-येसुनु इलिमाल वने इंदुर, युनानि पोल्लोते बार-येसुना पेदिर इलिमाल मता.)§ ओगु “नना देवुळता कबुरतोनन” इन्जि, लोकुरिन नाळेह कीदोग.☆

7 अद देसेमतगा सिरगियु-पोलु पेदिरतोग पका तेल्वतोग गुमसि मतोग; ओनाय संगे वेग इलिमाल वने मंदोग. ओग गुमसि, देवुळता पोल्लोतुन केंजकन इनजोर, बार्नबसिन, सोलुन तनगा केयतोग.

8 मति ओग गूनयाल बाताल कीतोग इतेके, बार्नबस, सोलु, वेर इर्वुरा अडम आसि, वेग गुमसि येसुन विस्वस कीयनायो इनजोर, ओन रोमिह कीसोर मतोग.☆

9 अस्के सोलु (ओन पोलु वने इंदुर),* देवुळता पवित्र जीवाते निंदिसि,☆ इलिमान कौडा मिळहवा ऊळिस, इद्रम तेर्हतोग,

10 “ए सत्रल मन्कनिन, पका नाळेमता कबळते निंदतद देयमतिन,☆ निमा सेतेमता अडम महनिन. बह निमा देवुळता सेतेमता पोल्लोतुन मिळहतनदिन विळसविना?☆

11 इद ऊळा, देवुळ तना लावते नीक इंजेके सिक्सा ईयना मन्हता, निमा गळ्किहक तोवविन आयकिन. पोळ्द दीचनद वने नीक दिसी आयगा,” इतोग. पोलु इद्रम इताहे, इलिमानाड कौडाहक गंगा पोसि, ईकळ आयलाह आता, ओनाड

☆ 13:5 13:5 9:20; 13:14; 14:1; 17:1,10; 18:4,26; 19:8 ☆ 13:5 13:5 12:12,25 ‡ 13:6 13:6 पापुस सहर अद कुपस्स देसेमता गुमसिना नाग मता. पापुस सहर सलमिस सहरताहि, मंड वीसाड दहा (70) कोस्क जेक मता. ☆ 13:6 13:6 8:9 § 13:6 13:6 यहुदि लोकुरिहक पूजर-गूनिड कीयलाह पोलो, मति वेग बार-येसु जोल कबळतोग, लाग्वा बुदतोग मताहक, अद्रम कीदोग. ☆ 13:6 13:6 मत्याल 7:15; 24:11,24; मार्कल 13:22; लकाल 6:26; 2 पत्र 2:1; 1 योहन 4:1; तोहचीतव पोल्लोड 16:13; 19:20; 20:10 ☆ 13:8 13:8 2 तिमोति 3:8 * 13:9 13:9 इद वचनताहि सोलुना पेदिर पोलु इनजोर मन्हता. वेल्लाटोर यहुदिरिहक रेंड पेदिक मताड. उंदि यहुदि पेदिर, उंद युनानि पेदिर. सोलुना युनानि पेदिर पोलु आंदु, सोलु इद ओना यहुदि पेदिर आंदु. ☆ 13:9 13:9 लकाल 1:15,67; 4:1; बळयिर 1:8; 2:4; 4:8,31; 6:3,5; 7:55; 9:17; 13:52 ☆ 13:10 13:10 मत्याल 13:38-39; 16:23; योहन 8:44 ☆ 13:10 13:10 2 पत्र 2:15

कोंडाहक मुर्तीय दिसो. दिसवाहक बोगाय नावा कयदुन पोस ओयनोग इनजोर, इके-अके पर्हकसोर तिरिथिंदोग.

12 पया इलिमाहक अद्रम आतदिन गुमसि ऊळिसि, येसुन विस्वस कीतोग, कीसि बार्नबस, पोल्, वेर येसुना पोल्लोतुन कागहतदिन केंजिसि बामतोग.

पिसिदिया एरियातगा येसुना कबुर एवयहता

13 पया पोल् तना तोळतोरा संगे पापुस सहरताहि ओडाते उदिसि, पंपूलिया पटटा पिरगा इनदनद सहरते* अतोर. (अगा एवनाह, योहन-मार्कल ओरा संगे मतोग.) मति पिरगा सहरते एवतस्के, ओग ओरिन विळिसिसि, येस्सलेमते मल्स अतोग.*

14 पया पोल्, बार्नबस, पिरगा सहरताहि पिसिदिया एरियाता उंद सहरते एवतोर; अद सहरता पेदिर वने अंताकिया* आंदु.† वारमता पोल्वादियाते,* देवुळता पार्तनाता लोतगा* अन्जि, अगडोरा संगे मोळकलाह उदतोर.

15 अगा बोरो मोसानाड अडोना सास्त्रमताहि, ओसो देवुळता कबुरतोर सास्त्रमताहि अर्वतोर.* अर्वतापया पार्तनाता लोतुन ताकिह केवालोर मन्कलोर, “दादालोरिर, इगा जमा आतोरिनाहकु, बातालाय पोल्लो कागहतना मतेके कागहचीम्हट्टु,” इनजोर पोलुन, बार्नबसिन ताल्हकलाहि लोहतोर.

16 अस्के पोल् तेदिसि, जमा आतोर मन्कलोरिन, केमेन मन्हट्टु इनजोर, कय तेहतोग. पया इद्रम इतोग, “मावोर इस्त्रयेलतोर यहुदिरिर, ओसो यहुदिरा देवुळतुन मोळकवालोर दुस्त्राड जातिनोरिर,* केंजाट्टु.‡

17 माट्टु इस्त्रयेल मन्कलोरल मोळकनद देवुळि, मावा पेदामुत्तोरिन आचता.* ओर मिसर देसेमतगा, दुस्त्रोरा कय इळन मनदहपा, ओरा बेरा उंदि तेगमुल कीता.* कीसि तना बेरा लावते, ओरिन मिसर देसेमताहि पेसिह कीस तता.*

* 13:13 13:13 14:25 * 13:13 13:13 15:38 * 13:14 13:14 14:19,21; 2 तिमोति 3:11 † 13:14 13:14 पिसिदिया एरियाता अंताकिया सहर पिरगा सहरताहि, नालुड वीसाड दहा (90) कोस्क जेक मता. * 13:14 13:14 16:13; 17:2; 18:4 * 13:14 13:14 9:20; 13:5; 14:1; 17:1,10; 18:4,26; 19:8 * 13:15 13:15 13:27; 15:21; 2 कुरिततोर 3:14-15 * 13:16 13:16 10:2,22,35; 13:26 ‡ 13:16 13:16 अद अंताकिया सहरतगा यहुदिर मतोर, ओसो यहुदि आयवोर वने वेल्लाटोर मतोर. यहुदि आयवोर वेल्लाटोर, यहुदिरा पार्तनाता लोतगा वासि, यहुदिरा देवुळतुन मोळकंदु, यहुदिराड अडोन माळिंदु, मति डायना रिबज केवोर. ओरिन यहुदिरा देवुळतुन मोळकवालोर इनजोर इंदुर. पोल् वेहता बोटटोग अस्के, पार्तनाता लोतगा मतोर यहुदिर, ओसो यहुदि आयवोर, वेर येसुनाड विस्वसिर आयोर. * 13:17 13:17 व्यवस्थाविवरण 7:6-8 * 13:17 13:17 पेसमुळि 1:7 * 13:17 13:17 पेसमुळि 12:51

18 मावाड तादोर-बाबोर देवुळता पोल्लोतुन केंजोर आंदुर, तेला मति जोक-जोक रेंड वीसाड वर्साड* पेळ्हकल बूमतगा ओरिन अय कीता.*

19-20 पया कनान§ देसेमते मतोर एळुड जातिनोरिन देवुळि बूळे कीसि,* ओरा बूमतुनु इद इंजेके मीवा बूमि इनजोर, मावा लोकरिहक ईता.* (मावा पेदामुय्तोर मिसर देसेमते जागा आतगडाह, मावा लोकरिहक तमा) बूमि दोर्कनाहजोम, जोक-जोक नालुड नूहक पनस (450) वर्साड आताड.*

“ताना पया देवुळि ओरिन ताकिह कीयलाहि, तग्वाड केवालोरिन निल्पिह कीता.* आक्रितोग तग्वाड केवाल सामुवेल पेर्माल आंदोग,* ओग देवुळता कबुरतोग वने आंदोग. ओना वेला एवनाह, तग्वाड केवालोर ओरिन ताकिह कीदुर.

21 सामुवेलना वेलातस्के, माक इंजेक राजाल गावले इनजोर, मावाड तादोर-बाबोर देवुळतुन ताल्हकतोर.* अदिहक देवुळि, बिन्यमिनना कूळतो! * कीस पेदिरतोना मगि सोलनु, ओरेनाहक निल्पिह कीसीता.* ओग रेंड वीसाड वर्साड राजेम ताकिह कीतोग.

22 “पया देवुळि सोलनुगडाहि राजेम गुजिसि, दाविदिहक ईता.* देवुळि दाविदना लोप्पा बेस-नेहना वेहता, ‘यीसाना मगि दाविद नाक विचर वातोन नना ऊळतन.* नना बाताल बाताल वेहतकन, ओग अव सबे कबस्क कीयनोग,’ इन्जि वेहता.

23 “अद्रमे वेल्लाडे वर्साना पया, देवुळि (मावाड तादोर-बाबोरिहक मुनेन) पोल्लो विळसतपु, दाविदिनाये सटमते पुट वातोग मन्कल येसुनु,* इस्रयेल मन्कलोरिन पिसिह केवाल* इनजोर लोहता.

* 13:18 13:18 गिनती 14:34; देवुळताड पाटाड 95:8-10; बळयि 7:36,42; इब्रितोर 3:8-9 * 13:18 13:18 व्यवस्थाविवरण 1:31 § 13:19-20 13:19-20 इस्रयेल मन्कलोर बेद कनान देसेमते जागा आतोर, अद देसेमतुन पया इस्रयेल देसेम इंदुर. * 13:19-20 13:19-20 व्यवस्थाविवरण 7:1 * 13:19-20 13:19-20 यहोशू 14:1; 19:51; देवुळताड पाटाड 78:55 * 13:19-20 13:19-20 1 राजा 6:1 * 13:19-20 13:19-20 न्यायियों 2:16 * 13:19-20 13:19-20 1 शमूएल 3:20; बळयि 3:24 * 13:21 13:21 1 शमूएल 8:5 * 13:21 13:21 पूरा इस्रयेल देसेम याकुब मुय्तोनगडाहि पुट वाता. याकुब मुय्तोनाड बारा मसक मतोर. ओरगडाहि इस्रयेलतोर बारा कूळिनोर पुट वातोर. वीसा मगना पेदिर बिन्यमिन आंदु. * 13:21 13:21 1 शमूएल 9:1-2; 10:1 * 13:22 13:22 1 शमूएल 15:23,26,28; 16:1,13 * 13:22 13:22 1 शमूएल 13:14; देवुळताड पाटाड 89:20 * 13:23 13:23 2 शमूएल 7:16; 1 इतिहास 17:14; मत्याल 1:1; 22:41-42; मार्कल 12:35; लूकाल 20:41 * 13:23 13:23 लूकाल 2:11; योहन 4:42; बळयि 2:36

24 येसु तना कबळ सुरु केवाय, एते मीहवाल योहन सबेटोर इस्रयेल मन्कलोरिन, पापमता अगदाहि मल्लिस देवुळता पेदिरते एग मीम्हटु इनजोर, पोकर कीतोग.✱

25 योहन तना कबळतुन मारिह कीयनद वेला एवयहपा, मन्कलोरिन इद्रम इंदोग, 'नना बोनन इन्जि मीट विचर कीतिर? (मीट बोन केपतिर,) ओग नना आयोन, ओग पया वायनोग. नना ओना कादुन इटलाह वने ओप्पोन,' इंदोग.✱

26 "मावोर इस्रयेलतोरिर, अब्रहम मुय्तोना पुळगतोरिर,† यहुदिरा देवुळतुन मोळकवालोरिर, येसुसामि लोकरिन पिसिह कीयनद कबुरतुनु,✱ मयगाने देवुळि लोहचीता.

27 येस्सलेमते मनवालोर यहुदिर, ओसो ओरा मुक्यालोर, येसुये पिसिह केवाल इनजोर पुनोर आस मतोर. वारम-वारमता पोल्वादियाते, देवुळता कबुरतोर सास्रमतुन अर्विदुर, मति तान ओर पुनोर. पुनवालेवा येसुन हक्कनाह कीसि, अदे सास्रम करल आता.✱

28 येसुन हक्कना सिक्सा ईयना इद्रम, ओना पोगोन बातय कसुर दोर्किह कीया पगवोर. मति पिलाति इनवाल गुमसिनगा अन्जि, वेन हक्कनागुटातगा वेळ्हा इनजोर, अर्जि कीतोर.✱

29 अस्के वेल्लाय मुनेन, मन्कलोर देवुळ लोहवाल पिसिह केवान इद्रम इद्रम कीयनुर इनजोर, देवुळता कबुरतोर रासिस मतोर, अव सबे पोल्लोड करल आताड.✱ अस्के पया हक्कनागुटाताहि येसुना सेतातुन रेहचि, गुमयातगा मिसतोर.✱

30 मति देवुळि ओन हामुरताहि तेग्विह कीता.✱

31 येसु हामुरताहि तेकतापया, ओना संगे गालिल पटटाहि येस्सलेम सहरते अन्ज मतोरिहक, वेल्लाडे दियाड दिससोर मतोग.✱ इंजेके ओरे मन्कलोर मावा

✱ 13:24 13:24 मत्याल 3:2; मार्कल 1:4; लूकाल 3:3; बळयिर 19:4 ✱ 13:25

13:25 मत्याल 3:11; मार्कल 1:7; लूकाल 3:16; योहन 1:20,27 † 13:26 13:26

अब्रहम मुय्तोना पुळगतोर इतेके, इस्रयेल लोकर आंदुर. ✱ 13:26 13:26 मत्याल 1:21; बळयिर

4:12; 5:20; 13:46; 28:28; 1 तिमोति 2:5 ✱ 13:27 13:27 लूकाल 24:27,44-46;

योहन 5:39; 12:41; बळयिर 3:18,24; 17:2-3; 26:22-23; 28:23 ✱ 13:28

13:28 मत्याल 27:22-23; मार्कल 15:13-14; लूकाल 23:21-23; योहन 19:15; बळयिर

3:14 ✱ 13:29 13:29 लूकाल 24:25-27,44-46; योहन 5:39; 12:41; बळयिर 2:23;

3:18,24; 13:27; 17:2-3; 26:22-23 ✱ 13:29 13:29 मत्याल 27:59-60; मार्कल

15:46; लूकाल 23:53; योहन 19:38-42 ✱ 13:30 13:30 2:24; 13:33-34,37

✱ 13:31 13:31 1:3; 1 कुरिततोर 15:5-7

यहुदि लोकरा मुनेह, येसुना साक्सितोर मन्हतोर.✧

32 देवुळि मावाड तादोर-बाबोरा संगे वेल्लाय मुनेन करल कीस मता.✧ अदे करलता बेसता कबुरतुन इंजेके, माट वने मीकु वेहतलाह आतोम.

33 इद्रमे देवुळि येसुन जीवा अरयनाह कीसि,✧ मावाड तादोर-बाबोरा संगे मुनेन विळसतद पोल्लोतुन, मयेनाहक इंजेके निटम आनाहि कीता. इद्र, देवुळताड पाटाना पुस्तकता पाटा 2तगा इद्रम रासतद मन्हता इतेके,

निमा नावा मगनिन,

नेडे नना नीवा तपेनन आतन✧

इनजोर रासतद मन्हता.

34 डोलिस मतोग किस्तुन, देवुळि जीवा अर्हचीता;✧ ताना पया ओग बेस्केन डोलोग. इद्र पोल्लोतुन देवुळि मावाड तादोर-बाबोरिन मुनेन वेहच मता. (देवुळि ओरिन वेहतद पोल्लो इद्रम रासतद मन्हता) इतेके,

‘(नना मीक बर्कत ईकन इन्जि,)दाविदिन करल कीस मतन;

अद करल सेतेम मन्हता, मियेनाहक मन्हता,✧

इनजोर वेहता.

35 अदिहक देवुळताड पाटाना पुस्तकतगडा ओसो उंद पाटाते, दाविद राजाल देवुळतुन इद्रम इतोग, ‘नीवा पवित्र सेवकिना सेतातुन, कळिय एविन आयकिन,✧’ इतोग.

36 (पवित्र सेवकनन इनजोर, दाविद तन्क इनोग इन्जि माट पुतल. बाराहक इतेके,) दाविद तना वेलाते, देवुळि ओन्क ईतद कबळतुन, मारिह कीसि डोलतोग. डोलतस्के ओनाड तादोर-बाबोराड सेतानु बेगा मिसतोर, अगान ओना सेतातुन वने मिसतोर, अस्के ओना सेता कळियता.

37 मति देवुळि जीवा अर्हचीतोग येसुना सेता कळियो.

38 “अदिहक माबोरिर, इद्र पोल्लोतुन पुन्ज मन्हटु. इद्रम देवुळि येसुना मेटे, मीवा पापमतुन मापि कीयगा✧ इन्जि, माट मीकु वेहतलाह आतोम.

✧ 13:31 13:31 लूकाल 24:48; योहन 15:27; 19:35; 21:24; बळयिर 1:8; 10:39,41; 1 योहन 1:2; 4:14 ✧ 13:32 13:32 13:23; 26:6; रोम सहरतोर 1:2; 4:13; 9:4 ✧ 13:33 13:33 2:24; 13:30,34,37 ✧ 13:33 13:33 देवुळताड पाटाड 2:7; इन्नितोर 1:5; 5:5 ✧ 13:34 13:34 2:24; 13:30,33,37 ✧ 13:34 13:34 यशायाह 55:3 ✧ 13:35 13:35 देवुळताड पाटाड 16:10 ✧ 13:38 13:38 लूकाल 24:47; बळयिर 2:38; 1 योहन 2:12

39 मोसानाड अडोड माळतेके, मीकु पापमताहि मापि दोर्को आयगा.✧ मति सबेटोर येसुन विस्वस केवालोरिहके, तमा पापमताहि मापि दोर्कगा.✧

40-41 देवुळता कबुरतोर मुनेन (ताना पोल्लोतुन केंजवोरिहक) इद्रम रासतोर इतेके,

देवुळ इन्हता, 'इद ऊळाट, नावा पोल्लोतुन पास्कवालोरिर,

नावा नेयमतस्के मीट बामिस डोलकिर,

बाराहक इतेके, मीवा वेलाते नना इद्रमता कबळ कीकन इतेके,

बोगाय वासि मीकु तेळियिह कीतेके,

नना इद्रम कीकन इन्जि, मीट मुर्तिय विस्वस केविर आयकिर,' इनजोर देवुळि वेहता,✧

इन्जि रासतद मन्हता. ओर रासतद सिक्साता लेहका मीक आयमाकि इन्जि, पुन्ज मन्हटु," इनजोर वेहचि पोल् रोमतोग.‡

42 पया पोल्, बार्नबस पार्तनाता लोताहि पेसिस वातस्के, "इव पोल्लोड वायना वारमता पोल्वादिया वने माक वेहाटु," इनजोर अगा जमा आस मतोर, ओरिन अर्जि कीदुर.

43 मोळकनगडाह लेडतस्के, वेल्लाटोर यहुदिर, ओसो यहुदि दर्मते ओळियतोर दुस्राड जातिनोर,✧ पोलुना, बार्नबसिना पयाह पयाह अतोर. अतस्के वेर इर्वुर ओरा संगे गोटिड कीसोर, ओरिन "देवुळि मीकु ईयनद दयातुन नमसोर मन्हटु," इनजोर वेहतोर.

44 पया दुस्रा वारमता पोल्वादियाते✧ देवुळताड पोल्लोड केंजलाहि, पार्तनाता लोतगा, जोक-जोक पूरा नाटेनोर इतपे, जमा आस मतोर.

45 मति वेल्ला मुडुन ऊळिसि, यहुदि मुक्यालोरा जीवा कर्वता. कर्वतस्के, पोलुन पास्किस, ओग इतव पोल्लोना विस्द वळ्हकतोर.✧

46 मति पोल्, बार्नबस मुर्तिय रेयवालेवा इतोर, "मावोरिर, मीक यहुदिरिहके, देवुळता पोल्लोतुन मुने वेहतना मता.✧ मति मीट कोनि तान पास्किस, अमेसाता

✧ 13:39 13:39 रोम सहरतोर 3:20; 8:3; इब्रितोर 7:18-19 ✧ 13:39 13:39 10:43;

रोम सहरतोर 3:28; 10:4; गलातितोर 2:16 ✧ 13:40-41 13:40-41 हबक्कूक 1:5

‡ 13:40-41 13:40-41 येसुन विस्वस केवेके, ओरिहक सिक्सा दोर्कगा इन्जि, पोल् इद्रम वेहतोग.

✧ 13:43 13:43 मत्याल 23:15; बळयि 2:9-11; 6:5 ✧ 13:44 13:44 13:14

✧ 13:45 13:45 13:50; 14:19; 1 तिसलुनितोर 2:14-16 ✧ 13:46 13:46 मत्याल

15:24; मार्कल 7:27; योहन 4:22; बळयि 3:26; 13:5,14; रोम सहरतोर 1:15

पिसमुळतुन दोर्किह कीयना लेहकाडोर आयविर इन्जि तोहतिर. अदिहक इंजेके माट इगा यहुदि आयवोरगा दाय्हनोम.✧

47 देवुळि माक इद्रम उकुम ईता इतेके,
‘नना लोकरिन बेद्रम पिसिह कीय्हनन इनजोर, निमा दुनियामेटोरिन वेहतकिन इन्जि,
नना नीक दुम्राड जातिनोरिनाहक, वेहच तोहवानिन आयकिन इनजोर
निल्लिह कीतन’✧

इनजोर उकुम ईता,” इनजोर इतोग.

48 इदिन केंजिसि, अगडोर यहुदि आयवोर पका गिर्दा आसि, देवुळता कबुर बेसता इनजोर इंदुर. अमेसाता पिसमुळतुन दोर्किह कीथिर इनजोर, बय्तुरिन देवुळि मुनेन आचिस मता,✧ अय्तुर येसुन विस्वस कीतोर.

49 अद्रमे पया लोकर येसुना पोल्लोतुन, पिसिदिया एरियाताड वेल्लाडे नाहकनगा पोकर कीतोर.

50 मति सहरतगा, यहुदिरा देवुळतुन मोळकनव मोदुल आस्क मताड.✧ अविनु ओसो सहरतोर पेदल्किनु, यहुदिर ओड तगहचीतोर. तगहचीतस्के सबेटोर कलियिसि, पोलुन, बार्नबसिन तिपल कीसि तमा एरियाताहि ओरिन पूंडोर.✧

51 अस्के (मीट देवुळता सिक्सातुहक ओजिह्निर इदिन तोहतलाहि,) पोलु, बार्नबस, तमाड काल्कनगा तुंडिस मतद दुरातुन, ओरा मुनेह दुल्पतोर;✧ दुल्पिसि इकुनियुम इनदनद सहरते✧ अतोर. §

52 मति पिसिदिया एरियाता अंताकिया सहरतोर विस्वसिर, देवुळता पवित्र जीवाते निदिसि, दिनम बेस गिर्दति मंदुर.✧

14

पोलु, बार्नबस, वेरा इकुनियुमते कीतद सेवा

✧ **13:46 13:46** यशायाह 42:6; 49:6; 60:3; लूकाल 2:29-32; बळयिर 18:6; 22:21; 26:20; 28:28 ✧ **13:47 13:47** यशायाह 49:6 ✧ **13:48 13:48** योहन 6:37,44,65; रोम सहरतोर 8:29-30; 9:11; इपिसुसतोर 1:4-5,11 ✧ **13:50 13:50** 16:14; 17:4,12 ✧ **13:50 13:50** 13:45; 14:19; 1 तिसलुनितोर 2:14-16 ✧ **13:51 13:51** मत्याल 10:14; मार्कल 6:11; लूकाल 9:5; 10:11; बळयिर 18:6 ✧ **13:51 13:51** 14:1,19,21; 16:2; 2 तिमोति 3:11 § **13:51 13:51** इकुनियुम सहर गलाति पटटे मता, पिसिदिया एरियाता अंताकिया सहरताहि, मंड वीसाड एयुड (65) कोस्क जेक मता. ✧ **13:52 13:52** 1 तिसलुनितोर 1:6

1 इकुनियुम सहरतगा☆ इद्रम आता इतेके, पोल्, बार्नबस, मुनेता लेहका यहुदिरा पार्तनाता लोन अतोर.☆ अगा वेल्लाटोरा जीवातगा गडनाह, येसुना बेसता कबुरतुन वेहतोर. अदिहक यहुदिर ओसो दुस्राड जातिनोर वेल्लाटोरे लोकर, येसुन विस्वस कीतोर.☆

2 मति येसुन विस्वस केवोर यहुदिर☆ बाताल कीतोर इतेके, विस्वसिरिन जग्ळम कीयलाहि, यहुदि आयवोरगा अन्जि, ओरिन ओड तग्हीतोर.

3 अस्के पोल्, बार्नबस, वेर इर्वुर बळयिर☆ वेल्लाडे दियाड अगान मतोर. येसुसामिना पोगोन विस्वस कीसि रेयवालेवा,☆ ओना दयाता पोल्लोतुन पोकर कीसोर मतोर.☆ पोकर कनीके, येसु ओरा कयदे तना लावताड वेल्लाडे बामिह कीयनाड सीनाड तोहचि, ओर वेहतनाड पोल्लोड सेतेमे इनजोर तोहतोग.

4 मति सहरतोर लोकर रेंड तुंगाड आसि, उय्तर बार बळयिरक्के आतोर, उय्तर बार यहुदिरक्के आतोर.

5 पया यहुदि आयवोर ओसो उय्तर यहुदिर, तमा मुक्यालोरा संगे कलियिसि, पोल्ना, बार्नबसिना कदर रेहचि, बंडाड उकिस हक्कलाह तयर आतोर.☆

6-7 इद पोल्लो पोल्हक, बार्नबसिहक, एर्का आता. अदिनेनाहक ओर इकुनियुमताहि पेसिस, गलाति पटटा लुकावनिया जिलाते☆ विततोर. अद जिलाता लुक्का सहरते,☆ दिरबे सहरते,☆ ओसो एरे-गूरेताड नाहकनगा अन्जि, बेसता कबुरतुन पोकर कीदुर.

पोल्, बार्नबस, वेर लुक्का सहरतगा कीतद सेवा

8 अद्रमे लुक्का सहरतगा☆ ओर्वोग काल्क वावोग पुटकूटाल मतोग, ओग पुटटगडाहि बेस्केन ताकवाय मतोग.

☆ 14:1 14:1 13:51; 14:19,21; 16:2; 2 तिमोति 3:11 ☆ 14:1 14:1 9:20; 13:5,14; 17:1,10; 18:4,26; 19:8 ☆ 14:1 14:1 2:41,47; 4:4; 5:14; 6:1,7; 9:31,42; 11:21,23-24; 14:1,21; 16:5; 17:12 ☆ 14:2 14:2 13:45,50; 14:19; 1 तिसलुनितोर 2:14-16 ☆ 14:3 14:3 1 कुरिततोर 9:1 ☆ 14:3 14:3 4:29-31; 18:26; पिलिपितोर 1:14 ☆ 14:3 14:3 20:24,32 ☆ 14:5 14:5 14:19 ☆ 14:6-7 14:6-7 14:11 ☆ 14:6-7 14:6-7 14:8,21; 16:1-2; 2 तिमोति 3:11 ☆ 14:6-7 14:6-7 14:20; 16:1; 20:4 ☆ 14:8 14:8 14:6,21; 16:1-2; 2 तिमोति 3:11

9 उंद दिया पोल् वेहतनाडः पोल्लोड, ओग कूटाल उदिसि बेस केंजलाह आस मतोग. अस्के पोल् ओन कौंडा मिळहवा ऊळतोग, ऊळिसि वेग कूटाल सब्रेम आयलाह, येसुन विस्वस कीस्तोग! ✨ इन्जि पुतोग।

10 अदिनेनाहक जोरते इतोग, “अले कूटा, तेदिस दिग निल्म!” इतोग. इतस्के ओग कूटाल डेहकिस ताक बोटटोग। ✨

11 लोकुर पोल् कीतदिन ऊळिसि, तमा लुकावनिया पोल्लोते! ✨, “पेन्के मन्कल मारियिस, मावा नडुम वाताड रा!” ✨ इनजोर जोरते केयतोर.

12 पया बार्नबसिन तमा मोदुल पेन जेयुस आंदोग इनजोर इंदुर, पोल् पका वळ्हकिंदोग, अदिहक ओन तमाडः पेन्कना कबुर वेहवाल इरमेस आंदोग इनजोर इंदुर.

13 जेयुस पेनता मंदिर सहरता पलते मता. अद मंदिरतगा मोळकवाल बूमयाल बाताल कीतोग इतेके, सहरतगा नेडनद अगदगा, कौंदाड ओसो नूदे काचताड पुंगेहकिन तचि, सहरता लोकुरा संगे कलियिसि, बळयिरिहक मोक ईयलाह तयर कीसोर म्तेोर. ✨

14 ओर इद्रम कीस्तोर इनजोर बार्नबस, पोल् केंजतोर, केंजतस्के पकाय नारज आसि, तमाडः जगान अगहचि, ✨ लोकुरा नडुम वितिसि इद्रम इतोर,

15 “ए लुस्रा सहरतोरिर, मीट इद्रम बह कीय्हनिर? अद्रम केमाटु! माटु बेवे पेन्कनोम आयोम, माट वने मीवाय लेहकान मन्कलोरोमे. ✨ मीट इव अडूळमताडः पोल्लोन ✨ विळिसिसि, जीवात मनदनद देवुळतके मलयना इन्जि, ✨ मीक बेसता कबुर वेहतहोम. अदे देवुळि पोगोटा बूमतुन, इळता बूमतुन, सम्दुरतुन, ओसो अविस्कनगा मनदनव सबेटविन पुटिह कीता. ✨

16 देवुळि मुने, मीट यहदि आयवोर दुस्राड जातिनोरिहक, विचर वातविन मोळकलाह ईस मता. ✨

17 ईसाय मति, नना सेतेम देवुळतन आंदन इनजोर, देवुळि अमेसा तनाड

✨ 14:9 14:9 मत्याल 9:28 ✨ 14:10 14:10 3:8 ✨ 14:11 14:11 14:6

✨ 14:11 14:11 8:10; 28:6 ✨ 14:13 14:13 दानियेल 2:46 ✨ 14:14

14:14 गिनती 14:6; मत्याल 26:65; मार्कल 14:63 ✨ 14:15 14:15 10:26; याकुब

5:17; तोहचीतव पोल्लोड 19:10; 22:9 ✨ 14:15 14:15 व्यवस्थाविवरण 32:21; 1

शमूएल 12:21; थिर्मयाह 8:19; 14:22; 1 कुरिततोर 8:4 ✨ 14:15 14:15 1 तिसलुनितोर

1:9 ✨ 14:15 14:15 पेसमुळि 20:11; नहेम्याल 9:6; देवुळताड पाटाड 146:6; बळयिर

4:24; 17:24; तोहचीतव पोल्लोड 4:11; 14:7 ✨ 14:16 14:16 17:30; रोम सहरतोर

3:25-26

बेसताड कबस्कने, लोकुरिहक तोहचीता. ✧ मीकु पोगोटाहि पेगु अर्हचीता, अद्रमे बराबर कगोते अनम पुटिह कीसि, तिनदलाह गाटो ईसि, मीकु गिर्दाते तासता, ✧” इनजोर वेहतोर.

18 अचोन वेहतोर तेला मति, लोकुर ओरेनाहक मोकिड इयलाह वातोरे. मति पोल्, बार्नबस, पकाय मुस्किलते ओरिन रोमिह कीतोर.

19 (उचुक दियाना पया) पिसिदियाता अंताकिया सहरताहि ✧ उयतुर यहुदिर, इकुनियुम सहरताहि ✧ उयतुर यहुदिर, लुझा सहरते वातोर. वासि लुझातोर मन्कलोरगा कलियिसि, ओरिन तमा बाजेतेके कीतोर. ✧ कीसि पोल्नुना विस्द आसि, ओन बंडाड उकतोर. ✧ उकतस्के वेग इंजेके डोलतोग इन्जि, ओन सहरता पलते ईळिसस ओतोर. ✧

20 पया लुझातोर पूनोर विस्वसिर, ओनगा वासि सर्ने नितोर. अस्के पोल् तेदिसि, ओरा संगे सहरतगा अतोग. पया इमा दिया बार्नबस बार, दिरबे सहरते ✧ अतोर.

पोल्, बार्नबस, सुरिया पटटा अंताकिया सहरते मलयह्तोर

21 पया पोल्, बार्नबस, वेर दिरबे सहरतोर लोकुरिहक, येसुना बेसता कबुरतुन वेहतोर. वेरा पोल्लोतुन केंजिस, वेल्लाटोर येसुन विस्वस कीतोर. ताना पया वेर दिरबे सहरताहि लुझा सहरते ✧ मलतोर, अगडाहि पया इकुनियुम सहरते ✧ वातोर, इकुनियुमताहि पिसिदिया एरियाता अंताकिया सहरते ✧ अतोर.

22 (ओर बेद-बेद सहरते मलतोर,) अगडोर विस्वसिरिन “बेचोन तिपल वातेक तेला, येसुन विळसवा विस्वसते मन्हटु. देवुळदीपता राजेमते दायनामुने, माकु ऊक-ऊके विस्दतुन आप पोयगाये” ✧ इनजोर, पका विस्वस कीयलाह वेहचि, ओरिहक दीरा ईतोर.

✧ 14:17 14:17 17:26-29; रोम सहरतोर 1:19-20 ✧ 14:17 14:17 अय्यूब 5:10; देवुळताड पाटाड 65:10-13; मत्थाल 5:45; रोम सहरतोर 1:19; 1 तिमोति 6:17 ✧ 14:19 14:19 13:14; 14:21,26 ✧ 14:19 14:19 13:51; 14:1,21 ✧ 14:19 14:19 13:45,50; 14:2; 1 तिसलुनितोर 2:14-16 ✧ 14:19 14:19 14:5; 2 कुरिततोर 11:25; 2 तिमोति 3:11 ✧ 14:19 14:19 16:19; 17:6 ✧ 14:20 14:20 14:6-8; 16:1-2; 2 तिमोति 3:11 ✧ 14:21 14:21 14:6-7 ✧ 14:21 14:21 13:51; 14:1,19; 16:2; 2 तिमोति 3:11 ✧ 14:21 14:21 13:14; 14:19,26 ✧ 14:22 14:22 मार्कल 10:30; योहन 16:33; पिलिपितोर 1:29; 1 तिसलुनितोर 3:3; 2 तिमोति 3:12; 1 पत्र 2:21; तोहचीतव पोल्लोड 1:9

23 ओसो अव मूंड सहर्कनगा, अगडा विस्वसिरा मुडुन ताकिह कीयलाहि, मुक्यालोरिन निल्पिह कीतोर. ✧ उपस-पार्तना कीसि, ✧ विस्वसिर बोन नमिस मतोर, ओगे येसुसामिना कयदे, सबेटोर विस्वसिरिन विळिसस ईतोर. ✧

24 पया पिसिदिया एरियाताहि पंपूलिया पटटे अतोर. ✧

25 अन्जि अगडा पिरगा सहरतगा ✧ येसुना पोल्लोतुन वेहचि, सम्दुरकचुल मतद अतलिया सहरते अतोर.

26 अगडाहि ओडातगा उदिसि, सुरिया पटटा अंताकिया सहरते ✧ मल्स वातोर. अद सहरता विस्वसि लोकर, पोलुन, बार्नबसिन, देवुळता कबुरतुन पोकर कीयलाह, देवुळता देवा ओरगा मनि इनजोर, पार्तना कीसि लोहच मतोर. ✧ अदे कबळतुन मारिह कीस, ओर इर्वूर मल्स वास मतोर.

27 वातस्के विस्वसिरा मुडुन जमा कीतोर. जमा कीसि, देवुळि ओरा कयदे कीतव बेराड-बेराड कबस्किन वेहतोर. ओसो यहुदि आयवोरनाहक वने, येसुन विस्वस कीयलाहि, देवुळि बेद्रम अगदुन तेगयिस ईता, ✧ इन्जि वने वेहतोर. ✧

28 अद्रमे पया पोल्, बार्नबस, विस्वसिरा संगे वेल्लाडे दियाड अगान मतोर.

15

यहुदि आयवोर विस्वसिरा लोप्पा कट्टला

1 अद्रमे पया उंद दिया, उय्तर यहुदि विस्वसिर, यहुदा पटटाहि(सुरिया पटटकेडा अंताकिया सहरते ✧) वासि, अगडोर विस्वसिरिन कलियतोर. ✧ कलियिसि “मीट मोसानाड अडोड वेहतपु डायना रिवज केवेके, ✧ देवुळ मीकु पिसिह केवो आयगा,” इनजोर कागहता बोटटोर. ✧

2 इदिन केंजिसि पोल्, बार्नबस, वेर अद्रम कागहवाल्लोरा संगे पका जगळम आतपे, पोल्लोने गिटोगटो आतोर. ✧ पया अंताकियातोर विस्वसिर बाताल इतोर, “पोल्,

✧ 14:23 14:23 तीतुस 1:5 ✧ 14:23 14:23 1:24-25; 13:2 ✧ 14:23 14:23 20:32 ✧ 14:24 14:24 13:13-14 ✧ 14:25 14:25 13:13 ✧ 14:26 14:26 6:5; 11:20-27; 13:1; 15:22-23,30,35; 18:22; गलातितोर 2:11 ✧ 14:26 14:26 13:2-4; रोम सहरतोर 10:15 ✧ 14:27 14:27 1 कुरिततोर 16:9; 2 कुरिततोर 2:12; कुलुसितोर 4:3; तोहचीतव पोल्लोड 3:8 ✧ 14:27 14:27 15:3-4,12; 21:19 ✧ 15:1 15:1 गलातितोर 2:11 ✧ 15:1 15:1 15:24 ✧ 15:1 15:1 लैव्यवस्था 12:3; बळयिर 15:5; 1 कुरिततोर 7:18; गलातितोर 2:14; 5:2-6 ✧ 15:1 15:1 गलातितोर 2:4; 6:12 ✧ 15:2 15:2 15:7

बार्नबस ओसो उय्त्तूर विस्वसिर येस्सलेम अन्जि, बळयिरिन ओसो विस्वसिराड पेदल्किन इद पोल्लोतुन देहतलाहि, ताल्ल्हकिस वायिर,”* इनजोर इतोर.*

3 ताना पया अंताकियातोर विस्वसिरा मुलु ओरिन येस्सलेम लोहतोर. लोहतस्के पोल् ओना तोळतोर बार, पिनिक्के* ओसो सामरिया पटिह्क अनेके, यहुदि आयवोर बेद्रम देवुळतके वातोर, अदिन अगडोर विस्वसिरिह्क पूरा वेहचोर अतोर.* तान केंजिसि सबेटोर विस्वसिर पका गिर्दा आतोर.

4 अद्रमे पया येस्सलेम एवतोर, एवतस्के विस्वसिरा मुलु, बळयिर, विस्वसिराड पेदल्कु, ओरिन गिर्दाति कलियतोर.* कलियतस्के पोल्, बार्नबस, तमा कयदे यहुदि आयवोरगा, देवुळि बाताल बाताल कबळ कीता इनजोर, कतम पोल्लोन ओरिह्क वेहचीतोर.*

5 मति परूसिरा तुंगातगडाहि,* येसुन विस्वस कीतोर अगा मतोर. ओर तेदिस इद्रम इतोर, “यहुदि आयवोरिन डायना रिबज कीया वेहचि, ओरिन मोसानाड अडोने ताकलाह, उकुम ईयना गावले,”* इतोर.

6 इतस्के बळयिर, विस्वसिराड पेदल्कु,* इद पोल्लोतुन विचर कीयलाह, जमा आतोर.

7 अस्के वेल्लाय जोम, पोल्लोने ईनाह-आनाह गिटोगटो आतोर.* पया पन्नु तेदिसि इद्रम इतोग, “मावोरिर वेल्लाडे दियाड मुने, देवुळि नावा तोडटे यहुदि आयवोर बेसता कबुरतुन केंजिसि, येसुन विस्वस कीयिर इनजोर, मयगडाहि नाक आचता,* इदिन मीट पुतिरे.*

8 सबेटोर लोकुरा पोटालोप्पाडाड पोल्लोन पुनदनद देवुळि,* माट यहुदि विस्वसिरा पोगोन तना पवित्र जीवातुन बेद्रम उदिह कीता, अद्रमे ओर यहुदि आयवोरा पोगोन वने तना पवित्र जीवातुन उदिह कीसि, ओरिन वने आचता इनजोर तोहता.*

9 ओर विस्वस कीतोर, देवुळि ओरा पापमतुन मापि कीस ईता.* अह कीसि

* 15:2 15:2 11:30; 15:4,6,22-23; 16:4 * 15:2 15:2 1 कुरित्तोर 7:18

* 15:3 15:3 11:19; 21:2 * 15:3 15:3 14:27; 15:4,12 * 15:4 15:4

11:30; 15:6,22,23; 16:4 * 15:4 15:4 14:27; 15:12 * 15:5 15:5

मत्याल 3:7; 23:1-36; मार्कल 2:18; लूकाल 5:21; योहन 3:1; बळयिर 26:5; पिलिपितोर

3:5 * 15:5 15:5 15:1; 1 कुरित्तोर 7:18; गलातितोर 2:14; 5:2-6 * 15:6 15:6

11:30; 15:4,22,23; 16:4 * 15:7 15:7 15:2 * 15:7 15:7 10:19-22

* 15:7 15:7 इद पोल्लो अद्रयय 10 अगा दोर्किह्ता. * 15:8 15:8 1 शम्पूल 16:7;

यिर्मयाह 17:10; बळयिर 1:24-25; रोम सहरतोर 8:27 * 15:8 15:8 2:4; 10:44,47

* 15:9 15:9 10:43

माट यहुदिर आयि, दुस्राड जातिनोर आयि, सबेटोर विस्वसिरिन देवुळि उंदिय रीतते पिसिह कीता इनजोर तोहता.✧

10 इचोन तोहचाय मति, मीट इंजेके मोसानाड अडोने ताकाट इनजोर वेहचि, ओरा पोगोन पूहतद मोतातुन वाटलाह, बाराहक देवुळता पट ऊळिहिनिर?✧ मावाड तादोर-बाबोर ओसो माट वने, मोसानाड पूरा अडोने ताक पगवल.✧

11 बेद्रमलेहका येसुसामि यहुदि आयवोरिहक ईतद दयातेनाहके, ओर ओन नमिस पिसिहतोर,✧ अद्रमलेहकाने माट यहुदिरल वने पिसिहनल; (मति अडोड नोमताहकु पिसवल,)"✧ इनजोर इतोग.

12 पत्रु इद्रम इतापया, पोल्, बार्नबस वने, तमा कयदे यहुदि आयवोरगा देवुळि बेव-बेव बामनव सीनाड तोहता, इनजोर वेहतोर.✧ वेहतहपा, सबेटोर केमेन आसि ओरा पोल्लो केंजतोर.

13 पोल्, बार्नबस, वेहतनद मारिह कीतोर अस्के, अगडा मुक्याल याकुब✧ इद्रम इतोग,† “मावोरिर, नावा पोल्लो केंजाट.

14 देवुळि यहुदि आयवोरिन मुने सीता कीसि, ओरगडाहि उयतुर मन्कलोरिन तना मन्कलोर आयलाह आचता. अदु बेद्रम ओरिन सीता कीता, इनजोर सिमोन पत्रु इंजेके माक तेळियिह कीतोग.

15 इद पोल्लोतुन देवुळता कबुरतोर वने वेल्लाय मुने वेहच मतोर, अद इद्रम रासतद मन्हता,

16 देवुळि इद्रम वेहता,

‘दाविदनाराजेम बूळेम आतेक तेला, नना पया वासि तान ओसो निल्पिह कीकन,

पिळहपळ आतदिन पूना पंडकन.

17-18 अह आसि दुस्राड वेल्लाडे जातिनोर नाक पर्हकनुर,

इतेके नयेनाहक नना आचतोरु यहुदि आयवोरु,’

इनजोर देवुळि वेहता.✧

✧ 15:9 15:9 10:28,34; 11:12 ✧ 15:10 15:10 5:9; गलातितोर 5:1

✧ 15:10 15:10 मत्याल 23:4; लूकाल 11:46; गलातितोर 5:1 ✧ 15:11 15:11

इपिसुसतोर 2:5,8 ✧ 15:11 15:11 रोम सहरतोर 3:24; 5:15; इपिसुसतोर 2:5-8

✧ 15:12 15:12 14:27; 15:3-4; रोम सहरतोर 15:18-19 ✧ 15:13 15:13

12:17 † 15:13 15:13 वेग याकुबि येसुना तमोग आंदोग, येस्सलेमतोर विस्वसिरा मुक्याल मतोग.

✧ 15:17-18 15:16-18 अमोस 9:11-12

इदिन वेल्लाय मुनेताहि तना मन्कलोरिन पुन्पिह कीसोर वाता, ☆
इनजोर रासिस मन्हता.

19 अदिहक नना बह इहनन इतेके, यहुदि आयवोरगडाहि, देवुळतगा वावालोरीन माट तिपल केवल.

20 मति ओरगा इद्रम रासिस लोहतकल, 'पेन्किहक वाटटव कळवोग आस्ताड, अविस्किन तिनदनद आयो; ☆ साट्याल कबस्क कीयनद आयो; ☆ नेतुर पोववालेवा हक्कतविनाड अविड तिनदनद आयो, अस्कातापया नेतुरतुन एच तिनदनद आयो, ☆' इनजोर रासकल.

21 बाराहक इतेके वेल्लाय मुनेताहि सवे सहर्कनगा, देवुळताड पार्तनाताड लोहकनगा, वारमता पोल्वादियाते मोसानाड अडोन अर्विसि पोक्कुर कीस्तोर; ☆ (अद्रमे मावा यहुदि विस्वसिर माळिहतोर वने. अदिहक इंजेक वेहतनव पोल्लोन यहुदि आयवोर विस्वसिर केंजिसि ताकिर, आयवेक अचोन यहुदिरिहक ओड वायगा,)” इनजोर इतोग.

यहुदि आयवोर विस्वसिरिहक सीटि लोहतहतोर

22 पया बळयिर, विस्वसिराड पेदल्कु, ☆ येस्सलेमतोर विस्वसिरा पूरा मुलु, बाताल इतोर इतेके, “इंजेके याकुब इतव पोल्लोन रासिसि, मयगडोर विस्वसिरा कयदे अंताकिया सहरते ☆ लोहतकल. ओरू पोल्नुना, बार्नबसिना संगे दायनुर,” इतोर. पया यहुदा बार्सबा इनवान आचतोर, ओसो सीलास इनवान ☆ वने आचतोर. वेर इर्वर आसि विस्वसिरगा पेदा मन्कलोर मतोर.

23 वेरा कयदे विस्वसिरिहक सीटि लोहतोर, अद सीटटगा इद्रम रासिस मता.

“अंताकिया सहरतगा, सुरिया पटटगा, ☆ किलिकिया पटटगा ☆ मनवालोरे यहुदि आयवोर विस्वसिरिहक:

☆ 15:17-18 15:17-18 यशायाह 45:21 ☆ 15:20 15:20 पेसमुळि 34:15-17; दानिय्येल 1:8; बळयिर 15:29; 1 कुरिततोर 8:1,7,13; 10:14-28; तोहचीतव पोल्लोड 2:14,20 ☆ 15:20 15:20 लैव्यव्यवस्था 18:6-23 ☆ 15:20 15:20 पुटमुळि 9:4; लैव्यव्यवस्था 3:17; 7:26; 17:10,14; 19:26; व्यवस्थाविवरण 12:16,23; 15:23; 1 शमूएल 14:33 ☆ 15:21 15:21 13:15,27; 2 कुरिततोर 3:14-15 ☆ 15:22 15:22 15:2,4,6,23 ☆ 15:22 15:22 11:20 ☆ 15:22 15:22 15:27,32,40; 16:19,25,29; 17:4,10,14-15; 18:5; 2 कुरिततोर 1:19; 1 तिसलुनितोर 1:1; 2 तिसलुनितोर 1:1; 1 पत्रु 5:12 ☆ 15:23 15:23 मत्त्याल 4:24; लूकाल 2:2; बळयिर 15:41; गलातितोर 1:21 ☆ 15:23 15:23 6:9; 15:41; 22:3; 23:34

“माट मीवा ऐंगेटोर विस्वसिरोम, इतेके येसुसामिनाड बळयिरोम, ओसो विस्वसिराड पेदल्कनोम, ✧ सीटि रासलाह आतोम, मयेनाह मीक जोहर.

24 मयगडोर उयतुर विस्वसिर मियगा वासि, बाताड-बाताडो वेहचि, मीक लेसिह कीतप कीतोर, मीक पका तिपल ईतोर इनजोर, माट केंजतोम. ✧ मति माट इतेके ओरिन लोहोम आसि.

25 अदिहक माट सबेटोरोम कलियिसि, इर्वुर मन्कलोरिन आचिसि, मियगा कबुर लोहतकल इनजोर, विचर कीतोम. ओर आचतोस, (यहुदाल ओसो सीलास,) मावा गोततोर बार्नबसना, पोलुना संगे मियगा वास्तोर.

26 वेर बार्नबस, पोलु इतेके, तमा जीवातुन सीता केवा, मावा किर्स्तु येसुसामिना सेवा कीतोर. ✧

27 माट रासतदिन यहुदाल ओसो सीलास, वेर मीकु वेहतनुर.

28 अव पोल्लोन मीट केंजिसि ताकाटु. अविस्किन विळिसस दुसा मोतातुन, मीवा पोगोन वाटोम इनजोर, ✧ देवुळता पवित्र जीवा ओसो माटु कलियिसि विचर कीतोम. अव पोल्लोड इद्रम मन्हताड.

29 “पेन्किहक वाटटव अविड तिनमाटु, अस्कतापया नेतुरतुन एच तिनमाटु, नेतुर पोववालेवा हक्कतविनाड अविड तिनमाटु, साट्याल कबस्क केमाटु. ✧ मीट इव पोल्लोन बेस पोस ताकतेक अचोन, बेस-नेहना मनदकिर. अचोने, मारता,” इनजोर रासतोर.

30 अद्रमे पया यहुदाल, सीलास, पोलु, बार्नबस, वेर अंताकिया सहरते अतोर, अन्जि सबेटोर विस्वसिरिन जमा कीसि, सीटटुन ओरा कयदे ईतोर.

31 ईतस्के तान विस्वसिर अर्विसि, इद सीटटा पोल्लोतुन केंजिस कोनि, मावा जीवा सुकम आता इनजोर, पका गिर्दा आतोर.

32 यहुदाल, सीलासि देवुळता कबुरतोर ✧ मताहकु, ओर वने विस्वसिरिन वेल्लाडे पोल्लोड वेहतोर. वेहचि ओरा जीवातुहक दीरा ईसि, ओरा विस्वसतुन बेर्सीह कीतोर.

33-34 अद्रमे पया ओर इर्वुर अगान उचुक दियाड मतोर. पया अगडोर विस्वसिर ओरिन बेस अन्हटु इन्जि, येस्सलेमतके मल्स दायलाह लोहतोर. अस्के ओर इर्वुर

✧ 15:23 15:23 15:2,4,6,22 ✧ 15:24 15:24 15:1-2; गलातितोर 1:7; 2:4; 5:10 ✧ 15:26 15:26 9:23-25; 14:19; रोम सहरतोर 16:4 ✧ 15:28 15:28 तोहचीतव पोल्लोड 2:24 ✧ 15:29 15:29 15:20; तोहचीतव पोल्लोड 2:14,20 ✧ 15:32 15:32 13:1

मल्स अतोर.‡

35 मति पोल्, बार्नबस, वेर उचुक दियाड अंताकिया सहरते मतोर. मन्जि दुसोर वेल्लाटोरा संगे, येसुसामिना पोल्लोतुन काःहचोरे ओसो पोक्कुर कीसोर मतोर.

पोल्, बार्नबस, वेर इर्वुर एगिह्तोर

36 अद्रमे पया उंद दिया पोल् बार्नबसिन इतोग, “माट येसुसामिना पोल्लोतुन, बेव-बेव सहर्कना लोक्कुरिह्क वेहतल, अव सबे सहर्कनगा अन्जि, ओर सबेटोर विस्वसते बेद्रम मन्हतोर इन्जि ऊळकल अय?” इनजोर इतोग.

37 इतस्के बार्नबस केंजतोग, केंजिसि “इंगो मति, योहन-मार्कन वने मावा संगे ओयकल,” ✧ इनजोर इतोग.

38 मति पोल्, बार्नबस, वेर येसुना सेवातुन मारिह कीयनाहजोम, मार्कल ओरा संगे मनोग. पंपूलिया पटटाहि ओरिन विळिसस वास मतोग. ✧ अदिह्क “आयो, ओन ओयवल!” इनजोर पोल् इतोग. §

39 अदिनेनाह्क पोल्, बार्नबस, पका जग्ळम आतप लेह्का, पोल्लोने गिटोगटो आसि एतोर. पया बार्नबस मार्कन पोसि, ✧ ओडाते उदिसि, तना देसेम इतेके कुपस्स देसेमते ✧ ओतोग.

40 ओसो पोल् बार, तना संगे दायलाह, सीलासिन आचतोग. पया अंताकियातोर विस्वसिर “देवुळता देय्वा मियगा मनि” इनजोर, ओरिन देवुळता कयदे विळिससीतोर, अस्के ओर इर्वुर पेसतोर.

41 पया पोल्, सीलासिना संगे पूरा सुरिया पटटे, किलिकिया पटटे तिरियतोग. बेद-बेद नाग अंदुर, अगडोर विस्वसिरा मुडा विस्वसतुन मेक्किह कीसोर अंदुर.

16

तिमोति वने पोल्, सीलास, वेरा तोळतोग आस्तोग

‡ 15:33-34 15:33-34 “मति सीलासिह्क अगान मनदा वेसिस मता.” इद वचन 34 उचुके मोदुल काग्देह्कनगा दोक्किह्ता. ✧ 15:37 15:37 12:12; 13:5; कुलुसितोर 4:10; 1 पत्र 5:13 ✧ 15:38 15:38 13:13 § 15:38 15:38 मार्कल ओरिन विळिसस अतद पोल्लो 13:13 वचनतगा मन्हता. ✧ 15:39 15:37-39 कुलुसितोर 4:10; पिलेमोन 24; 1 पत्र 5:13 ✧ 15:39 15:39 13:4-12

1 पया पोल्, (सीलास, गलाति पटटा) दिरबे ओसो लुक्का, ✨ इव सहर्कने अतोर.*
लुक्का सहरतगा तिमोति पेदिरतोग ओर्वोग विस्वसि मतोग, ✨ ओना तपे युनानि
जाततोग, मति तलोगि यहूदि आंचाळ आंदु, अद विस्वस वने कीदु, ✨

2 लुक्का, इकुनियुम, इव सहर्कनोर विस्वसिर, तिमोतिन पका बेसतोग इनजोर,
कदर ईदुर. ✨

3 पया पोल् बाताल कीतोग इतेके, तिमोतिन तना संगे सेवातुहक ओयलाह विचर
कीतोग. ✨ मति तिमोतिना तपे यहूदि आयोग इनजोर, अगडोर वेल्लाटोर यहूदिर पुन्ज
मतोर. अदिहक (तिमोतिन डायना रिबजकेवेक, ओना पोल्लोतुन यहूदिर केंजोर
आयनुर इनजोर,) पोल् ओन ओस ओना डायना रिबज कीसीतोग.

4 अद्रुमे पया पोल्, सीलास, तिमोति, वेर मुवुर अगडाड सहर्कनाड विस्वसिरिन
कलियसोर, येम्सलेमताडबळयिर ओसो विस्वसिराड पेदल्क ईतव अडोन
ओरिहक ईसोर, अव अडोने ताकलाह वेहतोर. †

5 अदिहक वेल्लाटोर विस्वसिरा विस्वस बेर्सिदु. दिनम उयतुर विस्वस कीसोर
अंदुर, इद्रमलेहका ओरा मुल् बेर्ससोर अता.

देवुळ तोहतना लेकातुन पोल् ऊळिहतोग

6 पया वेर मुवुर सेवकिर, देवुळता पोल्लोतुन पोकर कीयलाह, आसिया पटटे
दायलाह ऊळतोर. मति देवुळता पवित्र जीवा ओरिन अगा दाया एवो. अदिहक
ओर अके अनवा, गलाति पटटा पुरुगिया एरियाते अतोर. ✨

7 पया मूसिया एरियाते एक्सि, बितुन्या पटटे ✨ दायलाह विचर कीतोर. मति
येसुना जीवा ओरिन अगा दायलाह एवो.

8 अदिहक मूसिया एरियाताहि, सम्दुरकचुल मतद तरोवस सहरतगा ✨ वातोर.

9 ओर अगा मनदहपा, पोल् नमका देवुळ तोहतना लेकातुन ऊळतोग. अद
लेकाते मकिदुनिया पटटोग ओर्वोग मन्कल ओन्क दिसतोग. ✨ ओग मन्कल निचि,

✨ **16:1 16:1** 14:6-7 * **16:1 16:1** इव सहर्कने पोल्, बार्नबसिना संगे युने सेवा कीस
मतोग; 14:6-23 ऊळट. ✨ **16:1 16:1** 17:14-15; 18:5; 19:22; 20:4; रोम सहरतोर
16:21; 1 कुरिततोर 4:17; 16:10; 2 कुरिततोर 1:1,19; पिलिपितोर 1:1; 2:19; 1 तिसलुनितोर
1:1 ✨ **16:1 16:1** 2 तिमोति 1:5 ✨ **16:2 16:2** पिलिपितोर 2:22; 1 तिमोति
3:7 ✨ **16:3 16:3** पिलिपितोर 2:22 † **16:4 16:4** बळयिर 15:23-29 वचनेते
ऊळट. ✨ **16:6 16:6** 18:23; 1 कुरिततोर 16:1; गलातितोर 1:2; 2 तिमोति 4:10; 1
पत्र 1:1 ✨ **16:7 16:7** 1 पत्र 1:1 ✨ **16:8 16:8** 16:11; 20:5-6; 2 कुरिततोर
2:12; 2 तिमोति 4:13 ✨ **16:9 16:9** 9:10; 18:9-10

“इबर दडटेके वासि, मावा मकिदुनिया पटटोर मन्कलोरिन कागहा,” इनजोर अर्जि कीतोम.‡

10 कीतस्के, पोल् अद देवुळ तोहतद लेकातुनु, (सीलासिन, तिमोतिन ओसो नाक वने) वेहतोग (अगा नना लूकानन ओरा संगे मतन); वेहतस्के येसुना बेसता कबुरतुन पोक्कुर कीयलाहि, देवुळि माक मकिदुनिया पटटे लोहतलाह आता इनजोर, उंदिय विचर कीसि चट्टिपेट अगा दायलाह पेसतोम.

पिलिपितगा, लुदिया येसुन विस्वस कीस्ता

11 पया तरोवस सहरतगडाहि ओडा उदिसि, सीदा सुमात्राके इनदनद तोमगदा अतोम. अगडाह इमा दिया, मकिदुनिया पटटा नियापोलिस इनदनद सहरते एवतोम.

12 पया अगडाहि ताकसोर अन्जि, पिलिपि सहरते‡ एवतोम. § अदु मकिदुनिया पटटा‡ मुनेटा जिलाता सहर मता; अगा रोम सहरतोरैनाहक गूळा‡ कीतद आंदु. * अद सहरतगा माट उचुक दियाड मतोम.

13 पया वारमता पोल्वादियाते,‡ सहरता अगदा पलते, यहुदिरा देवुळतुन पार्तना कीयनद जागा बेगा मनदगा इनजोर, बेरग दडिय अतोम. † अन्जि अद जागातुन दोर्किह कीसि, अगा जमा आस मतव आस्कना संगे, येसुसामिना पोल्लोतुन वेहतलाह आतोम.

14 अस्के अगा उंद यहुदि आयवदु लुदिया पेदिरता आंचाळ मता. अद आसिया पटटा तुवातिरा इनदनद सहरता आंदु. ‡ पका दाराताड, डुंगा पंडटा रंगलेहकाडाड गेंदेना वीक्कुर कीदु. अदु यहुदिरा देवुळतुन मोळ्ळिकंदु. ‡ पोल् वेहतनव पोल्लोन,

‡ 16:9 16:9 लेका ऊळनस्के, पोल् सम्दुरकचुल मतद तरोवस सहरतगा मतोम. मकिदुनिया पट्टि सम्दुरता अबर दडटेके मता. ‡ 16:12 16:12 20:6; पिलिपितोर 1:1; 1 तिसलुनितोर

2:2 § 16:12 16:12 नियापोलिस सहरताहि पिलिपि सहर जोक-जोक आट कोस्क जेक मता.

‡ 16:12 16:12 16:9-10; 18:5; 19:21-22,29; 20:1,3; रोम सहरतोर 15:26; 2

कुरिततोर 8:1; पिलिपितोर 4:15 ‡ 16:12 16:12 16:21 * 16:12 16:12 रोम

सहर इतेके इतालिया पटटे अन्दु. इतालिया पटटगा मनवालोरिहकु, बेद्रम रोमि मन्कना अदिकर मंदु, अद्रमे इद पिलिपि सहरतगा मतोर मन्कलोरिहक वने, रोमि मन्कना अदिकर रोम सर्करतोर ईस मतोर. ‡ 16:13

16:13 13:14; 17:2; 18:4 † 16:13 16:13 पिलिपि सहरता लोप्पा, यहुदिरा पार्तनाता लोन

इले. बारहक इतेके उंदि पार्तनाता लोतगा कमसेकम दहा यहुदि कोय्तोर गावले. अगा अच्चुर इलेर, अदिहक वेर सहरता पलते अतोर. ‡ 16:14 16:14 तोहचीतव पोल्लोड 1:11; 2:18,24 ‡ 16:14

16:14 13:43; 18:7

अद बेस केंजसोर मता. अस्के ओग वेहतनव पोल्लोन विस्वस कीयनाह, देवुळि तान्क तेळियिह कीसीता.✧

15 पया अद आंचाळि, ओसो ताना लोते मनवालो, येसुना पेदिरते एग मीतोर. एग मीतापया, अद माक इता, “नाक येसुना सेतेम विस्वसि आंचाळि इनजोर मीट इतेके, मीट सबेटोरिर नावा लोन वास मन्हट्टु,” इनजोर इता. माट केंजनाहजोम अद पका गोंडगोंड आता, अस्के माट ताना लोन अतोम.

पोलुन, सीलासिन, जेलतगा वाटिह्तोर

16 अद्रमे उंद दिया, माट पार्तना कीयनद जागातगा✧ अनजोर मतोम. अस्के उंद ओर्युल मनदनद पिला माक कलियता. तानु पोत ऊळनद देयम पोस मता, अदिहक लोकुर तानगा पोत ऊळलाह वांदुर.✧ इद्रमि तानाड माल्कालोर ताना मेटे, पका कोताड कमय कीदुर.✧

17 अद पिला बेद्रम कीदु इतेके, “वेर सबेटक बेरा देवुळताड✧ सेवकिर आंदुर. देवुळ लोकुरिन बेद्रम पिसिह कीस्ता, अदिन मीक पोकुर कीस्तोर” इनजोर, केयसोर-केयसोर मावा पयाह पयाह वांदु.

18 वेल्लाडे दियाड अद अद्रमे कीसोर मता. पया उंद दिया पोलु पका नारज आतोग. आसि पेगके मिळिन्दस तानगा मतद देयमतुन इतोग, “येसु किर्स्तुना पेदिरते नीक उकुम इय्हनन, इद पिलाताहि पेसिस अन!”✧ इनजोर, देयमतुन दगाड इतोग. इताहे अद देयम पेसिस अता.

19 अस्के अद पिलातुन तासिस मतोर माल्कालोर, इंजेके माक कमय कीयलाहि अग दोर्को इनजोर, ✧ बेद्रम कीतोर इतेके, पोलुन, सीलासिन पोसि, बजरतगा गुजिस ओतोर.✧

20 पया ओरिन सहरता बेरोर तग्वाड केवालोरगा ओसि, इद्रम वेहतोर, “वेर यहुदिर मावा सहरतगा पकाय गळ्बळ कीस्तोर.

21 मावा रोमि मन्कलोरिहक✧ पोलवव रीत-रिवज्किन काःहतलाह बोटटोर. वेर काःहतनव पोल्लोन माट नम पगवल, माळ पगवल!”✧ इतोर.

✧ 16:14 16:14 लूकाल 24:45 ✧ 16:16 16:16 16:13 ✧ 16:16 16:16 लैव्यव्यवस्था 19:31; 20:6,27; व्यवस्थाविवरण 18:11; 1 शमूएल 28:3; 2 राजा 21:6; 1 इतिहास 10:13; यशायाह 8:19 ✧ 16:16 16:16 16:19; 19:24-25 ✧ 16:17 16:17 मार्कल 5:7-8 ✧ 16:18 16:18 मार्कल 16:17 ✧ 16:19 16:19 16:16; 19:25-27 ✧ 16:19 16:19 8:3; 17:6; 21:30; याकुब 2:6 ✧ 16:21 16:21 16:12 ✧ 16:21 16:21 एस्तर 3:8

22 इतस्के अगा जमा आस मतोर लोकर वने ओरिहक तोळ आसि, इर्वर सेवकिरा विस्द आतोर. आतस्के तग्वाड केवालोर पोलुनाड, सीलासनाड जगान एहच, डुडिने नल्हतलाह* उकुम ईतोर.

23 ईतस्के ओरिन पका नल्हतोर, नल्हचि जेलते वाटिसीतोर.* पया वेरिन बेस दोहच राका कीमु इनजोर, जेलता दरोगान उकुम ईतोर.*

24 उकुम ईतस्के ओग पोलुन, सीलासिन लोप्पाडा अरातगा ओसि, ओराड काल्किन पूहतव बलाना संगे दोहतोर.*

25 पया नडुमनग्का पोलु, सीलास, वेरु पार्तना कीसोर देवुळताड पाटाड ओसोर मतोर.* अस्के अद जेलतगा दोहच मतोर मन्कलोर वने केंजसोर मतोर.

26 अचोटेन उंदियदेबा बूम गल्जता,* गल्जतस्के जेलताड पायवाड पका जोरते मेलियताड. अस्के चट्नेन जेलताड तेल्लिनाड तालहक, तमतमाय कुय्ह वाताड;* ओसो जेलते मतोर मन्कलोरिन दोहच मतव गोल्स्क, ओराड कय्कनाहि पिहट अरताड.*

27 अस्के दरोगाल तेदिस ऊळनेके, जेलताड तेल्लिड पिडम-पडम आस मताड! (जेलतगा मतोर मन्कलोर विततोर, इंजेके नाक तग्वाड केवालोर निटम हक्कनुर, इद्रम आलिह कीसि)* दरोगाल तन्के तल्वर कसेगते कोटलाह आस मतोगा.

28 अस्केन पोलु जोरते केयिसि, “निमा अह केमा, साय्व! माट सबेटोरोम इगान मह्नोम,” इतोगा.

29 इतस्के दरोगाल चिमलिड तता वेहचि, लोप्पा अतोग. अन्जि पका रेयतुहक साड-सोरेन पोलुना, सीलासना मुनेह अर्सि, काल्क मोळकतोगा.

30 पया ओरिन पलते तचि, “दादालोरिर! देवुळि नाक पिसिह कीयना इन्जि, नना बाताल कीकन?”* इनजोर ताल्हकतोगा.

31 ताल्हकतस्के ओर वेहतोर “येसुसामिन विस्वस कीम, अस्के नीकु, नीवा लोतोरिहक,* अमेसाता पिसमुळ दोर्कगा,” इतोर.*

* 16:22 16:22 2 कुरिततोर 11:25; 1 तिसलुनितोर 2:2 * 16:23 16:23 2 कुरिततोर 11:23 * 16:23 16:23 2 कुरिततोर 6:5 * 16:24 16:24 अय्यब 13:27; 33:11; यिर्मयाह 20:2; 29:26 * 16:25 16:25 इपिसुसतोर 5:19; कुलुसितोर 3:16 * 16:26 16:26 4:31 * 16:26 16:26 12:10 * 16:26 16:26 12:7 * 16:27 16:27 12:19 * 16:30 16:30 योहन 6:28; बळयि 2:37 * 16:31 16:31 योहन 4:53; बळयि 10:2; 11:14; 16:15; 18:8; 1 कुरिततोर 1:16 * 16:31 16:31 मार्कल 16:16; योहन 6:29; रोम सहरतोर 10:9

32 पया ओर ओन्क ओसो ओना लोतोर सबेटोरिहक, देवुळता पोल्लोतुन वेहतोर.

33 पया नग्काडा नग्कान दरोगाल ओरिन ओसि, ओराङ देबान नोगतोर. नोगतस्के ओगु ओसो ओना लोतोर सबेटोर, येसुना पेदिरते एग मीतोर.

34 पया दरोगाल ओरिन तना लोन ओसि, ओरिहक गाटो ईतोग. ओग तना लोतोर संगे, देवुळतुन विस्वस कीसि, पका गिर्दा आतोग.

35 पया इमा दिया तग्वाङ केवालोर “ओर इर्वुरिन विळिसस ईम्हट” इनजोर, दरोगानगा तमा पोलिसिरा मेटे, कबुर लोहतोर.

36 अस्के जेलता दरोगाल पोलुन वेहतोग, “तग्वाङ केवालोर मीकु विळिसस ईयलाह कबुर लोहतोर, इंजेके गिर्दाते लोन अन्हटु,” इतोग.

37 मति पोलु पोलिसिरिन इतोग, “माट रोमि मन्कलोरोम मन्ज तेला, मावा तपतुन तोहवालेवा, वेल्लाटोरा मुनेह नल्हता वेहचि, जेलते वाटटोर.‡ इद तग्वाङ केवालोर कीतद कबळ मुर्तिय ओप्पो!✧ इंजेक इसि कुस्क्नेन माक विळिसस ईस्तोरा? अद्रम आयो! ओर तमाय माक पेहता वायिर,” इतोग.

38 पया पोलिसिर अन्जि, पोलुना पोल्लोतुन तग्वाङ केवालोरिहक वेहतोर. पोलु, सीलास, वेर रोमि मन्कलोर इनजोर पुतापया, तग्वाङ केवालोर पका रेयतोर.✧(बह इतेके रोमि मन्कलोरिन नल्हतना पोलो आंदु.)

39 अदिहक ओर तमाय वासि, “माक मापि कीम्हटु” इनजोर इतोर; पया पोलुन, सीलासिन जेलताहि पेहतोर. पेहचि, “मीट इंजेके इद सहरताहि पेसिस अन्हटु, माट मीवाङ काल्काय मोळिकहनोम,” इनजोर इंदुर.✧

40 पया पोलु, सीलास लुदियाना लोन✧ अतोर. अन्जि अगा विस्वसिरिन कलियतोर. येसुसामिन विळसवालेवा विस्वस कीसोर मन्हटु इनजोर, ओरिहक दीरा ईसि, पिलिपि सहरताहि पेसिस अतोर.

17

पोलु, सीलास, तिसलुनि सहरते दास्तोर

‡ 16:37 16:37 रोमि मन्कन कसुर तोहवालेवा नल्हतनद, रोम सर्करता काय्दाता अडम मता. पोलुहक पुटटुङासि रोमि मन्कना अदिकर रोम सर्करतोर ईस मतोर, अदिहक पोलु इद्रम इतोग. ✧ 16:37 16:37 22:25-29 ✧ 16:38 16:38 22:29 ✧ 16:39 16:39 मत्याल 8:34; मार्कल 5:17; लूकाल 8:37 ✧ 16:40 16:40 6:14-15

1 पोल्, सीलास, वेरू (पिलिपि सहरताहि पेसिस,) अंपिपोलिस ओसो अपुलोनिया इव सहर्किहक अतापया, तिसलुनि सहरते* एवतोर.* अगा यहुदिरापार्तनाता लोन मता.

2 पोल् तना अल्वट मतपु, अद लोन अन्जि, वारमता पोल्वादियाते* अगा देवुळता साख्रमताड पोल्लोनु, जमा आस मतोरिहक कागहतोग. अद्रमे मूंड वारस्क एवनाह कीतोग.

3 देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल किस्तु तिपल आसि डोलनाये मता, डोलिस ओसोवने जीवा अरयना मता इनजोर, देवुळता साख्रमतगडाड पोल्लोन उंद-उंद वचन तोहचि, तेळियिह कीस वेहतोग.* ओसो “बोग येसुना लोप्पा मीक वेहतन ओगे येसु, पिसिह केवाल किस्तु आंदोग,”* इनजोर वेहतोग.

4 अद्रम वेहतस्के उयतुर यहुदिर, पोल् वेहतद कबुरतुन नमतोर. नमिसि पोल्ना, सीलासिना संगे कलियतोर. यहुदिरा देवुळतुन मोळकवालोर युनानि जाततोर* वेल्लाटोर, ओसो बेचोको मोदुल आस्क वने*, येसुन विस्वस कीयलाह आतोर.

5 मति वेल्लाटोर लोक्कुर पोल्ना पेगके दायलाह आतोर इन्जि, अगडोर यहुदिरा पका जीवा कर्वता. अस्के अग-ओडतेन, बजरते वेलियवालोर करब बुदतोर मन्कलोरिन जमा कीसि, पूरा सहरमेंड रोदा पोयतोर. रोदा पोसि पोल्, सीलास, वेर यासोन इनवाना* लोतगा मनदनुर बहे इनजोर विचर कीसि, ओरिन लोक्कुरा पंचता मुनेह ततलाहि, यासोनना लोतुन पिळहपळ कीतोर.*

6 मति ओरिहक वेर दोर्कोर, दोर्कवाहकु यासोनिन ओसो उयतुर विस्वसिरिन, सहरतोर मुक्यालोरा मुनेह ईळससोर ततोर.* तचि, “वेरू दुनियामेटोरिन लेसिह केवालोर आंदुर, मावा सहरते वने वातोर.

7 ओरिहक वेग यासोन तना लोतगा जागा ईतोग. ओर येसु इनवाल दुस्रोग राजाल

* **17:1 17:1** 17:11,13; पिलिपितोर 4:16; 1 तिसलुनितोर 1:1; 2 तिसलुनितोर 1:1; 2 तिमोति 4:10 * **17:1 17:1** तिसलुनि सहर पिलिपि सहरताहि, जोक-जोक नालुड वीसाड कोस्क जेक मता. ओसो अदु मकिदुनिया पट्टा मोदुल सहर आंदु. * **17:2 17:2** 9:20; 13:5,14; 14:1; 17:10; 18:4,26; 19:8 * **17:3 17:3** लूकाल 24:26-27,46; योहन 20:9; बळय़िर 3:18,24; 13:27; 26:22-23; 28:23; 1 कुरिततोर 15:3 * **17:3 17:3** 2:36; 9:22; 18:5,28 * **17:4 17:4** 13:43; 17:17 * **17:4 17:4** 13:50; 16:14; 17:12 * **17:5 17:5** 17:7,9; रोम सहरतोर 16:21 * **17:5 17:5** 1 तिसलुनितोर 2:14 * **17:6 17:6** 14:19; 16:19

मन्हतोग इनजोर, कयसर राजानाड अडोना अडम वेहतलाह आतोर†, ☆” इनजोर रोदा पोयतोर.

8 अस्के वेरा पोल्लोतुन केंजिसि, जमा आतोर लोकुर ओसो सहरताड मुक्यालोर पकाय ओड आतोर.

9 अदिहक सहरतोर मुक्यालोऱ, यासोननगडाह ओसो दुघोर विस्वसिरगडाह, जमानत एचि ओरिन विळिसीतोर.

पोलु तना तोळतोर बार, बिरिया सहरते दास्तोर

10 पया अदे नऱका विस्वसिर पोलुन, सीलासिन, तिसलुनि सहरताहि बिरिया सहरते लोहतोर. बिरिया सहरते☆ एवतस्के, ओर इर्वुर यहुदिरा पार्तनाता लोतगा अतोर☆.

11 बिरिया सहरतोर यहुदिर, तिसलुनि सहरतोर यहुदिरा लेहकाडोर कैंगम बुदतोर आयोर. अदिनेनाहक पोलु वेहतद पोल्लोतुन, बेस केव वाटिस केंजिदुर. ओसो इव पोल्लोड निटमेया-जोलिया इनजोर, दिनमे पोलु वेहतदिन, साख्रमतगा पर्हकिस ऊळिंदुर.

12 पया वेल्लाटोर येसुन विस्वस कीतोर☆: यहुदिर ओसो युनानिरगा मोदुल आस्कु☆ ओसो कोय्तोर वेल्लाटोर, येसुन विस्वस कीतोर.

13 पया बिरिया सहरते वने, पोलु देवुळता पोल्लोतुन पोकर कीयलाह आतोऱ इनजोर, तिसलुनितोर यहुदिरिहक☆ केंज वाता. अस्के ओर बिरिया सहरते अतोर, अगडोर मन्कलोरिन वने, ओड तग्हचि कटूला कीया बोटोर.

14 अदिहक बिरियातोर विस्वसिर बाताल कीतोर इतेके, उय्तुर विस्वसिरा संगे पोलुन ओडाते उदिस दायलाहि, सम्दुरकचुल लोहतोर. मति सीलास, तिमोति, वेर इर्वुर बिरिया सहरतगान मतोर.

15 पोलुन ओसीतोर मन्कलोर, अकाया पटटा☆ एतेंस सहरतगा एवनाह☆ ओतोर. पया ओर अगडाह बिरिया सहरतके मल्स दायहपा, “सीलास ओसो तिमोति, वेर इर्वुर आसि, चट्पिट एतेंस सहरते नयगा वायिर☆,” इनजोर पोलु ओरा संगे कबुर

† 17:7 17:7 रोम राजेमता बेरोग राजानु कयसर इंदुर. वेल्लाडे देसेहक ओना कय इळ्ण मताड.

☆ 17:7 17:7 लकाल 23:2 ☆ 17:10 17:10 17:13; 20:4 ☆ 17:10 17:10 9:20; 13:5,14; 14:1; 17:1-2; 18:4,26; 19:8 ☆ 17:12 17:12 2:41,47; 4:4; 5:14; 6:1,7; 9:31,42; 11:21,23-24; 14:1,21; 16:5 ☆ 17:12 17:12 13:50; 16:14; 17:4 ☆ 17:13 17:13 17:1 ☆ 17:15 17:15 18:1,12,27; 19:21 ☆ 17:15 17:15 17:16,21-22; 1 तिसलुनितोर 3:1 ☆ 17:15 17:15 18:5

लोहतोग.

पोलु एतेंस सहरतगा देवुळता पोल्लो वेहतहतोग

16 पोलु एतेंस सहरतगा* सीलास, तिमोति, वेरेनाहक केपिस मतोग. पया अद सहरतगा तिरियनेके, ओग बेक ऊळतेकाय ओन्क पेन्कनाड बोमाडे दिसिंदुड. अविस्किन ऊळिसि, ओना जीवा चुहेम आयो.

17 अदिहक यहूदिरा पार्तनाता लोन अन्जि,* अगा यहूदिर ओसो देवुळतुन मोळकवालोर युनानिरा संगे*, देवुळता पोल्लोतुन वेहतलाह आतोग. ओसो दिनम बजरतगा अन्जि, ओन्क कलियवालोर संगे, देवुळता पोल्लोतुन वेहन्दोग.

18 अस्के इपिकुरि तुंगाता‡ ओसो इस्तोयिके तुंगाता§ गूस वने, ओना संगे वेल्लाडे पोल्लोड वळहकतोर. ओसो उयतुर “वेग पोमाडेडि बाताड वेहतलाह आतोग रा?” इतोर.* येसुना लोप्पा, ओसो ओग डोलिस जीवा अरतद बेसतल कबुरतुन* वेहतहपा केंजिसि, “वेग, माट पुनवाड पेन्कनाड पोल्लोन पोकर कीस्तोग बहे,” इनजोर उयतुर इतोर.

19 अदिहक ओर ओन अरियुपगुस पेदिरता गुड्रातगा ओतोर.* अगा एतेंस सहरतोर पंच उदिंदुर. पया पोलुन अगा निल्पिह कीसि, “निमा पोकर कीयनद पूना पोल्लोतुन,* माक तेळियिह कीम.

20 माक इचानाह पुनवव पोल्लोन वेहता बोटटिन. अदिहक इव पोल्लोड बाताड आंदुड इनजोर, अविस्किन पुनदकोम,” इनजोर इतोर.

21 (इंजेके एतेंस सहरतोर, ओसो पलतेनाह अगा वासि पिसवालोर लोकर, पूनाड-पूनाड पोल्लोड वेहतना ओसो केंजना, इदे कबळते अमेसा मंदुर.)

22 अदिनेनाहक पोलु तेदिस अरियुपगुस पंचता मन्कलोर म्नेह निचि इद्रम इतोग, “एतेंस सहरतोर लोकरिर,* मीट मीवाड पेन्किन पका माळवालोरिर इनजोर नना पुहनन.

* 17:16 17:16 17:21-22; 1 तिसलुनितोर 3:1 * 17:17 17:17 9:20; 17:2,10

* 17:17 17:17 13:43; 17:4 ‡ 17:18 17:18 इपिकुरि तुंगातोर विचर इद्रम मंदु इतेके, देवुळि लोकरगडाहि जेक मन्हता; तान्क माने-मन्कना पोगोन गिर्दा इले इंदुर. ओसो बह कीसाय रेयतुन,

आल्सुळतुन गेल्लिसि, सुकम दोर्किह कीयना गावले इंदुर. § 17:18 17:18 इस्तोयिके तुंगातोर विचर इद्रम मंदु इतेके, देवुळतुन केनकेनेन तमा जीवाते तासिंदुर. ओसो देवुळता तोळलेवाये दीराते, लावतेने, मन्कल आपुना पिसमुळते पिसिहतोग. * 17:18 17:18 1 कुरिततोर 1:20; 4:10 * 17:18

17:18 3:15; 4:2; 17:31-32 * 17:19 17:19 अरियुपगुस इतेके अरिस इनदनद पेनता गुड्रा आंदु, अगाने सहरता पंच उदिंदु. * 17:19 17:19 मार्कल 1:27 * 17:22 17:22

17:15-16

23 इद्रम बाराहक इहनन इतेके, मीवाडः रावुळिकन ऊळसोर तिरियनेके, उंद गर्यातुन ऊळतन. अगा 'माट पुनवद पेनतेनाहक' इनजोर रासिस मता. मीट पुनवालेवा मोळिकहनिर, ✨ अदे देवुळता पोल्लोतुन नना इंजेके मीक वेहतहनन.

24 "इद पूरा बूमि, बूमतगा मनदनव सबेटविन पंडटद देवुळि, पोगोटा बूमता, इळता बूमता, माल्काल आंदु, ✨ अदिहक अद मन्कलोर पंडटव रावुळकनगा मनो. ✨

25 मन्कलोरैनाहि तान्क बातय गावल आयो, ✨ बह इतेके देवुळिये सबेटोरिहक पिसमुळ ईस्ता, जीवा ईस्ता, ओसो पिसवगतुहक सबे ईस्ता.

26 ओर्वोगे मन्कनाहि सबे जातिनोरिन पुटिह कीसि, ✨ ओरिन पूरा बूममेंड आनाह कीता. ओसो उंद-उंद जातता लोकर बेद कालमते इद बूमते मनदनुर, वेरा देसेमता अंद बेगा मनदगा इन्जि, मुनेन निल्पिह कीता. ✨

27 लोकर नाक पर्हकिर, नाक पर्हकनेके दोर्किह कीया वने पगयनुर इनजोर, देवुळ इद्रम कीता. ✨ तेला मति निटमे अद देवुळि मयगडाहि जेक इले.

28 'बह इतेके अदे माक पिसनाह कीता, जीवात मनाह कीता' ✨ इद्रम इनजोर, मीवाय मन्कलोर वने 'निटम माट देवुळताडः पिलाडः-पेकोरल' इनजोर, मीवाय सास्रमते रासतद मन्हता.

29 मन्कलोर आपुना विचरते, आपुना बुदते बंगरताडः, वेंडटाडः, बंडानाडः बोमान पंडिहतोर. ✨ माट देवुळताडः पेकोरल, अदिनेनाहक देवुळि अव बोमाना लेहकाडा इनजोर, विचर कीयना आयो. ✨

30 लोकर देवुळतुन पुनवालेवा मताहकु, अद कालमतस्के देवुळि ओरा पापमता नेयम केवो. ✨ मति इंजेके दुनियामेटोर कतमतोर पापमता अगादुन विळिससि तानक्के वायना इनजोर, उकुम ईता. ✨

31 बाराहक इतेके, बूममेटोरिन ओर्वोगे मन्कना कयदे, तपवालेवा नेयम कीयगा. अद नेयमता दियातुन मुनेन निल्पिह कीसि, ओग मन्कन वने मुनेन निल्पिह

✨ 17:23 17:23 योहन 4:22 ✨ 17:24 17:24 व्यवस्थाविवरण 10:14; यशायाह 42:5; मत्याल 11:25; बळयिर 14:15; तोहचीतव पोल्लोड 14:7 ✨ 17:24 17:24 1 राजा 8:27; यशायाह 66:1; बळयिर 7:48-49 ✨ 17:25 17:25 देवुळताडः पाटाड 50:10-13 ✨ 17:26 17:26 पुटमुळि 3:20 ✨ 17:26 17:26 व्यवस्थाविवरण 32:8; अय्यूब 12:23 ✨ 17:27 17:27 यिर्मयाह 23:23-24; बळयिर 14:17; रोम सहरतोर 1:19-21 ✨ 17:28 17:28 अय्यूब 12:10; दानिय्येल 5:23 ✨ 17:29 17:24-29 रोम सहरतोर 1:19 ✨ 17:29 17:29 यशायाह 40:18-20; रोम सहरतोर 1:23 ✨ 17:30 17:30 14:16; रोम सहरतोर 3:25-26; इपिसुसतोर 4:18 ✨ 17:30 17:30 मार्कल 1:15; लूकाल 24:47; बळयिर 2:38; 3:19; 5:31; 13:38; 20:21; 26:20

कीता. ✨ ओग डोलिस मतोग मति, ओन जीवा अर्हीचि, ✨ ओना नेयम कीयनद अदिकर कतमतोरिहक कीस तोहता,” इनजोर पोलु वेहतोग.

32 हामुरताहि जीवा अरयना पोल्लोतुन केंजतापया, ✨ उय्तर बार ओन कवतोर. ✨ ओसो उय्तर बार “अले बेस्काय इद नीवा पोल्लोतुन, माट ओसो केंजकोम,” इनजोर इतोर.

33 अदिहक पोलु अग्डाहि अतोग.

34 मति दियनुसियुस पेदिरतोग पंच उदवाल मन्कल, दमरि पेदिरता आंचाळि, ओसो उय्तर बोर-बोर, पोलुना संगे वासि, येसुन विस्वस कीतोर.

18

पोलु कुरित सहरते दास्तोग

1 पया पोलु एतेंस सहरताहि ✨ अकाया पटटा ✨ कुरित सहरते ✨ अतोग. *

2 अतस्के अगा ओर्वोग अक्विला पेदिरतोग यहुदि मन्कल कलियतोग. ओना मुतेना पेदिर पिरिस्किलाल आंदु, ✨ ओग पुंतुस पटटोग आंदोग. रोम राजेमता कलोदियुस राजाल ✨ बाताल कीतोग इतेके, ओगु सबेटोर यहुदिरिन इतालिया पटटा ✨ रोम सहरताहि, पेसिस दायलाह उकुम ईस मतोग. अदिहक ओर आळ इर्वुर इतालिया पटटाहि ✨ पेसिसि, कुरित सहरतगा वातोर. †

✨ **17:31 17:31** देवुळताड पाटाड 9:8; 96:13; 98:9; मत्याल 10:15; योहन 5:22-23,27; बळयिर 10:42; रोम सहरतोर 2:16; 2 तिमोति 4:1; 1 पत्र 4:5 ✨ **17:31 17:31** मत्याल 28:5-6; मार्कल 16:6; लूकाल 24:5-7; योहन 21:14; बळयिर 2:24; 2:32; 3:15,26; 4:10; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:20; कुलुसितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 13:20 ✨ **17:32 17:31-32** इब्रितोर 6:1-2 ✨ **17:32 17:32** 1 कुरिततोर 15:12 ✨ **18:1 18:1** 17:15 ✨ **18:1 18:1** 17:15; 18:12,27; 19:21; रोम सहरतोर 15:26; 1 कुरिततोर 16:15; 2 कुरिततोर 1:1; 9:2; 11:10; 1 तिसलुनितोर 1:7-8 ✨ **18:1 18:1** 18:8; 19:1; 1 कुरिततोर 1:2; 2 कुरिततोर 1:1,23; 6:11; 2 तिमोति 4:20 * **18:1 18:1** अकाया पटटा कुरित सहर, एजियन ओसो अद्रिया, इव रेंड सम्दुर्कना नडुम मता. इद कुरित सहरते पका ईनाह-आनाह वीकुरतोर लोकुर वांदुर, वासि पका लापवाड साखाल कबस्क कीदुर. ✨ **18:2 18:2** 18:18,26; रोम सहरतोर 16:3; 1 कुरिततोर 16:19; 2 तिमोति 4:19 ✨ **18:2 18:2** बळयिर 11:28 ✨ **18:2 18:2** 27:1,6; इब्रितोर 13:24 ✨ **18:2 18:2** 10:1; 27:1,6; इब्रितोर 13:24 † **18:2 18:2** रोम सहर इतालिया पटटा मोदुल सहर आंदु.

3 ओर आळ इर्वूर टमिड पंडिस वमना दंदा कीदुर. पोल् वने टमिड पंडिंदोग, अदिहक ओग वने ओरगा मन्जि, अद कबळ कीदोग.✧

4 ओसो वारम-वारमता पोल्वादियाते✧ देवुळता पार्तनाता लोन अंदोग✧. अगा यहुदिरिहक, युनानिरिहक, यहुदिरा सास्त्रमतुन अर्विसि, येसुना पोल्लोतुन तेळियिह कीस वेहन्दोग.

5 पया सीलासि, तिमोति, मकिदुनिया पटटाहि कुरित सहरते वातोर.✧ ओर वातापया, पोल् (तना टमिना कबळतुन विळिसस,) देवुळता पोल्लोतुन दिनमे पोक्कुर कीदोग. सास्त्रम वेहतपु, देवुळि बोग पिसिह केवान लोहतना मता, ओग येसुये आंदोग इनजोर, यहुदिरगा साक्सि वेहन्दोग.✧

6 मति यहुदिर ओनाड केंजवा, ओन पास्किस् विस्द कीदुर.✧ अदिहक (देवुळि ओड आता इनजोर तोहतलाहि,) पोल् तना जगातुन सायिसि,✧ “येसुन विस्वस केवेके, देवुळि मीकु सिक्सा इयगा, ताना जबब्दर नना आयोन, मीटे आयकिर!✧ इंजेटाहि नना यहुदि आयवोरिहक वेहतलाह दाय्हनन✧,” इतोग.

7 इन्जि पया पार्तनाता लोताहि पेसिस, तीतुस युसतुस पेदिरतोना लोन अतोग. ओग यहुदि आयोग मति यहुदिरा देवुळतुन मोळिकेदोग.✧ ओना लोन पार्तनाता लोता कचुल मता.

8 पया पार्तनाता लोतुन ताकिह केवाल, किरिस्पुस पेदिरतोग मुक्याना पूरा लोतोर येसुन विस्वस कीतोर.✧ ओसो कुरित सहरतोर वेल्लाटोर पोल्नुना पोल्लोतुन केंजिसि, येसुन विस्वस कीतोर, कीसि येसुना पेदिरते एग मीतोर.

9-10 उंद दिया नग्का देवुळ तोहतना लेकाते,✧ येसुसामि पोल्हक दिसिस, “नना नीवा तोळ महनन पोल्. नीक बोरे कय बोयोर आयनुर. इद सहरतगा वेल्लाटोरिन नना आचतन. अदिहक केमेन मनमा, रेयवालेवा पोक्कुर कीसोर अन,” इनजोर इतोग.

✧ **18:3 18:3** 20:34; 1 कुरिततोर 4:12; 9:12; 2 कुरिततोर 11:7; 1 तिसलुनितोर 2:9; 4:11; 2 तिसलुनितोर 3:8 ✧ **18:4 18:4** 13:14; 16:13; 17:2 ✧ **18:4 18:4** 9:20; 13:5,14; 14:1; 17:1,10; 18:4,19,26; 19:8 ✧ **18:5 18:5** 17:14-15; 2 कुरिततोर 11:9 ✧ **18:5 18:5** 2:36; 9:22; 17:3; 18:28 ✧ **18:6 18:6** 7:51; 19:9 ✧ **18:6 18:6** नहेम्याल 5:13; बळयिर 13:51 ✧ **18:6 18:6** 2 शमूएल 1:16; 1 राजा 2:33; यहजेकेल 18:13; 33:4,6,8; मत्याल 27:25; बळयिर 20:26-27 ✧ **18:6 18:6** यशायाह 42:6; 49:6; 60:3; लूकाल 2:29-32; बळयिर 13:46; 22:21; 26:20; 28:28 ✧ **18:7 18:7** 13:43; 16:14 ✧ **18:8 18:8** 1 कुरिततोर 1:14-15 ✧ **18:9-10 18:9-10** 9:10; 16:9

11 पया डेडा वर्सा आनाहि, पोल् कुरित सहरते मन्जि, देवुळता पोल्लोतुन वेहचोर मतोग.

लोकुर पोलुन पोसि, गुमसिनगा ओस्तोर

12 पया गलियो पेदिरतोग मन्कल अकाया पटटा*गुमसि आतोग. अस्के यहुदिर कलियिस पोलुन जग्ळा कीतोर, कीसि ओन नेयम कीयनद जागातगा ओसि, गुमसिन इद्रम वेहतोर.

13 “वेग मन्कल देवुळतुन बेद्रम मोळकना इनजोर, मन्कलोरिन काऱहता बोटटोग, मति वेग वेहतनाड पोल्लोड कायदाता अडम मन्हताड,” इतोर.

14 पया पोल् वळहकलाह आसोर मतोग, अस्केन गलियो यहुदिरिन इतोग, “ए यहुदिरि! वेग मन्कल बेदाय कसुर कीतेके, इलवेके बेद लाग्वा कबळ कीतेक, नना मीवा पोल्लोतुन केजेनन.

15 मति इव सबे मीवाडे अडोनाड पोल्लोड काऱहतना, पेदिर्क वेहतना आंदुड.* इदिन मीटे ऊळाट, इद्रमताड पोल्लोन नना नेयम केवोन,” इनजोर इतोग.

16 इन्जि ओरिन नेयम कीयनद जागाताहि पंडटोग.

17 पया अगा मतोर युनानिर बाताल कीतोर इतेके, देवुळता पार्तनाता लोता मुक्याल सोस्तिनेस इनवान* पोसि, नेयम कीयना जागाता मुनेह नल्हतोर. मति गलियो मुर्तिय पर्वा केवोग.

पोल् अंताकिया सहरते मलयहतोग

18 अद्रमे पया पोल् कुरित सहरतोर विस्वसिरा संगे, वेल्लाडे दियाड मतोग. पया दायहनन इनजोर वेहचि, मुने देवुळतुन किरिया कीस मताहकु, किंक्रिया नाटे* अन्जि, तला कोगियतोग*. पया पोलुना संगे पिरिस्किलालि ओसो अक्विलाल वने*सुरिया पटटे दायलाह, ओडातगा उदतोर.

* 18:12 18:12 17:15; 18:1,27; 19:21; रोम सहरतोर 15:26; 1 कुरिततोर 16:15; 2 कुरिततोर 1:1; 9:2; 11:10; 1 तिसलुनितोर 1:7-8 * 18:15 18:15 23:29; 25:19; 1 तिमोति 6:4 * 18:17 18:17 1 कुरिततोर 1:1 * 18:18 18:18 रोम सहरतोर 16:1 * 18:18 18:18 गिनती 6:2,5,9,18; बळयि 21:24 * 18:18 18:18 18:2,26; रोम सहरतोर 16:3; 1 कुरिततोर 16:19; 2 तिमोति 4:19

19 उदिसि आसिया पटटा इपिसुस सहरते✧ रेगतोर.‡ रेगतापया ओर आळ इर्वर उंद अगदे अतोर. पोल् बार देवुळता पार्तनाता लोन अतोग,✧ अन्जि यहुदिरिहक येसुनाडः पोल्लोडः वेहतोग.

20 पया ओर ओन रेंड दियाडः मन्जि दायलाह अर्जि कीतोर, मति पोल् केंजोग.

21 “देवुळता विचर मतेके, नना ओसो मियगा वायकन”✧ इनजोर वेहचि, इपिसुस सहरताहि (केसरिया सहरते दायलाह,) ओडातगा उदतोग.

22 उदिस यहुदा पटटा केसरिया सहरतगा✧ रेगतोग. रेगिसि येस्सलेम अन्जि, अगडोर विस्वसिरा मुडुन कलियतोग. कलियिस पया, अगडाहि सुरिया पटटा अंताकिया सहरते✧ अतोग.

23 अगा उचुक दियाडः मन्जि, ओसोवने पेसिस, गलाति पटटा पुरुगिया एरियातोर✧ विस्वसिरिहक दीरा ईसोर तिरियतोग.

इपिसुस सहरते अपुलोस देवुळता पोल्लोतुन वेहतह्तोग

24 पया उंद दिया ओर्वोर्ग मिसर देसेमता सिकंदरिया सहरते✧ पुटटोग, अपुलोस पेदिरतोग यहुदि मन्कल,✧ इपिसुस सहरते✧ वातोग. ओग पका कगयिस मतोग, ओसो देवुळता साङ्गमताडः पोल्लोन बेस पुन्ज मतोग.

25 बोगो ओन येसुसामिना कबुरतुन कागहच मतोग. अदिहक ओग पका जिदते, येसुनाडः पोल्लोन चुकवालेवा वेहचोर, कागहचोर मतोग. मति देवुळता पेदिरते एते मीहवाल योहन मुने कागहतव पोल्लोडः✧ अचोने ओग पुन्ज मतोग.

26 पया ओग इपिसुस सहरतगा देवुळता पार्तनाता लोन अतोग, अन्जि अगा पका दीराते पोल्लोडः वेहन्दोग. उंद दिया पिरिस्किलालि, अक्विलाल,✧ वेरु ओग वेहतनाडः पोल्लोन केंजतोर. केंजिसि ओन तमा लोन ओसि, देवुळताडः पोल्लोन ओसो बेस-नेहना तेळियिह कीसीतोर.

✧ **18:19 18:19** 18:21,24; 19:1,17,26; 20:16-17; 1 कुरिततोर 15:32; 16:8; इपिसुसतोर 1:1; 1 तिमोति 1:3; 2 तिमोति 1:18; 4:12; तोहचीतव पोल्लोडः 1:11,18; 2:1 ‡ **18:19 18:19** इपिसुस इतेके आसिया पटटा मोदुल सहर आंदु. ✧ **18:19 18:19** 9:20; 13:5,14; 14:1; 17:1,10; 18:4,26; 19:8 ✧ **18:21 18:21** याकुब 4:15 ✧ **18:22 18:22** 8:40; 9:30; 10:1,24; 11:11; 12:19; 21:8,16; 23:23,33; 25:1,4,6,13 ✧ **18:22 18:22** 6:5; 11:19-27; 13:1; 14:26; 15:22-23,30,35; गलातितोर 2:11 ✧ **18:23 18:23** 16:6 ✧ **18:24 18:24** 6:9; 28:11 ✧ **18:24 18:24** 19:1; 1 कुरिततोर 1:12; 3:5,6,22; 4:6; 16:12; तीत्स 3:13 ✧ **18:24 18:24** 18:19,21 ✧ **18:25 18:25** लूकाल 7:29; बळयिर 19:3 ✧ **18:26 18:26** 18:2,18

27 पया अपुलोस अकाया पटटे☆ दायलाह विचर कीतोग. विचर कीतस्के, इपिसुसतोर विस्वसिर ओन गिर्दाते अगा लोहतोर. अकायातोर विस्वसिरिहक सीटि रासिस, अपुलोसिन बेस ऊळलाह वेहतोर.☆ पया ओग अकायाते अतोग. अगा अतस्के, देवुळि देव्या ईताहकु, येसुन विस्वस कीतोर मन्कलोरिहक पका तोळ ईतोग.

28 बेद्रम इतेके, अगडोर यहुदिरिन येसुये पिसिह केवाल किर्स्तु आंदोग इनजोर, देवुळता साभ्रमतगडाहि ओरिन बेस-नेहना तोहतोग.☆ ओर वळ्हकवाह, सबेटोरा मुनेह देवुळताडः पोल्लोडः वेहन्दोग.☆

19

पोलु इपिसुस सहरते सेवा कीस्तोग

1 अद्रुमे अपुलोस☆ अकाया पटटा कुरित सहरतगा मनदहपा, पोलु गलाति पटटाहि पेसिस वानेके, इपिसुस सहरते☆ एवतोग. एवतस्के अगा ओन्क उच्चुर विस्वसिर कलियतोर.

2 कलियतस्के ओरिन ताल्हकतोग, “मीट येसुन विस्वस कीतिर अस्के, मीवा पोगोन देवुळता पवित्र जीवा रेगताया?☆” इतोग. इतस्के ओर इतोर, “पवित्र जीवा इतेके बातालि, इद पोल्लो माट बेस्कन कैजोम!” इतोर.

3 इतस्के पोलु ओसो ताल्हकतोग, “पया मीटु बोनाडः कगयिस एग मीयना रिवज कीतिर?” इतोग. इतस्के ओर इतोर, “एते मीहवाल योहन वेहतपे माट कीतोम,”☆ इतोर.

4 अस्के पोलु ओरिन बेस तेळियिह कीस वेहतोगः “पापमता अगदाहि मलतोरिनु, योहन देवुळता पेदिरते एग मीहन्दोग. मति ‘नावा पेगके ओर्वोग येसु वावाल मन्ह्तोग, ओना पोगोन मीट विस्वस कीम्हटु,’☆ इद्रुम योहन कागहच मतोग!” इनजोर ओर विस्वसिरिन पोलु वेहतोग.

☆ 18:27 18:27 18:12 ☆ 18:27 18:27 2 कुरिततोर 3:1 ☆ 18:28 18:28 2:36; 9:22; 17:3; 18:5 ☆ 18:28 18:27-28 1 कुरिततोर 3:6 ☆ 19:1 19:1 18:24; 1 कुरिततोर 1:12; 3:5,6,22; 4:6; 16:12; तीतुस 3:13 ☆ 19:1 19:1 18:19,21,24; 19:17,26; 20:16-17; 1 कुरिततोर 15:32; 16:8; इपिसुसतोर 1:1; 1 तिमोति 1:3; 2 तिमोति 1:18; 4:12; तोहचीतव पोल्लोड 1:11,18; 2:1 ☆ 19:2 19:2 2:38; 8:15-17; 10:44-47; 19:6 ☆ 19:3 19:3 लूकाल 7:29; बळयिर 18:25 ☆ 19:4 19:4 मत्याल 3:11; मार्कल 1:4,7-8; लूकाल 3:16; योहन 1:26-27; बळयिर 13:24

5 वेहतस्के पया, ओर येसु किर्स्तुना पेदिरते एग मीतोर. ✧

6 मीतापया, पोल् तनाड कय्किन ओरा पोगोन तासतस्के, ✧ देवुळता जीवा ओरा पोगोन रेगता. रेगतस्के ओर तमा कगयवव बासाने वळ्हक बोटटोर. ✧ ओसो देवुळता कबुर वेहता बोटटोर.

7 अगा ओर जोक-जोक बारा मन्कलोर मतोर.

8 अद्रमे पया मूंड नेलाड आनाहि, पोल् देवुळता पार्तनाता लोन अंदोग. ✧ अन्जि, अगडोर यहुदिरा संगे, देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद पोल्लोतुन, ✧ रेयवालेवा दीराते तेळियिह कीसि वेहन्दोग.

9 मति उय्तर मन्कलोर कैगम आसि, पोल्नाड पोल्लोड केंजोर. ✧ ओसो येसुना अग मुर्तिय लागो इनजोर, जमा आता मुडा मुनेह पास्क बोटटोर. ✧ अदिनेनाहक अद पार्तनाता लोतुन विळिसस, विस्वसिरिन पोसि पोल् पेसिस अतोग. अन्जि तुरनुस इनवाल गुरू काःहतनद लोतगा, लोकुरिन येसुनाड पोल्लोड दिनमे वेहन्दोग.

10 अद्रमे रेंड वर्साड आनाहि कीसोर मतोग. इद्रमि आसिया पटटोर ✧ वेल्लाटोर यहुदिर ओसो युनानिर, येसुना पोल्लोतुन केंजतोर.

इस्किवा इनवानाड एळ्वर मग्कु

11 (पोल् इपिसुस सहरते मनदहपा,) लोकुर मुने बेस्केन ऊळवा-केंजवा मतोर, अद्रमताड देवुळि तना लावताड कबस्किन पोल्ना कयदे तोहता. ✧

12 अदिहक लोकुर पोल्ना मेंदुदगा दुपटिन ओसो गेंदेन बोय्पिह कीसि, दुक अरतोर पोगोन ओस तासिन्दुर. ✧ अस्के दुकिनोर सव्रेम आंदुर. ओसो बोरिन देयहक पोस मंदुड, ओरगडाह वने देयहक पेसिस वितिदुड. ✧

13 उय्तर यहुदिर मतोर, ओर नाहक-नाहक तिरियसोर, गूनिने देयहकिन पेसिह केवालोर मतोर. ✧ ओर वने येसुसामिना पेदिरतुन पोसि, देयहकिन पेसिह कीयलाह ऊळिंदुर. ओर देयहकिन इद्रम इंदुर, “पोल् पोक्कुर कीस्तोग, ओग येसुना पेदिरते मीक्क उकुम ईय्हनोम, पेसिस अन्हट!” इनजोर इंदुर.

✧ 19:5 19:5 2:38; 8:12,15-16; 10:48 ✧ 19:6 19:6 8:17; 9:17; 1 तिमोति 4:14; 2 तिमोति 1:6 ✧ 19:6 19:6 मार्कल 16:17; बळयि 2:4; 10:46 ✧ 19:8 19:8 9:20; 13:5,14; 14:1; 17:1,10; 18:4,19,26 ✧ 19:8 19:8 1:3; 14:22; 20:25; 28:23,31 ✧ 19:9 19:9 7:51; 18:6 ✧ 19:9 19:9 1 कुरिततोर 16:9 ✧ 19:10 19:10 16:6; 19:22,26-27; तोहचीतव पोल्लोड 1:4 ✧ 19:11 19:11 8:13 ✧ 19:12 19:12 5:15 ✧ 19:12 19:12 मार्कल 16:17 ✧ 19:13 19:13 मत्याल 12:27; लूकाल 11:19

14 इस्किवा पेदिरतोग ओर्वोग यहुदि मन्कल, पेर्माल मतोग. ओनाड एळ्वुर मगकु इद्रम कीदुर.

15 (मति उंद दिया बाताल आता इतेके,) देयम ओरिन इता, “नना येसुन पुतन, ✨ ओसो पोलुन वने पुतन, मति मीट बोरिर आंदिर?” इता.

16 इतस्के देयम पोस मतोग मन्कल, ओग इस्किवानाड मगकिरिन पोसि, ओराड गेंडेड अगनाह, ओरिन पका नल्हचि आरे कीतोग. अवे देबाने ओर पूरा नोमुर्क आसि, अद लोताहि पेसिस विततोर.

17 इपिसुस सहरतगा ✨ मनवालोर, वेल्लाटोर यहुदिरिहक ओसो युनानिरिहक वने, इद पोल्लो एर्का आता. ओर केंजिस पका रेयतोर. रेयिसि येसुसामिना पेदिरतुहक पकाय कदर ईदुर.

18 वेल्लाटोर विस्वसिर बाताल कीदुर इतेके, ओरु (इद्रमताड पूजर-गूनिड माट कीदोम इनजोर,) तमाड लाग्वाड कबस्किन सबेटोरा मुनेह कबुल आंदुर. ✨

19 मुनेन पूजर-गूनिड कीसोर मतोर मन्कलोरु, तमाड पुस्तकिन जमा कीसि, जमा आतोर मुनेह बोळिसस ईतोर. ओराड पुस्तकिना दारातुन लेका कीतोर, अस्के अविस्कना दारा पनस अजर्क वेंडटाड कोताड आताड.*

20 इद्रमि येसुना पोल्लो पकाय आबुर आसोर अंदुर. वेल्लाटोरे लोकुर अद पोल्लोता पोगोन विस्वस कीसोर अंदुर. ✨

इपिसुस सहरते रोदा पोयहतोर

21 इव पोल्लोड आतापया, पोलु मकिदुनिया पटटे, अकाया पटटे अन्जि, ✨ अगडाह येस्सलेम दाय्हनर इनजोर, तना विचर कीतोग. ✨ “येस्सलेम अतापया, अगडाहि रोम सहरते वने नाक दाया पोयगा, ✨” इतोग.

✨ 19:15 19:15 याकुब 2:19 ✨ 19:17 19:17 18:19; 19:1 ✨ 19:18
19:18 याकुब 5:16 * 19:19 19:19 पोलुना कालमते उंद दियाता कूलि, उंदि वेंडटा कोता
मता. ✨ 19:20 19:20 6:7; 12:24 ✨ 19:21 19:21 20:1; 1 कुरिततोर 4:19;
11:34; 16:5 ✨ 19:21 19:21 20:16,22; 21:15; रोम सहरतोर 15:25; 2 कुरिततोर
1:16 ✨ 19:21 19:21 23:11; रोम सहरतोर 1:13; 15:23-24,28; 2 कुरिततोर 10:16

22 पया तना तोळतोर तिमोतिन☆ ओसो इरास्तुसिन☆ मुनेन मकिदुनिया पटटे लोहचि, आसिया पटटगान☆ तना उचुक दियाड मतोग.

23 अद तकने इपिसुस सहरतगा, येसुसामिना कबुर आबुर आताहकु, बेरा गळबळ आता.☆

24 इद्रम आता इतेके, देमेतिरियुस पेदिरतोग ओवोर्ग मन्कल मतोग, ओग वेंडिना कबळ कीदोग. ओग वेंडिने अरतिमिस पेदिरता पेनताड गूडिड पंडिसि, ओना संगे कबळ केवालोरिहक बेसता कमय दोर्किदु☆.† 25 ओग तनगा कबळ केवालोरिन, ओसो वेल्लाटोरे अद्रमताड गूडिड पंडवालोर दुसोरिन वने, जमा कीसि इद्रम इतोग, “केंजाट रा! इद दंदा केवालोरल माटु पका कमय कीयहनल इनजोर पुतले.

26 मति इंजेके वेग पोल् बाताल कीयलाह आतोग, अदिन मीट इतेके ऊळसोरिन-केंजसोरिन म्हनिर. कयदे पंडटव पेन्कु बाताड इलेड, उगसताडे मन्हाताड☆ इनजोर, लोकुरिन वेहता बोटटोग. अह इनजोर सिरप इपिसुस सहरतगान आयो, मति मावा आसिया पटटोर वेल्लाटोर मन्कलोरिन, तना पोल्लोतुन विस्वस कीयनाह वेहतोग.☆

27 मति इंजेके वेग मावा दंदातुन बंद कीयनोग. ओसो इद इचोन बेरा अरतिमिस पेनता मंदिरतुन बोरे सीता केवोर आयनुर इन्जि, रेय मन्हाता. इंजेके आसिया पटटोर ओसो दुनियातोर लोकुर तान मोळिकहतोर, मति पया तान्क अचोन मान एवोर आयनुर,” इतोग.

28 इद पोल्लो केंजिसि, ओर मन्कलोरिहक पका ओड वाता. ओर अग-ओडतेन, “इपिसुसता अरतिमिस पेनतुहक जोहर!” इनजोर केयलाह आतोर.

29 अद्रमे ओरा सहरतगा पका रोदा पोसि, सहरता मुल बाताल कीतोर, पोल्नुना संगे नाहक-नाहक ☆तिरियवालोर गयुस ओसो अरिस्तरकुस☆, वेर मकिदुनियातोर

☆ 19:22 19:22 16:1; 17:14-15; 18:5; 20:4; रोम सहरतोर 16:21; 1 कुरिततोर 4:17; 16:10; 2 कुरिततोर 1:1,19; पिल्लिपितोर 1:1; 2:19 ☆ 19:22 19:22 रोम सहरतोर 16:23-24; 2 तिमोति 4:20 ☆ 19:22 19:22 16:6; 19:10,26-27; तोहचीतव पोल्लोड 1:4 ☆ 19:23 19:23 2 कुरिततोर 1:8 ☆ 19:24 19:24 16:16,19 † 19:24 19:24 अरतिमिस पेनता बोमा पोगोटा बूमतगडाह इळन अरता, इद जीवाते मनदनद सबे नळ्ळतुन अय कीयनद आंदु इनजोर, ओर इंदुर. इपिसुस सहरतगा इद पेनता पेदिर अतद पका बेरा मंदिर मता. ☆ 19:26 19:26 व्यवस्थाविवरण 4:28; देकुळाड पाटाड 115:4; यशायाह 44:10-20; यिर्मयाह 10:3-5; बळयिर 17:29; 1 कुरिततोर 8:4; 10:19; तोहचीतव पोल्लोड 9:20 ☆ 19:26 19:26 19:10 ☆ 19:29 19:29 रोम सहरतोर 16:23-24 ☆ 19:29 19:29 20:4; 27:2; कुलसितोर 4:10; पिलेमोन 24

मन्कलोरिन पोयतोर. वेरिन पोसि कतमतोर गोटुदगा ओळियतोर. 30 अस्के पोलुना वने, अगा ओळियिसि ओरा मुनेह वळ्हकना विचर मता. मति विस्वसिर ओन अगा दायलाह एवोर.

31 पोलुना गोत मनवालोर, बोर आसिया पटटाड सायबालोर वने ओनु, “निमा उगसलेवा अद गोटुदगा ओळियमा. (ओळियतिन इतेके नीवा पोगोन तिपल वायग बहा,)” इनजोर कबुर लोहतोर. अदिहक पोलु ओळियोग.

32 अद गोटुदगा जमा आतोर नडुम, पकाय गळबळ आता. ओसो माट इगा बाराहक जमा आतल इनजोर, मुडगा वेल्लाटोरिहक मुर्तिय एकां बार इले आसि. अदिहक अगा जमा आतोर लोकर, तम्क विचर वाताड पोल्लोने रोदा पोस मतोर.✧

33 उयतुर यहुदिर सिकंदर इनवाल मन्कनु निल्लिह कीसि,✧ लोकरिन वेहतलाह मुडा मुनेह लोहतोर. (अदिहक ओगे इद कट्ला पुटिह कीस मनदनोग इनजोर लोकर इंदुर.) अस्के जमा आता मुडुन केमेन आयनुर इनजोर, सिकंदर कय तोहतोग. तोहचि माट यहुदिरोम मीक कट्ला केवोम इनजोर वेहतलाह आतोग.

34 अस्के ओग यहुदि मन्कल इनजोर, मुडा मन्कलोरिहक एकां आता. अदिनेनाहक ओसो रेंड गंटाड आनाहि “इपिसुसता अरतिमिस पेनतुहक जोहर!” इनजोर, बेरा लेडते केयसोर रोदा पोयंदुर.‡

35 अस्के बाताल आता, सहरतोग बाबु ओरिन केमेन कीस इतोग, “इपिसुस सहरतोर मन्कलोरिर,✧ बेस केंजाटु! बेरा अरतिमिस पेनता मंदिरतुन, ओसो ताना पोगोटाहि अरतद बंडातुनु, राका कीयनद जबब्दर मावा सहरतुहक अरता इनजोर, सबेटोरिहक एकांये.

36 इव पोल्लोड जोलताड इनजोर, बोगे वेहता पगवोग. अदिहक मीट इंजेके केमेन आसि, बेस विचर केवालेवा, बातय केमाटु.

37 मीट इंजेक वेर इर्वुरिन इगा ततिर. मति वेर मावा मंदिरता सामनतुन कलवालोर आयोर.✧ ओसो मावा पेनतुन पास्कवालोर वने आयोर.

38 अदिहक देमेतिरियुस ओना तोळतोर बार, बोनातेल पोगोन कसुर वाटनद इतेके, कोरोट्टक चालु मन्हताड. ओसो नेयम केवालोर मुक्यालोर वने मन्हतोर. ओरगा अन्जि ओर्विहक-ओर्वीग कसुर तोहता पगयकिर.

✧ 19:32 19:32 21:34 ✧ 19:33 19:33 1 तिमोति 1:20; 2 तिमोति 4:14

‡ 19:34 19:34 यहुदिर बोमान मोळकनदिन लागो इंदुर, अदिहकु नाटेनोर ओरिन बेस ऊळोर.

✧ 19:35 19:35 18:19; 19:10 ✧ 19:37 19:37 रोम सहरतोर 2:22

39 मति तान्काय वीळिस पोल्लोडः कीयना इतेके, सर्करता कायदा मतपु, माट नागमेटोरोम मीवा पोल्लोतुन मीटिडः कीस देहतकोम.

40 नेंडु उगसताडः पोल्लोनेनाहक, अचोन गळ्बळ कीतिर! इद कट्टलातेनाहकु मावा पोगोन रोदा पोयतनद कसुर वाटनुर बह इनजोर रेय मन्हता; अस्के ताना इसब माट बेद्रम ईकल?"

41 इनजोर वेहच जमा आता मुडुन लेड वेहतोग.

20

पोलु मकिदुनिया, अकाया, इव पटिने दास्तोग

1 अद्रमे विस्द कीयनद कट्टला रोमता. पया पोलु विस्वसिरिन तनगा केयतोग. ओर ओनगा वातस्के, ओरिहक दीरा वानाह वेहतोग. वेहचि, दाय्हनन इनजोर ओरिन कलियिस, इपिसुस सहरताहि मकिदुनिया पटटे* दायलाह बोटटोग.

2 अगा पूरा वेलियतोग, वेलियसोर अगडोर विस्वसिरिन, ओरा विस्वस बेर्सलाह वेल्लाडे पोल्लोडः वेहतोग. पया अगडाहि अकाया पटटे अतोग.*

3 अन्जि अगा मंड नेलाडः मतोग. पया सुरिया पटटे* दायलाह ओडातगा उदसोर मनेके, यहुदिर ओन हक्कलाह अग ऊळिहतोर* इनजोर केंजतोग.† केंजतस्के, (सम्दुरता अगदुन विळिसस,) नना मकिदुनिया पटटुहक अन्जि, बूमता अगदुन पोयतकन इन्जि, विचर कीतोग.*(अस्के मकिदुनियाते नना लूकानन, ओना तोळ मतन.)

4 बिरिया सहरतोग* पुस्स पेदिरतोना मगि सोपतर, तिसलुनि सहरतोर* अरिस्तरकुस* ओसो सिकुन्दुस, दिरबे सहरतोर* गयुस ओसो तिमोति*, आसिया पटटोर तुकिकुस* ओसो तुरपिमुस*, इच्चुर मावा संगे वातोर.

* 20:1 20:1 16:9; 20:3 * 20:2 20:2 अकाया पटटुन युनान वने इंदुर. * 20:3 20:3 मय्याल 4:24; मार्कल 7:26; लूकाल 2:2; बळयि 15:23; 18:18; 21:3; गलातितोर 1:21 * 20:3 20:3 9:23-24; 20:19; 23:12-15; 25:3 † 20:3 20:3 सुरिया पटटे ओडाताहि रेगिसि, नना अगडाहि बूमता अगदुहक येस्सलेम दाकन इन्जि, पोलुना विचर मता बहे. * 20:3 20:2-3 रोम सहरतोर 15:26 * 20:4 20:4 17:10 * 20:4 20:4 17:1,13; 1 तिसलुनितोर 1:1; 2 तिसलुनितोर 1:1 * 20:4 20:4 19:29 * 20:4 20:4 14:6,20; 16:1 * 20:4 20:4 16:1; 17:14-15; 18:5; 19:22; रोम सहरतोर 16:21; 1 कुरिततोर 4:17; 16:10; 2 कुरिततोर 1:1,19; पिलिपितोर 1:1; 2:19 * 20:4 20:4 इपिसुसतोर 6:21; कुलुसितोर 4:7-8; 2 तिमोति 4:12; तीतुस 3:12 * 20:4 20:4 21:29; 2 तिमोति 4:20

5 ओरगडाहि बोरो बाताल कीतोर इतेके, मकिदुनियाताहि मुनेन तरोवस सहरते✧ अन्जि, अगा माक केपतोर.

6 माट ओय्पिह केवव आरिना पंडुम✧ आनाहि, मकिदुनिया पटटा पिलिपि सहरते✧ मतोम. पया पंडुम मारतस्के, अगडाहि ओडातगा उदतोम. उदिसि एयुड दियाने तरोवस सहरते एव्बि, माक केपतोरिन कलियतोम, पया माट वारममैड तरोवस सहरतेन✧ मतोम.

युतुकुस पेदिरतोग पेकाल जीवा अरयहतोग

7 पया ऐतारम दिया,✧ किर्स्तुना मोकता सीता कीसि आरिड तिनदलाह,✧ विस्वसिरा संगे जमा आस मतोम.✧ अस्के पोलु इमा दिया अगडाहि दायना मताहकु, ओरिहक नडुमनगका एवनाह पोल्लोड वेहचोरेन मतोग.

8 माट जमा आस मतोम अद पोगोटा मदलितगा, वेल्लाडे चिमलिड (पोतिह कीस मताहकु, कांका वीळिस मता).

9 पोलु पोल्लोड वेहचोर मनेके, अगा ओवोर्ग युतुकुस पेदिरतोग पेकाल, किळ्ळिकतगा उदिस कूर्हकसोर मतोग. कूर्हकनेके उंदियदेबा, मूंड मदलिना लोताहि इळन अरतोग. पया वेर रेगिस ऊळनेके, ओग डोलिस मतोग.

10 मति पोलु इळन रेगतोग, रेगिस ओन गळम ओगिडिस ओरिन इतोग, “बहे आयो रेयमाट! वेना जीवा वेनगान मन्हता,” इतोग.✧

11 पया ओर पोगोन अतोर, अन्जि किर्स्तुना मोकता सीता कीसि, आरिड किळ्ळचि तितोर.✧ पया पोलु विस्वसिरा संगे पडवियनाह वळ्ळकसोर मतोग. पया अगडाहि अतोग.

12 अद्रमे पया ओग पेकाना लोतोर ओन लोन ओतोर. ओग जीवा अरताहकु, ओर पका गिर्दा आतोर.

पोलु तरोवसताहि मिलेतुस सहरते दास्तोग

✧ 20:5 20:5 16:8; 20:13 ✧ 20:6 20:6 पेसमुळि 12:15; 23:15; बळयिर 12:3

✧ 20:6 20:6 16:12; पिलिपितोर 1:1; 1 तिसलुनितोर 2:2 ✧ 20:6 20:6 16:8; 20:13

✧ 20:7 20:7 मत्याल 28:1; मार्कल 16:2; लूकाल 24:1; योहन 20:1; 1 कुरिततोर 16:2;

तोहचीतव पोल्लोड 1:10 ✧ 20:7 20:7 लूकाल 24:30; बळयिर 2:42,46; 20:11; 1

कुरिततोर 10:16 ✧ 20:7 20:7 इब्रितोर 10:25 ✧ 20:10 20:10 मत्याल 9:24;

मार्कल 5:39 ✧ 20:11 20:11 2:42; 20:7

13 दायनामुने पोल् माक इद्रम इन्ज मतोग, “मीट ओडाते मुनेह पेसिस, मूसिया एरियाता असुस सहरते अन्जि मन्हट्टु, नना इद तरोवसताहि बूमता अगदुन पौसि, अगा एवयहनन, पया अगडाहि मीवा संगे ओडातगा उदकन,” इनजोर वेहच मतोग. अदिहक माट मुनेन पेसिस, ओडातगा उदतोम.

14 अद्रमे पया पोल् माक असुस सहरतगा कलियतोग, कलियिस मावा संगे ओडातगा उदतोग. पया माट लेसबोस तोगदा मितुलेने सहरते एवतोम.

15 पया मावा ओडा अगडाहि पेसता, इमा दिया कियुस इनदना तोगदा एरे एवता. पया इमा दिया अगडाहि सामुस इनदना तोगदगा वने एवता. ओसो इमा दिया आसिया पटटा✧ मिलेतुस सहरते✧ एवतोम, (अदु इपिसुस सहरता एरे मता).✧

16 पंटाता पंडुमतुहक✧येस्सलेम सहरते एवयलाह,✧ पोल् कंद्रेम आंदोग. अदिहक इपिसुस सहरते रोमतेक अचोन, इदे आसिया पटटगा पका आल्सेम आयगा इन्जि, इपिसुस सहरतुन एगिस दायनद ओडा पोयतकन इनजोर, मुने विचर कीस मतोग.

विस्वसिराडः मुक्यालोरा संगे पोल्नाडः आक्रि पोल्लोडः

17 पया इपिसुस सहरतोर विस्वसिराडः मुक्यालोरिहक “मीट मिलेतुस सहरते वासि नाक कलियाट,” इनजोर कबुर लोहतोग.‡

18 ओर वातस्के ओरिन इद्रम इतोग, “नना मुने आसिया पटटे वासि,✧ इगडाह पेसिस अनाहजोम, मीवा संगे बेद्रम मतन इनजोर, मीट पुतिरे.

19 यहुदिर नाक हक्कलाह कोहन्दुर,✧ अस्के नाक पका तिपल वाता. मति नना उड्ला बुदते ताकसोरे, कनिर पोहचोरे, येसुना सेवा कीसोर मतन.

20 नना रेयवालेवा मीवा पायदाताडः पोल्लोन बेविने, मीक वेहतलाह तपोन.✧ लोकरा मुनेह काःहतन, ओसो लोहक-लोहक अन्जि वने काःहतन इनजोर, मीट पुतिर.

✧ 20:15 20:15 16:6; 20:4,18 ✧ 20:15 20:15 20:17; 2 तिमोति 4:20

✧ 20:15 20:15 18:19,21,24; 19:1,17,26; 1 कुरिततोर 15:32; 16:8; इपिसुसतोर 1:1; 1 तिमोति 1:3; 2 तिमोति 1:18; 4:12; तोहचीतव पोल्लोड 1:18; 2:1 ✧ 20:16 20:16 लैव्यवस्था 23:15-21; बळयिर 2:1; 1 कुरिततोर 16:8 ✧ 20:16 20:16 19:21; 20:22 ‡ 20:17 20:17 इपिसुस सहर मिलेतुस सहरताहि जोक-जोक वीसा एयुड (25) कोस्क जेक मता. ✧ 20:18 20:18 18:19; 19:1 ✧ 20:19 20:19 9:23-24; 20:3; 23:12-15; 25:3 ✧ 20:20 20:20 20:26-27

21 पापमता अगदाहि जर मल्सि, ✨ देवुळता पोल्लो केंजिसि, मावा येसुसामिन विस्वस कीयना इनजोर, यहुदिरिहक ओसो युनानिरिहक वेहतन.

22 “इंजेके देवुळता जीवा नाक येस्सलेम ओयलाह आता. ✨ अगा नाक बाताल आयगा इनजोर पुनोन.

23 मति इचोने पुतन: ‘मन्कलोर नीक तिपल कीयनुर ओसो जेलते वाटनुर’ इनजोर, नना तिरियनव सबे सहर्कने, देवुळता जीवा नाक मुनेन वेहचोरेन मन्हता. ✨

24 मति हातेकाय, पिसतेकाय, नावा जीवाता नना पर्वा केवोन. ✨ देवुळता दयाता बेसता कबुरतुन पोकर कीम इनजोर, येसुसामि नाक ईतद सेवातुन मारिह कीयनद, इदे नाक बेसु. ✨

25 “इंजेके नावा पोल्लोतुन केंजाट. देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद पोल्लोतुन पोकर कीसोर, नना मियगा तिरियसोर मतन. मति इंजेटाहि मीट इपिसुसतोरिर, नावा मोकमतुन बेस्केन ऊळविर आयकिर इनजोर पुतन.

26-27 देवुळि मियेनाहक तासिस मतद बेदे पोल्लोतुन मकिह केवालेवा, पूराय वेहतन. ✨ अदिनेनाहक नेंड मीकू बेस वेहतलाह वातन, मियगडाह बोगाय देवुळता अगदाहि लेसतेके, ताना जबब्दर नना आयोन. ✨

28 ओसो आपुना, अहे मियगडोर विस्वसिरा मुडा, बेस राका कीसोर मन्हटु. बह इतेके ओराड मुक्यालोर आयना इन्जि, ✨ देवुळता जीवाये मीक निल्पिह कीता. ✨ देवुळि तना मगना नेतुरता कर्सा कीसि ओरिन असता, ✨ इदिन सीताते तासाट. अदिहक मीवा नडुम मनदनदु देवुळता गोहडटुन, कोपालोरा लेहका मन्जि, ओरिन बेस ऊळाटु. ✨

29 नना अतस्के, लोळडास्क एर्रेन पोस ओयना लेहका, जोल कागहवालोर मियगा वायनुर इनजोर, नना पुतन. ✨ ओर विस्वसिरिन विळसोर आयनुर.

✨ **20:21 20:21** 2:38; 3:19; 5:31; 11:18; 13:38; 26:20 ✨ **20:22 20:22** 19:21; 20:16 ✨ **20:23 20:23** 9:16; 21:4,11 ✨ **20:24 20:24** 21:13; रोम सहरतोर 8:35-36; 2 कुरिततोर 5:8; पिल्पितोर 3:8-11 ✨ **20:24 20:24** 13:25; 2 तिमोति 4:7 ✨ **20:26-27 20:26-27** 20:20 ✨ **20:26-27 20:26-27** 18:6 ✨ **20:28 20:28** पिल्पितोर 1:1 ✨ **20:28 20:28** इब्बितोर 13:17 ✨ **20:28 20:28** 1 कुरिततोर 6:18-20; इपिसुसतोर 1:7; 1 पत्रु 1:18-19; तोहचीतव पोल्लोड 5:9 ✨ **20:28 20:28** लूकाल 12:32; योहन 21:15-17; बळयि 20:29; 1 तिमोति 3:9; 1 पत्रु 5:2-4 ✨ **20:29 20:29** यहेजकेल 22:27; मत्याल 7:15; यहुदाल 18

30 ओसो मीवाय विस्वसिरगडाहि, उय्तर बाताल कीयनुर, विस्वसिरिन तमेह ओयलाह, देवुळता सेतेम पोल्लोतुन मिळहच-मिळहच कागहतनुर इनजोर, नना पुतन.✧

31 अदिहक उसरते मन्हटु! नना मूंड वर्साड मीकु नका पिळ्विळ पियल-पोळ्दु, वगोग-वगोग मन्कन, कनिर पोहच बुद कागहचोर मतदिन✧ सीताते तासाट.

32 “इंजेके नना मीकु देवुळता कयदे विळिसस ईय्हनन.✧ ताना दयाता पोल्लोतुन सीता कीसोर मन्हटु.✧ अद्रम सीता कीतेके, अद मीवा विस्वसतुन बेर्सीह कीसोर दायगा. ओसो बेद बर्कत देवुळि तना पवित्र लोकुरेनाहक तासतद मन्हता, अद बर्कत मीक दोर्कगा.✧

33 ओसो नना बोनाड वेडिना, बंगर्कना, गेंदेना बेस्केन लालुस केवोन.✧

34 इव नावाड कय्किन ऊळाट, इवे कय्कने कबळ कीसि, नावा ओसो नावा तोळतोर मन्कलोगा पिसवग आता, इदिन मीट पुतिरे.✧

35 इद्रम एपुर पेसनाह कबळ कीसि, कबळ कीया पगवोरिन सायता कीयनदु इनजोर, नना नावाड सबे कबस्कने कीस तोहतन.✧ अह कीनेके, येसुसामि कुदि वेहतद इद पोल्लोतुन सीता कीयनदु: ‘दुसोनगडाहि एतनदिहकाय, ओन्क ईतेकेने एक्वा गिर्दा वास्ता,’ ” इनजोर पोल् इतोग.

36 इव पोल्लोड वेहचि, मिंडाड कोटिस, ओरा संगे पार्तना कीतोग.

37-38 पया इंजेके नावा मोकमतुन बेस्केन ऊळविर आयकिर इनजोर, पोल् वेहतद पोल्लोतुन सीता कीस,✧ ओर मुक्यालोर पका अळतोर.✧ अळसोरे, ओरु पोल्न गळम ओग्डिस लोंडटोर. ताना पया ओर ओन ओडातगा एवनाह ओसीतोर.

21

पोल् येस्सलेमतके दास्तोग

✧ 20:30 20:30 2 कुरिततोर 11:3 ✧ 20:31 20:31 कुलुसितोर 1:28 ✧ 20:32 20:32 14:23 ✧ 20:32 20:32 14:3; 20:24 ✧ 20:32 20:32 26:18; रोम सहरतोर 8:17; इपिसुसतोर 1:14; कुलुसितोर 1:11-12; 3:23-24; इब्रितोर 9:15; 1 पत्र 1:4-5 ✧ 20:33 20:33 1 कुरिततोर 9:4-18; 2 कुरिततोर 11:7-12; 12:14-18; 1 तिसलुनितोर 2:5-9 ✧ 20:34 20:34 18:3; 1 कुरिततोर 4:12; 1 तिसलुनितोर 2:9; 4:11; 2 तिसलुनितोर 3:8 ✧ 20:35 20:33-35 1 कुरिततोर 9:12,18; इपिसुसतोर 4:28 ✧ 20:37-38 20:37-38 20:25 ✧ 20:37-38 20:37-38 2 तिमोति 1:4

1 पया अगा माट इपिसुसता विस्वसिरा मुक्यालोरिन दाय्हनोम इन्जि, ओडातगा उदतोम. ओडातगा उदिसि, सीदा अनेके कोस इनदनद तोगदगा एवतोम. ताना पया इमा दिया रूदुस इनदनद तोगदगा एवतोम, अगडाहि पया पतरा सहरते एवतोम.*

2 अगा अतस्के सुरिया पटटा पिनिंके एरियाते* दायनद ओडा माक दोर्कता. तानगा उदिस माट पेसतोम.

3 अनेक अनेके मावा दावळ बाजे, माकु कुपस्स देसेम* दिसता. तान वीळिसि, सुरिया पटटेके मावा ओडातुन पेहतोम, अनेक अनेके अद पटटा सोर सहरते* एव्सि, अगा रेगतोम. अगा ओडातोरिहक ओडातगा मतद मादुन रेहतना मता.

4 अगा रेगतस्के, अगडोर विस्वसिरिन माट पर्व्हकतोम अस्के, ओर माक दोर्कतोम, ओरगान माट वारममेंड रोमतोम. अस्के येस्सलेम सहरतगा पोलु पकाय तिपल आयनोग इनजोर, अगडोर विस्वसिर देवुळता पवित्र जीवाता बुदते पुतोर.* अदिनेनाहक निमा अगा अनमा इनजोर, पोलुनगा वासि इतोर.

5 इन्जाय वारममेटा पया, माट मावा अगदे दायलाह ओडाड नितनद जागातेके पेसतोम. पेसनेके सबेटोर विस्वसिर तमाड लोहकनोर कतमतोरा संगे, माक सहरता पलत एवनाह ओतोर. अस्के माट सबेटोरोम अदे समदुरता उस्कोतगा, मिंडाड कोटिस पार्तना कीतोम.

6 पार्तना मारतापया, माट अनेके सबेटोरिन माट दाय्हनोम इन्जि, ओडातगा उदतोम. अस्के बेस अन्हटु इन्जि, ओर तमाड लोहक मल्स अतोर.

7 सोर सहरताहि* ओडाते अन्जि, पतुलिमयिस सहरतगा एवतोम. अगडोर विस्वसिरिन कलियिस, अगान उंद उस्कंड उंजतोम.

8 पया इमा दिया अगडाह पेसिसि, केसरिया सहरते* अन्जि, बेसता कबुरतुन पोकुर केवाल* पिलिपना* लोन रोमतोम. (येस्सलेमतगा मुने आचतोर एळवुर सेवकिरगडाहि वेग ओर्वोग मतोग।)* माट ओना लोन अन्जि अगा मतोम.

9 पिलिपनाड नालुड कुव्रा मयास्क मताड, अविनगा देवुळता कबुर वेहतनद बुद मता.*

* **21:1 21:1** इद सहर लूसिया पटटे मता. * **21:2 21:2** 11:19; 15:3 * **21:3 21:3** 13:4; 21:16 * **21:3 21:3** मत्याल 11:21-22; 15:21; मार्कल 3:8; 7:24,31; लूकाल 4:26; 6:17; 10:13-14; बळयिर 12:20; 21:7 * **21:4 21:4** 20:23; 21:11 * **21:7 21:7** 12:20; 21:3 * **21:8 21:8** 8:40; 9:30; 10:1,24; 11:11; 12:19; 18:22; 21:16; 23:23,33; 25:1,4,6,13 * **21:8 21:8** इपिसुसतोर 4:11-12 * **21:8 21:8** 6:5; 8:5-6,12-13,26-40 * **21:8 21:8** 6:1-6 * **21:9 21:9** लूकाल 2:36-37; 1 कुरिततोर 11:5

10 माट उचुक दियाड पिलिपना लोन रोमतोम. अगा मनदहपा, यहुदा पटटाहि देवुळता कबुरतोग अगबुस इनवाल वातोम.†

11 ओग मयगा वासि, पोल्ना पेटातुन लेहचि, तनाड कय्किन-काल्किन तनाय दोहतोग. दोहचि, “बोना इद पेटा आंदु, ओग मन्कन येस्सलेमतोर यहुदिर इद्रमे दोहचि, ✧ यहुदि आयवोरा कयदगा पोस ईयनुर ✧ इनजोर, देवुळता पवित्र जीवा इद्रम इन्हता,” इतोम.

12 इद पोल्लोतुन केंजिसि, माटु ओसो अगडोर लोकर, “निमा इंजेक येस्सलेम अनमा, (माट नीवाड काल्काय मोळ्किहनोम,)” इनजोर पोल्न अर्जि कीतोम.

13 मति पोल् इतोम, “मीट इद्रम बाराहक इहनिर? मीट सबेटोरिर अळसि, नावा जीवातुन उडुला केमाट. नना येसु किर्स्तुनिनाहकु येस्सलेमतगा जेलते मनदकन, अचोने आयो, मति ओनेनाहक डोललाह वने तयरे महनन,” इनजोर इतोम. ✧

14 माट वेहतनव पोल्लोन पोल् मुर्तिय केंजोग, अदिनेनाहक देवुळताये विचर मतप आयि इनजोर, अचोके पोल्लोड इन्जि, माट केमेन आतोम.

15 अव दियाना पया माट मावा सबे सामनता संगे तयर आसि, येस्सलेम दायलाह पेसतोम.

16 केसरिया सहरतगडाहि ✧ उयतुर विस्वसिर वने, मावा संगे वातोर. येस्सलेमते एवतस्के, वेर माकु कुपस्स देसेमतोग ओवोर्ग मनासोन पेदिरतोना लोन ओसीतोर. ओग पाळनोग विस्वसि मतोग, ओनाय लोतगा माट रोमतोम.

पोल् येस्सलेमताड विस्वसिराड मुक्यालोरिन कलियिहतोग

17 पया येस्सलेमतोर विस्वसिरा मुल्, गिर्दाते माक कलियतोर.

18 इमा दिया पोल् माक पोसि, वेरा मुक्याल याकुबनगा ओतोम. ✧ अगा दुसोर सबेटोर मुक्यालोर वने, जमा आस मतोर.

19 अस्के पोल् ओर सबेटोरिन जोहर कीसि, देवुळि पोल्ना सेवाते यहुदि आयवोरगा बाताड बाताड कबस्क कीस मता, अव सबेटविन मुर्तिय तपवालेवा वेहतोग. ✧

† 21:10 21:10 बळयिर 11:28 वचनते वावाल अगबुस, वेगे आंदोग. ✧ 21:11 21:11 9:16; 21:33 ✧ 21:11 21:11 मत्याल 20:17-19; मार्कल 10:33; लूकाल 18:32 ✧ 21:13 21:13 20:24 ✧ 21:16 21:16 8:40; 21:8 ✧ 21:18 21:18 बळयिर 15:13 ✧ 21:19 21:19 15:12; रोम सहरतोर 15:18-19

20 ओरु अद पोल्लोतुन केंजिसि, देवुळतुहक मान ईसि, जोहर कीतोर. कीस पोलुन इतोर, “तमो, मावा पोल्लो केंजा. इगा बेचोको अजरक विस्वसते वातोर यहुदिर मन्हतोर इनजोर पुतिन. ओर सबेटोर मोसानाड अडोन पका माळिहतोर.✧

21 मति नीवा लोप्पा ओर इद्रम केंजतोर इतेके, निमा दुस्राड जातिनोरगा मनवालोर यहुदिरिन, मोसानाड अडोन विळसाट, मीवा पेकोरेनाहक डायना रिवज केमाट, यहुदिराड उतुर्किन माण्डाट इनजोर काहतिन अले;✧ इद्रम ओर इण्डोर यहुदि विस्वसिर केंजतोर.

22 निमा इगा वातिन इनजोर, लोकरु निटमे केंजनुर, इंजेके बह कीयना?

23 “अदिनेनाहक इंजेक माट बाताल वेहतह्नोम, अद्रमे कीमु. मयगा इंजेक नालवुर देवुळतुन किरिया कीतोर मन्हतोर.

24 ओराय संगे निमा वने एडना रिवजतुन✧ मारिह कीम.‡ मारिह कीसि, मंदिरतगा इयनव ओराड पूरा मोकिना कर्सा निमाने कीसीम. अस्के ओर तमाड तलाड कोगियनुरS.✧ निमा इद्रम कीतिन इतेके, ‘माट पोलुना लोप्पा केंजतव पोल्लोड उगसताडे, ओग वने मोसानाड अडोन माळिहतोग,’ इनजोर सबेटोर यहुदिर पुनदनुर.

25 मति यहुदि आयवोर विस्वसिरिहक बार, इव अडोन नोम पोयो. ओरगा मुने लोहतद सीटटगा वेहतप लेहका, पेन्किहक वाटटव अविड ओसो नेतुरतुन एच तिनमाकिर, नेतुर पोववालेवा हक्कतविनाड अविड तिनमाकिर. साट्याल कबस्क केमाकिर इनजोर रासिस मतोम,”✧ इन्जि विस्वसिराड मुक्यालोर पोलुन वेहतोर.

26 पया इमा दिया पोलु, ओर नालवुरा संगे मुनेटा दियाता एडना रिवजतुन कीसि, मंदिरतगा अतोग. अन्जि एडनाड दियाड बेस्के मारनुड, अस्के आक्रि दियाते ओर नालवुरेनाहि मोकि ईया पोयगा इनजोर, बूमयालोरिन वेहतोग.✧

पोलुन मंदिरतगा पोयहतोर

✧ 21:20 21:20 15:1; 22:3; रोम सहरतोर 10:2; गलातितोर 1:14 ✧ 21:21 21:21 21:28 ✧ 21:24 21:24 योहन 11:55; बळयिर 21:26; 24:18 ‡ 21:24 21:24 यहुदि आयवोरा बूमते तिरियिस, पोलु कळवोग आस वातोग इन्जि, यहुदिरा विचरते पोलुहक एडना रिवज कीयना मता. § 21:24 21:24 नाजरि इनदनद किरिया पोयतोगु कळवोग आतेके, गिनती 6:9-12 वेहतप, एळड दियाड एडना रिवज कीदोग. आक्रि दिया ओग तला कोगिथिदोग, इमा दिया मोक इंदोग. ✧ 21:24 21:24 गिनती 6:13-21; 18:18 ✧ 21:25 21:25 15:20,29 ✧ 21:26 21:26 गिनती 6:13; बळयिर 24:18

27-28 बूमयालोरिन वेहतपु, अव एळुड एडनाड दियाड मारतापया, ✨ पोलु मंदिरतगा ओसो अतोग. अस्के आसिया पटटोर उय्तरु यहुदिर, पोलुन मंदिरता लोप्पा ऊळतोर. ऊळिसि मंदिरतगा मतोर कतमतोर लोक्कुरिन, ओना पोगोन ओड तगहचि, ओन पोयतोर. ✨ पोयनेके इद्रम केयतोर, “ए इस्रयेलतोरिर, मावा तोळ आम्हट्टु. मावा जाततोरिनु, मोसानाड अडोनु, ओसो इद मंदिरतुन विरुद कीसोर, बेक अतेकाय मन्कलोरिन काःहचौरिन मनवाल, वेग ओगे मन्कल आंदोग. ✨ युनानि जाततोरिन वने मावा मंदिरता लोप्पा तचि, इद मंदिरतुन कळवोगा कीतोग, ✨” इनजोर केयतोर.

29 ओर मन्कलोर इपिसुस सहरतोग युनानि जाततोग तुरुपिमुसिन ✨, पोलुना संगे येस्सलेमते तिरियनेके, ऊळिस मतोर. * अदिहक वेन वने पोलु मंदिरता लोप्पा तच मनदनोग बहे, इनजोर विचर कीतोर. (मति पोलु इतेके अद्रम केवोगा).

30 अस्केन पया पूरा सहरमेंड लोक्कुरिहक एका आता. अदिनेनाहक लोक्कुर वित वासि, अगा रोदा पोयलाह आतोर. आसि पोलुन पोसि ओन ईळससोर मंदिरतगडाहि पलते पेहचि, ✨ मंदिरता अगदुन केहतोर.

31 लोक्कुर ओन हक्कलाह नल्हचोर मनेके, पूरा येस्सलेमतगा गळबळ आयलाह आता इनजोर, रोमि लळयमुडा मुक्याहक कबुर दोर्कता.

32 ओग मुक्याल बाताल कीतोग, उय्तरु सीपय्किन ओसो दरोगालोरिन पोसि, चट्टिपेट विततोग. अस्के मुक्याना संगे सीपय्क वातदिन ऊळिस, लोक्कुर पोलुन नल्हतलाह रोमतोर.

33 पया मुक्याल वासि पोलुन पोयतोग. पोसि ओन रेंड गोल्स्कने दोहता वेहतोग. ✨ दोहचि वेग बोगु, बाताल कीतोग इनजोर, लोक्कुरिन ताल्हक बोटटोग.

34 मति लोक्कुर विचर वाताड पोल्लोने रोदा पोस मतोर. ✨ अदिनेनाहक सेतेम बाताल, इदिन बोरें बह बराबर पुनोर. अदिहक ओग मुक्याल पोलुन सीपय्कना किलेतगा ओया वेहतोग.

35-36 लोक्कुर पोलुना पोगोन पकाय ओड आसि, ओना पयाह पयाह वासोर, “ओन हक्कल रा!” इनजोर केयसोर, ओरा पयाह पयाह वांदुर. अदिहक

✨ 21:27-28 21:27-28 गिनती 6:9,13-20 ✨ 21:27-28 21:27-28 26:21

✨ 21:27-28 21:27-28 6:13; 24:12; 25:8; 28:17 ✨ 21:27-28 21:27-28

24:6 ✨ 21:29 21:29 20:4; 2 तिमोति 4:20 * 21:29 21:29 इपिसुस सहर

आसिया पटटे मंदु, अदिहक ओर मन्कलोर वेन बेस पुतोर बहे. ✨ 21:30 21:30 16:19; 26:21

✨ 21:33 21:33 20:23; 21:11; 22:29; 26:29; 28:20; इपिसुसतोर 6:20; 2 तिमोति

1:16; 2:9 ✨ 21:34 21:34 19:32

किलेताड पायरिड तऱडेनेके, सीपयक पोलुनु कांजिस ओतोर.

37 सीपयक पोलुन ओसोर मतोर अस्के, पोलु मुक्यान युनानि पोल्लोते इतोग, “निमा उकुम ईतेके, नना उंद पोल्लो नीक ताल्हकेनन?” इतोग. इतस्के मुक्याल इतोग, “अरे निमा युनानि पोल्लो पुतिना?

38 अस्के उंद देबा ओवोर्ग मिसर देसेमतोग मन्कल, रोम सर्करता विस्दतोर नालुड अजर्क लोकरिन, पेळ्हकल बूमते जमा कीतोग, ओगे मिसरि मन्कनिन बह आयविन?” इतोग.

39 इतस्के पोलु इतोग, “आयो साय्ब, आयो, नना यहुदि मन्कनन, किलिकिया पट्टा पका पोकुर आतद तरसुस सहरतोनन आंदन. ✧ इंजेके वेर मन्कलोरा संगे नाक वळ्हकलाह ईम इनजोर, नना नीक अर्जि कीय्हनन,” इतोग.

40 इतस्के मुक्याल ओना अर्जतुन कबुल आतोग. पोलु पायरिनगा निचि, केमेन आयलाह ओर लोकरिन कय तोहतोग. लोकर केमेन आतापया, ओग ओरा इब्रि पोल्लोते ✧ वळ्हक बोटटोग.

22

पोलु तना साक्सि वेहतहतोग
(9:1-22; 26:9-18)

1 पोलु इद्रम वेहतोग, “मावोरिर, पेदल्कनिर! नावा साक्सितुन मीवा मुनेह नना इंजेक वेहतहनन, इदिन केंजाटु.”

2 इनजोर तमाये इब्रि पोल्लोते पोलु वळ्हकतस्के, ✧ लोकर पूराय मेक्ने आतोर.

3 अस्के पोलु वेहता बोटटोग, “नना यहुदि मन्कनन, किलिकिया पट्टा तरसुस सहरते पुटटोनन, ✧ मति इदे येस्सलेम सहरतगान बेर्सतन. इगा गमलियेल गून्गगा मन्जि कगयतन. ✧ मावाड तादोर-बाबोराड अडोड-उतुर्कना उंद पोल्लो वने तपवा, ओग नाक कागहतोग. इंजेके मीट सबेटोरिर कीयना लेहका, नना वने देवुळतुन माळलाह पका जिदतोनन मतन. ✧

4 अदिहक येसुसामिना अगदे ताकवालोर आस्क-कोय्तोरिन दोहच, जेलतगा वार्टिंदन. ओरिन हक्कनाह तिपल कीसोर मतन. ✧

✧ 21:39 21:39 9:11 ✧ 21:40 21:40 22:2; 26:14 ✧ 22:2 22:2 21:40
✧ 22:3 22:3 21:39 ✧ 22:3 22:3 5:34 ✧ 22:3 22:3 21:20; 26:5; रोम
सहरतोर 10:2; गलातितोर 1:13-14; पिलिपितोर 3:5-6 ✧ 22:4 22:4 8:3; 22:19-20;
26:9-11; पिलिपितोर 3:6

5 नना इद्रम कींदन इनजोर, मोदुल पेर्माल ओसो तग्वाडः केवालोर मीवा मुनेह साक्सि मन्हतोर. वेरगडाहे नना दमिस्क सहरतोर, मावोर यहुदिरिहक रासतद सीटि ताल्हकिस, अगा दायलाह पेसिस मतन. अगा येसुना अगदे अतोर यहुदिरिहक सिक्सा ईयलाहि, ओरिन दोहचि येस्सलेम ततलाह अनजोर मतन.✧

6 “अनेक अनेके नेक निच मता, अस्के नना दमिस्क सहरता एरे एक्स मतन. अचोटेन दोम्हक्नेन कौडाडः नाहक पगवाह, पोगोटाहि नावा सर्ने बेरा उंद वेहच अरता.

7 अस्के नना नेल अरतन, नेल अरतस्के ‘ए सोलु, ए सोलु, नाक बाराहक तिपल कीया बोटटिन?’ इनजोर इतद आल्का केंजतन.

8 केंजतस्के ‘निमा बोनिन आंदिन, सामि?’ इनजोर इतन. अस्के ‘निमा बोन तिपल कीयलाह आतिन, ओग नासरेत नाटेनोग येसुनन आंदन,’ इतोग.

9 नावा तोळतोर सिरप वेहचतुन ऊळतोर, मति नावा संगे वळ्हकतद पोल्लो ओरिहक तेळियो.

10 पया नना ‘बाताल कीकन सामि?’ इन्जि ताल्हकतन. अस्के ओग नाक, ‘इजेके तेदिस दमिस्क सहरते अन, देवुळि नीक बेद सेवातेनाहक निल्पिह कीता, अव सबे कबस्कना कबुर नीक अगा दोर्कगा,’ इनजोर इतोग.

11 पका वेहच आस मताहकु, नना तोवोन आस मतन. पया नावा तोळतोर नावा कयदुन पोसि, दमिस्क सहरतगा ओतोर.

12 “अद सहरतगा ओर्वोग अनन्याल पेदिरतोग मन्कल मतोग. ओग मोसानाड अडोने ताकसोर, देवुळतुन बेस मोळकवाल मन्कल मतोग. दमिस्क सहरतोर सबेटोर यहुदिर ओन्क पका कदर ईदुर.

13 ओग नयगा वास निचि ‘सोलु तमो, निमा तोव्म,’ इनजोर इतोग. ओग अह इताहे, नना तोव्स ओन ऊळतन.

14 अस्के ओग नाक इद्रम इतोग, ‘मावाडः तादोर-बाबोरा देवुळता विचर बाताल मन्हता, अद नीक एर्का आयना, ताना सेतेमतोग मगिन ऊळना,✧ ओसो ओगे मगना तोडटे वेहतनद पोल्लो नीक केंजलाह दोर्कना, इदिनेनाहके देवुळ नीक आचता.

15 इतेके निमा अनेटस्के ऊळतद, केंजतद पोल्लोता, वेल्लाटोर लोकरिहक देवुळतेनाहक साक्सि ईकिन.✧

16 इंजेके निमा आल्सेम केमा. अले तेदिसि, येसुना पेदिरते एग मीयना रिवज कीम; ओना पेदिर पोस केयिस, पार्तना कीम. अस्के ओग नीवा पापमतुन नोगयनोग, ✨ इनजोर इतोग. (अस्के नना येसुना पेदिरते एग मीतन.)

17 “पया नना येस्सलेम सहरतगा मल्सि, ✨मंदिरतगापार्तना कीसोर मतन, अस्के देवुळ तोहतद लेकातुन ऊळतन.

18 अद लेकाते येसु नावा मुनेह निचि, ‘अले आल्सेम केवा, चट्टिपेट येस्सलेमताहि पेसिस अन. ऊळा, निमा नावा लोप्पा बेद साक्सि ईय्हनिन अदिन वेर यहुदिर नमोर आयनुर,’ इतोग.

19 अस्के नना इतन, ‘केंजुर बहे सामि, बाराहक इतेके नना यहुदिराड वेल्लाडे पार्तनाताड लोहकनगा अन्जि, नीक विस्वस कीतोरिन, जेलतगा वाटिस नल्हता वेहन्दन. ✨

20 ओसो नीवा लोप्पा साक्सि ईतोग, इस्तिपनिन लोकुर बंडाड उकिस हक्किहपा, नना वने ओरा तोळ आसि, ओन हक्कवालोरुड जगाना राका कीसोर मतन इनजोर, वेर यहुदिर बेस पुतोर,’ ✨ इतन.

21 मति येसु इतोग, ‘आयो, यहुदि आयवोरिन नावा पोल्लोतुन वेहतलाह नना नीक जेक-जेक लोहतहनन, ✨ इगडाहि अन!’ ✨ इतोग.”

22 इद पोल्लो एवनाह लोकुर ओनाड केंजतोर. मति यहुदि आयवोरा पोल्लो इताहकु, “इद्रमतोग मन्कल जीवाते मनमाकेग, वेन हक्काट!” ✨ इनजोर पका केयतोर.*

23 पका केयसोर तमा केस मतव जगान तेंडिस अगिसिसीदुर, ओसो दुरातुन पोगोन तूळहन्दुर.

24 इदिन ऊळिस, लळयमुडा मुक्याल पोलुन सीपयकना किलेता लोप्पा तता वेहतोग. वेहचि “वेन जूताते पका नल्हचि ताल्हकाट, बाराहक लोकुर इद्रम ओना अडम केयिहतोर,” इनजोर उकुम ईतोग.

✨ 22:16 22:16 2:38; 1 कुरिततोर 6:11; इपिसुसतोर 5:26; इब्रितोर 10:22 ✨ 22:17 22:17 9:26; 26:20 ✨ 22:19 22:19 8:3; 22:4 ✨ 22:20 22:20 7:58—8:1; 26:10 ✨ 22:21 22:21 9:15; 13:46; 15:14; रोम सहरतोर 1:5; 11:13; 15:16; गलातितोर 1:16; 2:7; इपिसुसतोर 3:1,8; 1 तिमोति 2:7; 2 तिमोति 4:17 ✨ 22:21 22:17-21 रोम सहरतोर 15:18-19 ✨ 22:22 22:22 21:36; 25:24 * 22:22 22:22 यहुदिर बेद्रम मोळ्किहतोर, अद्रम दुसाड जातिनोर वने, देवुळता मुनेह निचि मोळ्कना इनजोर, यहुदिरिहक विचर वावो. अदिहक वेर यहुदिर पोलु इतद पोल्लोतुहक पका ओड आतोर.

25 पया सीपय्क ओन जूताते नल्हतलाह दोहच मतोर, अस्के पोल् तना एरे निच मतोग दरोगान इतोग, “साय्ब, नना रोमि मन्कनन आंदन, नावा नेयमता पय्सल आयवा, इद्रम जूताते नल्हतनद बेसेया?” इतोग.✧

26 इदिन केंजिसि, ओग दरोगाल सीपय्कना मुक्यानगा अन्जि, “निमा बह कीयलाहि आय्हनिन? वेग इतेक रोमि मन्कल आंदोग,” इतोग.

27 पया सीपय्कना मुक्याल पोलुनगा वासि, “बह निमा रोमि मन्कनिन रा?” इनजोर इतस्के, “इंगो साय्ब” इनजोर पोल् इतोग.

28 इतस्के सीपय्कना मुक्याल इतोग, “नना रोमि मन्कल आयलाह, वेल्लाडे कोताड ईतन,” इतोग. इतस्के पोल् इतोग, “मति नना इतेके पुटटगडाहि रोमि मन्कनन आंदन,” इनजोर इतोग.

29 इदिन केंजिसि, ओन ताल्हकवालोर सीपय्क, चटने जूतान नेल विळिसीतोर, पया पोलुन इटोर. ओर्वीग रोमि मन्कन नना दोहता वेहतन✧ इनजोर, सीपय्कना मुक्याल रेयतोग.✧

पोल् पंच उदतोर लोक्कुरिन वेहतहतोग

30 पया इमा दिया यहुदिर पोलुन बाराहक कसुर ओपतोर इनजोर, निटम पुनदलाह,✧ सीपय्कना मुक्याल पेर्माँलोरिन, यहुदिराड तग्वाड केवालोरिन, जमा आयलाह कबुर लोहतोग. ओर जमा आतस्के, पोलुन तचि पंचता मुनेह निल्पिह कीतोग.

23

1 पोल् पंचतगा जमा आतोर तग्वाड केवालोरिन, कौडा मिळ्हावा ऊळतोग, ऊळिसि “मावोरिर, इद ऊळाट, नेंड एवनाहि नना जीवाताहि कसुरलेवप मन्जि, देवुळता मुनेह ताकसोर वायलाह आतन,” इनजोर इतोग.✧

2 इतस्के अनन्याल पेदिरतोग मोदुल पेर्माँल,✧ पोल्ना एरे निच मतोरिन, “ओन चापुळ ईम्हट रा!” इनजोर उकुम ईतोग.✧

3 उकुम ईतस्के पोल् इतोग, “निमा चुना ओकतद गूरेता लेहकाडोनिन सोड केवानिन,✧ देवुळि नीके सिक्सा ईयगा. बाराहक इतेके देवुळता सांमताड

✧ 22:25 22:25 16:37 ✧ 22:29 22:29 21:33 ✧ 22:29 22:29 16:38

✧ 22:30 22:30 23:28 ✧ 23:1 23:1 24:16; 1 कुरिततोर 4:3-4; 2 कुरिततोर

1:12; 2 तिमोति 1:3 ✧ 23:2 23:2 24:1 ✧ 23:2 23:2 योहन 18:22 ✧ 23:3

23:3 मत्याल 23:27

अडोडः वेहतपु, नावा नेयम कीयलाहि, निमा उदिसाय मति, साङ्गमता विस्दते नाक नल्हतलाहि, उकुम ईयलाह आतिन अय?☆” इतोःग.*

4 पया अगा निच मतोर पोलुन इतोर, “उल्टा देवुळता मोदुल पेर्माने मर्लबडिहनिन अय?” इतोर.

5 इतस्के पोलु इतोःग, “दादालोरिर, वेग मोदुल पेर्माल इनजोर नना पुन्ज मतेके, अह वळ्हकोन आवेनन. मीवा मुक्यालोरा इद्रम कदर रेहतनद आयो☆ इनजोर, देवुळता साङ्गमतगा रासतद मन्हताये,” इनजोर इतोःग.

6-8 अस्के पया इगा जमा आतोरगा, वळ्गा सदुकिरा तुंगातोर, ओसो वळ्गा परसिरा तुंगातोर मन्हतोर इनजोर, पोलुहक एर्का आता. सदुकिरा विचर इद्रम मन्हता, डोलतोर बेस्केन जीवा अरवोर,☆ ओसो देवतुलक इलेडः, ओसो हानस्क वने इलेडः इनजोर इन्हतोर.☆ मति परसिर बार, इव सबे पोल्लोना पोगोन आसा कीस्तोर. अदिनेनाहक पोलु बेसे मेगिक्स केयलाह बोटटोग, “दादालोरिर, नना परसि मन्कनन!☆ नावा तादोर-बाबोर वने परसिरे मतोर. मन्जाय, नना डोलतोर वने जीवा अरयहतोर इनजोर, विस्वस कीयनेनाहके,☆ वेर नाक पर्हकिस ऊळिहतोर,” इनजोर इतोःग. पोलु इव पोल्लोड इतस्के, उदतोर तगवाड केवालोर रेंड तूस्क आसि, परसिरा, सदुकिरा नडुम वहचळ पुटटा.

9 वहचळ पुटटस्के, ओरा नडुम पकाय रोदा आता. अगा उदतोर परसिरा तुंगाताहि उय्तुर साङ्गमगूस☆ तेदिसि, “माक इतेके वेग पोलुनगा बाताले तप दिसो.☆ देवुळदीपताहि ओना संगे बेदाय हानाल तेला, इलवेके देवुळता देवतुलि, वेना संगे वळ्हकिस मनदगा, अद बेद्रमि?” इनजोर बेरा आल्काते इतोर.

10 ओरगा इचोटा जगळम आता इतेके, वेन हळ्किहतोर तेला इनजोर, सीपय्कना मुक्याल रेयतोःग. पया “पोलुन ओरगडाहि पेसिह कीसि, सीपय्कना किलेतगा ओम्हट्टु,” इनजोर सीपय्किन उकुम ईतोःग.

11 पया अदे नग्का, येसुसामि पोलुनगा लेकाते वासि, “पोलु निमा रेयमा! बेद्रम इद येसुसलेम सहरतगा, नावा पोल्लोता साक्सि ईतिन, अद्रमे रोम सहरतगा वने,

☆ 23:3 23:3 व्यक्थाविवरण 25:2 * 23:3 23:3 मोसानाड अडोडः वेहतपु, बोना तेला तोहतद तप करल आयवालेवा, ओन्कु सिक्सा ईयनद आयो. ☆ 23:5 23:5 पेसमुळि 22:28 ☆ 23:6-8 23:6-8 1 कुरिततोर 15:12 ☆ 23:6-8 23:6-8 मत्याल 3:7; 22:23-24; मार्कल 12:18; लूकाल 20:27 ☆ 23:6-8 23:6-8 26:5; पिल्लिपितोर 3:5 ☆ 23:6-8 23:6-8 24:15,21; 26:8; कुलुसितोर 1:3-5 ☆ 23:9 23:9 मार्कल 2:16; लूकाल 5:30 ☆ 23:9 23:9 23:29; 25:25; 26:31; 28:18

नावा ढोल्लोता साक्सि नीक ईयना मन्हता,” इनजोर वेहतोग.✧

ढोलुन यहुदिर हक्कलाह डाव कीस्तोर

12 इमा दिया सकरि, ढोलुन हक्कलाह, उय्तुर यहुदिर जमा आस विचर कीतोर.✧ विचर कीसि, “इंजेक ढोलुन हक्कवालेवा, माट गाटो-जावा तिनवल-उनवल. माट अद्रुम केवेके, देवुळ माक उंदियदेबा लेट्नेन ईयि तेला,” इनजोर किरिया कीतोर.

13 इद्रुम किरिया कीतोऱ, रेंड वीसाहकाय एक्वाय मतोर.

14 ओर मन्कलोर ढेर्मांलोरगा ओसो यहुदिराड् ढेदल्कनगा अन्जि, “माट ढोलुन हक्कवालेवा, बाताले तिनोम-उनोम आयकोम, ओन हक्कवेके देवुळि माक उंदियदेबा लेट्नेन ईयि तेला इनजोर, किरिया कीतोम.✧

15 अदिहक मीट इद्रुम कीम्हट, इंजेक तग्वाड् केवालोरगा संगे, सीपय्कना मुक्यान बेस तेळियिह कीसि, इद्रुम कबुर लोहाट. ‘माट ढोलुन ओसोवने बेस ताल्हकना मन्हता. अदिहक ओन ओसो मयगा लोहचीम,’ इनजोर कबुर लोहाट. ओग मिथगा एवयनामुनेन, ओन हक्कलाह माट नडुम अगदे मकिस, तयर आस मनदकोम,” इनजोर इतोर.

16 ढया इद्रुम अगदे केपिसि, ढोलुन हक्कलाह आयडाड् कीयह्पा, ढोलुना अनेमग केंजतोग. केंजिसि ओग सीपय्कना किलेतगा अन्जि, ढोलुन वेहतोग.

17 अस्के ढोलु दरोगा साय्बान केयिसि, “वेग ढेकान सीपय्कना मुक्यानगा ओम साय्ब, वेग बातालो मति कबुर ततोग अले,” इनजोर इतोग.

18 अस्के ओग दरोगाल, सीपय्कना मुक्यानगा वेग ढेकान ओतोग. ओसि “माट दोहच तासतल ओग ढोलु नाक केयिसि, वेग ढेकान नियगा तता वेहतोग, वेग नियगा बातालो मति कबुर ततोग अले,” इतोग.

19 ढया सीपय्कना मुक्याल ओग ढेकाना कयदुन ढोसि, ढोरे इलवा जागातगा ओसि, “बाताल ढोल्लो मन्हता अले, वेहा?” इनजोर ताल्हकतोग.

20 अस्के ओग ढेकाल इतोग, “यहुदिराड् ढेदल्क जमा आसि, इद्रुम विचर कीदुर: नाळि ढोलु मामान ओसोवने तग्वाड् केवालोरगा तचि, ओसोवने ओन बेस ताल्हकना मन्हता इनजोर, नियगा अर्जि कीयनुर.

21 मति निमा ओरा ढोल्लोतुन विस्वस कीस, मामान ओरगा लोहमा साय्ब. रेंड वीसाहकाय एक्वा मन्कलोर, ढोलुन हक्कवालेवा, गाटो-जावा तिनवल-उनवल,

ओन हक्कवालेवा तितेके, देवूळि माक लेटनेन ईथि तेला इनजोर, किरिया कीतोर. ✨
अदिनेनाहक ओर मकिस केपिह्तोर, इंजेक ओन हक्कलाह तयरे मन्हतोर. ओन
पंचतगा ओम्हट्ट इनजोर, निमा उकुम ईयनदिने केपिह्तोर,” इनजोर ओग पेकाल
ओरा पोल्लोतुन सीपय्कना मुक्यान वेहतोग.

22 वेहतस्के सीपय्कना मुक्याल इतोग, “निमा नाक मुनेन इव पोल्लोडः वेहतिन,
मति ओन वेहतन इनजोर बोने वेहमा बहा” इन्जि, ओग पेकान अगडाह लोहचीतोग.

सीपय्क पोलुन पेलिक्स गुमसिनगा ओस्तोर

23 पया वेग मुक्याल इर्वर दरोगालोरिन केयिस इतोग. “पोलुना संगे दायलाह,
रेंड न्हक सीपय्कु, कोडाने उदिस अनवालोर मूंड वीसाडः दहा (70) मुल, ओसो
रेंड न्हक गोम्काडः पोयवालोरिन तयर तासाट्ट. ओर नम्का नव एगनेके केसरिया
सहरते ✨ अनिर.

24 ओसो पोलुहक दायलाह, कोडाडः तयर कीस तासाट्ट. अविस्कने पेलिक्स
गुमसिनगा ✨ पोलुन सुकमते एक्सिह कीयिर,” इनजोर वेहतोग. †

25 वेहचि गुमसिहक सीटि वने रासतोग. अद सीटटगा इद पोल्लो रासतद मता.

26 “नना कलोदियुस लूसियानन, गुमसि पेलिक्स महरज साख्याहक सीटि
रासलाह आतन, नीक जोहर.

27 नना पोलु इनवाल मन्कन नियगा लोहतलाह आतन. यहुदिर वेग मन्कन
पोसि हक्कसोर मतोर, मति वेग रोमि मन्कल इनजोर नना केंजतस्के, ✨ सीपय्कना
संगे अगा अन्जि, ओरगडाहि वेन एहतन. ✨

28 एहचि, वेना पोगोन ओर बेद पोल्लोता कसुर ओपतोर इनजोर पुनदलाह,
ओराडः तग्वाडः केवालोरगा ओतन. ✨

29 मति मावा रोमि काय्दाता लेहका, जेलतगा तासना तेला, आयवेके हक्कना
सिक्सा तेला, इद्रमता लायकता वेना लोप्पा बाताले कसुर दिसो. ✨ इव सबे ओराडः
अडोडः-उतुर्कनाडः कसुर्क तासतोर ✨ इनजोर, नना पुतन.

✨ 23:21 23:21 23:12,14 ✨ 23:23 23:23 8:40; 9:30; 10:1,24; 11:11;
12:19; 18:22; 21:8,16; 23:33; 25:1,4,6,13 ✨ 23:24 23:24 23:26,33;
24:1,3; 25:14 † 23:24 23:24 पेलिक्स येसु पुटटापया 52-60 वर्साने यहुदा पटटा गुमसि
मतोग. ✨ 23:27 23:27 22:25-29 ✨ 23:27 23:27 21:32-36 ✨ 23:28
23:28 22:30 ✨ 23:29 23:29 23:9; 25:25; 26:31; 28:18 ✨ 23:29
23:29 18:15; 25:19

30 वेन बोरो यहुदिर हव्कलाह डाव तेंडटोर इनजोर, नाक एर्का आताहकु, ✨ वेन चट्टिपट नियगा लोहतन. पेलिक्स गुमसिना मुनेह वेनगा मनदनव कसुर्किन तोहाट इनजोर, वेना पोगोन कसुर ओपवालोरीन वेहतन, ” इन्जि अद सीटटगा रासतोग.

31 अद्रमे पया नग्का, सीपय्क तमा मुक्याल वेहतप लेहका, पोलुन नग्काडा-नग्काने ओतोर. अनेक अनेके अंतिपत्रि सहरते एवतोर. ‡

32 पया इमा दिया “पोलुन, माट केसरिया सहरतगा ओयकोम” इनजोर, कोडानोर सीपय्क वेहतोर. ओर इद्रम वेहतस्के, पिसतोर सीपय्क येस्सलेमता किलेतगा मलतोर.

33 कोडानोर सीपय्क केसरिया सहरते एवतोर, एवताहे गुमसिनगा सीटटुन ईसि, पोलुन ओना मुनेह ततोर.

34 गुमसि सीटटुन अर्वताहे “निमा बेद पटटोनिन” इनजोर पोलुन ताल्हकतोग. ताल्हकतस्के ओग किलिकिया पटटोग ✨ इनजोर एर्का आता.

35 एर्का आतस्के, “नीवा पोगोन कसुर वाटवालोर वातस्के, नीवा नेयम कीकन,” इनजोर इतोग. पया पोलुन बेरोग एरोद राजाल § पंडटद सर्करि लोतगा तास वेहचि, “वेना राका मन्हटु,” इनजोर गुमसि सीपय्किन उकुम इतोग.

24

गुमसिना मुनेह पोलुनगा कसुर्क वाटिह्तोर

1 पया एयुड दियाड आनेके, अनन्या पेर्माल ✨ ओसो यहुदिराड उय्तुर पेदल्कु, वेरु तिरतुलु पेदिरतोग वकिलिन पोसि, केसरिया सहरते वातोर. वासि पेलिक्स गुमसिना मुनेह, ✨ पोलुना पोगोन कसुर तोहतोर. ✨

2-3 पया पेलिक्स पोलुन तता वेहतोग. ततस्के तिरतुलु वकिल ओना पोगोन इद्रम कसुर वाट बोटटोग इतेके, “ओ पेलिक्स महरज, निमा राजेम ताकिह कीयनस्केडाह, माट यहुदा पटटोरुम मुर्तिय लळय आयवा मतोम. नीवाय तेल्वतेनाहकु, मावा जाततोर सुद्रेम आसोर दास्तोर, तानेनाहकु नीक जोहर आयि. माट बेक अतेकाय, नीवा मयगा मनदनद इद्र गूनमता अमेसा सीता कीय्हनोम.

✨ 23:30 23:30 23:19-21 ‡ 23:31 23:31 इद्र जोक-जोक डेडा वीसा कोस्कना पचनम आंदु. ✨ 23:34 23:34 21:39; 22:3 § 23:35 23:35 येसु पुटटस्के बोग राजाल बेल्हेम नाटेनोरिन तिपल कीस मतोग, वेगे बेरोग एरोद राजाल आंदोग. (मत्याल अद्रयय 2 ऊळाटु)
✨ 24:1 24:1 23:2 ✨ 24:1 24:1 23:24 ✨ 24:1 24:1 25:1,15

4 नना नीक वेल्लाडेः पोल्लोड वेहच तिपल केवोन मति, नीवा गूनमते मावाड रेंड पोल्लोना अर्जतुन केंजा.

5 वेग मन्कल जग्ळा पुटिह केवाल, बूममेंड मनवालोर् सबेटोर यहुदिरा नडुम कोंटेडः पुटिह केवाल. ओसो वेग नासरिरा लाग्वद तुंगाता पेदामन्कल आंदोग.*

6 मावा मंदिरतुनकळवोग कीयलाह आसोर मतोग, ✨ मति अद्रम केवाह माट वेन पोयतोम. [अस्के माट मावाडः अडोना लेकाते वेन सिक्सा ईस मनेरोम.

7 मति सीपय्कना मुक्याल लूसियाल ✨ वासि, मयगडाहि वेन ऊंदिस ओतोम. ✨

8 ओसि वेना पोगोन कसुर वाटोरिन, नियगा वायलाह वेहतोग. †] इंजेके निमान वेन ताल्हकिस ऊळा, अस्के माट कसुर्क वाटटव सबे पोल्लोन निमा पुनदकिन, ” इतोम.

9 अस्के अगा वास मतोर यहुदिर वने वकिलनेह आसि, इव पोल्लोड निटमे इनजोर इंदुर.

पोलु तनाडः पोल्लोडः पेलिक्स गुमसिन वेहतहतोग

10 पया गुमसि पोलुन निमा वेहा इनजोर कय तोहतोग. अस्के पोलु इद्रम वेहतलाह बोटटोग इतेके, “महरज, निमा वेल्लाडेः वर्सांडः, मावा यहुदा पटटगा नेयम कीसोर मतिन इनजोर पुतन. अदिनेनाहक गिर्दाते नना कसुरलेवोनन इन्जि तोहतहनन.

11 बारा दियाना मुने, नना देवुळतुन मोळकलाह येस्सलेमतगा अन्ज मतन. इद पोल्लो निटम इनजोर, निमा वने ताल्हकिस पुनदा पगयकिन.

12 देवुळता पार्तनाताडः लोहकनगा आयि, मंदिरतगा आयि, सहरतगा आयि, नना बोनाय संगे गिटोगटो आयनदिन वेर ऊळोर. ओसो लोक्ुरिन जमा कीसि, रोदा पोय्पिह कीयनदिन वने ऊळोर. ✨

13 नावा पोगोन वेर वाटटोर अव कसुर्कनाडः पोल्लोडः निटमे इनजोर तोहतलाह, वेरगा साक्सि वने इले. ✨

* **24:5 24:5** येसु नासरेत नाटे बेसिस मतोग, अदिहक ओन विस्वस केवोर यहुदिर, येसुना विस्वसिरिन नासरिर इंदुर. ✨ **24:6 24:6 21:28** ✨ **24:7 24:7 23:26; 24:22** ✨ **24:7 24:7 21:33** † **24:8 24:6-8** अस्के माट मावाडः अडोना लेकाते वेन सिक्सा ईस मनेरोम. मति सीपय्कना मुक्याल लूसियाल वासि, मयगडाहि वेन ऊंदिस ओतोम. ओसि वेना पोगोन कसुर वाटोरिन, नियगा वायलाह वेहतोग. वेल्लाडेः पाळनाड मोदुल काम्देहकनगा इद पोल्लो वावो. ✨ **24:12 24:12 24:18; 25:8** ✨ **24:13 24:13 25:7**

14 “मति इद उंद पोल्लो नना कबुल आय्हनन. बेद अगदुन वेर लाग्वा अगदा तुंगा इन्हतोर, अदे येसुसामिन विस्वस कीयनद अगदे नना ताकिस, मावाड तादोर-बाबोरा देवुळतुन माळिहनन. मोसानाड अडोनगा, ओसो देवुळता कबुरतोर साझमतगा रासतव सबे पोल्लोन माळिहनन.✧

15 देवुळि उंद दिया हातोरगडाहि सेतेमतोरिन, लाग्वोरिन तेग्किह कीयगा इनजोर, वेर देवुळता पोगोन आसा तासतप लेहका, नना वने आसा तासिहनन.✧

16 अदिहक देवुळता मुनेह आयि, लोकुरा मुनेह आयि, अमेसा जीवाताहि कसुरलेवप मन्जि, ताकलाह ऊळिहनन.✧

17 “नना वेल्लाडे वर्साड येस्सलेम इलवा मतन, मति इंजेके मावा गरिब यहुदि जाततोरिनाहक, जमा कीतद दर्मम एव्हिह कीयलाह,✧ ओसो मंदिरतगा देवुळतुहक मोक ईयलाहि, येस्सलेम वास मतन.

18 मंदिरतगा एडना रिबजतुन मारिह कीतापया, ओर नाक मंदिरतगा ऊळतोर.✧ अस्के अगा नावा संगे वेल्लाय मुल इलोर आसि, बातय रोदा वने इलो.✧

19 मति आसिया पटोर उय्तर यहुदिर अगा वास मतोर, ओरे रोदा पोयलाह बोटोर.✧ नावा बातालाय तप मतेक अचोन, नयगा कसुर वाटलाहि ओर इगा वास मनेर.

20 अले वेर इगा नितोरे वेहिर, येस्सलेमते तग्वाड केवालोर अद दिया नावा बाताल कसुर दोकिह कीतोर.

21 आं ‘डोलतोर वने जीवा अरयहतोर इनजोर, नना विस्वस कीताहकु, नाक पर्हकिस ऊळिहनिर अय!’ इनजोर इद उंद पोल्लोतुन मात्रम, निटमे ओरा मुनेह जोरते केयिस वेहतन,”✧ इनजोर पोलु इतोग.

22 पेलिक्स इतेके येसुसामिन विस्वस कीयनद पोल्लोतुन बेस केंजिस मतोग, अदिहक “सीपय्कना मुक्याल लूसियाल✧ वातापया, नीवा पोल्लोता पय्सल कीकन,” इनजोर वेहच मारिह कीतोग.

✧ 24:14 24:14 25:8; 26:4-7,22-23; 28:23 ✧ 24:15 24:15 दानियेल 12:2; मत्याल 25:46; योहन 5:28-29; 11:24; बळयि 23:6-8; 26:6 ✧ 24:16 24:16 23:1; 1 कुरिततोर 10:32; 2 कुरिततोर 1:12; 2 तिमोति 1:3; इब्रितोर 13:18 ✧ 24:17 24:17 रोम सहरतोर 15:25-28; 1 कुरिततोर 16:1-4; 2 कुरिततोर 8:1-4; गलातितोर 2:10 ✧ 24:18 24:18 21:26-28 ✧ 24:18 24:18 24:12 ✧ 24:19 24:19 21:27-28 ✧ 24:21 24:21 23:6 ✧ 24:22 24:22 23:26; 24:7

23 पया दरोगान इद्रम उकुम ईतोग, “पोलुन दोहवालेवा जेलतगा तासा. ओसो ओना तोळतोर बातालाय ईयलाह वातेके, ओरिन रोमिह केमा,” ✧ इनजोर इतोग.

पेलिक्सिहकु दुससिलाहकु, येसुना कबुरि

24 उचुक दियाना पया, पेलिक्स तना मुते, यहुदि आंचाळ दुससिलान पोस वातोग. ‡ पया पोलुन केय लोहतोग, पोल् वातस्के येसु किस्तुन विस्वस कीयनद पोल्लोतुन, आळ इर्वुर केंजसोर मतोर.

25 अस्के देवुळता सेतेमते बेद्रम ताकना, मेंदुदा उळ्बेतुन बेद्रम आव्रे कीयना, ✧ देवुळ आक्रिते दुनियामेटोरा नेयम बेद्रम कीयगा, इव पोल्लोन पोल् वेहतोग. पया इव पोल्लोड केंजिस, पेलिक्स पकाय रेयिस पोलुन इतोग, “इंजेके आस्ता, निमा अन, नाक पुसत दोर्कतेक, अचोन नीक केयकन” इनजोर, ओन लोहतोग.

26 पोल् जेलतगडाह पेसलाह, कुस्क्ने नावा कयदे कोताड ईयनोग, इद्रम गुमसिना आसा वने मंदु. ✧ अदिहक ऊक-ऊके ओन केयिस गोटिड कीदोग.

27 मति रेंड वर्साड आनेके, पुर्कियुस पेस्तुस पेदिरतोग, ✧ पेलिक्सना जागातगा गुमसि आतोग. § पया पेलिक्स दायहपा, पोल् कसुरलेवोग इनजोर पुन्ज तेला, यहुदिरिन गिर्दा कीयलाह, ✧ पोलुन जेलतगडाह विळसवाय अतोग.

25

कयसर राजानके दायलाहि पोलुना अर्जि

1 पेस्तुस गुमसि यहुदा पटटा केसरिया सहरते ✧ एव्सि, मूंड दियाना पया, अगडाह येस्सलेम सहरते अतोग.

2 अगा पेर्माँलोर ओसो यहुदिराड पेदल्कु ओनगा वासि, पोलुना पोगोन कसुर तासलाह आतोर. ✧

✧ 24:23 24:23 27:3; 28:16 ‡ 24:24 24:24 इद दुससिलाल, मुने हातोग एरोद अग्रिपा राजाना वीसा मयाळ आंदु. ओसो अदयय 25 अगा वावाल दुसोग अग्रिपा राजाना एलाळ आंदु.

✧ 24:25 24:25 2 पन् 1:6 ✧ 24:26 24:26 24:17 ✧ 24:27 24:27 25:1,4,9,12; 26:24-25,32 § 24:27 24:27 येसु पुटटापया 60-62 वसनि पेलिक्स गुमसिना जागाते, वेग पुर्कियुस पेस्तुस गुमसि आतोग. ✧ 24:27 24:27 12:3; 25:9 ✧ 25:1 25:1 8:40; 9:30; 10:1,24; 11:11; 12:19; 18:22; 21:8,16; 23:23,33; 25:4,6,13 ✧ 25:2 25:2 24:1; 25:15

3 पोलुन नडुम अगदगान हळ्कना मता,✧ अदिनेनाहक “मुर्बत कीसि पोलुन केसरियाताहि येस्सलेम लोहचीम, साय्ब” इनजोर, पेस्तुस गुमसिन अर्जि कीतोर.

4 अस्के गुमसि इतोग, “पोलु इंजेके केसरिया सहरता जेलते मन्हतोग. इंजेक उचुक दियाने, नना वने अगा दाकन.

5 अदिहक मियगडाह मुक्या मन्कलोर नावा संगे वायिर! ओग मन्कना पोगोन बाताल कसुर मतेके, ओना कसुरतुन मीटि तोहतकिर,” इतोग.

6 अद्रमे पया पेस्तुस गुमसि आट-दहा दियाना लेहका ओरा संगे मन्जि, येस्सलेमताहि केसरिया सहरते मलतोग. अस्के ओना संगे, यहुदिरा मुक्या मन्कालोर वने वातोर. इमा दिया नेयम कीयनद जागातगा उदिसि, पोलुन तता वेहतोग.

7 पोलु वातस्के, येस्सलेमताहि वातोर यहुदिर पोलुना सर्ने निचि, ओना पोगोन वेल्लाडे बेराड कसुर्क वाटटोर.✧ मति अव कसुर्किन ओर करल कीया पगवोर.✧

8 अस्के पोलु इतोग, “नना यहुदिराड अडोन बूळे केवोन, मंदिरतगा बाताले तप कबळ केवोन, ओसो रोम राजेमताकय्सर राजाना अडम वने, बाताले पोल्लो वळ्हकोन,” इतोग.✧

9 पोलु अद्रम इतापया, यहुदिर गिर्दा आयिर इनजोर,✧ पेस्तुस पोलुन इतोग, “इव पोल्लोना नेयम, येस्सलेमतगा नावा मुनेह आयि इनजोर, निमा तयर महनिना?”✧ इतोग.

10 मति पोलु इतोग, “निमा कय्सर राजाना रोमि सर्करता अदिकरते नेयम कीय्हनिन. इंजेक रोम सर्करता कोरोटटे नना नितन, अदिनेनाहक इगाने नावा नेयम आयना गावले. यहुदिराड अडोना बातालतुने बूळे केवोन इनजोर, निमा बेस पुतिन.

11 नना हळ्कना सिक्सा लायकता कसुर कीतेके, डोललाह तयरे महनन. मति बेव पोल्लोना लोप्पा, वेर यहुदिर नावा पोगोन कसुर वाटलाह आतोर, अव पोल्लोड जोल मतेक, बोगे नाक वेरा कयदे पोस ईया पगवोग. (इंजेके इगा केसरियाते नावा नेयम आयवेके, नाकु रोम सहरतगालोहचीम.) अगाने कय्सर राजाना मुनेह, नावा नेयम आयि इनजोर अर्जि कीय्हनन,✧ साय्ब,” इतोग.*

✧ 25:3 25:3 9:24; 20:3,19; 23:12-15 ✧ 25:7 25:7 24:5-6 ✧ 25:7 25:7 24:13 ✧ 25:8 25:8 6:13; 21:27-28; 24:12; 28:17 ✧ 25:9 25:9 12:3; 24:27 ✧ 25:9 25:9 25:20 ✧ 25:11 25:11 25:21,25; 26:32; 28:19 * 25:11 25:11 पोलु रोमि मन्कल मताहक, ओनाग इद्रमता अर्जि कीयनद अदिकर मता.

12 पया पेस्तुस तनाडः मंत्रिरा संगे वळ्हकिस “निमा कयसर राजाना मुनेह नावा नेयम आयि इनजोर अर्जि कीतिन, ओनगान निमा दाकिन,” इनजोर पोलुन इतोग.✧

अग्रिपा राजान, पोलुना लोप्पा, पेस्तुस वेहतहतोग

13 बेचोको दियाना पया बाताल आता इतेके, एरेटा पटटा गुमसि अग्रिपा राजाल,† तना एलाळि बेर्निके बार अगा वातोर. वेर केसरिया सहरतगा,✧ पूनोग गुमसि पेस्तुसिन कलियलाहि वातोर.

14 एलाग इर्वुर अगा वेल्लाडे दियाडः मतोर. अद तूकने पेस्तुस पोलुना नेयमता लोप्पा, अग्रिपा राजानु वेहतोग. “मुनेतोग गुमसि पेलिक्स बाताल कीतोग, ओबोर्गो मन्कन इगान जेलते वाटिस अतोग.✧

15 बेस्के नना येस्सलेमतगा मतन, अस्के अगडोर पेर्मांलोर ओसो यहूदिराडः पेदलकु, ओना पोगोन कसुर वाटिसि, ‘वेग कसुर कीतोग, वेन्क हामुरता सिक्सा ईम’ इनजोर, नाक ताल्हकतोर.✧

16 ताल्हकतस्के नना ओरिन इतन, ‘बेचानाह कसुर तोहवालोर मुनेह, कसुरतोग मन्कल निचि, तना कसुरता लोप्पा बयन एवोग, अचानाह ओन्क सिक्सा ईयना, अद्रमता रोम सर्करता उतुर इले,’ इतन.✧

17 अद्रम इतस्के, ओर यहूदिर इगा वातोर, वातस्के नना आल्सेम केवालेवा, इमा दिया नेयम कीयनद जागातगा उदतन. उदिसि, ओग पोलु इनवाल मन्कन, नावा मुनेह तता वेहतन.

18 ओना पोगोन कसुर वाटवालोर निचि, कसुरताडः पोल्लोडः वेहतोर. मति बेद्रम नना विचर कीस मतन, अद्रमता कसुरताडः पोल्लोडः वेर वेहोर.

19 मति ओर तमाय दर्मताडः पोल्लोना लोप्पा, ओसो बोगो येसु पेदिरतोग मन्कना लोप्पा, वेर यहूदिर पोलुन कट्ला कीदुर.✧ वेग येसु डोलिसाय मति जीवात मन्हतोग, इद्रम पोलुना इनमुळ मन्हता.

20 इद्रमताडः पोल्लोन बेद्रम नेयम कीयनद इनजोर, नना एक्बेक आस मतन. अस्के ‘इव पोल्लोना नेयम येस्सलेमतगा बेस आयना इन्जि, निमा अगा दाकिना?’ इनजोर पोलुन इतन.✧

✧ 25:12 25:12 25:25; 27:1 † 25:13 25:13 बळयिर 12:1 वचनते मनवाल एरोद अग्रिपाना मगि, वेग अग्रिपाल आंदोग. ओन राजाल इतेक तेला, रोम सहरते मनवाल बेरोग कयसर राजाल ओन्क अदिकर ईताहके, राजेम कीदोग. ✧ 25:13 25:13 8:40; 25:1,4,6 ✧ 25:14 25:14 24:27 ✧ 25:15 25:15 25:2-3 ✧ 25:16 25:16 25:4-5 ✧ 25:19 25:19 18:15; 23:29 ✧ 25:20 25:20 25:9

21 इतस्के पोल् इतोग, 'आयो, कय्सर राजानाये मुनेह, नावा नेयम आयि.☆ ओग नाक नेयम कीसीयनाह, नना जेलतगान मनदकन,' इनजोर इतोग. अदिहक नना ओन कय्सर राजानगा लोहनाहजोम, जेलतगान मनेग इनजोर उकुम ईतन☆," इतोग.

22 अस्के अग्रिपा राजाल पेस्तुसिन इतोग, "अले, ओग मन्कल वेहतनदिन, नना वने केंजकन," इतोग. इतस्के पेस्तुस इतोग, "अले, अह इतेके नाळिय केंजकिन," इतोग.

पोलुन अग्रिपा राजाना मुनेह ततह्तोर

23 अद्रमे पया इमा दिया, अग्रिपा राजाल, बेर्निके, वेर एलाग इर्वुर,☆ बेरा गिजुरते वातोर. वासि मीटिङ कीयनद बेरा अराते ओळियतोर. सीपय्कना मुक्यालोर ओसो सहरतोर साव्कर मन्कलोर अगा वातोर. अस्के "पोलुन पोस वाट" इनजोर, पेस्तुस उकुम ईतस्के, पोलुन ततोर.

24 ततस्के पेस्तुस इतोग, "ओ अग्रिपा राजा ओसो इगा जमा आतोर लोकुरिर, वेग मन्कन ऊळलाह आतिर. येस्सलेमतगा वने, इगा वने, वेल्लाटोर यहूदिर नयगा वासि, वेना पोगोन कसुर वाटोर.☆ वेन जीवात तासनायो इनजोर केयतोर.☆

25 नना इसि वेन हक्कना लेहकाडा, वेग बाताले कसुर केवोग इनजोर पुतन.☆ मति कय्सर राजाना मुनेह, नावा नेयम आयि इनजोर, वेग तनाय अर्जि कीतोग. अदिहक नना वेन रोम सहरते कय्सर राजानगा लोहतलाह विचर कीतन.☆

26 मति वेन लोहनेके, नावा कय्सरसामिहक वेना कसुरता लोप्पा बाताल रासिस लोहतकन इनजोर, नना पुनोन. अदिहक मीट वेनाड केंजतापया, बेदाय पोल्लो नाक रासलाह दोर्कगा बहा इनजोर, इगा मीवा मुनेह वेन ततन. कासा इतेके नीवाड बुदिङ ताल्हकिह्नन, अग्रिपा राजानिन.

27 जेलते मतोग मन्कन, कय्सर राजानगा लोहनेके, ओग बाताल तप कीतोग इनजोर रासवालेवा, उंदियदेबा लोहतनद ओप्पगाया?" इतोग.

☆ 25:21 25:21 25:11,25; 26:32; 28:19 ☆ 25:21 25:21 25:11-12

☆ 25:23 25:23 25:13; 26:30 ☆ 25:24 25:24 25:2,7 ☆ 25:24

25:24 22:22 ☆ 25:25 25:25 लूकाल 23:4; बळयि 23:9,29; 26:31; 28:18

☆ 25:25 25:25 25:11-12,21; 27:1

26

अग्रिपा राजाहकु पोलु तना साक्सि वेहतहतोग
(9:1-22; 22:3-16)

1 पया अग्रिपा राजाल पोलुन इतोग, “इंजेके नीवाड पोल्लोड वेहता पगयहनिन.” इतस्के पोलु (नना वळ्हकलाह आतन इन्जि तोहतलाह,) तना कय अहचि, इद्रम पोल्लोड वेहता बोटटोग इतेके,

2-3 “ए अग्रिपा राजानिन, यहुदिर नावा पोगोन वाटटव कसुरताड पोल्लोना लोप्पा, नाक नीवा लेहकाडोग मन्कना मुनेह वेहतलाह अग दोर्कता इतेके, नना नेंड पका गिर्दा आतन. बह इतेके मावा यहुदिरा मनमुळतुन, ओसो मावाड अलग-अलग विचर्किन, निमा बेस पुतिन.* इंजेके नना वेहतनाड पोल्लोन, दया कीसि केंजा इनजोर, नीक जोहर कीयहनन.

4 “मुने नावाय जाततोगा नडुम मन्जि, अहे पया येस्सलेमते वने, उड्लस्केडाहि नावा मनमुळ बेद्रम मता, इदिन वेल्लाटोर यहुदिर पुतोर.✧

5 मावा यहुदि दर्माताड अडोन, सबेट्काय पका नोमनद तुंगातोनन आंदन, इतेके परूसिरा तुंगातोनन, इदिन यहुदिर बेस पुतोर.✧ इद्र पोल्लो निटम इनजोर तमा विचर मतेके, साक्सि ईयिर.

6 इंजेक इसि इद्रम आता इतेके, देवुळि मावाड तादोर-बाबोरिहक मुनेन बेद पोल्लो विळिसस मता,✧ अदे पोल्लो निटम आयगा इन्जि, नना आसा तासतन.✧ तासताहके नावा नेयम आस्ता.

7 देवुळ इदे पोल्लोतुन निटम कीयनद आसाते, मावाड बारा कूळिनोर इस्रयेल लोकुर, देवुळतुन नक्का पिळिवळ, पियल-पोळद मोळकसोर, पोल्लो विळसतदिन अद निटम कीयगाये इनजोर, माळसोरिन केपिहतोर.✧ ओ राजा, नना वने अद्रमे आसा तासतन,✧ इदिना लोप्पा यहुदिर नावा पोगोन कसुर वाटटोर.

8 देवुळि हातोरिन जीवा अर्हतनद पोल्लोतुन✧ नना पोकुर कीसोर महनन, इदिन मीट बाराहक नमविर?

* **26:2-3 26:2-3** अग्रिपा राजाहकु, यहुदिरा मोदुल पेर्मान निल्पिह कीयनद अदिकर, रोम सर्करताहि ईतद मता. अदिहक यहुदिराड पोल्लोड बेस पुंदोग बहे. ✧ **26:4 26:4** ग्लातितोर 1:13-14; पिल्लिपितोर 3:5-6 ✧ **26:5 26:5** 22:3; 23:6-8; ग्लातितोर 1:13-14; पिल्लिपितोर 3:5 ✧ **26:6 26:6** 13:32; रोम सहरतोर 1:2; 4:13; 9:4 ✧ **26:6 26:6** 24:15; 28:20 ✧ **26:7 26:7** पिल्लिपितोर 3:10-11 ✧ **26:7 26:7** 24:15; 28:20 ✧ **26:8 26:8** 23:6-8; 24:15

9 “नना वने मुने अद्रमे, नासरेत नाटेनोगा येसुन विस्वस केवालोरिन, पका तिपल कीयना इनजोर, विचर कीसोर मतन.✧

10 पया नना अद्रमे येस्सलेमतगा कीतन. सामिना वेल्लाटोर मन्कलोरिन जेलते वाटलाहि, नना पेर्मांलोरगडाहि अदिकर ताल्हकिस जेलते वाटटन.✧ तग्वाड केवालोर ओरिन हक्कना सिक्सा ईयहपा, ओरिन हक्काट इनजोर इंदन.✧

11 बेगा बेगा देवुळता पार्तनाताड लोहक मताड, अगा बेचानाह किर्स्तुनोर येसुन पास्कोर, अचानाह नना ओरिन पका सिक्सा कीदन. ओसो यहुदिरा बूमतुहक अबर मतव सहर्कनगा वने अन्जि, ओरिन तिपल कीदन,✧ अचोन ओरा पोगोन ओड आंदन.✧

12 “अद्रमे उंद देबा, पेर्मांलोर नाक दमिस्क सहरते, येसुनाड विस्वसिरिन पोयतलाह, अन इनजोर वेहचि, अद कबळतुन कीयलाहि अदिकर ईतोर. अस्के नना अनजोर मतन.

13 अनेके नेक निच मता, अस्के पोगोटाहि पोळदता वेहचतुहकाय एक्वा दीचतद वेहच, नावा ओसो नावा तोळतोर पोगोन, सर्ने वेहच अरतदिन ऊळतन.

14 अद वेहच अरतस्के, माट सबेटोरम नेल देळब अरतोम. अरतस्के नना उंद आल्का इन्नि पोल्लोते✧ इद्रम केंजतन इतेके, ‘ए सोलु, निमा नाक बाराहक तिपल कीयलाह आतिन? कोंदा त्तिरतुन लाता ईतेक बेद्रम गडिहता,†(अद्रमलेहका नावा पोल्लोतुन अडम आसोर मतेके,) निमान आरेम आयकिन,’ इता.

15 पया ‘सामि निमा बोनिन आंदिन?’ इनजोर नना इतन. अस्के ओग इतोग, ‘निमा बोन तिपल कीयलाह आतिन, ओगे येसुनन आंदन.

16 अले तेदिस निल्म, बह इतेके निमा नाक ऊळतद पोल्लोतुनु, ओसो नीक तोहतकन अव पोल्लोनु, लोकरिहक वेहतलाह नावा सेवक इनजोर, नीक इंजेक निल्पिह कीयहनन.

17 यहुदिरगा ओसो यहुदि आयवोरगा नीक लोहतहनन. नीक बाताले आयवाह, ओरा कयदाहि पिसिह कीकन.

18 ओरिन ईकळताहि देवुळता वेहचतगा वायनदु,✧देयमदीपता लावताहि

✧ 26:9 26:9 गलातितोर 1:13; 1 तिमोति 1:13 ✧ 26:10 26:10 8:3; 9:1-2,13

✧ 26:10 26:10 7:58; 8:1; 22:20 ✧ 26:11 26:9-11 पिलिपितोर 3:6

✧ 26:11 26:11 मत्याल 10:17; बळयि 22:19 ✧ 26:14 26:14 21:40

† 26:14 26:14 युनानिर बोगाय, बेदे तेला पोल्लो वेहतस्के, केंजवोन इद्रम इंदुर. ✧ 26:18

26:18 योहन 1:5; 2 कुरिततोर 4:4,6; इपिसुसतोर 5:8; कुलुसितोर 1:12-13; 1 तिसलुनितोर 5:5; 1 पत्र 2:9

देवुळतके वायनदु, अग तोहतलाह नीक लोहतहनन. ओर नाक विस्वस कीतेके, ओरा पापमता मापि आयागा, अहे देवुळ आचतोर लोकुरा संगे ओरिहक जागा दोर्कगा,' इनजोर इतोग.

पोलु तना सेवाता पोल्लोतुन वेहतह्तोग

19 “अद्रमे अग्रिपा राजा, पोगोटाहि देवुळि नाक तोहतद लेकाते वेहतदिन बेस केंजिसि, येसु नाक ईतद उकुमतुन माळतन.

20 अदिहक मुने दमिस्क सहरतोर यहुदिरिहकु,✧ पया येस्सलेमतोर यहुदिरिहकु,✧ पया पूरा यहुदिरा बूमतगा ओसो यहुदि आयवोरिहक इंका✧ ‘पापमता अगदाहि मल्सि देवुळतगा वाटु,✧ वासि माट मलतोम इन्जि, बेसताड कबस्क कीस तोहाटु’✧ इनजोर, इद पोल्लोतुन पोकर कीसोर मतन.

21 इदिनेनाहके उयतुर यहुदिर नाक मंदिरतगा पोसि हक्कलाह आसोर मतोर.✧

22 मति नेंड एवनाह देवुळि नाक तोळ ईता, अदिहक उडुलोर-बेरोर सबेटोरिहक साक्सि ईयलाह आतन. देवुळता कबुरतोर ओसो मोसा मुयतोना सास्त्रम, (येसुसामि बाताल कीयनोग इन्जि,) मुनेन वेहच मतोर. अद सास्त्रमतुन विळिसस, नना बेदे वेहोन.

23 अद सास्त्रम बाताल वेहतहता इतेके, ‘देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल किस्तुं तिपल आस डोलनोग.✧ डोलिसि ओसोवने डोलतोरगडाहि सबेटोरिहक मुने जीवा अर्सि,✧ ओगे यहुदिरिहक, यहुदि आयवोरिहक, बेसतल कबुरता वेहच तोहवाल आयनोग✧’ इनजोर, सास्त्रमते रासतद मन्हता,” इनजोर पोलु इतोग.

पोलु अग्रिपा राजाना बुदतुन मिळहतलाह ऊळिहतोग

24 इद्रम पोलु तना बयन वेहतहपा, पेस्तुस इतोग, “ए पोलु, निमा कोन बयमाड आतिन डा!✧ पका कगायतिन अदिहक पिसाड आतिन बहे,” इनजोर जोरते केयतोग.

✧ 26:20 26:20 9:19-22 ✧ 26:20 26:20 9:26-29; 22:17-20 ✧ 26:20 26:20 9:15; 13:46 ✧ 26:20 26:20 3:19 ✧ 26:20 26:20 मत्याल 3:8; लूकाल 3:8 ✧ 26:21 26:21 21:27-28,30-31 ✧ 26:23 26:22-23 मत्याल 26:24; लूकाल 24:25-27,44-46; योहन 5:39; बळयि 3:18,24; 10:43; 13:27,39; 17:3; 28:23; 1 कुरिततोर 15:3-4 ✧ 26:23 26:23 1 कुरिततोर 15:20,23; कुलुसितोर 1:18; तोहचीतव पोल्लोड 1:5 ✧ 26:23 26:23 यशायाह 42:6; 49:6; लूकाल 2:29-32; 2 कुरिततोर 4:4 ✧ 26:24 26:24 1 कुरिततोर 4:10

25 अस्के पोल् इतोग, “आयो पेस्तुस महरज, नना पिसानन आयोन, सेतेमतुन बेसता बुदते वेहतलाह आतन.

26 इव पोल्लोड बोगे पुनवाह आतव आयोड इन्जि, अग्रिपा राजाल वने इव पोल्लोन बेस पुतोग, ✧ इद्रम नाक आसा मन्हता. अदिहक मुर्तिय रेयवालेवा, ओना मुनेह वेहतलाह आतन.

27 ओ अग्रिपा राजानिन, निमा बाताल इहनिन? देवुळता कबुरतोर मुने रासतव पोल्लोन विस्वस कीय्हनिना, केविन? निमा विस्वस कीय्हनिन इनजोर, नना पुतन,” इतोग.

28 अस्के अग्रिपा राजाल पोलुन इतोग, “गळिकहके नाक किर्स्तुना विस्वसि कीयलाहि ऊळिहनिन अय?”

29 इतस्के पोल् इतोग, “गळिकहक आयि, वेल्लाय जोमतुहक आयि, सिरप निमान आयो, इंजेके इगा नावा पोल्लोतुन केंजतोर सबेटोर, इव गोल्स्कने दोहवप मन्जि, नावा लेहका येसु किर्स्तुना विस्वसिर आयिर इनजोर, देवुळतुन अर्जि कीय्हनन,” इतोग.

30 पोल् इद्रम इतापया राजाल, गुमसि, बेर्निके, ओसो ओरा संगे उदिस मतोर सबेटोर तेदतोर.

31 तेदिस अगडाह अबर अन्जि, तमतमा इद्रम वळ्हकलाह आतोर, “वेन हक्कना इलवेक जेलते वाटना लायकता, बाताले वेग कसुर केवोग,” इतोर. ✧

32 अग्रिपा राजाल पेस्तुसिन इतोग, “कय्सर राजाना मुनेह नावा नेयम आयि इनजोर, वेग नीक अर्ज केवेक अचोन, ✧ वेन विळसनह आस मनालि,” ✧ इतोग.

27

पोल् ओडाते रोम सहरतके दायलाह पेसिह्तोग

1 पया अगडाहि माकु ओडाते इतालिया पटटे ✧ लोहतलाह, गुमसि विचर कीतोग. ✧ अदिनेनाहक सायबालोर बाताल कीतोर इतेके, पोल्ना संगे जेलतगा मतोर उय्तुरिन, यूलियुस पेदिरतोग दरोगाना कयदे विळिससीतोर. वेग यूलियुस इतेके, कय्सर राजाना लळयमुडोग आंदोग.

✧ 26:26 26:26 26:2-3 ✧ 26:31 26:31 23:9,29; 25:25; 28:18

✧ 26:32 26:32 25:11,21,25; 28:19 ✧ 26:32 26:32 28:18 ✧ 27:1

27:1 18:2; 27:6 ✧ 27:1 27:1 25:12,25

2 माट आसिया पटटा अद्रमुतियुम सहरताहि वातद ओडातगा उदतोम. अद ओडा आसिया पटटा कचुल मतव सहर्कनगा दायलाह, पेसिस मता. मकिदुनिया पटटा तिसलुनि सहरतोग अरिस्तरकुस* वने, मावा संगे वातोग. (पया केसरिया सहरताहि) पेसतोम.

3 इमा दिया सिदोन सहरतगा* एवतोम. अगा एवतस्के यूलियुस दरोगाल पोलुन गूनम तोहचि,* “वेना गोततोर वेना पिसवगतुहक बाताल गावले इतेक ईयिर” इनजोर, ओगु “अन नीवा गोततोरगा अन्ज वाय” इन्जि, वेन दायलाह ईतोग.

4 पया माट सिदोन सहरताह पेसनेके, मावा मुनेहतेनाह पका वळय वासोरैन मंदु, अदिनेनाहक कुपस्स तोगदे* कमि वळय वायनद बाजेतुहक, ओडातुन वगहवालोर पेहतोर.

5 पया किलिकिया* ओसो पंपूलिया* पटटा कचुल अन्जि, लुसिया पटटा मूरा इनदनद सहरतगा रेगतोम.*

6 अगा सिकंदरिया सहरताहि वासि, इतालिया पटटके दायलाह पेसनद* दुस्त्रा ओडातुन, माक ओयवाल दरोगाल ऊळतोग.† अस्के माक तानगा उदलाह वेहतोग.

7 वळ्यु मावा मुनेहतेनाह वासोरैन मंदु, अदिनेनाहक माक तिपल आंदु. मति जम्ने-जम्ने अनेके वेल्लाडे दियाने, आसिया पटटा कनिदुस सहरता एरे एवतोम. वळ्यु माक दिग्ने दायलाह एवाहकु, करते तोग-देसेमता* अबर बाजेतुहक अतोम. बाराहक इतेके आनाह पका वळय वायो आंदु. अनेक अनेके सलमोने सहरतुन वीळतोम.

8 वीळनेके, अद तोगदा कचुल-कचुल अनेके, तिपलते मावा ओडातुन, “बेसतल ओडा रेव” इनदनद जागातगा एवतोम. अगडाहि लासेया सहर एरेन मता.

9 अगा मनेक मनेके वेल्लाडे दियाना पया, पापमताह एडना पोल्वाता दिया वने

* 27:2 27:2 19:29; 20:4; कुलुसितोर 4:10; पिलेमोन 24 * 27:3 27:3 मत्याल 11:21 * 27:3 27:3 27:43 * 27:4 27:4 11:19; 13:4; 21:3 * 27:5 27:5 6:9; 15:23,41; 21:39; 22:3; 23:34; गलातितोर 1:21 * 27:5 27:5 13:13 * 27:5 27:5 सिदोन सहरताहि ओडाते मूरा सहरते दायलाह, 10-15 दियाड दल्गिदुड. * 27:6 27:6 28:10-11 † 27:6 27:6 सिकंदरिया सहर मिसर देसेमते मता. अद देसेमताहि वेल्लाडे ओडाड, अनमता मादुन पोसि, दुस्त्रा देसेहकनेके अंदुड. * 27:7 27:7 2:9-11; 27:12-13,21; तीतुस 1:5,12

मारिस मता.‡ अद पोल्वाता दिया मारतापया, सम्दुरतगा दोकाड वासोरेन मंडुड.§ अदिहक पोल् ओरिन इद्रम इतोगः

10 “इके केंजाटु! इगडाह पेसतल इतेके, माट पका तिपल आयकल इनजोर, नाक तेळियलाह आता. सिरप ओडातागा मनदनद माले आयो, मति ओडा वने बूळेम आयगा, ओसो माट वने डोलकल बहे,” इतोग.

11 मति पोल् इतद पोल्लोतुन दरोगाल केंजवालेवा, ओडा पंडवाना ओसो ओडाता माल्काना पोल्लोतुन केंजतोग. केजिसि माट इगडाहि पेसकल इतोग.*

12 इद जागा ईईमते मनदलाह अचोन बेस इले इन्जि, वेल्लाटोरे विचर कीस इतोरे, “माट इगडाह पेसिसि, बेचोन जल्दि एवया पगयहनल, अचोन जल्दि इदे देसेमता पिनिक्स सहरतगा एव्सि रोमतेके, बेस आयगा,” इतोरे. अगडा ओडा रेव, पोळ्द अरयनद बाजेताहि वायनद वळ्यता अडम मता.* अदिहक अगा ईईमतस्के रोमलाह, बाताले तिपल इले आसि.

सम्दुरतगा दूंद वाया बोटटा

13 पया पोळ्द पेसनद अंगुमता तिनळ बाजेतेनाहि, वळ्य जम्ने-जम्ने वानेके “माट बाताल विचर कीतल, अद्रमलेहकान आयलाह आता” इन्जि, ओडातुन निल्पिह कीयनद कचतुन तेहचि, करते देसेमताये* दडकचुल, ओडातुन ओयलाह आस मतोर.

14 पया अबर अन्जि गळक मनेके, तोगदेनाहि पोळ्द पेसनद अंगुमता दावळ बाजेतेनाहि बेरा वळ्य-दूंद तेदता.†

15 अद पका बेरा दूदि मावा मुनेहेतेनाह वांदु, अदिहक ओडातुन पूंड पगवोम. पया माट ओरेम आसि, इंजेक वळ्ये ओयि इतोम.

16 अनेक अनेके कलोदा पेदिरता तोगदा कचुल एवतोम. ताना कमि वळ्य वायनद बाजेतुहक पेससोर मतोम. अस्के कोनि पकाय तिपलते मावा बेरा ओडाता

‡ 27:9 27:9 यहूदि लोकुर वर्सातुहक उंद दिया उपस कीदुर, अद दियातुन पापमताहि एडना पोल्वादिया इंदुर. (लैव्यवस्था 16:29-31; 23:27-29; गिनती 29:7 ऊळाट.) § 27:9 27:9 अद सम्दुरते ईईमताड दियाणे, बेरा-बेरा दूंद वायनेनाहक, ओडाते दायना पका दोकाता पयनम आंद. अदिहके ईईमतस्केडाड कमसेकम मंड नेलाड, अगा ओडाड मुर्तिय ताकोड. ☆ 27:11 27:10-11 27:21 * 27:12 27:12 अद जागातगा ओडाड नितलाहि, रेंड बेसताड कसा मूलाड मताड. ☆ 27:13 27:13 2:9-11; 27:7,21; तीतुस 1:5,12 † 27:14 27:14 अद वळ्य दूंदतुन “यूरकुलिन” इनजोर इंदुर.

पेके दोहतद उड्ला ओडातुन लेहचि, तान पोगोन गुंज पगतोम.‡

17 गुंजिस बेरा ओडातगा वाटटोम. पया वेल्लाडे आग्डाड कीसि, ओडातगा उदतोर पकाय तिपलते तान आदर इयलाह, इळतेनाह बेस दोहतोर. पया (इद्रमलेहका दूदि ओडातुन ओसोर मनेके,) सुरतिस इनदनद पका दोकाता उस्कोतगा, § ओडा एगिसि मुळ्न्दगा बहा इनजोर रेयतोम. रेयिसि, ओडाता बेदो सामनतुन रेहतोर. अदिहक वळ्य बेके पांदु, अकेने ओडा जम्ने-जम्ने अंदु.

18 वळ्यतेनाहक पका जोरते लच्काड वांदुड, अदिनेनाहक ओडा मुळ्न्दगा बहा इन्जि, इमा दिया ओडातगा मतद वेल्लाय मादुन, लोकर एतगा अगिसीया बोटोर. ☆

19 रंड दियाना पया वेर ओडा वग्हालोर वने, तमाडे कय्कने ओडातुन वग्हतनद वेल्लाय सामनतुन एतगा अगिसीतोर.

20 माक्क वेल्लाडे दियाड पोळ्दु, उकाड दिसोड, ओसो दूदते पका लच्काड वांदुड. अदिहक इंजेक मावा ओडा वने मुळ्न्दगा, माट पिसोम आयकोम इन्जि, मावा आसातगा आसा इले आस मता.

21 ओडातगा मतोर वेल्लाडे दियाड, गाटो तिनदा वसवाहक उपसिय मतोर. अस्के पोल् ओरा नडुम निचि इतोग, “इके केंजाट! नावा पोल्लो केंजिसि, करेते देसेमताहि पेसवेके बेस आस मनालि. ☆ माट इचोन तिपल आयवल आवेलल, ओसो नुस्कन वने आयो आवालि.

22 मति इंजेक दीरा पोस मन्हट्ट. मयगडाहि ओवोर्ग वन डोलोग आयनोग; मति ओडा मात्रम बूळेम आयगा.

23 बेद देवुळ नाक पोयता, बेद देवुळतुन नना माळिहनन, अदे नावा देवुळि नका तना देवतुलतुन लोहचि, ☆ इद कबुर नाक वेहता:

24 ‘पोलु! मुर्तिय रेयमा, बाराहक इतेके कय्सर राजाना मुनेह नीकु नितनाय मन्हता. ☆ देवुळि तना दयाते, नीवा संगे ओडाते मनवालोर सबेटोरिन वने पिसिह कीयगा, ☆’ इनजोर इता.

‡ 27:16 27:16 वेल्लाटोर उदिस दायनद बेरा ओडा मता. अद ओडा मुळ्न्दतेके, उड्ला ओडातगा उदिस पेसलाहि, उंद उड्ला ओडातुन, ताना लोप्पा तेला इलवेक पेके तेला दोहच तासिंदुर. पोगोटा चित्र ऊळाट. § 27:17 27:17 लिबुवा देसेमकचुल समदुरतगा, पका बेरा उस्को जमा आंदु, अगा वेल्लाडे ओडाड बूळेम आंदुड. ☆ 27:18 27:18 योनाल 1:5; बळयि 27:38 ☆ 27:21 27:21 27:10-11 ☆ 27:23 27:23 5:19; 8:26; 10:3; 12:7,23 ☆ 27:24 27:24 23:11 ☆ 27:24 27:24 27:44

25 अदिहक मीट बेस दीरा पोय्न्हट्ट, देवुळि नाक बेद्रम वेहता, अद्रमे आयगाये इनजोर, नना विस्वस कीतन.

26 मति माट इतेके, बेदाय तोगदा उस्कोतगा अन्ज, बराबर एककल, ☆” इनजोर इतोग.

27 दूंद वासि रेंड वारस्क आस मताड, मति वळ्य माक विळसवालेवा, अदे अद्रिया सम्दुरतगा तिर्हचोरेन मता. नडुमनग्का आस मता, अस्के ऊळाट माट इंजेक बेदो देसेमता एरे एवयलाह आतल बहे इनजोर, ओडातुन वगहवालोर पुतोर.

28 पया वेर, इगा बेचोवेलाह कसा मन्हता इनजोर, एतुन लोदिस ऊळलाह, उंद नोंडेते कचतुन दोहचि, तान एतगा विळसतोर. विळसनेके नूटा वीसा (120) कुटाड मता. ओसो उचुन अबर अन्जि लोदनेके, सिरप नालुड वीसाड दहा (90) कुटाड मता.*

29 बेराड-बेराड आद बंडानगा ओडा दल्गगा बहा इनजोर ओर रेयतोर. अदिहक ओडातुन आत्रे कीयलाह, रोमिह कीयनव नालुड कचिन ओडाता पेग्के दोहचि एतगा रेहतोर. रेहचि बेस्के पडवियतगा इनजोर, अग ऊळसोरेन मतोर.

30 ओडातुन वगहवालोर ओडाताह वितलाहि “माट मुनेहता बाजेताड वने रोमिह कीयनाड कचिड रेहचीय्हनोम” इनजोर नाळेह कीसि, अगा मतद उड्ला ओडातुन☆ तेंडिस, एतगा रेहचोर मतोर.

31 रेहनेके पोल् दरोगान ओसो सीपय्किन इतोग, “वेर वगहवालोर ओडातगा मनवेके, मीट वने पिसविर आयकिर.”

32 इतस्के सीपय्क उड्ला ओडातुन दोहतव नोंडेन देहचि, अद ओडातुन एतगा अर्हचीतोर.

33 पडवियना वेला, पोल् ओडातगा मतोरिन इतोग, “अले मीट जावा उन्हट्ट. दूंद वायनद विळसो इनजोर, केपिस-केपिस रेंड वारस्क आताड. मीट इचोक दियाड बाताले तिनविर.

34 मीट तितेकेन पिसकिर इन्जि, नना मीकु अर्जि कीय्हनन. इगा मतोरग्डाहि, बोना उंद तलाता केल वने बूळेम आयो आयगा,” इतोग.

35 इन्जि तना सबेटोरा मुनेह आरतुन पोसि, देवुळतुन जोहर कीतोग. कीसि आरतुन किळहच, तिनदलाह बोटटोग.

☆ 27:26 27:26 27:41; 28:1 * 27:28 27:28 हिदीते पुरसा इन्जि रासतद मन्हता, उंदि पुरसा इतेके जोक-जोक आस्ड कुटाड इतेके, बारामेड लेहका आस्ता. ☆ 27:30 27:30 27:16

36 इदिन ऊळिसि, सबेटोरा जीवातुहक दीरा वाता.☆ पया ओर वने तिनदा बोटटोर.

37 (माट सबेटोरोम कलियिसि ओडातगा 276 इचवोम लोकोरोम मतोम.)

38 पोटामेंड तिन्जि, ओडाता मोतातुन अल्को कीयलाहि, अगा मतव पिसतव कतम गोहकिन, सम्दुरतगा अगिसीतोर.†

पोलुर उदतद ओडा विरियिहता

39 पया पंडवियतस्के, ओरिहक बेदो देसेम दिसता. ओर इद बेद देसेम इनजोर पुनोर, मति ओरिहक सम्दुरता उंद कसा मूला दिसता; कसा मूलातगा ओडातुन रोमिह कीयलाह बेसता दडि मता. ओडातुन अद दडटेक तेला ओसि, निल्पिह कीतेक बेस आयगा इनजोर विचर कीतोर.

40 अदिहक ओडातुन रोमिह कीयनव कचिन लेहचि,☆ अविस्किन सम्दुरतगा विळिस ईतोर. ओसो ओडा उकुस्किन दोहतव नॉडेन लेहतोर. पया वळ्यु ओडातुन दडटेके ओयि इनजोर, ओडातगा मुनेह मतद गेंदेतुन वेर पोगोन तगहचि, ओडातुन दडटेके ओयलाह वगहनुर.

41 मति बेगा रेंड सम्दुर्क कलियिहताड, अद्रमता किंडटगा ओडा अता. अस्के एता लोप्पा मतद उस्को पर्वतगा, ओडाता मुनेहता मंदोग इळता बाजेतेनाहि दुर्दुर अन्ज रोमता, मुर्तिय मेलियो. अस्के ओडाता पेकेडेनाह वायनाड लचकाने, अद ओडा विरियलाह आता.

42 अस्के ओडातगा मतोर कसुरतोर नार्स वितनुर इनजोर, सीपय्क ओरिन हक्कलाह विचर कीतोर.☆

43 मति दरोगाल पोलुन पिसिह कीयना विचरतेनाहकु, माट अह केवल इनजोर, सीपय्किन रोमिह कीतोग.☆ पया ओडातगा मतोरिन इद्रम उकुम ईतोग, “बोर नारता पुहनिर, ओरिर चट्पिट ओडाताहि डेहकिस नारसोर, दडटगा एक्स मन्हटु.

44 बोर नारता पुनविर, ओरिर ओडाताड बलानगाय, इलवेक बातानगाय, उदिस पेसाटु,” इतोग. इद्रमलेहका सबेटोरोम सुकमतेन, एतगडाह पलते दडटगा एवतोम.☆

☆ 27:36 27:33-36 रोम सहरतोर 12:8 ☆ 27:38 27:38 योनाल 1:5; बळयिर 27:18

† 27:38 27:38 ओडाता मोतातुन कमि कीतेके, अद इचुन पोगोन तेलसोर अन्जि, दडटगा एवयगा बहे इनजोर, ओर अह कीतोर. ☆ 27:40 27:40 27:29 ☆ 27:42 27:42 12:19; 16:27

☆ 27:43 27:43 27:3 ☆ 27:44 27:44 27:22,34

28

पोलुर ढाल्टा तोगदे ँवयह्तोर

1 ढाट दडटगा ँवतस्के अङ्गोरिन कलियिसि, इद ढाल्टा इनदनद तोगि✧
इनजोर पुतोढ.

2 अद ढाटेनोर ढन्कलोर ढाक बेस गूढ तोधतोर. ओर बेद्रढ कीतोर, पेग वांदु
अदिहक इईढ पोस ढता, अस्के किस आगलाह, ढयेढाहक किस पोतिह कीसि,
ढाक बेस उदिह कीतोर.

3 पया पोलु ँर्कढेंड वग्किड गुढ कीसि, किसतगा तचि तोरियसोर ढतोग. अस्के
किस तेगताहकु, वग्क तोलातगडाहि उंद वीसढता तरस पेसता. पेसिस पोलुढा कयदुढ
कस्किस् ऊर्सता.

4 ढाटेनोर पोलुढा कयदगा तरसि ऊर्सतदिढ ऊळतोर, ऊळिसि ओर तढतढा इद्रढ
इतोर, “वेग बोढो ढिटढ हक्कतोग, अदिहक सढदुरताहि पिसिस वातेकाय, ढेयढ
कीयढद पेढु वेढ जीवात ढढदलाह ँवो,” इतोर.

5 ढति पोलु अद तरसतुढ किसतगा सायिस ईतोग. तरस कस्किसाय ढति, ओन्क
वीसढ तगडो.✧

6 वेर बार ओढा ढेंदुल तोयिस डोलढोग, इलवेके उंदियदेबा ढेल अर्सि डोलढोग
इनजोर, ढाटेनोर ऊळसोर ढतोर. अद्रढ वेल्लाय जोढ ऊळतोर, ढति पोलुहक
बाताले आयो. अदिहक पया अद्रढता तढा विचरतुढ बदूले कीसि, वेग कोढ पेढ
आंदोग इनजोर, इनदा बोटटोर.✧

7 पया अद तोगदा गायताल पुबलियुस पेदिरतोढा बूढि अगा ँरेढ ढता. ओगु
ढाक तढा लोढ ओतोग. ओसि ढूंड दियाडः गाटो ईसि बेस-ढेहढा ऊळतोग.

8 ओढा तपेहक दंड पोस विळसवाये ढता, ओसो ढेतुर पोटा वढे दल्गिस ढता.
अस्के पोलु ओढ ऊळलाह, लोपुढा अन्जि, तढा कयदुढ ओढा तलापोगोढ तासतोग.
तासिस देवुळतुढ पार्तढा कीसि, ओढ सव्रे कीतोग.✧

9 इद्रढ आतस्के, अद तोगदोर बोर बोर बेढरतोर ढतोर, ओर वढे पोलुढगढा वातोर.
पया पोलु पार्तढा कीतस्के, ओर वढे सव्रेढ आतोर.

10-11 ढाटेनोर ढाक पका कदर ईसि, इनढ वढे ईतोर.

पोलुर ढाल्टा तोगदाहि रोढ सहरते दास्तोर

✧ 28:1 28:1 27:26 ✧ 28:5 28:5 ढार्कल 16:18 ✧ 28:6 28:6 14:11-13

✧ 28:8 28:8 ढत्याल 9:18; ढार्कल 5:23; 6:5; 16:18

माट अद तोगदगा मूंड नेलाड मतोम. पया सिंकंदरिया सहरताहि वास मतद ओडाते अगडाहि पेसतोम.✱ ईर्डमताड दियाड मारनाहि, अद ओडा माल्टा तोगदगान रोमिस मता. (ताना मुनेहता तलातगा एमोह पेन्कना सीना मता.)* पया माट अगडाहि ओडाते पेसतस्के, अगदे माक बाताल बाताल गावले आस्ताड, अविस्किन नाटेनोर ओडातगा तचि वाटोर.

12 अद ओडाते सुरकुस सहरते एव्सि, अगा मूंड दियाड मतोम.

13 पया मावा ओडा अगडाह पेसता, पेसतस्के दडटुन तिरियिसि, इतालिया पटटा रेगियुम सहरते एवतोम. ओसो इमा दिया पोळद पेसनद अंगुमता तिनळ बाजेतेनाह वळ्य वाता. अस्के ओडा अगडाहि पेसिस, दुस्ना दिया माट पुतियुलि सहरते एवतोम.

14 एवतस्के माट कतमतोरोम ओडाताहि रेगतोम. रेगिसि माट विस्वसिरोम अद सहरता विस्वसिरिन कलियतोम. ओर मावा संगे वारममेंड मन्हुट इनजोर इतोर. अदिहक ओरा संगे वारममेंड बार मन्जि, अगडाहि ओसो रोम सहरता अगदुन पोयतोम.

15 रोम सहरतोर विस्वसिर, मयगा वायलाह आतोर इनजोर केंजतोर. अदिनेनाहक उयतुर मन्कलोर माक कलियलाह, अपियुस बजर एवनाह वास मतोर; उयतुर मूंड गोटुस्क इनदनद नाग एवनाह वास मतोर.† ओरिन ऊळिसि पोल् गिर्दा आतोम, देवुळतुन जोहर कीतोम.

16 पया माट रोम सहरते एवतोम. एवतस्के (दरोगाल पोलुन जेलते तासवा, उंद लोते तासतोम.) अद लोतगा ओग वगोगे मंदोग, ओसो ओना पहरातुहक ओर्वांग सीपय वने मतोग.

रोम सहरतोर यहुदिरिहक, येसुना बेसता कबुर

17 मूंड दियाना पया बाताल आता इतेके, पोल् अगडोर यहुदि मोदुल मन्कलोरिन तनगा केयतोम, केयिसि इद्रम इतोम, “मावोरिर, नना मावा यहुदि मन्कलोरिन बाताले केवोन.✱ ओसो मावाड तादोर-बाबोर वेहताड अडोन वने देहोन.✱ तेला मति येस्सलेमतगा वेल्लाटोर यहुदिर नाक पोसि, रोमि सीपयकना कयदगा ईतोर.

✱ 28:10-11 28:10-11 27:6 * 28:10-11 28:10-11 ओडातोर माक राका कीयनव इनजोर, जेयुस पेनता एमोह पेकोरा बोमातुन तासिस मतोर. † 28:15 28:15 अपियुस बजरताहि रोम सहर डेडा वीसा एयुड (35) कोस्क मता. ओसो मूंड गोटुस्क इनदनद नाटेनाहि रोम सहर वीसा आरुड (26) कोस्क मता. ✱ 28:17 28:17 25:8 ✱ 28:17 28:17 6:14

18 पया रोमि सायबालोर नावा नेयम कीतोर, अस्के नाक हक्कना लेहकाडा बातय कसुर इले इनजोर पुतोर. ✧ अदिहक नाक विळिसस ईयलाह आस मतोर. ✧

19 मति यहुदिर वेन विळसना आयो इनजोर, गुमसिन कयर कीदुर. अदिहक कयसर राजाना मुनेह नावा नेयम आयि इनजोर, नाकु अर्जि कीयाय पोयता. ✧ मति नना नावा जाततोर कसुर तोहतना इनजोर, इद्रमता अर्जि केवोन.

20 मावा इस्रयेल मन्कलोर बोन आसा कीसोर मतोर, ओनाये सेवा कीयनेनाहक, नाक इव गोलस्कने दोहतोर. ✧ इदिनेनाहके इव पोल्लोन मीवा संगे कलियिस वेहतलाह, मीक कबुर लोहच मतन, ” इनजोर पोलु इतोग.

21 अस्के ओर मोदुल मन्कलोर इतोर, “मति माक यहुदा पटोरगडाहि नीवा लोप्पा बेदे सीटि दोर्की. अगडाहि वावालोर यहुदिर वने, नीवा लोप्पा बातय कबुर तवोर, ओसो नीवा बेदे कसुर वने वेहोर.

22 मति निमा बेद तुंगाते महनिन, तान सबे देसेहकना लोकर विस्द कीस्तोर ✧ इनजोर, माट पुतोमे. अदिहक निमा माक बाताल वेहतना मन्हाता, तान माट केंजकोम, ” इनजोर इतोर.

23 पया ओरू पलाना दिया नियगा केंजलाह माट वायकोम इनजोर, वेहच अतोर. अद्रमे पया अद वेहच मतद दियाते, वेल्लाटोर यहुदिर ओना लोन वातोर. वातस्के पोलु सकरताहि नुल्पे आनाहि, ओरिन देवुळि बेद्रम मन्कलोरगा राजेम कीयलाह आता, अदिन वेहतोग. ✧ अद्रमे मोसानाड अडोना सास्त्रमते, ओसो देवुळता कबुरतोर सास्त्रमते रासतपु, येसुये (देवुळ लोहतोग किस्तु राजाल आंदोग, ओने विस्वस कीयना इनजोर,) साक्सि वेहतोग. ✧ इद्रमलेहका पोलु ओरिन येसुना कबुर तेळियिह कीस वेहतोग.

24 पया उयतुर मन्कलोर ओग वेहतद पोल्लो सेतेमे बहे इन्जि इंदुर, उयतुर बारा नमोर आंदुर.

25 पया ओर ओर्विनाड-ओर्विहक पोल्लोड अरवाहकु, ओना लोताहि पेससोर मतोर. ओर पेसिहपा, पोलु ओरिहक उंद पोल्लोतुन वेहतोग, “देवुळता कबुरतोग

✧ 28:18 28:18 23:29; 25:25; 26:31 ✧ 28:18 28:18 26:32 ✧ 28:19 28:19 25:11,21,25; 26:32 ✧ 28:20 28:20 26:6,7 ✧ 28:22 28:22 1 पृ 2:12; 3:16; 4:14,16 ✧ 28:23 28:23 1:3; 19:8; 20:25; 23:11; 28:31 ✧ 28:23 28:23 लूकाल 24:27,44-46; योहन 5:39; 12:41; बळयि 3:18,24; 13:27; 17:3; 26:22-23

यसयाना तोडटे, देवुळता जीवा मीवा तादोर-बाबोरिन उंद सेतेमता पोल्लो वेहच मता, ✧ यसयान इद्रम वेहता.

26 'ए यसया, इस्रयेल मन्कलोरगा अन्जि, इद्रम वेहा इतेके,
"मीट निटम केंजसोर मनदकिर, मति मीक तेळियो आयगा.

मीट ऊळसोर मनदकिर, मति पुनविर आयकिर.

27 बाराहक इतेके, देवुळता पोल्लो तेळियलाह, वेरा बुद गळस आता.

तमाड केव्कने केनकेनेन केंजिहतोर,

ओसो ऊळवाह कोंडान पिहतलाह आतोर.

अद्रम केवेक कोनि, तमाड कोंडाने सेतेमतुन ऊळेर,

तमाड केव्कने नावाड केंजेर, तमा बुदते पुनेर,

पुन्जि नयके मल्स वावेर, अस्के नना वेरिन बेस केवेनन,"

इनजोर वेहा' ✧

इता.

28 इंजेके नावा पोल्लोतुन केंजाटु! देवुळि मन्कलोरिन पिसिह कीयनद कबुरतुन,
(मीट यहुदिरि पास्कतिर. अदिहक अद कबुरतुन) यहुदि आयवोरगा लोहता, ओर
तान केंजनुर, ✧ इदिन पुन्ज मन्हटु," इनजोर पोलु इतोग. [

29 ओग इद्रम इतापया, यहुदिर तमतमा पका गिटोगटो आसोर, अगडाहि अतोर.] ‡

30 अद्रमे पया पोलु रोम सहरते पूरा रेंड वर्साड किरयता लोतगा मनेके, ओना लोन
बोर बोर कलियलाह वांदुर, ओरिन लोप्पा ओसि, बेस गूनमते ऊळिंदोग.

31 ओसो बोन्के रेयवालेवा, दीराते देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद पोल्लोतुन
लोकुरिहक वेहन्दोग. ✧ ओसो किस्तु येसुसामिनाड पोल्लोन बेदे एक्कुळलेवा
काहन्दोग. ✧

✧ 28:25 28:25 इबितोर 3:7 ✧ 28:27 28:26-27 यशायाह 6:9-10; मत्याल
13:14-15; मार्कल 4:12; लूकाल 8:10; योहन 12:40 ✧ 28:28 28:28 यशायाह 42:6;
49:6; 60:3; लूकाल 2:29-32; बळयि 9:15; 13:46; 18:6; 22:21; 26:20; रोम सहरतोर
11:11 ‡ 28:29 28:29 वेल्लाडे मोदुल काग्देहकने इद वचन इले. ✧ 28:31 28:31
मत्याल 4:23; बळयि 1:3; 14:22; 19:8; 20:25; 28:23 ✧ 28:31 28:31 2 तिमोति
2:9

CXXV

Hill Madia
Hill Madia standard translation

copyright © 2021 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Maria)

Contributor: The Seed Company

All rights reserved.

2025-05-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files
dated 15 May 2025

9f0bdb58-21f8-514e-8286-5b2942b7d458